BELEIDSPLAN RUIMTE MECHELEN

PROCESNOTA

juni 2023 – fase ontwerp

MECHELEN

INLEIDING

Wat vind je in deze procesnota?

- Wettelijk kader;
- Overzicht van het gevoerde en te voeren proces;
- Een overzicht van de gevoerde informatie-, inspraak en participatie-initiatieven;
- Een overzicht – in algemene zin – van de reacties tijdens de inspraak- en participatie-initiatieven;
- Het gevolg dat gegeven is aan de reacties tijdens de inspraak- en participatie-initiatieven;
- Timing van toekomstige informatie-, inspraak- en participatiemomenten.

AANLEIDING

Het college keurde op 29 juni 2020 het Plan van Aanpak voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte goed. Hiermee werd uitvoering gegeven aan actiepunt 37 uit het bestuursakkoord waarin beschreven werd een visie op het ruimtelijk beleid uit te schrijven en het nog geldende ruimtelijk structuurplan uit 2001 te vervangen. In september 2020 keurde de gemeenteraad het bestek voor de aanstelling van de ontwerper goed en besliste daarmee tot opmaak van het Beleidsplan Ruimte Mechelen.

Het Beleidsplan Ruimte Mechelen (BRM) is een beleidsdocument dat als basisvisie zal gehanteerd worden voor het ruimtelijke beleid dat de stad wil voeren de komende jaren. Het vormt de langetermijnvisie voor de ruimtelijke evolutie van de stad. Op dit kader kan de stad terugvallen voor het coördineren, begeleiden of vergunnen van diverse projecten en voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en zo de langetermijnvisie waarborgen.

Elke plannende overheid moet procesinformatie bijhouden en digitaal ter beschikking stellen. Zo is het verplicht om informatie bij te houden over de verwerking van de meest recente inspraak/participatie-initiatieven.

Overeenkomstig artikel 2.1.9, derde lid, van de VCRO, houdt de stad procesinformatie bij over de opmaak en herziening van het gemeentelijk beleidsplan ruimte. De procesinformatie kan geraadpleegd worden op de website van de stad via www.mechelen.be/stadvanmorgen.

In Vlaanderen is de Europese plan-MER-Richtlijn van toepassing op plannen. Deze richtlijn werd uitgevaardigd om een hoog niveau van milieubescherming te bekomen en er voor te zorgen dat milieuoverwegingen tijdens de voorbereiding en ontwikkeling van plannen en programma's geïntegreerd zouden worden.
Bij de aanstelling van de ontwerper voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte is opdracht gegeven het plan-MER samen met het Beleidsplan op te maken zodat de milieuoverwegingen van bij aanvang van het proces mee in overweging worden genomen.

INHOUD

INLEIDING 2

Wat vind je in deze procesnota? 2
Aanleiding 3

INHOUDSTAFEL 5

WETTELIJK KADER 7

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening 8
Van ruimtelijk structuurplan naar beleidsplan ruimte 10

DEEL 1: HET PROCESVERLOOP 13

Procedure 14
Spoor beleidsplanning 14
Spoor milieueffectenrapportage 14
Het reeds gevoerde proces 16
Het nog te voeren proces 18

DEEL 2: INFORMATIE, INSPRAAK EN PARTICIPATIE 19

Overleg 20
Communicatie- en participatiestrategie 22
Communicatie en participatie tot nu toe 23
Wat nog volgt 29

BIJLAGEN 30

WETTELIJK KADER

Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Het decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving bevat de decretale onderbouwing van de ruimtelijke beleidsplanning als vervolg op de ruimtelijke structuurplanning. Dit wijzigingsdecreet vervangt het hoofdstuk “ruimtelijke structuurplannen” uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) door een hoofdstuk “ruimtelijke beleidsplannen” (artikel 2.1.1 e.v. VCRO)

Een beleidsplan kan opgemaakt worden op de drie bestuursniveaus. De VCRO bevat de basisregels voor de opmaak van de ruimtelijke beleidsplannen.

Decretaal werden volgende stappen vastgelegd (artikel 2.1.8, § 2, VCRO) : 1. de raadpleging in verschillende fasen van het opmaakproces van de GECORO; 2. overleg tussen de verschillende bestuursniveaus in verschillende fasen van het opmaakproces; 3. de raadpleging van het publiek in verschillende fasen van het opmaakproces, met inbegrip van een openbaar onderzoek over een voorlopig vastgestelde visie en een voorlopig vastgesteld beleidskader; 4. een voorlopige vaststelling en een definitieve vaststelling door de gemeenteraad.

Het ‘Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering in het kader van de regeling van de ruimtelijke beleidsplanning’ van 30 maart 2018 regelt de opmaak van de ruimtelijke beleidsplannen meer in detail, en regelt de inwerkingtreding van de decretale bepalingen.

De Europese plan-MER-Richtlijn 2001/42/EG “Betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s” bepaalt voor welke plannen en programma’s een milieueffectenbeoordeling noodzakelijk is en waaraan deze milieueffectenbeoordeling moet beantwoorden. Deze richtlijn werd uitgevaardigd om een hoog niveau van milieubescherming te bekomen en er voor te zorgen dat milieuoverwegingen tijdens de voorbereiding en ontwikkeling van plannen en programma’s geïntegreerd zouden worden.
De milieueffectenbeoordeling heeft dus als doel om reeds tijdens de opmaak van het plan of programma in te schatten welke milieueffecten ten gevolge van het plan of programma veroorzaakt kunnen worden zodat het plan of programma nog bijgestuurd kan worden alvorens het definitief vastgesteld wordt.

Artikel 4.3 van deze Europese plan-MER richtlijn (2001/42/EG) stelt: “Voor plannen en programma’s die deel uitmaken van een hiërarchie van plannen en programma’s houden de lidstaten, om overlapping van beoordelingen te voorkomen, rekening met het feit dat de beoordeling, overeenkomstig deze richtlijn, op verschillende niveaus van de hiërarchie wordt uitgevoerd. ...”

In Vlaanderen is de MER-regelgeving verder uitgewerkt in het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid van 5 april 1995 (DABM). Een beleidsplan Ruimte voldoet aan de voorwaarden van een plan of programma in de zin van het DABM.

In die zin wordt het gemeentelijk ruimtelijke beleidsplan tijdens de opmaak onderworpen aan een milieueffectenbeoordeling en kan op basis van de informatie uit deze effectenbeoordeling het betreffende beleidsplan, waar mogelijk, tijdens de ontwerpfase nog bijgestuurd worden. De milieueffectenbeoordeling wordt – waar wetgevingstechnisch mogelijk - zo optimaal mogelijk ingepast in de decretaal voorgeschreven procedure voor een ruimtelijk beleidsplan en er is een constante inhoudelijke wisselwerking tussen beide plannen.

De hiernavolgende figuur bevat het processchema voor de opmaak (of herziening) van een ruimtelijk beleidsplan én de opmaak van het bijhorende milieueffectenrapport. Het schema houdt rekening met de bepalingen in de VCRO en het uitvoeringsbesluit voor de procedure van het beleidsplan, en de bepalingen van het DABM voor de procedure van het milieueffectenrapport:

Figuur 2b. Stroomschema integratie van plan-milieueffectrapportage in de opmaak of herziening provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BR) of Beleidskaders voor het provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BK)

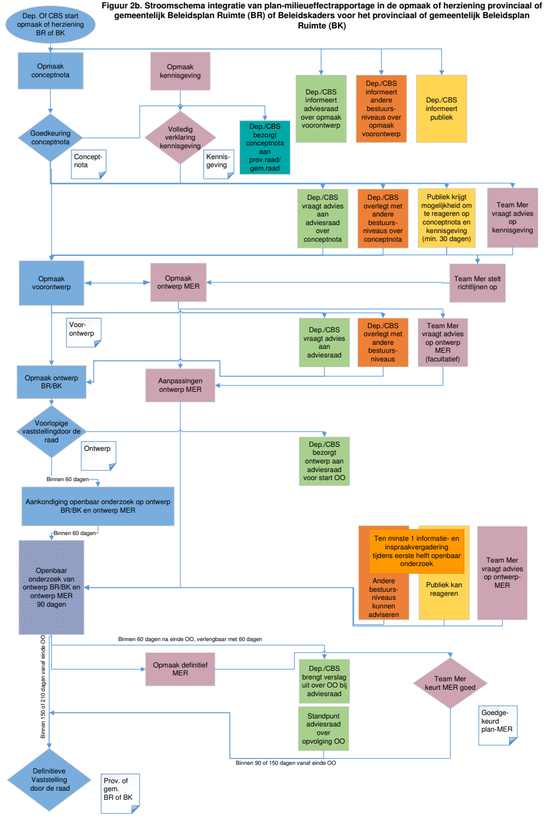

Van ruimtelijk structuurplan naar beleidsplan ruimte

Het Beleidsplan Ruimte zal uit een strategische visie en een set van beleidskaders bestaan. Het wordt ook ondersteunt door onderzoeksrapporten, beleidsacties en monitoring- en evaluatierapporten die samen één geheel vormen (zie schematische weergave hieronder).

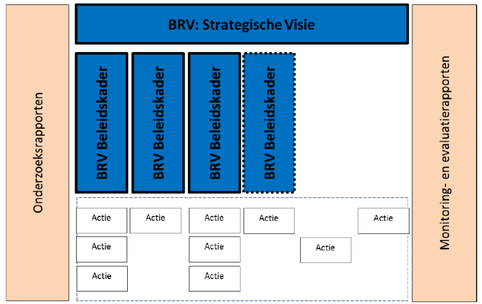

Strategische Visie

De Strategische Visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van voorname beleidsopties op lange termijn of strategische doelstellingen. De strategische visie schetst achtereenvolgens:

- de ruimtelijke staat van Mechelen (huidige ruimtelijke situatie, evoluties, trends, kansen, uitdagingen en opgaves). De ruimtelijke staat van Mechelen geeft ook weer hoe de maatschappelijke evoluties zich verhouden tot de ruimtelijke beleidskeuzes uit het verleden.
- de ambities en doelstellingen voor het ruimtelijk beleid
- een perspectief voor de toekomst met strategische doelstellingen naar 2040
- de ruimtelijke ontwikkelingsprincipes of thema's (= basis voor motiveren van ruimtelijke keuzes)

Naast de visie is er ook aandacht voor het nodige instrumentarium. Het is belangrijk na te denken en weer te geven op welke manier we de beschreven visie willen bereiken, via welke acties we daartoe wensen te komen en wie die zal trekken.

Er zal naast de ruimtelijke staat van Mechelen ook een situering van Mechelen in de hogere Beleidsplannen opgenomen worden om te kunnen aftoetsen of onze visie niet in strijd is met de ruimtelijke doelstellingen die Vlaanderen en de Provincie Antwerpen vooropstellen.

Beleidskaders

De beleidskaders zijn eerder operationeel van aard en concretiseren de ruimtelijke principes, strategieën en doelstellingen naar doelen en acties voor een kortere looptijd. Zij gaan meer in detail in op een bepaald thema (bijvoorbeeld 'slim verdichten').

Ze functioneren als set maar kunnen in functie van maatschappelijke noden onafhankelijk van elkaar worden herzien en/of aangevuld, voor zover ze in overeenstemming zijn met de strategische visie.

Een aantal beleidskaders zullen nu al mee uitgewerkt en goedgekeurd worden samen met Strategische Visie en een aantal beleidskaders erna:

- **Mechelen groeit** met strategieën rond slim verdichten, verweving, meervoudig ruimtegebruik voor wonen, werken en voorzieningen en gedeeld ruimtegebruik
- **Blauwgroen Mechelen** met instrumenten rond maximaal behoud van de open ruimte, vrijwaring en opwaardering blauw-groene-netwerk
- **Mechelen werkt** met ruimtelijke principes rond locatiebeleid, specialisatie of nichevorming, stadslandbouw, ruimte voor bedrijvigheid via verweving)

Ruimtelijke principes rond klimaatbestendigheid en principes rond veelzijdige en inclusieve stad worden niet in een apart beleidskader beschreven, maar zullen horizontaal doorwerken doorheen de strategische visie en de 3 hierboven beschreven beleidskaders.

De beleidsacties zijn een overzicht van engagementen met uitspraken over effectief in te zetten middelen en instrumenten in een afgesproken tijdspad. De beleidsacties maken het beleid realisatiegericht en tonen een weloverwogen set van instrumenten in functie van de beoogde operationele doelstellingen. De acties zijn realisatiegericht.

Er zullen twee soorten maatregelen of acties uitgeschreven moeten worden, nl. locatiegebonden of locatiespecifieke acties en meer algemene of overkoepelende acties of doelstellingen.

Operationaliseringsprogramma/actieprogramma

Het operationaliserings- en actieprogramma geeft aan welke acties op korte en middellange termijn zullen uitgevoerd worden om het gewenste toekomstbeeld voor Mechelen te bewerkstelligen. Deze acties vloeien voort uit zowel de strategische visie als de beleidskaders. Aan het actieprogramma wordt ook een monitoringsysteem gekoppeld met als doel om op regelmatige tijdstippen de uitvoering van het ruimtelijk beleid op te volgen en zo nodig bij te sturen.

DEEL 1

HET PROCESVERLOOP

Procedure

De opmaak van het beleidsplan ruimte en het bijhorende plan-MER, volgt de decretaal vastgelegde procedure (zie deel wettelijk kader). Er moeten heel wat stappen worden gezet voor zowel de opmaak als de inspraak. Het studiebureau BUUR heeft hiervoor bij aanvang een processchema opgesteld waarbij alle mijlpalen, op te leveren documenten, overlegmomenten en inspraakmomenten zijn aangegeven. Naar timing wordt er gemikt op een validatie van het definitieve plan door de gemeenteraad rond begin 2024. Dit lijkt lang, maar betekent -gezien de vele stappen- een gebald proces.

Onderstaande figuur geeft kort de mijlpalen voor het Beleidsplan Ruimte en bijhorend plan-MER

spoor beleidsplanning	spoor milieueffectenrapportage
• opmaak conceptnota	• opmaak kennisgeving plan-MER
• opmaak voorontwerp beleidsplan ruimte	• aanzet ontwerp plan-MER
• opmaak ontwerp beleidsplan ruimte	• opmaak ontwerp plan-MER
• definitief vastgesteld beleidsplan ruimte	• goedgekeurd plan-MER

De figuur op de volgende pagina geeft het uitgebreide processchema[1] voor het Beleidsplan Ruimte en bijhorend plan-MER

1 Timing bijgesteld. Goedkeuring voorzien begin 2024.

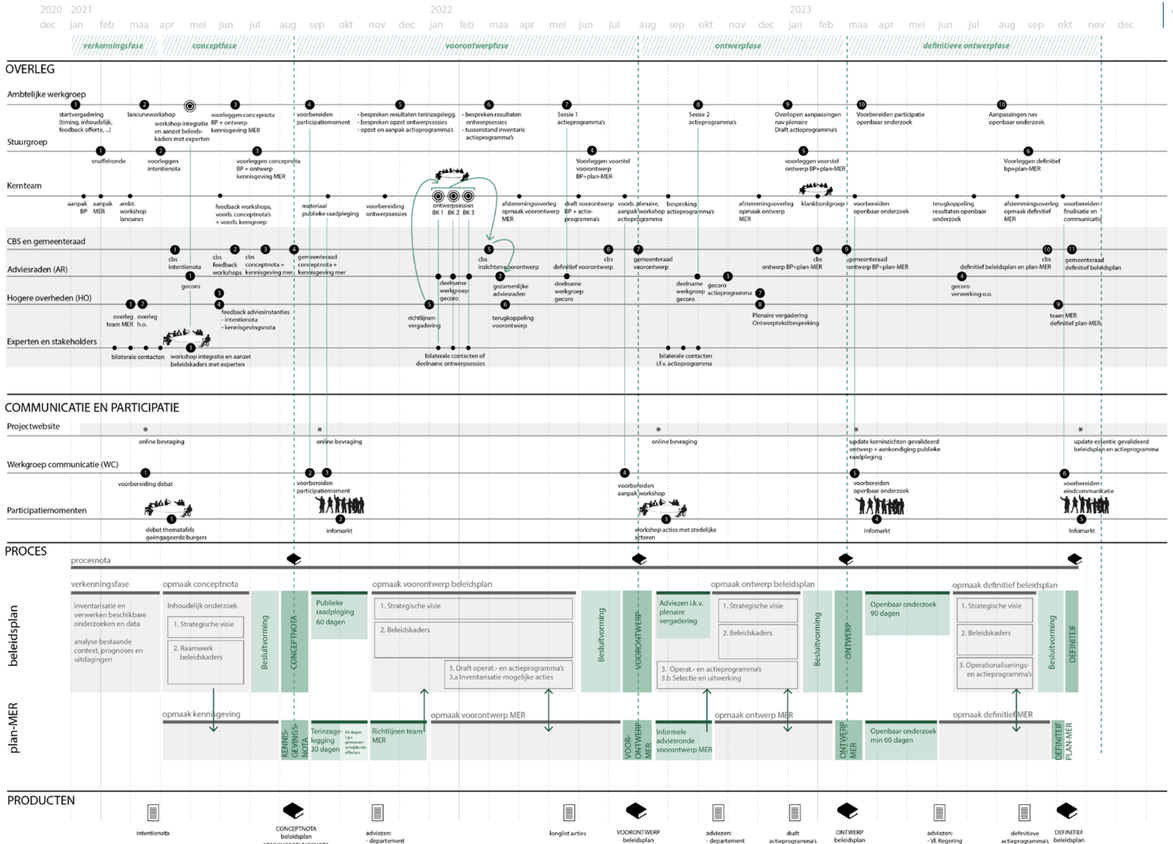

Het reeds gevoerde proces

Plan van aanpak

In het voorjaar van 2020 hebben we in overleg met verschillende stadsdiensten een Plan van Aanpak uitgeschreven waarin we beschreven hebben wat we willen onderzoeken, wat we willen bereiken, wie we willen betrekken en wanneer we willen klaar zijn. Dit Plan van Aanpak werd door het college goedgekeurd op 29 juni 2020 en kan je terugvinden in de bijlage. De grote lijnen van de aanpak zijn nog steeds dezelfde maar gaandeweg leren we bij en passen we aan waar nodig.

Verkenningsfase

In de eerste formele fase, de verkenningsfase, gingen we op zoek naar de informatie die belangrijk was voor het Beleidsplan. Zo maakte onze stad de voorbije jaren verschillende onderzoeksrapporten zoals o.a. het Klimaatactieplan, het Mobiliteitsplan en het Hemelwaterplan. De vele beschikbare en relevante onderzoeken en beleidsdocumenten werden gescand op hun ruimtelijke uitspraken en verwerkt in het informele vooronderzoek. Ook werden een aantal beschikbare kwantitatieve gegevens reeds gescand. Deze analyses gebeurden reeds gericht voor de drie thema's waarrond beleidskaders zullen worden uitgewerkt: 'Mechelen groeit', 'Groenblauw Mechelen' en 'Mechelen werkt'.

We peilden bij zowel deskundigen (ambtenaren, GECORO, stedelijke adviesraden, experten) als inwoners naar het toekomstbeeld van de stad. Om tot een toekomstbeeld te komen, vertrokken we van de verschillende uitdagingen waarvoor we staan zoals de sterke bevolkingsgroei, de waarde van de groen en blauwe structuren en de werkplekken in onze stad. Dat toekomstbeeld, de uitdagingen en de resultaten van de onderzoeksrapporten hebben we in een eerste concept van het beleidsplan gegoten.

Fase conceptnota

De conceptnota was het eerste decretaal verplichte document in de reeks, maar zoals hierboven beschreven niet de eerste stap voor ons als stad. De verschillende vooronderzoeken en bovenlokale studies hielpen deze conceptnota onderbouwen.

De conceptnota beschrijft de uitdagingen en mogelijke oplossingsrichtingen die we in het Beleidsplan gaan onderzoeken. De conceptnota bestaat daarom reeds uit vijf hoofdstukken.

- Een inleidend hoofdstuk waarin we het statuut van de conceptnota kaderen en het plaatsen in de context van het Vlaamse en het provinciale beleidsplan ruimte.
- Het tweede hoofdstuk bevat de aanzet van Strategische Visie. We schetsen de ruimtelijke uitdagingen en bespreken de mogelijke strategieën voor het toekomstige ruimtelijke beleid. Uiteraard zullen ze nog verfijnd worden in de loop van de procedure.
- Hoofdstukken 3 tot 5 behandelen de thema's van de drie beleidskaders. We schetsen telkens een aantal uitdagingen met bijbehorende aanzetten van doelstellingen en oplossingsrichtingen. Ook hier betreft het een aanzet, die in de volgende fasen verder wordt onderzocht, verdiept en verfijnd. Actieplannen zijn in deze fase nog niet toegevoegd maar volgen later in het proces.

Samen met de conceptnota werden ook overkoepelende vooronderzoeken gevoerd die het reeds beschikbare materiaal samenvatten en ruimtelijk bespreken in een aantal analyserapporten. Dergelijke analyserapporten zijn opgemaakt voor:

- elk van de drie thema's van de beleidskaders;
- een overkoepelende analyse met materiaal rond meerdere ruimtelijk relevante thema's: enerzijds een korte samenvatting van de thematische analyses per beleidskader en anderzijds materiaal dat niet binnen een specifiek beleidskader past.

Deze analyserapporten bevatten de onderbouwing vanuit kwantitatieve analyses en vanuit bestaand studiemateriaal. Deze analyserapporten moeten worden opgevat als vooronderzoeken, maar ze zullen verder ingevuld worden en aangroeien in de loop van de procedure. Naarmate er bijkomende analyses gebeuren in de volgende fasen, zullen zij verder worden aangevuld.

Dit betekent dat we bij opmaak van de conceptnota reeds een goed beeld hadden over welke aspecten nog verder moesten worden onderzocht, en op welke thema's we dieper zouden moeten ingaan. Dat liet ons toe om in de conceptnota niet enkel heel algemene doelstellingen te formuleren, maar ook al dieper op elk van deze thema's in te gaan en de uitdagingen scherp te formuleren.

De conceptnota ging vergezeld van een eerste formele nota in het kader van de milieueffectrapportage over dit plan, nl. de kennisgevingsnota.

De kennisgevingsnota plan-MER beschrijft kort de opzet en ambities van het Beleidsplan Ruimte en geeft op hoofdlijnen aan wat zal onderzocht worden in het MER, en hoe dat zal gebeuren. Ze vormt daarbij, samen met de inspraakreacties en adviezen bij dit document, de basis voor richtlijnen die opgesteld werden door het Team Mer. Deze richtlijnen vormen als het ware de blauwdruk voor het MER, dat in het vervolg van het proces tot stand zal komen. Aangezien het Beleidsplan zelf op dat moment nog vorm moest krijgen, waren ook de contouren van de milieueffectbeoordeling op dat moment flexibel. Naarmate het beleidsplan concreter wordt, kunnen ook de inzichten over wat moet onderzocht worden in het MER evolueren. Het Team Mer kan die evolutie dan eventueel formaliseren onder de vorm van aanvullende richtlijnen.

De kennisgeving bracht alle betrokkenen op de hoogte van het voornemen een plan-MER voor het Beleidsplan Ruimte van de stad Mechelen op te stellen, en vormde ook een uitnodiging om mee te denken over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport, over de effecten die kunnen samenhangen met het Beleidsplan Ruimte, en over de manier waarop de effecten bestudeerd worden.

Beide documenten werden aan het brede publiek voorgelegd om reacties te verzamelen over de uitdagingen, ruimtelijke principes en strategieën in de conceptnota en de draagwijdte van het milieuonderzoek in de kennisgevingsnota. De conceptnota en de kennisgevingsnota lagen samen ter inzage gedurende een periode van meer dan 30 dagen, van 23 september 2021 tot en met 31 oktober 2021. Parallel hiermee werd door het team milieueffectrapportage van de Vlaamse overheid, over de kennisgevingsno-ta advies gevraagd aan een aantal instanties.

De conceptnota vind je hier, de analyserapporten ter onderbouwing van de conceptnota vind je hier en de kennisgevingsnota vind je hier.

Voorontwerpfase

Nadat de conceptnota ter inzage werd gelegd, hebben we de voorontwerpen van strategische visie en beleidskaders verder vormgeven. De principes uit de conceptnota werden verder uitgewerkt en gedetailleerd. De eerste voorstellen voor actieplannen werden toegevoegd. Dit gebeurde met input van de deskundigen die het milieueffectrapport opstellen, zodat de aandachtspunten met betrekking tot milieu en duurzaamheid zo vroeg mogelijk in het Beleidsplan Ruimte worden geïntegreerd. Over het voorontwerp werd een consultatieronde gehouden bij o.a. de andere bestuursniveaus en bij de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening. Op basis van de opmerkingen werd het Beleidsplan Ruimte Mechelen herwerkt tot het ontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen.

Ontwerpfase

Na de advisering over het voorontwerp, wordt het ontwerp van beleidsplan ruimte opgemaakt. De gemeenteraad stelt dit ontwerp van het Beleidsplan Ruimte Mechelen voorlopig vast op 26 juni 2023. Dat betekent dat de gemeenteraad zich uitspreekt over de inhoud van het document en zich hiermee akkoord verklaart. Het woord ‘voorlopig’ duidt op het feit dat na deze gemeenteraadsbeslissing er een openbaar onderzoek plaatsvindt waarbij iedereen haar of zijn opmerkingen kan geven op het beleidsplan. Voor het ontwerp Beleidsplan Ruimte wordt een (ontwerp)milieueffectrapport opgemaakt. Hierop volgt opnieuw een ronde van adviesvragen en een openbaar onderzoek, over zowel het ontwerp Beleidsplan Ruimte als ontwerp milieueffectrapport. Het openbaar onderzoek zal gepaard gaan met minstens een actieve inspraakvergadering of infomoment. De adviezen en inspraakreacties op het ontwerp beleidsplan worden behandeld door de gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening. Adviezen en inspraakreacties op het milieueffectrapport worden door het Team milieueffectrapportage van de Vlaamse Overheid mee in overweging genomen bij het (al dan niet) goedkeuren van het milieueffectrapport. Uiteindelijk leidt deze ontwerpfase tot een ‘verbeterd’ plan dat opnieuw wordt voorgelegd aan de gemeenteraad voor de definitieve aanvaarding.

Het nog te voeren proces

Goedkeuringsfase

Rekening houdend met het advies van de GECORO en met de opmerkingen op het ontwerp milieueffect-rapport, wordt het ontwerp-Beleidsplan Ruimte aangepast. Eerst wordt het definitieve milieueffectrapport door het Team Mer van de Vlaamse Overheid goedgekeurd. Daarna kan de definitieve versie van het beleidsplan ruimte – strategische visie en drie beleidskaders – ter definitieve vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het definitieve plan wordt bezorgd aan de hogere overheden, die hierbij eventueel voorbehoud kunnen formuleren. Na publicatie in het Belgisch staatsblad, wordt het plan van kracht. Op dat moment vervalt het ruimtelijk structuurplan Mechelen.

DEEL 2

INFORMATIE, INSPRAAK EN PARTICIPATIE

Overleg

Het Beleidsplan Ruimte wordt vorm gegeven door heel wat mensen. Deze groep mensen is multidisciplinair, divers en wisselend. De samenstelling van deze groep is meerlagig en gaat van informatieverstrekker, klankbord, stakeholder, penhouder, revisor, kwaliteitsbewaker tot beslisser en is opgedeeld in teams of groepen. De groep is divers zodat een grote draagvlakwerving mogelijk is en het plan bruikbaar is voor velen. De groep is wisselend in tijd en aantal afhankelijk van het onderdeel en/of het thema.

Kernteam

Het **kernteam** (zie bijlage 6) bestaat uit 1 ruimtelijke planner[1] van het team Ruimtelijke planning van Stad Mechelen en externe ruimtelijk planners. Voor de externe ruimtelijke planners doen we beroep op het studiebureau BUUR en haar onderaannemers Kenter, Rebelgroup, UHasselt, KUL en Spatie, waarbij de multidisciplinaire samenstelling gevraagd werd.

Het kernteam zal doorheen het hele proces waar nodig uitgebreid worden met de mer-coördinator en de dienst Marketing en communicatie van de stad zodat de milieu-beoordeling en de communicatie parallel met de opmaak van het plan kunnen lopen.

Ambtelijke werkgroep

Het kernteam wordt bijgestaan door, krijgt info van en koppelt terug met verschillende projectcoördinatoren van voornamelijk de directie Integraal Stedelijk Beleid (ISB). Dit zal tijdens elke stap in het planningsproces zijn. De inbreng van hun kennis en expertise is cruciaal. Zij vormen de **ambtelijke werkgroep.**

1 Door wijziging in de personeelsbezetting wordt het kernteam tegenwoordig vertegenwoordigd door 1 ruimtelijk planner van het team ruimtelijke planning (i.p.v. 2 zie bijlage 6).

Er worden workshops voorzien met de betrokken projectcoördinatoren om na te gaan welke inbreng ze willen en kunnen geven, wat zij verwachten van het Beleidsplan Ruimte en hoe het voor hen een bruikbaar document kan worden. Later zullen ze meewerken aan beleidskaders en advies geven op het voorontwerp en ontwerp.

De volgende projectcoördinatoren zitten in de ambtelijke werkgroep:

- Projectcoördinator Klimaatplan/Warmteplan
- Projectcoördinator Hemelwaterplan
- Projectcoördinator herziening Bouwverordening/ Gemeentelijke Omgevingsambtenaar Bouw
- Afdelingshoofd groen en milieu
- Projectcoördinator Woonbeleidsplan
- Aanspreekpunt team Mobiliteit
- Projectcoördinator Bedrijfsbeleidsplan
- Afdelingshoofd Vastgoed
- Projectcoördinator Stadsontwikkeling
- Projectcoördinator Publieke Ruimte

Naast de projectcoördinatoren van de directie Integraal Stedelijk Beleid vragen we ook input aan de directeurs, afdelingshoofden of projectcoördinatoren van andere directies. We denken daarbij aan de directies Vrije Tijd (Jeugd, Sport, Toerisme,...), Samen Leven (Onderwijsondersteuning, ouderenzorg, ...), Strategie en Ontwikkeling (regiowerking) en Facilitaire ondersteuning (monumentenzorg)

Stuurgroep

Alle tussentijdse documenten en de voortgang van het proces zal maandelijks worden gerapporteerd[2] aan de **Stuurgroep**.

2 Intensiteit is opgetrokken van tweemaandelijks naar maandelijks.

In de stuurgroep zetelen de leden van het projectteam en een afvaardiging van het beleid. De burgemeester, de schepen voor Stadsontwikkeling, Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie, schepen van Mobiliteit, schepen voor Natuur- en groenontwikkeling, Communicatie en Participatie, schepen voor Klimaat en milieu, Energie en Duurzaamheid zijn permanent aanwezige leden. De schepen voor Landbouw, Gebouwen, Eigendommen en monumenten, schepen voor Sociale Zaken, schepen voor Onderwijs, schepen voor Jeugd en Sport en schepen voor Toerisme worden uitgenodigd bij een thematische bespreking.

De stuurgroep vertegenwoordigt het beleid en neemt de nodige beslissingen in de loop van het proces zodat vlot kan verder gewerkt worden. Ze neemt de rol van het college of de gemeenteraad niet over in het officiële planproces, zoals beschreven in de VCRO, maar zorgt ervoor dat er een goede communicatie is tussen beleid en kernteam omdat dit belangrijk is voor een vlotte voortgang van het proces en is nauw betrokken bij het planproces.

Alle tussentijdse documenten (conceptnota, voorontwerp, ontwerp, kennisgevingsnota, ontwerp plan-MER e.a.) zullen eveneens voorgelegd worden aan de Raadscommissie Stadsontwikkeling, Ruimtelijke Ordening en wonen, Economie, ondernemen en werk, Personeel zodat het beleidsplan een grote input en gedragenheid kent.

Experten

Het Beleidsplan Ruimte zal vorm krijgen door een diverse, wisselende groep mensen. Naast studiebureaus, experten en burgers doen we beroep op de officiële adviesraden van de stad. Zij vertegenwoordigen verschillende expertises en maatschappelijke geledingen en zijn heel erg betrokken bij het reilen en zeilen in onze stad.

De **GECORO** is ons expertenteam bij uitstek voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte. Naast de decretaal verplichte adviesmomenten, betrekken we hen bij de inhoudelijke opmaak van het Beleidsplan. Ze vertegenwoordigen verschillende expertises en maatschappelijke geledingen en zijn betrokken bij de stad. De GECORO is daarom het uitgelezen forum om het Beleidsplan Ruimte mee vorm te geven. De GECORO heeft een werkgroep BRM opgericht om het planproces intensief op te volgen, meer input te kunnen geven en actief betrokken te zijn bij workshops.

Naast de GECORO vragen we ook advies aan de andere stedelijke adviesraden via een gezamenlijk traject van workshops en discussie. In gemengde groepen gaan ze in dialoog over de ruimte in Mechelen en formuleren ze samen een advies.

Dit zijn de adviesraden die mee hun schouders zetten onder het Beleidsplan Ruimte:

- Cultuurraad
- GECORO
- Jeugdraad
- Land- en tuinbouwraad
- Milieu- en klimaatraad
- Mondiale raad
- O.O.M (Onderwijsoverleg Mechelen)
- Ouderenraad
- Sportraad
- SARPH (Stedelijke adviesraad voor personen met een handicap)
- Handelaars - Mechelen MeeMaken vzw en Mechels ondernemingsplatform binnenstad (MoB)

Communicatie- en participatiestrategie

We willen als stad de komende twintig jaar onze ruimte goed benutten en maken daarom dit plan op. We kunnen dat niet alleen, maar samen met de Mechelaars bepalen we hoe onze stad van de toekomst er zal uitzien. Om al die Mechelaars de kans te geven mee na te denken over de stad van de toekomst hebben we een communicatie- en participatieplan uitgewerkt.

De communicatie- en participatiedoelstelling daarbij is:

- Dat Mechelaars weten dat de stad een Beleidsplan Ruimte gaat opmaken (informeren).
- Mechelaars stimuleren om op bepaalde momenten mee te denken over hun stad van de toekomst (motiveren-engageren).
- Dat Mechelaars positief staan tegenover de opmaak van het beleidsplan (imago).

De doelgroep van de communicatie- en participatiestrategie is dan ook alle Mechelaars. De communicatie dient dus alle Mechelaars aan te spreken ongeacht geslacht, leeftijd, herkomst ...

De aanpak daartoe is:

- Informeren en feedback vragen over het beleidsplan gebeurt op vaste momenten en met online bevraging.
- Voor iedereen op dezelfde manier.
- Ruime bekendmaking van de vaste momenten en online bevraging zodat we zoveel mogelijk Mechelaars bereiken.

Elke fase beschouwen we als een mijlpaal met een communicatie- en participatieronde en voorzien telkens een uitgebreide communicatiecampagne. Daarnaast maken we een projectwebsite op waar alle informatie verzameld wordt en die permanent toegankelijk is en kondigen we participatie-initiatieven en resultaten aan in een nieuwbrief waarop iedereen kan inschrijven.

Participatie voorzien we op vaste momenten in elke fase door:

- Gesprekstafels en/of Infomarkten
- Online bevraging
- Permanente reactiemogelijkheid via aparte mailbox

Per fase zal apart bekeken worden welk participatie-initiatief de grootste meerwaarde geeft of extra uitgewerkt kan worden.

Communicatie- en participatie tot nu toe

VERKENNINGSFASE

Tijdens de verkenningsfase werd uitvoerig overleg gepleegd met de ambtelijke werkgroep, de stuurgroep, de GECORO, de stedelijke adviesraden en de hogere overheid. In april 2021 werd een eerste grote communicatie- en participatieronde georganiseerd waarbij de opzet van het beleidsplan en een aanzet van uitdagingen gepresenteerd werden.

Departement Omgeving en Bestendige Deputatie

Op 20 april 2021 legden we de resultaten van de voorstudies en het eigen onderzoek voor aan vertegenwoordigers van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid en de Bestendige Deputatie van de Provincie Antwerpen. Dit was een informeel gesprek waarbij de vertegenwoordigers aangaven achter de voorgestelde principes te staan en ze wezen op de nodige overeenstemming met de eigen beleidsplannen.

GECORO

Op 11 januari 2021 nam de GECORO kennis van het Plan van Aanpak, het proces en de vraag tot betrokkenheid. De vragen en aanbevelingen van de GECORO vind je in de bijlage.

Op 8 februari 2021 keurde de GECORO de samenstelling en de opdrachtomschrijving van de werkgroep BRM goed.

Stedelijke adviesraden

Eind april 2021 kwam de gemeenschappelijke adviesraad voor het eerst samen. De Mechelse adviesraden zijn er vertegenwoordigd met 2 leden. Door samen aan tafel te zitten, ieder met zijn invalshoek, kregen we boeiende gesprekken en inzichten.

Ze verkenden de verschillende thema's en formuleerden per thema wat ze belangrijk vonden. Hun aandachtpunten per thema vind je in de bijlage.

Burgers

We hebben via een online bevraging bij de burgers gepeild naar hun toekomstbeeld van de stad en hoe ze kijken naar die uitdagingen. Deze bevraging was beschikbaar tussen 22 maart en 27 april 2021 en 1353 Mechelaars vulden de bevraging in. Bekijk de resultaten.

Op 20 april 2021 organiseerden we een Toekomstavond. Door de Corona-crisis organiseerden we deze informatie- en gesprekavond digitaal en gingen we met een 100-tal Mechelaars in dialoog nadat we informatie over het proces en de uitdagingen via filmpjes hadden gedeeld. Bekijk de filmpjes en de resultaten.

CONCEPTFASE

Tijdens de conceptfase werd opnieuw uitvoerig overleg gepleegd met de ambtelijke werkgroep, de stuurgroep, de GECORO, de stedelijke adviesraden en de hogere overheid. In september 2021 keurde het college de conceptnota goed en in oktober werd opnieuw een grote communicatie- en participatieronde georganiseerd waarbij het concept van het ruimtelijke beleid en de wijze waarop de Plan-MER zal opgemaakt worden, werd gepresenteerd.

Er werd advies gevraagd op de conceptnota en kennisgevingsnota plan-MER aan de GECORO, de stedelijke adviesraden, de hogere overheid en de buurgemeenten. We informeerden alle burgers, waren beschikbaar voor vragen en verzamelden alle opmerkingen.

Zowel de conceptnota als de kennisgevingsnota plan-MER waren raadpleegbaar van 23 september tot en met 31 oktober 2021:

- In het Huis van de Mechelaar
- Bij het Team Mer in Brussel
- Online via www.mechelen.be/stadvanmorgen of www.omgevingvlaanderen.be

Daarnaast organiseerden we een infomarkt in het stadhuis op verschillende tijdstippen nl. woensdagnamiddag 6 oktober, donderdagavond 7 oktober en zaterdagvoormiddag 9 oktober.

We hebben net als tijdens de verkenningsfase breed aangekondigd op de website, via affiches, via sociale media en via een digitale nieuwsbrief.

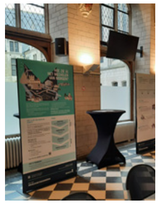

Reacties konden uiterlijk 31 oktober bezorgd worden via mail of schriftelijk.

Gemeenteraadscommissie

Op 2 september werd de conceptnota en de kennisgevingsnota Plan-MER toegelicht aan de gemeenteraadscommissie Stadsontwikkeling, Ruimtelijke ordening, Economie en Personeel. Het verslag van de vergadering vind je in de bijlage.

Departement Omgeving en Bestendige Deputatie

Op 28 september 2021 legden we de conceptnota voor aan vertegenwoordigers van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid en de Bestendige Deputatie van de Provincie Antwerpen. Het advies van het Departement vind je in de bijlage.

GECORO

Op 13 september 2021 nam de GECORO kennis van de concept-nota. De vragen en aanbevelingen van de GECORO vind je hier.

Stedelijke adviesraden

Op 5 oktober 2021 kwam de gemeenschappelijke adviesraad voor de tweede keer samen. Zij onderschreven de geformuleerde uitdagingen, overkoepelende doelstellingen en strategieën en gaven volgende aandachtpunten met betrekking tot de conceptnota (zie bijlage).

Op 23 november 2021 werd de conceptnota voorgelegd aan de Kwaliteitskamer die geen deel uitmaakt van de gezamenlijke stedelijke adviesraad (SAR). De kwaliteitskamer heeft geen opmerkingen geformuleerd.

Buurgemeenten

Op 30 september 2021 hebben we in een overleg met vertegenwoordigers van de buurgemeenten de conceptnota toegelicht en de visie besproken. Op vraag van het gemeentebestuur van Zemst hebben we de conceptnota op 19 oktober 2022 ook toegelicht aan de GECORO van de gemeente Zemst. De buurgemeenten hadden eveneens tot 31 oktober 2021 tijd om een schriftelijk advies uit te brengen.

Reacties

Naast de reacties op sociale media ontvingen we 12 schriftelijke reacties.

Sociale media

- Nieuwsbrief: 376 mailadressen, 266 hebben mail geopend, 63 hebben doorgeklikt naar website
- Facebook: 5209 personen bereikt, 27 reacties, 77 doorgeklikt naar website
- Instastories: 5 verhalen gepost, elk tussen 1948 en 2758 hits

Adviezen

- 13.09.2021 – GECORO
- 05.10.2021 - Stedelijke adviesraden
- 21.10.2021 - Provincie Antwerpen
- 29.10.2021 - Gemeente Zemst
- 31.10.2021 - Departement Omgeving

Reacties

- 06.10.2021 - Reactie 1
- 16.10.2021 - Reactie 2
- 19.10.2021 - Reactie 3
- 25.10.2021 - Reactie 4
- 26.10.2021 – Boerenbond
- 29.10.2021 – Elia
- 29.10.2021 - Reactie 7

Elke reactie werd zorgvuldig bekeken, beantwoord en, indien relevant, meegenomen in het verdere ontwerp van het beleidsplan. **De belangrijkste conclusies uit de reacties op de conceptnota waren de volgende:**

Overheden

De Vlaamse en Provinciale overheden zijn enthousiast over het geleverde werk en de conceptnota. Ze vragen een verdere afstemming met hun beleidsplannen.

Adviesraden

De GECORO en de stedelijke adviesraden stemmen in met de doelstellingen en ruimtelijke strategieën van de conceptnota.

Enkele tips die ze meegeven:

- Neem zeker betaalbaar wonen mee.
- Besteed aandacht aan de toegankelijkheid van voorzieningen.
- Bespreek circulaire economie explicieter.

Mechelaars

Uit de reacties blijkt dat Mechelaars vaak bezorgd zijn over verkeersveiligheid, parkeren en de kwaliteit van hun leefomgeving. Ze geven aan dat groene ruimte in de stad belangrijk is, zeker in een snelgroeiende stad. Luchtkwaliteit, klimaatopwarming, sluipverkeer en parken zijn daarbij belangrijke thema's.

Ook de landbouw als belangrijk onderdeel van de open ruimte en mogelijke oplossing voor het veranderend klimaat, komen naar voor.

Alle conclusies kan je hier terugvinden.

Kennisgevingsnota

Het team Mer bundelde de inspraakreacties en adviezen op de kennisgevingsnota plan-MER en stelde de richtlijnen op voor de opmaak van het plan-MER.

Op 18 januari 2022 heeft het team Mer overeenkomstig artikel 4.2.8 §6 1° en 2° van het DABM een beslissing genomen met betrekking tot de Richtlijnen voor het opstellen van het plan-MER van de Stad Mechelen voor het Beleidsplan Ruimte Mechelen. Deze richtlijnen zijn gepubliceerd op de website en www.omgeving.vlaanderen.be/mer-dossierdatabank onder het nummer PL0275 (zie ook in bijlage).

VOORONTWERPFASE

Interne en externe workshops

De uitwerking van de ruimtelijke strategieën -waartoe in de conceptnota al een eerste aanzet werd gegeven- tot concrete doelstellingen en acties gebeurde in interne en externe workshops. Eerst werden 6 workshops opgezet met deskundigen van het multidisciplinair ontwerpteam, enkele mer-deskundigen en het kernteam. De reacties op de conceptnota en de suggesties tot aanpak door de GECORO werden besproken.

- 20 oktober 2021: workshop verweving/handel/bedrijven/mobiliteit/groei/hinder
- 25 oktober 2021: workshop toekomst kantorenmarkt Mechelen (Ragheno en MN)
- 26 oktober 2021: workshop ecologie, water, klimaat
- 8 november 2021: workshop woonvoorkeuren en -behoeften, doelgroepen
- 10 november 2021: workshop stuurbaarheid
- 17 november 2021: workshop stadsdistributie

Daaropvolgend werden 3 workshops georganiseerd met de leden van de ambtelijke werkgroep, de leden van de GECORO werkgroep BRM en enkele externe experten. Er werd gewerkt op een groot Mirobord waarin analysemateriaal en schetsen werden gegeven van mogelijke uitwerking en waarin iedereen de kans kreeg opmerkingen te maken en aanvullingen te doen vanuit zijn of haar eigen vakgebied zodat er veel informatie ter beschikking was. Het Mirobord werd opgesplitst in 3 delen om de discussie behapbaar te houden en verdeeld over 3 workshops. Hiervan werden geen verslagen gemaakt.

- 2 februari 2022: workshop buitengebied
- 1 maart 2022: workshop stedelijke wijken
- 8 maart 2022: workshop kernstad + bedrijventerreinen + sturingsvraagstuk

Van april 2022 tem juni 2022 werd al de informatie bijeengelegd, de visie verder op punt gezet, doorgesproken met de stuurgroep in 5 vergaderingen en uitgeschreven in het voorontwerp.

Op 14 november 2022 keurde het college van burgemeester en schepenen het voorontwerp goed en wordt er voor de derde keer een grote communicatie- en participatieronde georganiseerd waarbij het voorontwerp met haar uitgewerkte visie op de stad van morgen wordt gepresenteerd.

In het voorontwerp vind je dezelfde 5 delen als in de conceptnota waarbij de beleidskaders verder uitgewerkt werden in concrete doelstellingen en acties. Dit actieplan maakt dat Mechelaars feedback kunnen geven op concrete voorstellen.

Het voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen vormt een eerste geïntegreerde versie van het beleidsplan met de strategische visienota, de beleidskaders en het actieprogramma.

Nu het voorontwerp van het Beleidsplan Ruimte Mechelen er is, start ook de eigenlijke opmaak van de plan-MER. De plan-MER beschrijft de positieve en negatieve effecten op het milieu van het ruimtelijk beleidsplan. Het vertrekt daarbij van de aanpak, voorgesteld in de kennisgeving, en houdt rekening met de door het team Mer voorgeschreven richtlijnen. Het komt tot stand in interactie met de opmaak van het beleidsplan en draagt zo bij tot een optimalisatie van het plan vanuit milieuoogpunt.

De adviesronde liep van 24 november 2022 tot en met 3 februari 2023. Er werd advies gevraagd over het voorontwerp aan de hogere overheid, de GECORO en de buurgemeenten. Tevens werden ook de stedelijke adviesraden geraadpleegd en we informeerden alle burgers, waren beschikbaar voor vragen en verzamelden alle opmerkingen. De aankondiging gebeurde zeer ruim via de reguliere stadskanalen, aangevuld met mailings en extra communicatie net als in de eerste 2 fasen.

1. Publieke raadpleging

- 24 november tem 31 december
- Ter inzage in het Huis van de Mechelaar
- Ter inzage op de website (www.mechelen.be/stadvanmorgen)

2. Infomarkt - Met expo van kunstwerken Academie tussen 14 december en 27 december in het Cultuurcentrum.

- Tijdens de infomarkt was er op 21 december een plenaire toelichting op een vast tijdstip voor wie de volledige uitleg wou krijgen.
- Op de infomarkt waren medewerkers aanwezig om vragen te beantwoorden en feedback te ontvangen.

3. Thematafels

- Gespreksmomenten op 21 december om 17u en 19.30u in het Cultuurcentrum.
- Met inschrijvingen (online en telefonisch).
- Er werden 3 thema's voorgelegd volgens de uitgewerkte beleidskaders nl. Mechelen groeit – Groenblauw Mechelen – Mechelen werkt.

4. Online-bevraging (vanaf 24.11.2022 tot en met 31.12.2022)

5. Stedelijke adviesraden

Net zoals in de verkennings- en conceptfase was er een apart moment met de adviesraden om het voorontwerp te bespreken. Dit overleg vond plaats op 19 december 2022.

6. GECORO

De GECORO vroegen we om advies op 12 december 2022, 9 januari 2023 en 16 januari 2023.

7. Gemeenteraadscommissie voor ruimtelijke ordening

Op de gemeenteraadscommissie van 15 februari 2023 gaven we een toelichting en de stand van zaken van het Beleidsplan Ruimte Mechelen.

8. De hogere overheden en buurgemeenten

Het overleg met toelichting voor de buurgemeenten vond plaats op vrijdag 13 januari 2023.

Het overleg over de adviezen van de Hogere Overheid vond plaats 24 januari 2023.

Reacties

Naast de reacties op sociale media ontvingen we nog verschillende schriftelijke reacties.

Adviezen

- 19.12.2022 - Gemeente Willebroek
- 12.01.2023 - Provincie Antwerpen
- 16.01.2023 - GECORO
- 23.01.2023 - Departement Omgeving
- 30.01.2023 - Gemeente Zemst
- 30.01.2023 - Gemeente Sint-Katelijne-Waver
- 31.01.2023 - Gemeente Bonheiden

Reacties

- 22.12.2022 - Reactie 1
- 27.12.2022 - Elia
- 27.12.2022 - Reactie 2
- 30.12.2022 - Reactie 3
- 30.12.2022 - Boerenbond

We ontvingen ook volgende reacties:

- 19.12.2022 - Stedelijke adviesraden
- 21.12.2022 - Deelnemers thematafels
- 31.12.2022 - Resultaten online bevraging

De weergave van stedelijke adviesraden, thematafels en online bevraging vind je via deze link. Over het algemeen bleek hieruit draagvlak voor het ontwerp. De gemaakte bedenkingen worden meegenomen in het verdere proces.

Het college besliste op 20 maart 2023 hoe met de ingediende adviezen en reacties om te gaan. Dit kan je in bijlage terugvinden.

ONTWERPFASE

Nu het ontwerp van het Beleidsplan Ruimte Mechelen en het ontwerp plan-MER er zijn, wordt er een openbaar onderzoek georganiseerd.

Wat gaan we doen?

1. Openbaar onderzoek

- 31 juli tem 28 oktober 2023
- Ter inzage in het Huis van de Mechelaar
- Ter inzage op de website of www.omgevingvlaanderen.be

2. Infomarkt

- Op 7 september doorlopend tussen 19.30u en 21u.

3. Stedelijke adviesraden

- De gemeenschappelijke adviesraad wordt uitgenodigd voor de infomarkt.

4. GECORO

De GECORO vragen we om advies op 13 november 2023 en 11 december 2023.

5. Gemeenteraadscommissie voor ruimtelijke ordening

Zowel de voorlopige vaststelling van het beleidsplan (26 juni 2023) als de definitieve vaststelling van het beleidsplan wordt goedgekeurd door de gemeenteraad.

Er wordt nog bekeken of er los daarvan ook nog naar de gemeenteraadscommissie moet worden gegaan.

6. De hogere overheden en buurgemeenten

We brengen de hogere overheden en de buurgemeenten op de hoogte van het ontwerp en de infomarkt.

Wat nog volgt

Opmaak en goedkeuring definitief beleidsplan is voorzien begin 2024.

BIJLAGEN

BIJLAGEN

bijlage 1: plan van aanpak

bijlage 2: verslag GECORO 11 januari 2021

bijlage 3: resultaten toekomstavond 20 april 2021

bijlage 4: verslag stedelijke adviesraden 29 april 2021

bijlage 5: resultaten online-bevraging verkenningsfase

bijlage 6: figuur kernteam

bijlage 7: advies op de conceptnota Departement Omgeving 19 oktober 2021

bijlage 8: advies op de conceptnota Bestendige Deputatie 13 oktober 2021

bijlage 9: advies op de conceptnota GECORO 13 september 2021

bijlage 10: advies op de conceptnota stedelijke adviesraden (SAR) 5 oktober 2021

bijlage 11: overzicht en behandeling reacties en adviezen naar aanleiding van publieke raadpleging conceptnota en kennisgevingsnota plan-MER

bijlage 12: beslissing Team MER richtlijnen plan-MER (richtlijnennota) 13 januari 2022

bijlage 13: advies op het voorontwerp BRM Departement Omgeving 23 januari 2023

bijlage 14: advies op het voorontwerp BRM Bestendige Deputatie 12 januari 2023

bijlage 15: advies op het voorontwerp BRM GECORO 16 januari 2023

bijlage 16: advies op het voorontwerp BRM stedelijke adviesraden (SAR) 19 december 2022

bijlage 17: overzicht en behandeling reacties naar aanleiding van het voorontwerp

bijlage 18: overzicht en behandeling adviezen naar aanleiding van het voorontwerp

Beleidsplan Ruimte Mechelen

Plan van aanpak

29 juni 2020

Voorwoord

Onze stad heeft veel troeven, waaronder haar centrale ligging in Vlaanderen, haar bruisend centrum en de vele hechte wijk- en dorpsgemeenschappen. Maar onze stad heeft ook nog grote open ruimten zoals het landbouwgebied dat zich uitstrekt over Hombeek, Leest en Heffen en natuurgebieden in Battel, Walem en Muizen. Er vestigen zich innovatieve bedrijven op onze bedrijventerreinen en ons klein winkelcentrum met vernieuwd openbaar domein trekt veel bezoekers. Het is aangenaam wonen en werken in Mechelen en dat willen we zo houden. Om dat zo te houden, denken we na over de toekomst van onze stad en haar ruimte.

Het Beleidsplan Ruimte Mechelen (BRM) is een beleidsdocument dat als basisvisie zal gehanteerd worden voor het ruimtelijke beleid dat de stad wil voeren de komende jaren. Het vormt de langetermijnvisie voor de ruimtelijke evolutie van de stad. Op dit kader kan de stad terugvallen voor het coördineren, begeleiden of vergunnen van diverse projecten en voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en zo de langetermijnvisie waarborgen.

Het Beleidsplan Ruimte bestaat uit een strategische visie en een set van beleidskaders.

De Strategische Visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van voorname beleidsopties op lange termijn (strategische doelstellingen).

Beleidskaders zijn operationeel van aard en concretiseren de strategische doelstellingen naar doelen en acties voor een kortere looptijd. Ze functioneren als set maar kunnen in functie van maatschappelijke noden onafhankelijk van elkaar worden herzien en/of aangevuld, voor zover ze in overeenstemming zijn met de strategische visie.

Het beleidsplan zal ondersteund worden door onderzoeksrapporten, beleidsacties en monitoring- en evaluatierapporten die samen met de strategische visie en beleidskaders een geheel vormen.

Hiermee willen we de ruimte van onze mooie stad ordenen en vrijwaren voor onze kinderen, de vraag naar ruimte sturen en de druk op de ruimte verlagen.

Inhoudstafel

Voorwoord 3
Inhoudstafel 4
Wat willen we onderzoeken? 5
- Horizon 5
- Over welke ruimte spreken we? 7
- Wie of wat maakt de ruimte? 9
- Wat zit er in het plan? 14

Wat willen we bereiken? 17
- Dynamisch plan 17
- Mensgericht plan 17
- Integraal plan 17

Wie willen we betrekken? 19
- Projectteam 19
- Ambtelijke werkgroep 19
- Stuurgroep 20
- Experten 20
- Burgers 20

Wanneer willen we klaar zijn? 22
- Proces 22
- Fasering 24
- Einddatum 25

Wat willen we onderzoeken?

Horizon

Brosjongeren, klimaatactivisten en wetenschappers doen ons collectief besef groeien dat het gebruik van onze ruimte vandaag gevolgen heeft op hoe onze ruimte er in de toekomst gaat uitzien. Het is daarom belangrijk na te denken over onze ruimte van de toekomst en hoe wij daarin willen leven.

De Coronacrisis doet ons nadenken over onze ruimte. De stedelijke dense ruimte wordt in vraag gesteld en de gedachte van de 1,5 meter-samenleving dringt zich op. Ruimtelijke planners en onderzoekers voelen de noodzaak tot onderzoek en gebruik van het momentum om anders om te gaan met onze stedelijke ruimte en te werken aan een gezonde 15-minutenstad.

We wonen vandaag met 86.766 inwoners in Mechelen [1] en dat zijn er 10.000 meer dan in 2003. Het inwonersaantal is de laatste jaren fors toegenomen en zal dat de komende jaren nog doen. We verwachten tegen 2040 met 100.000 inwoners te zijn in Mechelen. Bovendien zet de trend van verjonging, vergrijzing en vermeerdering van éénpersoonshuishoudens zich voort. Om deze bevolkingsgroei en nood aan bijkomende woongelegenheden op te vangen moeten we goed nadenken over of, waar en hoe we deze bijkomende inwoners gaan huisvesten en welke bijkomende voorzieningen nodig zijn en waar die een plaats zullen krijgen.

De volgende figuren geven deze bevolkingsgroei en nood aan bijkomende woongelegenheden weer.

[1] Cijfers Swing volgens het Rijsregister 2020

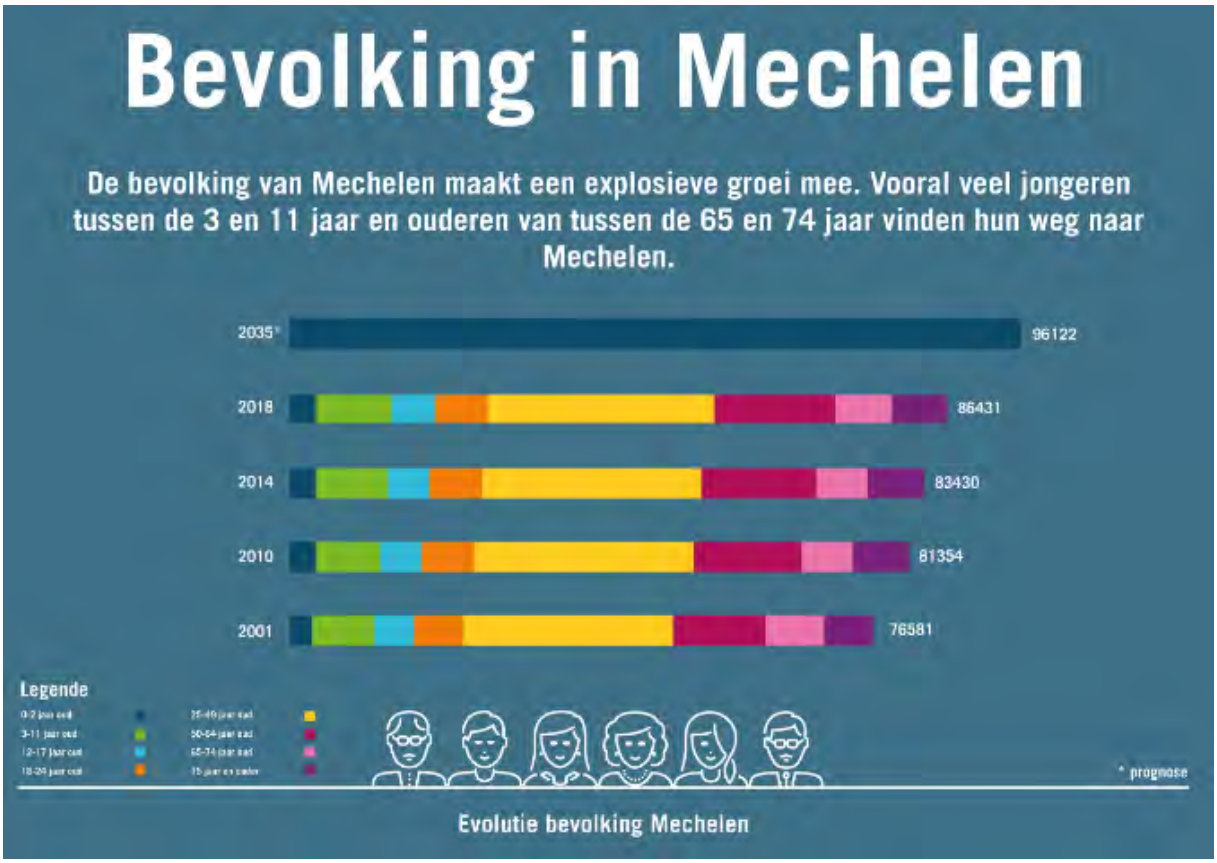

Bevolkingsaantal, -verdeling, -groei en -prognose

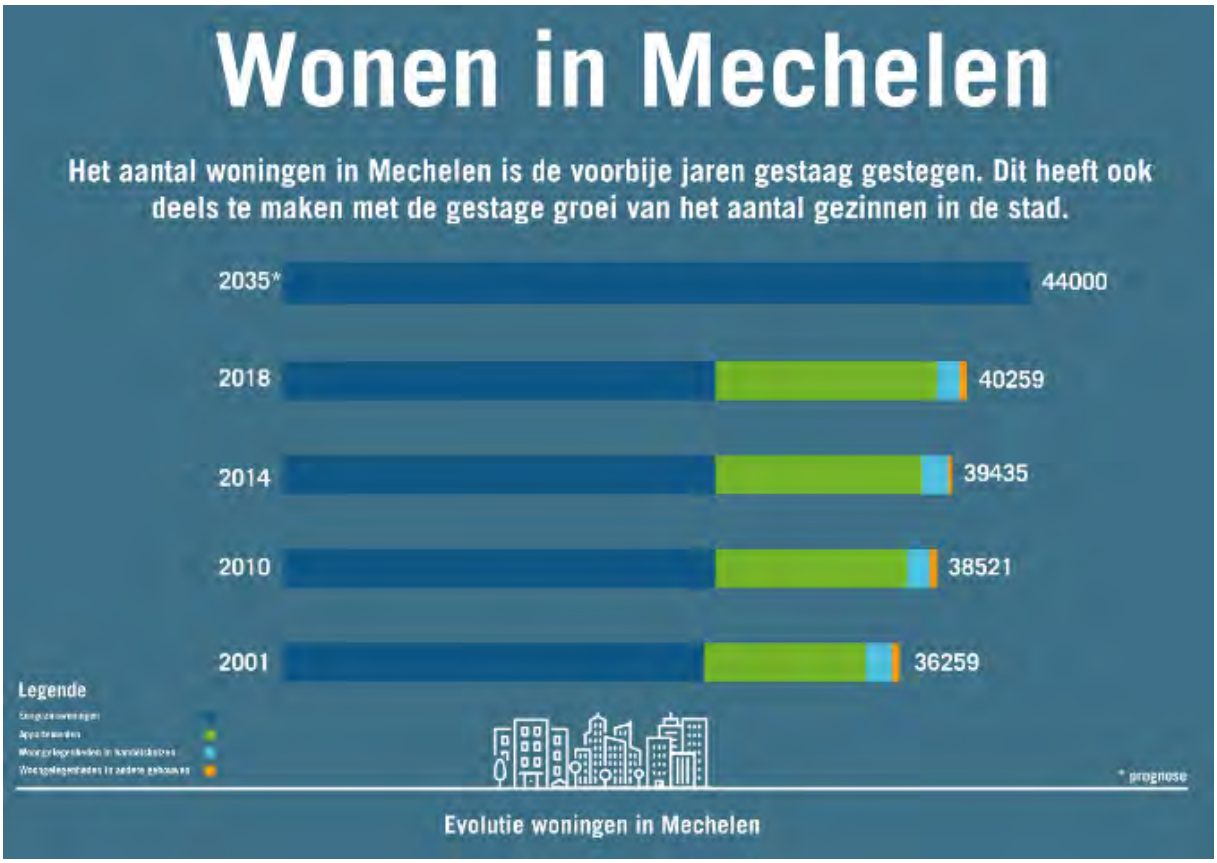

Woningaantal, -verdeling, -groei en -prognose

Het Beleidsplan Ruimte is een beleidsdocument dat als basisvisie zal gehanteerd worden voor het ruimtelijke beleid dat de stad wil voeren de komende jaren. Het vormt de langetermijnvisie voor de ruimtelijke evolutie van de stad. Op dit kader kan de stad terugvallen voor het coördineren, begeleiden of vergunnen van diverse projecten en voor de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en andere instrumenten en zo de langetermijnvisie waarborgen.

Het is belangrijk om een moment in de tijd vast te leggen dat ver genoeg vooruit ligt om visionair te kunnen denken en doorwerking te kunnen kennen van de huidige visie, maar dat toch haalbaar is zodat het proces niet eindeloos blijft aanslepen.

Afstemming met ander beleidsdomeinen binnen de stadsorganisatie is noodzakelijk. Het Klimaatplan bestrijkt de periode 2020-2025, maar neemt 2050 als horizon. In het project Beschermd Natuurgebied Rivierenland, dat een robuuste groene ruimte wenst uit te bouwen op termijn, stelt geen vaste datum maar wel een tussentijdse ambitie voor 2024.
Op hoger niveau staat er in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen 2040 als toekomstperspectief en in het Beleidsplan Ruimte van de Provincie Antwerpen streven ze naar een toekomstbeeld voor 2050.
Voor het Beleidsplan Ruimte Mechelen nemen we de horizon van 2040. Een perspectief van 20 jaar geeft voldoende vrijheid om te dromen in vernieuwde technologie en aanpak, maar is nog realistisch om zelf mee te maken en dus tastbaar.

Over welke ruimte spreken we?

Stedelijke en groene ruimte

We kennen Mechelen als de regionale stad tussen de grootsteden Brussel en Antwerpen, centraal gelegen in de Vlaamse Ruit, maar ook centraal gelegen in het Belgisch autowegennet en spoorwegennet. Ze is daardoor erg in trek als woon- en werkplek.

Maar de Mechelse ruimte is meer dan dat. Mechelen vervult haar regionale stedelijke rol en voorziet voorzieningen zoals scholen, cultuurcentra, sport- en jeugdvoorzieningen, ziekenhuizen en dienstencentra. Al deze voorzieningen hebben een plek in onze stad en door de groei in de regio vragen al deze voorzieningen bijkomende of nieuwe ruimte.

De open ruimte die de bewoners en de natuur nodig hebben komt daardoor onder druk te staan. De landbouw-, natuur- en valleigebieden verliezen letterlijk steeds meer terrein door de onvermoeibare bouwwoede nodig voor al die nieuwe woningen en voorzieningen. De opmaak van Gewestplannen in de vorige eeuw gaf een visie op en een bewustmaking van het behoud van de open ruimte. Maar daarop volgende aanpassingen aan de ruimtelijke wetgeving hebben ervoor gezorgd dat er rechten ontstonden in de open ruimte die moeilijk te ontnemen zijn. Hierdoor lijkt elke ruimte die ooit bebouwd of gebruikt werd, zelfs in de open ruimte, potentieel bouwgrond. Het onevenwicht dat ontstaat door het blijven aansnijden van de juridische voorraad in harde bestemmingen en de rechten in de openruimte heeft tot gevolg dat de open ruimte onder druk staat. Daarom is het belangrijk een duidelijke visie voor de open ruimte vast te leggen in het Beleidsplan.

Stad en dorpen

Onze stad bestaat van oudsher uit een historisch centrum met veel sociale, culturele en economische voorzieningen. Doorheen de eeuwen is dat historisch centrum aangegroeid met typische stationsbuurten, een 19de -eeuwse gordel en bedrijventerreinen daarbuiten.

Door een geleidelijke modal shift in het mobiliteitsdenken is na jaren van stadsvlucht wonen in het centrum, nabij de voorzieningen en stations weer in trek, waardoor de vraag naar nieuwe woningen stijgt. De ruimtevraag in het centrum van onze stad is daardoor zeer complex geworden en vraagt nieuwe oplossingen.

De 19de-eeuwse gordel (Mechelen Zuid, Coloma, Arsenaal, Nekkerspoel, Pennepoel) met haar typische goed voorziene woonbuurten heeft net als het centrum een dicht bebouwd weefsel waar gezocht wordt naar nog meer verdichting. Hier is een duidelijke visie nodig over waar en hoe verdicht kan worden met aandacht voor het ontpitten/vergroenen van de wijken.

De dorpen Walem, Battel, Heffen, Leest, Hombeek en Muizen en de wijken Pasbrug, Spreeuwenhoek, Stuivenberg en Otterbeek maken ondertussen al enkele decennia deel uit van de stad maar hebben nog steeds een eigen karakter. De ruimtevraag is er niet minder complex maar vraagt en ander aanpak dan die van het historisch hart. Die visie voor de dorpen en wijken zal een belangrijke rol spelen in het behoud en uitbouwen van het open ruimte.

Gebouwde en ongebouwde ruimte

Wanneer we aan de stad denken, denken we aan het centrum met de vele gebouwen dicht bij elkaar, waar veel mensen wonen en samenkomen. Het centrum van onze stad vormt daar geen uitzondering op.

De laatste jaren wordt onze stad geroemd om haar publieke ruimte. Dus niet alleen de gebouwen, maar ook de onbebouwde ruimte van pleinen, straten, parken en waterlopen vormt de stedelijke ruimte die we bestuderen en ordenen.

Al die gebouwen, wegen, infrastructuur en pleinen waar mensen samenkomen zorgen voor een hoge versteningsgraad of ruimtebeslag zoals omschreven in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Toch mogen we niet vergeten dat onze stad gegroeid is aan de oevers van de waterloop de Dijle, die nog steeds een belangrijke as vormt door het weefsel en een belangrijke rol opneemt in het functioneren van de stad. Ook andere waterlopen zoals de Zenne, de Leuvense vaart, de Barebeek- en de Vrouwvlietvallei zijn landschappelijke elementen die de opbouw en het gebruik van de stad determineren.

Al deze gebouwde en aangelegde infrastructuur heeft een effect op de weerbaarheid van de stad en wordt daarom mee bestudeerd.

Mechelen in de regio

Hoewel de ruimte in onze stad samenhangt met die van de omliggende gemeenten kiezen we ervoor een Beleidsplan te maken voor het eigen grondgebied. We kijken wel over de bestuurlijke grenzen heen maar maken een visie en beleidskaders voor het grondgebied.

De regiowerking op gebied van het ruimtelijke beleid is vandaag nog niet voldoende uitgebouwd om samen de ruimtelijke opgaves te bepalen, terwijl de vraag naar oplossingen op ruimtelijke problemen zeer dringend is. We zullen het Beleidsplan dat we opmaken voor de Mechelse ruimte kunnen gebruiken in gesprekken met partners uit de regio.

Wie of wat maakt de ruimte?

In de vakliteratuur is al langer duidelijk dat ruimtelijke ordening om een multidisciplinaire aanpak vraagt, maar wat betekent dat? De ruimte staat niet los, ze wordt gebruikt door mensen, dieren en planten, we verplaatsen ons erin en we veranderen haar voortdurend. Al deze gebruikers en al hun handelingen bepalen de ruimte. Wanneer we een visie uitwerken voor de ruimte moeten we dus rekening houden met al deze gebruikers.

Gelukkig zijn er voor onze stad al verschillende studies van verschillende gebruiken gemaakt of ze zijn in opmaak die een belangrijke neerslag hebben op onze ruimte. Sommigen kennen al een ruimtelijke vertaalslag anderen nog niet, maar allen dienen als informatie voor de uitwerking van dit beleidsplan.

Klimaatplan

De stad Mechelen engageert zich via het burgemeestersconvenant om een Europese voortrekkersrol te spelen op vlak van klimaatmitigatie en -adaptatie. Een doelstelling die door Europa vertaald werd in een reductie van broeikasgassen met 40% tegen 2030 of een reductie van 87 kton CO_2 tegen 2025. Naast emissiereductie wordt ook ingezet op het “klimaatrobuust” maken van Mechelen, om de impact van klimaatverandering te verminderen.

Het klimaatplan vertaalt deze doelstelling in concrete acties. Deze acties worden gebundeld in vier klimaatactieplannen (Goede Lucht, Koele Stad, Sterke Natuur en Droge voeten) en een overkoepelend programmamanagement. Het klimaatplan werd participatief opgemaakt, samen met de inwoners, de diensten van de stad Mechelen en externe experts om de gedragenheid, realiseerbaarheid en toepasbaarheid zo groot mogelijk te houden.

In het eerste actieplan – Goede Lucht - zet Mechelen in op het voorkomen van verdere klimaatverandering door het terugdringen van broeikasgasemissies.
In het tweede actieplan – Koele stad - worden acties opgezet om de gevolgen van de stijgende temperaturen op het grondgebied in kaart te brengen en te verminderen.
In het derde actieplan – Sterke natuur – worden acties opgezet om de impact van droogte op natuur en landbouw te minimaliseren.
In het vierde actieplan – Droge voeten – worden acties opgezet om Mechelen overstromingsbestendig te maken.

Deze actieplannen worden overkoepeld door een programma-management dat inzet op het beheer, de verankering en de externe communicatie van het klimaatplan. Aanvullend zet het programma-management in op het versterken en verspreiden van de lokale kennis.

De kaartweergave van de informatie rond warmte, opwarming, hittebestendigheid, overstromingsgevoeligheid, maar ook acties met een ruimtelijke impact zijn belangrijke input voor het Beleidsplan Ruimte.

Warmteplan

Eén van de acties in het klimaatplan is de opmaak van het warmteplan (of Warmtetransitievisie, Warmtestrategie, Beleidsplan Warmte). De opmaak van het warmteplan wordt gecoördineerd door de dienst Duurzame Ontwikkeling en Energie met technische ondersteuning van een extern bureau. In het kort is dit een strategie en actieplan om onze warmtevoorziening fossiel-vrij te krijgen tegen 2050 in het kader van het Europees project SHIFFT. Hiervoor zullen warmtekaarten en warmtezoneringsplannen opgemaakt worden naast heel wat andere beleidsinstrumenten. In de zomer van 2020 wordt de overheidsopdracht voorzien voor de aanstelling van de technische ondersteuning. Het plan zal opgeleverd worden eind 2021.

Woonbeleidsplan

Het woonbeleidsplan zal samen met de Stad Lier opgemaakt worden omdat dezelfde problematiek op vlak van wonen en demografie speelt en de krachten kunnen gebundeld worden om meer resultaat te bekomen. Het Woonbeleidsplan zal uit strategische doelstellingen bestaan waaruit operationele doelstellingen gedistilleerd worden en in concreet uit te voeren acties omgezet worden. de goedkeuring is voorzien voor januari 2021.

Het uittekenen gebeurt op basis van een relevante grondige analyse van de huidige woonsituatie in het verstedelijkt gebied en in de landelijke gebieden. Er wordt een analyse gemaakt uit gekende cijfergegevens, representatieve degelijke en kwalitatieve bevragingen, relevante literatuurstudie, enzoverder.

Op basis van een analyserapport ontwerpt de onderzoeker bouwstenen die kunnen leiden tot een Woonbeleidsplan. Logischer wijze bestaan deze bouwstenen uit strategische en operationele doelstellingen met daaraan concrete acties gekoppeld. Daarbij zullen oa. volgende thema's belicht worden die een belangrijke ruimtelijke weerslag hebben:

- Hoe kan de ruimtelijk beschikbare context afgestemd worden op de bevolkings- en huishoudensprognose?
- welke vernieuwende woonvormen zijn relevant volgens de specifieke bewonersgroepen.

Zowel het analyserapport als de doelstellingen hebben een ruimtelijke impact en zijn daarom belangrijk in het Beleidsplan Ruimte.

Herziening bouwverordening

De huidige verordening is een beleidsdocument dat de visie omtrent bouwen en verbouwen in de stad op een degelijke en werkbare manier vormgeeft. Ze werd in 2015 goedgekeurd en is ondertussen bijna 5 jaar van kracht.

Dit document is een overzichtelijk en makkelijk te consulteren document waarop de stad zich samen met de bestaande BPA's en RUP's en de toekomstige RUP's en verkavelingen baseert bij het adviseren van stedenbouwkundige aanvragen.

De verordening gaat uit van "draagkracht en harmonie" en beschrijft voorschriften voor het cultuurhistorisch erfgoed, uiterlijke kenmerken en gebruikskenmerken van gebouwen, het aanleggen van parkeerplaatsen, het vellen van bomen en technische aspecten aan gebouwen.

Na 5 jaar en een evaluatie is de verordening toe aan herziening. Bij de herziening zullen de gekende anomalieën rechtgezet worden, de artikels waarvan zeer regelmatig wordt afgeweken geschrapt of versoepeld worden, de versoepelde bepalingen omtrent 'studentenhuisvesting' en 'wonen boven winkels' geïmplementeerd worden en kan ervoor gekozen worden bepaalde artikels te verstrengen of uit te breiden. De herziening biedt ook de mogelijkheid om een aantal nieuwe beleidsthema's uit te werken, conform de nieuwe beleidsinzichten van de nieuwe legislatuur. Dit zijn mobiliteit en parkeren, alternatieve woonvormen en duurzaamheid en groen.

Het vernieuwde document zou midden 2021 goedgekeurd moeten zijn.

Ruimtelijk Economisch plan

Het Ruimtelijk Economisch plan zal deze legislatuur opgemaakt worden door de dienst Economie. Ondernemers hebben ruimte nodig om te ondernemen. De stad Mechelen heeft dan ook heel wat projecten op stapel staan om ondernemers te verwelkomen of te laten groeien. Ragheno zal hierin ongetwijfeld het grootste en meest ambitieuze project zijn, maar er is nog veel meer: de retaillus, Mechelen-Noord III, de aanpassing van het BPA Mechelen-Noord, de Hendrik Consciencestraat, … We werken een overzichtelijk plan uit waarbij voor ondernemers duidelijk is welke zones ontwikkeld worden, welke timing daarbij voorzien is en welk profiel van ondernemers en bedrijven er verwacht wordt. Daarnaast werken we in dit plan ook uit hoe we de komende jaren omgaan met ruimtelijk economisch beleid. Hierbij starten we van een analyse van de huidige toestand en houden we rekening met een aantal trends en acties, zoals de verhuisbeweging door Ragheno, meer nood aan verweving en verdichting, het nieuwe werken, circulaire economie, …

Voor het project Ragheno werd door IdeaConsult en bedrijfsbeleid opgemaakt. Daarin wordt ingegaan op de visie en mogelijkheden voor de wijk Ragheno maar wordt gestart vanuit een algemene visie voor de gehele stad. Het bedrijfseconomisch profiel voor Mechelen, de skills Gap analyse en de visie op verweving en bedrijfsbeleid zijn waardevolle input voor het Beleidsplan Ruimte.

ORIOM

Het strategisch project 'Open ruimte in en om Mechelen', kortweg 'ORIOM' wenst de nog resterende open ruimte, natuurwaarden, landbouwgebieden, bossnippers en valleistructuren in het gevarieerd en verstedelijkt landschap rond Mechelen te beschermen, en waar mogelijk te versterken en te verbinden. Zo kan er meer adem- en bewegingsruimte worden gecreëerd tussen de bebouwde kernen. Hierbij zal er specifiek worden ingezet op verschillende groenblauwe zones, over gemeente- en provinciegrenzen heen: De Zenne- en Barebeekvallei, de Dijlevallei, de Barebeekvallei en het Kauwendaalbos samen met het Waverwoud.

Het project strekt zich uit over 1 stad en 5 gemeenten, nl. Mechelen, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek, Boortmeerbeek en Zemst en bijna 40 partners trekken mee aan de kar. De initiatiefnemers zijn Regionaal Landschap Rivierenland, Natuurpunt en het Agentschap voor Natuur en Bos met steun van het Departement Omgeving.

De doelstelling van het project is de versterking van bereikbare en (be)leefbare open ruimtes in onze dichtbevolkte regio en doet dit via haar vier strategische doelstellingen.

De gemaakte analyses van de open ruimte en de zoektocht naar oplossingen voor de versterking van het blauw-groene netwerk in en om onze stad zijn belangrijke input voor het Beleidsplan Ruimte dat naast verdichting sterk zal inzetten op deze open ruimte.

Beschermd Natuurpark Rivierenland

Tussen Brussel en Antwerpen groeit stilaan één grootstedelijk gebied. Maar in de regio Mechelen, in het hart van Vlaanderen, kleurt de Vlaamse ruit nog opvallend groen. We vinden hier ook een machtig rivierlandschap met de zoetwatergetijderivieren Dijle, Zenne, Rupel en Nete en met fijnmazige beekvalleien. De uitbouw van een aaneengesloten natuurpark van minstens 3.000 hectare heeft een drievoudig doel, nl:

1) Het beschermen, versterken, verbinden, uitbreiden en beheren van de bestaande (zeer) waardevolle en robuuste natuur om de biodiversiteit te behouden en te vergroten en onderlinge migratie mogelijk te maken.

2) Het toekomstbestendig maken van de regio via natuurgebaseerde oplossingen (“Nature based solutions”) voor de mitigatie van, en adaptatie aan, de klimaatverandering: het vastleggen van CO_2 in verschillende landschapstypes, het creëren van kansen voor waterbuffering, het tegengaan van droogte en hittestress.

3) Het creëren van een gezonde leefomgeving met plaats voor stilte, beweging, avontuur en ontspanning en het mogelijk maken van authentieke, duurzame natuurervaringen voor de bewoners en bezoekers van de regio. Het creëren van verbindingen tussen de gebieden verbetert de functionele en recreatieve routes voor actieve weggebruikers doorheen de regio. Dit levert extra gezondheidsvoordelen en versterkt de transitie naar een duurzamer mobiliteitsmodel.

De initiatiefnemers willen door middel van langetermijnengagementen in samenwerking met de deelnemende lokale besturen uit de regio Mechelen en de terreinbeheerders, zoals Natuurpunt, het Agentschap Natuur en Bos, de provincies, de Vlaamse Waterweg, e.a., dit natuurpark verankeren voor de volgende generaties.

Het kaartmateriaal en opzoekwerk uit dit project zijn belangrijk als basis voor het bepalen van de blauw-groene dragers in het Beleidsplan Ruimte.

Visienota Vrouwvlietvallei

Voor de vallei van de Vrouwvliet en de Plattebeek werd in 2003 een visie uitgetekend en geschreven die in 2020 verder werd uitgewerkt. Deze visie werd ingeschreven in hogervermelde visiedocumenten van ORIOM en BNRL.

Het behoud en het versterken van de natuurwaarde van de beekvallei staat centraal in deze visie.

Mobiliteitsplan

Het mobiliteitsplan Mechelen is een beleidsplan dat werd opgemaakt door Technum en Vectris voor de stad, in samenspraak met onder meer het Vlaams gewest, de provincie Antwerpen en De Lijn.

Daarmee werd een gemeenschappelijke visie bekomen waar alle partijen in de toekomst aan kunnen werken.

Het eerste mobiliteitsplan dateert van 2002 en kreeg een grondige update die werd goedgekeurd in 2015.

De resultaten van de uitwerkingsnota voor de afstemming van infrastructuurprojecten met ruimtelijke projecten, de mobiliteitsvisie voor wijken en dorpen, het fietsbeleid, de wegencategorisering en het openbaar vervoer zijn basisgegevens voor het uitwerken van een locatiebeleid gericht op knooppuntwaarde in het Beleidsplan Ruimte.

In het werkdomein A1. Ruimtelijke planning worden ook aanbevelingen opgenomen voor het Beleidsplan Ruimte, rekening houdende met een groei van de stad naar 100.000 inwoners.

Het mobiliteitsplan is een werkdocument voor de toekomst. Het actieprogramma en de evaluatietools moeten die verzekeren.

Bij het begin van de huidige legislatuur werden 3 speerpunten bepaald waarop het beleid van de stad de komende jaren zou gaan focussen. Mobiliteit was er daar één van en werd ondertussen verder uitgewerkt in een Visienota Mobiliteit

Vervoerregio Mechelen

De vervoerregio Mechelen wordt gevormd door 12 diverse gemeenten rond onze stad. Het zijn Berlaar, Bonheiden, Boortmeerbeek, Bornem, Duffel, Heist-op-den-Berg, Kapelle-op-den-Bos, Putte, Puurs, Sint-Amands, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek. Vlaanderen is de voortrekker van dit plan en verschillende mobiliteitsgerichte overheden werken mee, zoals NMBS, Provincie Antwerpen, Provincie Vlaams-Brabant, IGEMO, Departement Omgeving, Infrabel, MOW, AWV, De lijn en De Vlaamse Waterweg.

Deze regio is opvallend oost-west gericht terwijl het doorsneden wordt door noord-zuid gerichte spoorlijnen, kanalen en snelwegen. De regio wordt dan ook geconfronteerd met stevige uitdagingen omdat de autoafhankelijkheid groot is. hierdoor komen de andere vervoersmodi extra onder druk te staan.

Er wordt een globale mobiliteitsvisie voor alle vervoersmodi opgemaakt voor 2030 met een doorkijk naar 2050. De oriënteringsfase is afgerond en de opbouw van de strategische visie en de operationele doelstellingen zullen in de loop van 2020 opgesteld worden. Nadien wordt het actieplan opgemaakt.

Hemelwaterplan

Het hemelwaterplan Mechelen geeft een visie over hoe er binnen de Stad Mechelen op lange termijn zal omgegaan worden met hemelwater. Binnen dit plan wordt een integrale ruimtelijke visie uitgewerkt om de economische, maatschappelijke en ecologische gevolgen van wateroverlast te beperken en het grondgebied robuust te maken voor de gevolgen van de klimaatsverandering.

De stad maakt het hemelwaterplan in samenwerking met Sweco op. Het hemelwaterplan is een beleidsplan dat als leidraad dient ingezet te worden bij alle toekomstige ruimtelijke ingrepen om de integrale ruimtelijke visie uit te werken en zal integraal deel uitmaken van het Klimaatplan.

De opmaak van dit hemelwaterplan kadert binnen het Europese Interreg 2zeeën project ‘Water Resilient Cities’. Het doel van dit project is historische steden weerbaarder maken tegen het veranderende klimaat en de hevige regenval. Historische steden zoals Mechelen zijn immers dicht bebouwd en hebben grote verharde oppervlaktes waardoor er inventief gezocht moet worden naar mogelijkheden om voldoende ruimte voor water te creëren en een duurzaam stedelijk afwateringsysteem uit te bouwen.

De uitkomst van deze zoektocht naar nieuwe oplossingen om de stad weerbaarder te maken zijn cruciaal in het uitwerken van een visie en beleidskaders binnen het Beleidsplan Ruimte.

Daarnaast heeft de stad nog andere onderzoeksrapporten en visiedocumenten zoals het ouderenbehoefteonderzoek, Visienota Sociaal Wonen, Ruimtelijk Economisch Ontwikkelingskader Retail, Visienota rond alternatieve woonvormen, Hydronautstudie, ea. waarvan delen een ruimtelijke vertaalslag kennen of nuttige informatie aanleveren voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte.

Wat zit er in het plan?

Het Beleidsplan Ruimte zal uit een strategische visie en een set van beleidskaders bestaan. Het wordt ook ondersteunt door onderzoeksrapporten, beleidsacties en monitoring- en evaluatierapporten die samen één geheel vormen (zie schematische weergave hieronder).

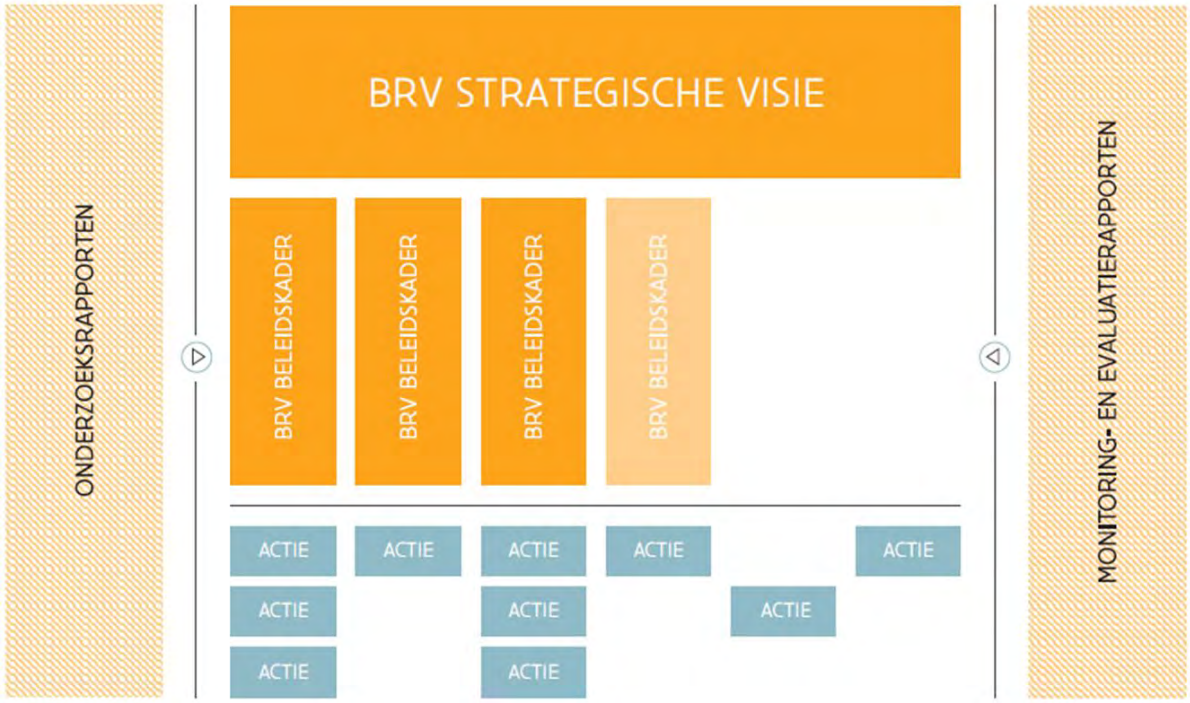

Strategische Visie

De Strategische Visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van voorname beleidsopties op lange termijn of strategische doelstellingen. De strategische visie schetst achtereenvolgens:

- de ruimtelijke staat van Mechelen (huidige ruimtelijke situatie, evoluties, trends, kansen, uitdagingen en opgaves). De ruimtelijke staat van Mechelen geeft ook weer hoe de maatschappelijke evoluties zich verhouden tot de ruimtelijke beleidskeuzes uit het verleden.
- de ambities en doelstellingen voor het ruimtelijk beleid
- een perspectief voor de toekomst met strategische doelstellingen naar 2040
- de ruimtelijke ontwikkelingsprincipes of thema's (= basis voor motiveren van ruimtelijke keuzes)

Naast de visie is er ook aandacht voor het nodige instrumentarium. Het is belangrijk na te denken en weer te geven op welke manier we de beschreven visie willen bereiken, via welke acties we daartoe wensen te komen en wie die zal trekken.

Er zal naast de ruimtelijke staat van Mechelen ook een situering van Mechelen in de hogere Beleidsplannen opgenomen worden om te kunnen aftoetsen of onze visie niet in strijd is met de ruimtelijke doelstellingen die Vlaanderen en de Provincie Antwerpen vooropstellen.

De Vlaamse Overheid schrijft ondertussen al een paar jaar aan het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen met 3 strategische doelstellingen (terugdringen van het bijkomend ruimtebeslag, transformeren vanuit maatschappelijke ambitie en geïntegreerde gebiedsontwikkeling als motor voor samenwerking) en volgende ruimtelijke ontwikkelingsprincipes:

- meer doen met minder ruimte: ruimtelijk rendement verhogen, multifunctioneel ruimtegebruik en verweving
- ontwikkelen vanuit samenhang: steden en dorpen, vanuit energie, veerkrachtige (open) ruimte
- de leefbaarheid bevorderen: welzijn, woonkwaliteit en gezondheid
- samen aan de slag

De Provincie Antwerpen heeft haar conceptnota afgerond met 4 ruimtelijke principes die aan de basis liggen van 7 strategieën:

- offensieve open ruimte
- versterkte vervoerscorridors
- sluitend locatiebeleid voor (hoog)dynamische functies
- levendige kernen
- samenhangend ecologisch netwerk
- energie-efficiëntie
- van versnippering naar bundeling

Beleidskaders

De beleidskaders zijn eerder operationeel van aard en concretiseren de ruimtelijke principes, strategieën en doelstellingen naar doelen en acties voor een kortere looptijd. Zij gaan meer in detail in op een bepaald thema (bijvoorbeeld 'slim verdichten'). Ze functioneren als set maar kunnen in functie van maatschappelijke noden onafhankelijk van elkaar worden herzien en/of aangevuld, voor zover ze in overeenstemming zijn met de strategische visie.

Een aantal beleidskaders zullen nu al mee uitgewerkt en goedgekeurd worden samen met Strategische Visie en een aantal beleidskaders erna.

We denken daarbij aan volgende beleidskaders:

- Groeiende stad (Slim verdichten, verweving, meervoudig ruimtegebruik voor wonen, werken en voorzieningen)
- Blauw-groene stad (Maximaal behoud van de open ruimte, vrijwaring en opwaardering blauw-groene-netwerk)
- Veerkrachtige stad (Duurzame ontwikkeling, locatiebeleid, klimaatbestendig)
- Stad voor iedereen (veelzijdige en inclusieve stad)
- Werkende stad (locatiebeleid, specialisatie of nichevorming, stadslandbouw, ruimte voor bedrijvigheid via verweving)

Operationaliseringsprogramma/actieprogramma

Het operationaliserings- en actieprogramma geeft aan welke acties op korte en middellange termijn zullen uitgevoerd worden om het gewenste toekomstbeeld voor Mechelen te bewerkstelligen. Deze acties vloeien voort uit zowel de strategische visie als de beleidskaders. Aan het actieprogramma wordt ook een monitoringsysteem gekoppeld met als doel om op regelmatige tijdstippen de uitvoering van het ruimtelijk beleid op te volgen en zo nodig bij te sturen.

Wat willen we bereiken?

Dynamisch plan

Het Beleidsplan Ruimte is de update van het Ruimtelijk Structuurplan Mechelen, dat in 2001 werd goedgekeurd. De ruimtelijke principes uit het structuurplan zijn nog steeds waardevol maar het plan was nog eerder sectoraal opgebouwd. Zo werden er aparte groen-, mobiliteits- en nederzettingsstructuur uitgetekend die wel rekening hielden met elkaar, maar niet door elkaar liepen. Deze eerder sectorale aanpak zorgde er voor dat elke ruimte één bestemming toegewezen kreeg: ofwel wonen, ofwel werken, ofwel mobiliteit, ofwel groen,…. Door de grote huidige ruimtevraag en het tekort aan ruimte moeten we denken in gedeeld ruimtegebruik en daarvoor strategieën uitschrijven. Daarom werken we dit plan thematisch en strategisch uit. We schrijven een strategische visie en bepalen een aantal beleidskaders en acties die niet allen meteen uitgewerkt worden. Ze kunnen later uitgewerkt worden en/of wijzigen in de tijd.

Door een proces van monitoring en evaluatie op te zetten kunnen we nadien bijsturen of uitdiepen waar nodig.

Mensgericht plan

Waar de ruimtelijke planning van het structuurplanningsproces gericht was op het ruimtelijke (locatiespecifiek), willen we dat nu meer sociaalruimtelijk richten. We willen een plan maken dat uitgaat van mensen en opgemaakt wordt voor mensen; een plan dat de ruimte vormgeeft die Mechelaars, gebruikers en bezoekers willen. We zoeken niet naar de perfecte plankaart maar een visie om de voorspelde bevolkingsgroei op te vangen zonder de nodige open ruimte verder aan te tasten. Deze sociaal-ruimtelijke planningsbenadering houdt in dat we naast ruimtelijke inrichtingsprincipes ook de ruimtebeleving, het ruimtegebruik door verschillende groepen en de veranderingsmogelijkheden bekijken en strategieën uitschrijven rond gedeeld ruimtegebruik. Dit zal leiden tot andere toekomstkeuzes obv het onderzoeken van andere woningtypes, pleinen en parken en verplaatsingspatronen.

Naast de gekende terreininventarissen willen we dus goed luisteren naar mensen door bevragingen, workshops, informatiemomenten en dergelijke te organiseren. We luisteren naar bewoners, werknemers, handelaars, bezoekers, experten, middenveldorganisaties en nog veel meer. Stadprojecten als De Grond der dingen kunnen daarbij helpen.

Integraal plan

Zoals beschreven in artikel 2.1.1. van de VCRO bestaat het Ruimtelijk beleidsplan uit een strategische visie en één of meer beleidskaders die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het ruimtelijk beleidsplan is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening. Ze geeft de staat weer van het volledige grondgebied, onderzoekt verschillende sectoren, oorzaken en tendensen die een weerslag hebben op de ruimte. Na de vaststelling van een strategische visie en een of meer beleidskaders kunnen aanvullende beleidskaders vastgesteld worden die vervolgens integraal deel uitmaken van het ruimtelijk beleidsplan.

De strategische visie omvat een langetermijnvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gehele grondgebied en alle sectoren. Het is dus een wisselwerking en afstemming tussen verschillende sectoren, verschillende ruimtelijke componenten, verschillende gebruikers en verschillende doelstellingen.

De operationele beleidskeuzes in de beleidskaders kunnen wel thematisch, sectoraal of gebiedsgericht zijn. Zo denken we vandaag acties nodig te hebben om de groei van de ruimtevraag te kunnen sturen (Groeiende Stad) en de open ruimte te vrijwaren (Blauw-groene Stad).

Een integraal plan houdt ook in dat we onderzoeken wat de milieu-impact is van de ruimtelijke visie en de beleidskeuzes die we maken. Een Beleidsplan is onderhevig aan de mer-wetgeving en er dient dus een MER opgemaakt te worden. Het beoordelen van een beleidsplan in opmaak valt qua methodologie buiten het methodisch kader dat traditioneel door mer-deskundigen wordt toegepast. Daarom is het van belang te vertrekken vanuit de basisdoelstellingen van de milieueffectrapportage zoals geformuleerd in artikel 4.1.4. §2 van het decreet algemene bepalingen milieubeleid.

Echter hoe een strategische visie kan bemerd worden is vandaag nog niet helemaal duidelijk. Zowel Vlaanderen als de Provincie Antwerpen hebben de strategische-MER van hun Beleidsplan aanbesteedt. In Vlaanderen loopt het proces van de milieubeoordeling parallel met het proces van het Beleidsplan en streeft naar een continue verfijning en verdieping van de beoordeling zoals het proces van het BRV zelf vordert. Dit houdt o.m. in dat de verschillende milieuthema's die op het op strategisch niveau worden gedetecteerd meer in detail zullen worden uitgewerkt naarmate het proces vordert en naarmate meer concrete thematische en beleidskaders worden uitgewerkt.

Deze beide processen zullen als voorbeeld en testcase dienen voor het bemerren van ons Beleidsplan Ruimte.

Wie willen we betrekken?

Het Beleidsplan Ruimte zal geschreven vorm gegeven worden door heel wat mensen. Deze groep mensen is multidisciplinair, divers en wisselend. De samenstelling van deze groep is meerlagig en gaat van informatieverstrekker, klankbord, stakeholder, penhouder, revisor, kwaliteitsbewaker tot beslisser en is opgedeeld in teams of groepen. De groep is divers zodat een grote draagvlakwerving mogelijk is en het plan bruikbaar is voor velen. De groep is wisselend in tijd en aantal afhankelijk van het onderdeel en/of het thema.

Kernteam

Het **kernteam** zal bestaan uit 2 ruimtelijke planners van het team Ruimtelijke planning van de Stad en een externe ruimtelijk planner. Voor de externe ruimtelijke planner doen we beroep op een studiebureau of samenwerking tussen studiebureaus waarbij de multidisciplinaire samenstelling gevraagd wordt. Van de 2 ruimtelijke Planners is 1 trekker en 1 supervisor. De trekker garandeert het verloop van het proces en onderhoudt alle contacten. De supervisor waakt mee over het goede verloop van het proces en de kwaliteit van de documenten. Beide staan ze in voor de inhoud van het plan met zijn verschillende voorstudies en onderdelen en nemen de dagelijkse leiding waar.

Het kernteam zal doorheen het hele proces waar nodig uitgebreid worden met een mer-coördinator en Marcom zodat de milieu-beoordeling en de communicatie parallel met de opmaak van het plan kunnen lopen.

Ambtelijke werkgroep

Het projectteam wordt bijgestaan door, krijgt info van en koppelt terug met verschillende projectcoördinatoren van de directie Integraal Stedelijk Beleid (ISB). Dit zal tijdens elke stap in het planningsproces zijn, maar in het bijzonder in de conceptfase. De inbreng van hun kennis en expertise is cruciaal. Zij vormen de **ambtelijke werkgroep**.

In de conceptfase zullen eerst individuele interviews met de betrokken projectcoördinatoren plaatsvinden om na te gaan welke inbreng ze willen en kunnen geven, wat zij verwachten van het Beleidsplan Ruimte en hoe het voor hen een bruikbaar document kan worden. Later zullen een aantal werkvergaderingen plaatsvinden met alle projectcoördinatoren om advies te geven op de conceptnota en het voorontwerp.

De volgende projectcoördinatoren komen daarbij in beeld:

- Projectcoördinator Klimaatplan/Warmteplan
- Projectcoördinator Hemelwaterplan
- Projectcoördinator herziening Bouwverordening/Gemeentelijke Omgevingsambtenaar Bouw
- Afdelingshoofd groen en milieu
- Projectcoördinator Woonbeleidsplan
- Aanspreekpunt team Mobiliteit
- Projectcoördinator Bedrijfsbeleidsplan

Thematisch uitgebreid met:

- Coördinator-diensthoofd Monumentenzorg

Naast de projectcoördinatoren van de directie Integraal Stedelijk Beleid zullen we ook input vragen aan de directeurs en/of afdelingshoofden van andere stadsdiensten en hen informeren over onze

intenties. We denken daarbij aan de directies Vrije Tijd (Jeugd, Sport, Toerisme,…) en Samen Leven (Onderwijsondersteuning, …)

Stuurgroep

Alle tussentijdse documenten en de voortgang van het proces zal tweemaandelijks gerapporteerd worden aan de **Stuurgroep**. In de stuurgroep zetelen de leden van het projectteam en een afvaardiging van het beleid. De burgemeester, de schepen van Stadsontwikkeling, Ruimtelijke ordening, Wonen en Economie, Mobiliteit, Groen, Duurzame ontwikkeling en Participatie zijn permanent aanwezige leden. De schepen van Landbouw, Sociale Zaken, Onderwijs, Jeugd, Sport en Toerisme worden uitgenodigd bij een thematische bespreking.

De stuurgroep vertegenwoordigt het beleid en neemt beslissingen in de loop van het proces zodat vlot kan verder gewerkt worden. Ze neemt de rol van het college of de gemeenteraad niet over in het officiële planproces, zoals beschreven in de VCRO, maar zorgt ervoor dat er een goede communicatie is tussen beleid en projectteam omdat dit belangrijk is voor een vlotte voortgang van het proces.

De conceptnota en de strategische visie zal eveneens voorgelegd worden aan de Raadscommissie Stadsontwikkeling, Ruimtelijke Ordening en wonen, Economie, ondernemen en werk, Personeel zodat het plan een grote input en gedragenheid kent.

Experten

De **GECORO** is ons expertenteam bij uitstek voor de opmaak van het Beleidsplan Ruimte. Naast de decretaal verplichte adviesmomenten, betrekken we hen bij de inhoudelijke opmaak van het Beleidsplan. Ze vertegenwoordigen verschillende expertises en maatschappelijke geledingen en zijn betrokken bij de stad. De GECORO is daarom het uitgelezen forum om het Beleidsplan Ruimte mee vorm te geven.

Bij aanvang hebben we overleg met de voorzitter om in overleg te bepalen wat deze rol kan zijn, hoe hij kan vervult worden en welke resultaten verwacht worden.

Experten zoals andere stedelijke adviesraden, middenveldorganisaties en stakeholders (zoals Mechelse architectenbureaus, projectontwikkelaars, studie- of ontwerpbureaus, natuurverenigingen, klimaatbewegingen, de projectcoördinator van ORIOM e.a.) zouden we mogelijks kunnen bevragen naar hun kijk op de huidige staat en hun visie op de toekomst van onze stad.

De coronacrisis waar we midden in zitten brengt ons op een kantelmoment in ons denken over ruimte. Gaan we terug naar business as usual en rijden we ons vast in dichtbevolkte steden? Gaan we een stadsloop tegemoet? Gaan we nog durven dichter bij elkaar te wonen? Gaan we nog durven het openbaar vervoer te nemen? Deze vragen en nog vele andere gaan bepalen hoe we onze steden moeten inrichten om veerkrachtig en aantrekkelijk te zijn. In Mechelen en zelfs in Vlaanderen hebben we daar weinig ervaring mee en zullen we naar **experten, mogelijks in het buitenland,** moeten kijken. Hoe we ze betrekken in het proces, zal nog moeten blijken in de loop van het proces.

Burgers

‘De mensen maken de stad’ kan je hier letterlijk nemen. Onze organisatie doet al jaren inspanningen om een menselijke stad uit te bouwen voor de bewoners en de gebruikers. Het is dan ook belangrijk om bij de opmaak van het Beleidsplan Ruimte zo veel mogelijk bewoners en gebruikers te betrekken. In een bevraging van alle bewoners en gebruikers van de stad willen we peilen naar de zwaktes, sterktes, wensen en dromen, maar ook de vraag stellen wat ze nodig hebben om compacter te gaan wonen. Dit is bedoeld om veel informatie te krijgen en ons te inspireren.

Eerdere bevragingen zoals in het stadsproject 'De Grond der dingen' kunnen voeden of inspireren, maar een gerichte bevraging over specifieke ruimtelijke thema's kan ook nodig zijn om een goede analyse van de bestaande toestand, noden en verwachtingen te kunnen maken.

Het is daarom nuttig om naast het projectteam en de ambtelijke werkgroep die mee inhoud geven aan het plan ook een **werkgroep communicatie** op te richten met de collega's van de dienst Marcom. Op regelmatige tijdstippen is er overleg nodig over de mogelijkheden van communicatie en de beste aanpak voor het gewenste resultaat. Door hun inbreng kan de input voor en de gedragenheid van het Beleidsplan groot zijn.

De werkgroep zal naast de wettelijk verplichte publieke raadplegingen voorstellen uitwerken voor communicatie en participatie doorheen het volledige proces, die zullen voorgelegd worden aan de stuurgroep. De wijze van communicatie en de graad van betrokkenheid van burgers zal een impact hebben op de inhoud, het proces en de timing.

Hieronder een schematische weergave van de projectstructuur:

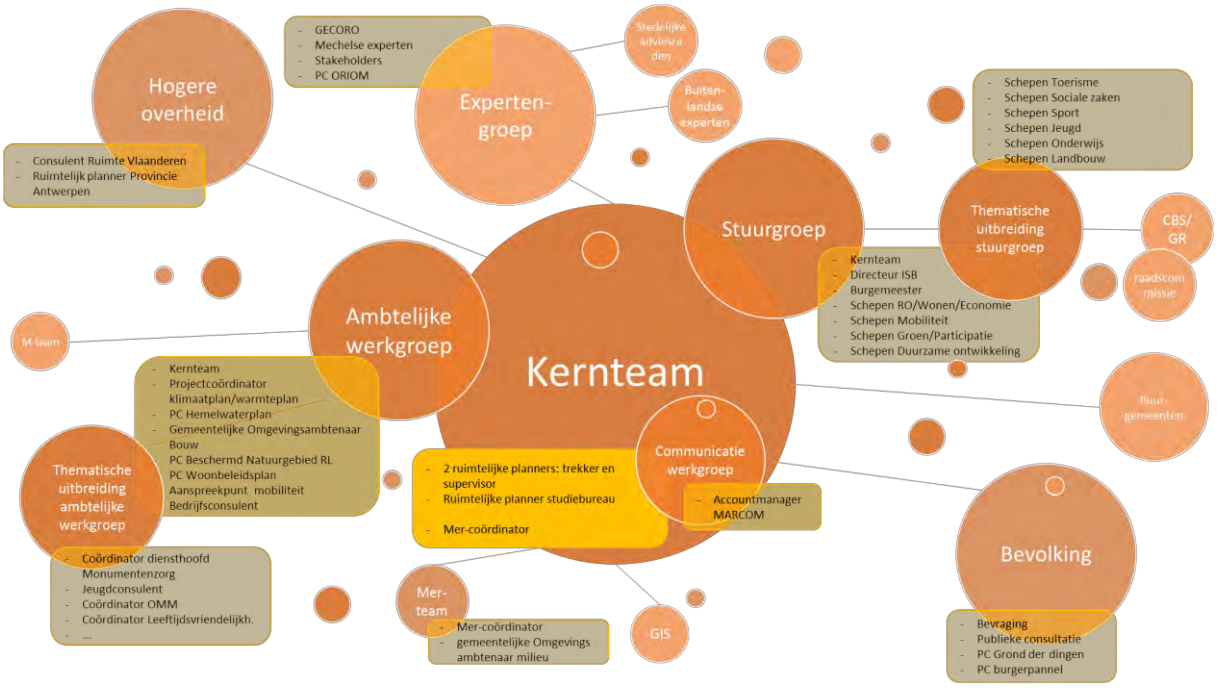

Wanneer willen we klaar zijn?

Proces

Het beleidsplanningsproces is uitgeschreven in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) van 8 december 2017 (art.2.1.1. tot 2.1.19.) en het Besluit Vlaamse Regering van 30 maart 2018 (uitvoeringsregels van ruimtelijke beleidsplannen).

Decretaal zijn volgende stappen vastgelegd voor het planproces (zie ook stroomschema hieronder):

1. Opmaak conceptnota
    a. informeren betrokken adviesraden
    b. informeren verschillende bestuursniveaus
    c. informeren publiek
2. opmaak voorontwerp
    a. raadpleging van de betrokken adviesraden
    b. overleg tussen de verschillende bestuursniveaus
    c. raadpleging publiek
3. opmaak ontwerp
    a. raadpleging van de betrokken adviesraden
    b. overleg tussen de verschillende bestuursniveaus
4. voorlopige vaststelling door de gemeenteraad
    a. openbaar onderzoek over een voorlopig vastgestelde visie en een voorlopig vastgesteld beleidskader
    b. overleg tussen de verschillende bestuursniveaus
5. definitieve vaststelling door de gemeenteraad

Bovenstaand planproces beschrijft de officieel te nemen stappen om tot een juridisch goedgekeurd document te komen.

Om dat proces te kunnen starten en te doorlopen doen we beroep op een extern multidisciplinair studiebureau. We zullen een bestek uitschrijven voor de opmaak van het Beleidsplan, met het uitwerken van ontbrekende onderzoeksrapporten, een strategische visie, een set van minimaal 2 Beleidskaders en een operationaliserings-/actieprogramma.

De strategische visie wordt gevormd door het samenbrengen van de resultaten van de bestaande, lopende en nog uit voeren onderzoeksrapporten, bevragingen en een duidelijke visie voor de toekomst met ruimtelijke vertaalslag

Daarnaast wordt de opmaak van de plan-MER mee ingeschreven in het bestek zodat een gecoördineerd proces kan gevoerd worden. De Mer-deskundige zal dan deel uitmaken van het multidisciplinair studiebureau.

Het multidisciplinair studiebureau mag daarbij beroep doen op gespecialiseerde onderaannemers voor specifieke thema's als duurzaamheid, mobiliteit, milieurapportage of andere.

Communicatie en participatie worden niet mee aanbesteed maar in nauwe samenwerking met de stedelijke marketing- en communicatiedienst uitgewerkt.

Dit bestek zullen we, gezien het geraamde bedrag, Europees aanbesteden.

Figuur 2b. Stroomschema integratie van plan-milieueffectrapportage in de opmaak of herziening provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BR) of Beleidskaders voor het provinciaal of gemeentelijk Beleidsplan Ruimte (BK)

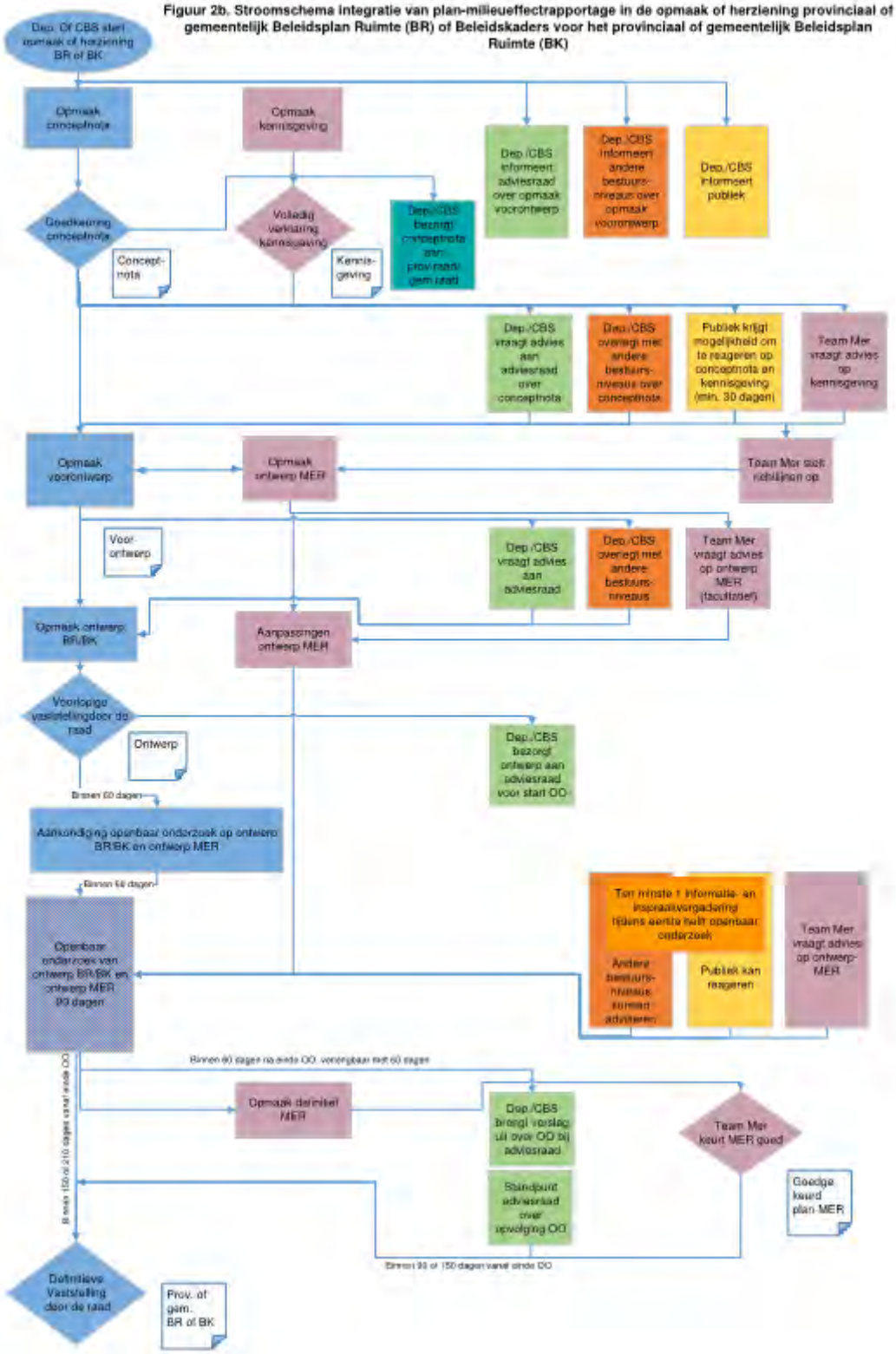

Procesinformatie

We zullen alle procesinformatie bijhouden en waar mogelijk digitaal ter beschikking stellen. Deze procesinformatie is vooral analoog. Zo zijn we bv. verplicht om informatie bij te houden over de verwerking van de meest recente inspraak/participatie-initiatieven. De procesinformatie zal continu geactualiseerd en aangevuld worden.

Raadpleging betrokken adviesraad (GECORO)

Bij het betrekken van de GECORO wordt een onderscheid gemaakt tussen het informeren over het opmaakproces en de documenten en de effectieve consultatie (zie hierboven bij 'Wie willen we betrekken').

Informeren houdt in dat informatie wordt verschaft over het lopende proces; dat houdt nog geen vraag in tot input of feedback. Dat laatste is wel het geval bij het consulteren. Reacties zullen in het vervolgproces worden meegenomen.

Overleg tussen de verschillende bestuursniveaus

Dit overleg is te vergelijken met het structureel vooroverleg en de plenaire vergadering uit het structuurplanningsproces en bedoeld om de beleidsplannen op de verschillende bestuursniveaus op elkaar af te stemmen.

Er wordt opnieuw een onderscheid gemaakt tussen het informeren over het opmaakproces en de documenten, en de effectieve consultatie of het eigenlijke overleg.

In de fase van het voorontwerp, zijn geen termijnen bepaald voor overleg of consultatie-initiatieven. Bedoeling is om dat deel van het proces niet te sterk te formaliseren. Uiteraard moet een concrete vraag om input of feedback een termijn of deadline vermelden. En het spreekt voor zich dat bij een vraag om opmerkingen over een document een redelijke termijn voor reacties wordt gegeven, zodat de consultatie zinvol kan gebeuren.

In de fase na voorlopige vaststelling is er wel een termijngebonden adviesmogelijkheid.

De beleidsplannen komen tot stand in een procedure die participatie en overleg garandeert, in elke fase van de opmaak. De gemeentelijke beleidsplannen zijn in tegenstelling tot de structuurplannen decretaal niet onderworpen aan een goedkeuringstoezicht. De Vlaamse Regering en Bestendige Deputatie kunnen bij de definitieve vaststelling van gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen echter wel een voorbehoud formuleren bij één of meer specifieke opties.

Raadpleging publiek

In het beleidsplanningsproces wordt actief ingezet op draagvlakverwerving door de bevolking actief te betrekken. De beleidsplannen komen tot stand in een procedure die participatie en overleg garandeert, in elke fase van de opmaak.

Ook hier wordt een onderscheid gemaakt tussen het informeren over het opmaakproces en de documenten, en de effectieve consultatie. De raadpleging gebeurt bij verschillende stappen in het planproces (conceptnota, voorontwerp en ontwerp beleidsplan). Dit is het decretale minimum, maar zal in ons proces meer zijn en wordt uitgewerkt door de werkgroep communicatie.

Fasering

De opmaak van het Beleidsplan Ruimte is complex doordat het een uitgebreid vooronderzoek vergt, maatschappelijke draagvlak zoekt en verschillende deelbeslissingen omvat. Het zal, zoals aangegeven in het decreet en het Besluit van de Vlaamse Regering, gefaseerd uitgevoerd worden.

Om een plan op te maken dat dynamisch, menselijk en integraal is en als basisdocument kan dienen voor het ruimtelijke beleid van de stad voor de komende jaren zullen we volgende stappen doorlopen met tussentijdse beslismomenten.

Fasering	
Opmaak Plan van aanpak	april 2020
Bespreking Plan van aanpak	mei 2020
Goedkeuring Plan van aanpak + opstart stuurgroep	juni 2020
Opmaak bestek	juli 2020
Goedkeuring bestek GR	september 2020
aanbesteding	september 2020
Goedkeuring aanstelling ontwerper	oktober 2020
Start opmaak Beleidsplan Ruimte	november 2020
Opmaak conceptnota	november 2020 – april 2021
Eerste informatieronde	mei- juni 2021
Goedkeuring conceptnota	september 2021
Opmaak voorontwerp + beleidskaders + plan-MER	oktober 2021 – mei 2022
Publieke raadpleging voorontwerp	juni 2022
Goedkeuring voorontwerp	september 2022
Opmaak ontwerp + beleidskaders + plan-MER	oktober 2022 – april 2023
GECORO + overleg hogere overheid	november - december 2022
Voorlopige vaststelling door GR	april 2023
Openbaar onderzoek	mei, juni, juli 2023
Advies GECORO	september 2023
Opmaak definitief BRM	oktober, november 2023
Definitieve vaststelling door GR	december 2023

Einddatum

De opmaak van het Beleidsplan Ruimte komt er op initiatief van het huidige stadsbestuur en werd beschreven in het bestuursakkoord 2018-2024 (actiepunt 37). We willen daarom het Beleidsplan Ruimte Mechelen met minimaal 2 beleidskaders klaar hebben binnen de huidige legislatuur en buiten de verkiezingstijd van 2024, dus eind tegen december 2023. Dit is een streefdatum waarbij wordt uitgegaan van het klaarliggen van de onderzoekresultaten van de verschillende onderzoeksrapporten en een intense samenwerking tussen diensten en beleid.

GECORO VERGADERING 11 januari 2021

Aanwezigheidslijst:

Voorzitter					Waarnemers	
Lagast Tom				X	Ken Dieltiens (fractie vld – groen – m+)	X
Deskundigen					Karl Lauwers (fractie CD&V)	X
	Effectief lid		**Plaatsvervanger**		Wendy Hendrickx (fractie N-VA)	X
Architecten (via AMO)	Herman Bogaerts	X	Ilse Diddens	O	Karla Celis (fractie Sp.a)	O
Architecten – stedenbouwkundigen	Bruno Van Langenhove	X	Karel De Wilde	O	Joost Weyts (fractie Vlaams Belang)	O
Ruimtelijk planner	An Rekkers	X	Stephanie De Deken	O	Walter Werquin (fractie PVDA)	X
Landschapsarchitect	Geert Vercruysse	V	Nicolas Curvers	O		
Mobiliteitsdeskundige	Van Boeckhout Sara	X	Hans Van Hoof	O	**Stadsdiensten**	
Deskundige milieu/ duurzaamheid	Myrtle Verhaeven	X	Liesbet De Keersmaecker	O	Bram Van Dyck – secretaris GECORO – Team Ruimtelijke planning	X
Deskundige sociaal-ruimtelijke planning	Caroline Newton	X	Babette (Elizabeth) Wyckaert	O	Sandrien Luytens – secretariaat GECORO – Team ruimtelijke planning	X
Deskundige erfgoed	Patrick De Greef	V	Ewald Wauters	X	Elke Du Bin – GOA, Bouwdienst	X
Deskundige wonen	Benediekt Van Damme	X	Hanne Verstreken	O		
Deskundige klimaat/energie	Decock Friedl	X	Gunther Beullens	X		
Vertegenwoordigers maatschappelijke geledingen						
Natuurpunt	Tom Andries	X	Etienne Larock	O		
VOKA	Philip Borremans	X	Jens Joossens	O	**Externen**	
UNIZO	Bert Leysen	X	Guido Verlinden	O		
Boerenbond	Arnold Rahier	X	Els De Smet	O		
ACV	Leo Vivijs	X	Vangronsveld Chris	O		
Kind en Samenleving	Wouter Vanderstede	X	Sabine Miedema	O		
Fietsersbond	Mon Schepers	X	Jorre Vannieuwenhuyze	X		

X: aanwezig V:verontschuldigd O:afwezig

Verslag:

Algemeen

Door de huidige Coronamaatregelen organiseren we spijtig genoeg dit jaar geen Nieuwjaarsreceptie en gaat de vergadering door in Teams. Aan alle leden werd op voorhand een link verstuurd.

A. Toelichting

Beleidsplan Ruimte Mechelen

De toelichting wordt door Sandrien Luytens – projectcoördinator bij de stad en Stéphanie De Deken – projectcoördinator bij ontwerpbureau BUUR cvba gegeven. Stéphanie De Deken, die ook plaatsvervangend lid is van de GECORO, is vandaag aanwezig als ontwerper en niet als GECORO-lid en verlaat de vergadering na de vragenronde.
Het plan van aanpak, de beleidsplanning en het proces worden toegelicht en er wordt een voorstel van betrokkenheid van de GECORO in het proces voorgelegd.

Het plan van aanpak werd vooraf op de SharePoint geplaatst.

B. Vragen en opmerkingen

De vragen worden gebundeld in 4 thema's zoals besproken in de presentatie, nl. het doel en het eindproduct, de voorstudies, het proces en de rol van de GECORO

- Bij de keuze van de uit te werken beleidskaders mogen de thema's van duurzaamheid en inclusiviteit niet vergeten worden. Het zijn transversale thema's die terecht niet meteen in detail uitgewerkt moeten worden maar ze moeten doorwerken in de overige 3 beleidskaders.
  Ze zullen zeker aan bod komen in de strategische visie en de 3 gekozen beleidskaders. Indien later zou blijken dat het verder in detail uitwerken van acties en strategieën nodig zou zijn, kan dit nog.
- Mobiliteit wordt niet uitgewerkt als een beleidskader. Waar in het plan of proces wordt dit meegenomen?
  Duurzame mobiliteit wordt meegenomen doorheen het hele proces als basis voor ruimtelijk beleid en locatiebeleid. Vanuit het BRV en de studies rond de vervoersregio's zal de knooppuntwaarde van plekken bepaald worden die de basis vormen voor verdichting en ontwikkeling in de beleidskaders Groeiende stad en Werkende stad. De ervaring in de relatie tussen mobiliteit en ruimtelijke planning van studiebureau BUUR lag mee aan de basis van hun aanstelling.
- Het beleidsplan wordt opgemaakt voor ons grondgebied en dus niet voor de regio. Toch stopt de ruimte en gevolgen van de ruimtelijke keuzes niet aan de gemeentegrenzen. Hoe zal de afstemming met de buurgemeenten gebeuren?
  Net zoals er afstemming met het BRV en het PBRA nodig is, is er ook afstemming nodig met de buurgemeenten en zal dit in een aantal overlegmomenten georganiseerd worden. In de strategische visie zal zeker over de gemeentegrenzen heen gekeken worden en in de beleidskaders kan bv. opgenomen worden dat samenwerkingen moeten opgezet worden. De stad kan geen uitspraken doen over het grondgebied van de buurgemeenten maar het BRM kan een hefboom zijn om samen te werken in de regio.
  - ▷ Bij de opmaak is er best ook afstemming met het beleidsplan van de Provincie Vlaams Brabant dat in opmaak is want Mechelen ligt op de grens van de provincie Antwerpen en is de poort van de 2 provincies.
  - ▷ Het is aangewezen om in een vroeg stadium al een eerste overlegmoment met de buurgemeenten te voorzien, zodat er duidelijkheid komt waar ze zelf mee bezig zijn en de op te maken beleidsvisie met deze elementen rekening kan houden.
- Hoe gebeurt de afstemming met de hogere beleidsniveaus? Kunnen er conflicten ontstaan tussen het BRM en het BRV en wat primeert dan?
  Het BRM moet zich richten naar het BRV en de doelstellingen van het BRV moeten doorvertaald worden in het BRM. De stad is in het 'pilootproject BRV - Bouwshift' gestapt waarbij een samenwerking tot uitwerken van het beleidskader Groeiende stad wordt opgezet. Het subsidiariteitsprincipe moet hier op een juiste manier toegepast worden.
- Het uitwerken van het beleidskader Groeiende stad doet vermoeden dat we als stad moeten groeien, maar de vraag stelt zich of we wel moeten groeien en verdichten. Moeten we misschien eerder ontdichten? Of eerder gaan voor meer leefkwaliteit dan voor meer woningen?
  De prognoses voor Vlaanderen geven een groei aan en het verleden leert ons dat deze groei beter op te nemen is op goed bereikbare plaatsen met veel voorzieningen, dus steden (meest duurzame keuze). Het niet opnemen van groei in de stad betekent een groei in het buitengebied wat nefast is voor de ruimtelijke ordening en de stad.
  De groei moet ook niet overschat worden. Er wordt in het Woonbeleidsplan berekend welke demografische groei er is en afgewogen tegen het bestaande aanbod en de geplande projecten. Het 'groeien' in het beleidskader Groeiende stad moet gezien worden als een zoeken naar oplossingen en strategieën van hoe we willen wonen, werken ontspannen in de te stad van de toekomst (groeien als stad) eerder dan het effectief bijbouwen van woningen. Kwaliteitsvol en slim groeien is daarbij de uitdaging.
  - ▷ Omdat prognoses nooit exact zijn stelt de GECORO voor om met verschillende scenario's voor groei te werken (vork) en is goede monitoring nodig.
- Ten tijde van het groenboek BRV was er discussie over de juridische waarde van een beleidsplan. Zal het BRM het GRS vervangen?
  Ja

- Heeft de opmaak van het BRM een invloed op het gewestplan, RUP's en BPA's?
  Het BRM is een beleidsplan. Beleidsplannen zijn geen verordenende plannen en vervangen het gewestplan, RUP's en BPA's niet. Net zoals in een structuurplan kan in een BRM opgenomen worden dat een RUP moet opgemaakt worden.
- Hoe kunnen bepaalde aandachtpunten, thema's, bedenkingen of suggesties in beleidskaders vanuit de GECORO meegegeven worden?
  Dit kan in de werkgroep BRM die voorgesteld wordt.

- In de voorstudies is geen sprake van de visie die de fietsersbond uitschreef of van de studie van Klimaan. Waarom worden studies van vrijwilligers niet vernoemd als wordt ingezet op een coöperatief proces?
  De opgesomde voorstudies in het plan van aanpak zijn studies van de stad. In het proces zijn momenten voorzien waarbij experten, middenveld en de brede bevolking geconsulteerd worden en deze studies en inzichten zeker aan bod kunnen komen/aangereikt worden. Er wordt ook een consultatie van de stedelijke adviesraden voorzien zodat deze kennis van de vele experten en vrijwilligers die daar zetelen meegenomen kan worden.
- Waarom wordt het Woonbeleidsplan samen met de stad Lier opgemaakt. Wordt er een woonregio opgezet tussen beide? Wordt er bij de woonstudie niet beter gekeken naar de buurgemeenten?
  De stad Lier zit samen met de stad Mechelen in een IGS en heeft het WBP samen aanbesteed zodat de analyse van en de vergelijking met de Vlaamse cijfers samen kan gebeuren. De Mechelse woonsituatie wordt apart bestudeerd en de doelstellingen worden apart opgemaakt. Daarbij wordt gekeken naar de migratiestromen van en naar buurgemeenten.
  - ▷ Hoewel vandaag misschien nog niet haalbaar zou het goed zijn om op termijn een woonregio Mechelen op te zetten.
  - ▷ De GECORO suggereert om een structureel overleg met de buurgemeenten op te zetten omdat deze thema's actueel zijn en niet kan gewacht worden tot alle naburige gemeenten klaar zijn met hun beleidsplannen.
- Het ruimtelijk economisch plan is nog in opmaak. Er dient over gewaakt te worden dat dit niet na en los van het BRM opgemaakt wordt en daardoor een sectoraal plan wordt. Het moet mee opgenomen worden in dit proces. Het is belangrijk dat het werken terug naar de kernen wordt gebracht en zo leven in de stad brengt. Vandaag is VALREM een knelpunt om verweving te realiseren.
  Het ruimtelijk economisch plan zal een essentieel onderdeel worden van het beleidskader Werkende stad en samen opgemaakt worden. In deze integrale visie zal de actieve en productieve stad zeker ook aan bod komen en zal er onderzocht worden welke instrumenten nodig zijn om de verweving te realiseren. Er lopen vandaag in Mechelen ook al pilootprojecten om het verweven van functies zoals werken en wonen te onderzoeken en bewerkstelligen.
- Er wordt weinig gesproken over de historische stad. De huidig transformatie van de stad is een grote uitdaging waarbij de historische stad te weinig als uitgangspunt wordt meegenomen. Dit mag zeker niet vergeten worden in dit planproces en moet als lacune in het studiemateriaal beschouwd worden.
  Er is geen afzonderlijke erfgoedstudie maar de stad hecht veel belang aan erfgoed en heeft haar visie vastgelegd in de stedenbouwkundige verordening van 2015. Deze wordt samen met de herziening ervan meegenomen in dit proces. De collega's van de dienst Monumentenzorg worden ook betrokken in de ambtelijke werkgroep zodat dit aspect zeker niet vergeten wordt.
- Is de visienota mobiliteit waarvan sprake beschikbaar en wat is de inhoud?
  Deze nota is beschikbaar voor iedereen op de website van de stad en staat op de SharePoint van de GECORO. Het is een aanvulling op het mobiliteitsplan en zoomt in op Mechelen fietsstad.

- In welke mate is er aandacht voor kwantificatie, het tegenover elkaar afwegen van functies en de berekening van de kost van deze keuze?
  De kwantificatie en berekening van de kosten is in grootteorde mogelijk binnen de beleidskaders maar kan nooit exact zijn. Het is niet evident om een beleidsplan in detail te berekenen omdat het op een strategisch niveau blijft. Maar mogelijk wordt deze verfijning omschreven als een te nemen actie in de beleidskaders. Studiebureau Rebelgroup zit mee in het ontwerpteam en heeft ervaring met het doorrekenen van beleidskeuzes.

Het tegenover elkaar afwegen van functies is inherent aan ruimtelijke planning en beleidsplanning.

- Er gaat veel aandacht naar groen en wonen, maar is er ook aandacht voor landbouw?
  Landbouw is een onderdeel van de Groenblauwe stad en de Groeiende stad en zal dus zeker mee bekeken worden.
- Uit de presentatie blijkt dat een korte timing vooropgesteld wordt. Dit is goed maar mag geen excuus zijn om geen kwalitatief proces te voeren. De content moet belangrijker blijven dan de timing.
- Het is positief dat de plan-MER en het Beleidsplan samen worden opgemaakt.
- Hoe zal de inbreng van burgers georganiseerd worden? We vragen aandacht voor Coronamaatregelen maar ook begrip dat niet iedereen graag digitaal werkt.
  Er is een werkgroep Communicatie opgericht die een communicatie- en participatieplan uitwerkt doorheen heel het traject. Daarin wordt een zo ruim mogelijke bekendmaking voorzien en rekening gehouden met verschillende communicatiekanalen en -manieren.

- Hoe intensief zal de rol van de werkgroep BRM zijn in het proces?
  We voorzien een 6-tal workshops, variërend van een halve tot een hele dag verspreid over 3 jaar.
- De 5 voorgestelde expertises zijn relevant voor de opmaak van het beleidsplan maar zou het gezien de keuze voor het beleidskader Werkende stad ook niet raadzaam zijn de expertise bedrijvigheid mee op te nemen in de werkgroep?
  Om de groep werkbaar te houden en het idee dat de ruimtelijke planner deze expertise kan opnemen, werd gekozen om deze niet op te nemen in het voorstel.
  - ▷ De expertise van ruimtelijke planning is effectief transversaal, maar bedrijvigheid wordt net als wonen, mobiliteit en duurzaamheid best opgenomen door een apart lid.
- Wie mag deelnemen aan de werkgroep?
  Zowel de effectieve leden als de plaatsvervangers. De politieke waarnemers hebben een andere rol binnen de GECORO en kunnen niet deelnemen.
- Wat is de te verwachten werklast voor de leden van de werkgroep? Wordt er een voorbereiding verwacht? Moeten er documenten doorgenomen worden? De workshops worden best goed voorbereid met gerichte vraagstelling naar de experten.
  Het studiebureau zal deze workshops voorbereiden zodat ze efficiënt kunnen verlopen. Voorafgaand zal een omschrijving van de rol van de werkgroep opgemaakt worden zodat het duidelijk is wat verwacht wordt.
- Kan er nog een mail gestuurd worden naar alle leden met de vraag tot kandidatuurstelling?
  Ok, er wordt een mail gestuurd met een korte uitleg, de opsomming van de expertises, de deadline en de manier van kandidaatstellen.
- De GECORO vraagt of hier een vergoeding tegenover geplaatst kan worden omdat een aanzienlijke tijdinvestering tijdens de werkuren wordt gevraagd?
  Er is binnen het project geen vergoeding voorzien voor het bevragen van experten en stakeholders. Het ligt ook moeilijk om leden van de GECORO te betalen en andere experten niet.

C. Beraadslaging adviezen

De opmerkingen en vragen uit het eerste deel van de vergadering worden meegegeven als aandachtpunten voor het proces.
De GECORO gaat akkoord met de rol en medewerking en richt hiervoor een werkgroep BRM op. In de werkgroep worden volgende expertises gevraagd:

- Ruimtelijke planning
- Wonen
- Mobiliteit
- Open ruimte en publieke ruimte
- Duurzaamheid en milieu
- Bedrijvigheid

De GECORO vraagt om de workshops met de werkgroep BRM goed voor te bereiden met bv. sleutelvragen en niet te moeten werken op afgewerkte documenten zodat er een zinvolle inbreng kan zijn.

D. Varia

- het verslag en het advies van de vergadering van 14 december 2020 worden goedgekeurd.
- Wijziging voorstel data 2021:
    - ~~12/4~~: deze valt in de Paasvakantie, dus wordt verzet naar 19/4
- Op de volgende vergadering wordt het dossier Plopsaqua en de samenstelling en de opdrachtomschrijving van de werkgroep BRM voorgelegd.

Groen in de stad

- Vele groene plekjes om te rusten/bankjes
- groen in het centrum
- Grote Markt zoals in 1900: met grote bomen omzoomd
- Groene fietsring, ook om te joggen
- Ik ga naar het Vrijbroekpark en ik hoor de vogels ipv auto's. Ik ervaar de natuur echt met al mijn zintuigen.
- ook in erg versteende buurten zoals Nekkerspoel véél groen, al zijn het maar bomen op straat
- groene rusplekken in de stad voor alle leeftijdsgroepen
- natuurlijke geluidsmuren
- Grondgebonden groen ipv in bakken Waarom staat dat eigenlijk in potten
- Groen in de stad, ook in de hoogte, muren en daken
- groene straten die bruisen van leven
- centrum moet wel groener en voorrang voor fietsers en voetgangers
- de daken en de gevels zien groen in 2040

Groen rond de stad

- groen is verbonden en kan door heel Mechelen beleefd worden.
- Wildere groene plekjes/kleine variaties bijvoorbeeld bloemetjes bij de bomen --> goed voor de biodiversiteit
- veel groen en water in alle vormen bijv. vlietjes, fonteinen. Ook gevelgroen --> brengt verkoeling
- groen op wandel/fietsafstand
- groene gordel rond Mechelen
- Groenbehoud. Compensatie voor verdwijnen van groen
- waterlopen open, groene oevers
- meer groen dat functioneel is en groengebieden verbinden
- groen is echte natuur met biodiversiteit
- Groene corridors: een weg voor mensen en dieren
- Malinas weg en terug een bos
- bloemen
- buiten de kernen meer plek voor groen

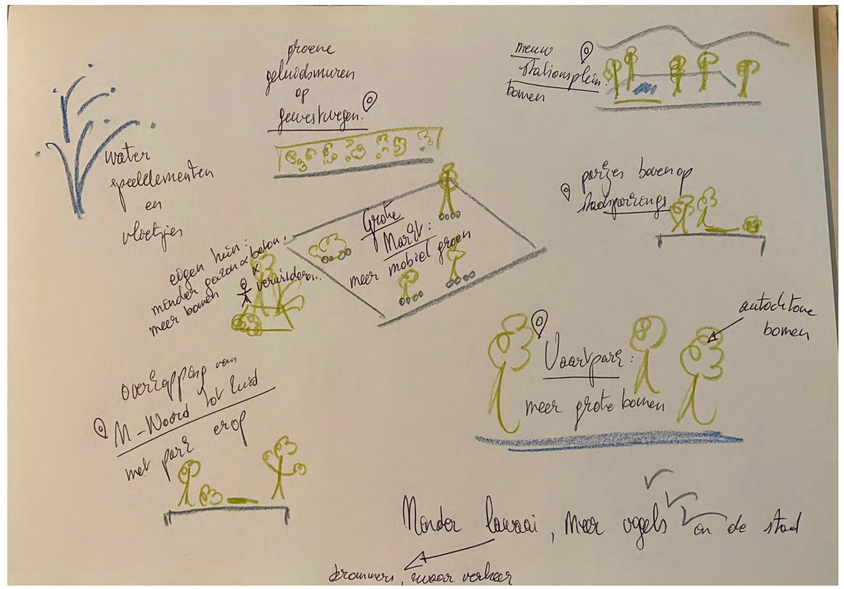

(ge)bouwen in de stad

- Vesten deels ontlast of overkapt en meer leefruimte
- modulaire concepten voor wonen en werken: inspelen op dynamiek in statisch bouwen
- huisje &tuintje kan nog maar nieuwe innoverende alternatieven
- Inzetten op verdichting binnen bestaand patrimonium => hoogbouw in bestaand weefsel. Minder nieuwbouw, grotere woningen omvormen (opdelen),
- Hoogbouw 4-5 verdiepingen in centrum, minder opp. Meer mensen, geen aemelinck blokken
- hogere gebouwen (kwalitatieve hoogbouw) maar diverse woonvormen
- woonprojecten met groen en speelruimte
- hoge gebouwen in het groen,
- wonen boven winkels voor levendigheid in de binnenstad
- leegstand aanpakken ipv verkopen
- Lange straten met soms opening tussen rijhuizen. In die opening vind je groen zodat je een diepte zicht krijgt en het canyongevoel wegneemt
- landbouwteelt in gebouwen
- modulaire concepten voor wonen en werken: inspelen op dynamiek in statisch bouwen

Mobiliteit en toegankelijkheid

- De logistiek in de stad is totaal anders georganiseerd op een veel duurzamere en efficiëntere manier
- veilige fietspaden in dorpen/centrum
- parkeerclusters en alternatieven voor wie nodig heeft
- shuttels inzetten ipv grote bussen
- focus op fiets in combi met elektrisch openbaar vervoer
- beeld Nele: een straat met amper auto's, met een stille en stipte bus, veel wandelaars en fietsers
- geen wagens meer in de historische binnenstad
- Véél minder auto's in de stad!
- open straten voor voetgangers en fietsers, de actieve mobiliteit meer op de voorgrond
- deelmobiliteit! 1 deelauto = 8 parkeerplaatsen weg!
- comfortabel fietsen in de stad en van de dorpen naar de stad
- duurzame mobiliteit
- Kinderen wandelen naar school in 2040
- de kern is autovrij
- er is meer ruimte voor de fiets
- Fiets en step zijn 'de' modi geworden in de 15-minuten-stad
- Mechelen blijft zeer bereikbaar (huidige troef) doordat er zeer sterk wordt ingezet op de andere modi en deelmobiliteit
- fietsen met meer comfort
- Parkeerplaatsen weg, autodelen Plaats voor buggy, zachte mobiliteit: deelmobi
- weinig auto's, veel fietsers,
- goede straten voor looprekje/minder kasseien
- Centerparking
- mooie samenwerking tussen centrum en dorpen - hybride systeem

Plaats voor ontmoeting, spel, cultuur

- zwemmen in de Dijle en de Vliet(en)
- Ik denk aan Stockholm: de Dijle loopt door de vismarkt, en is een bron van leven: mensen springen in het water, mensen ontmoeten elkaar errond. Vakantiegevoel in Mechelen!
- ontharde pleinen met bomen, petanquebanen en boomhutten brengen jong en oud er samen. vb traject Hogeschool tot Keerdok
- Meer rommelruimte voorzien: waar iets meer mag, niet alles zo gereguleerd. Bv. ook voor de jeugd.
- meer gezellige pleintjes en groen in de stad
- Zwemmen in open water! Glijbanen.
- ruimte voor sociale en culturele functies in parken en groene ruimten
- Mechelen kinderstad maakt ook veel mogelijk in de groenblauwe stad: modderkeukens, geen strakke speeltuinen
- grote podiumzaal
- in dorpskernen en wijken levendige winkels op pleinen en niet in baanwinkels

Sociale stad

- een stad die haar burgers vertrouwt en durft bewoners initiatief te laten ontplooien
- Mensen die meer collectief gaan denken. Meer betrokkenheid, wat meer zorg voor de buurt geeft. Mensen die elkaar kennen terug in de straat
- Inzetten op deeleconomie
- Initiatieven voor buren nodig, dit kan ook deels vanuit de stad. Op sociale aspect moet blijvend ingezet! Wijkwerking werd afgebouwd :-(
- sociale stad zonder getto's
- ruimte voor iedereen

mix van functies

- beeld marleen: een kern waarin gewerkt wordt en waar mensen na het werk blijven hangen om iets te drinken, te winkelen, ...
- Mix van functies is de norm geworden. Zowel in het stedelijk weefsel maar ook op de bedrijventerreinen. Dit zorgt voor levendigheid en betrokkenheid. Er wordt sterk ingezet op meervoudig ruimtegebruik
- werken in eigen stad
- veel minder kantoorruimte nodig
- mix van functies
- Spreiding winkelstraten in centrum (niet enkel winkeldriehoek) zodat we ook in andere straten lokale handelaars vinden voor dagdagelijkse aankopen
- winkels die meer plaats innemen zijn gegroepeerd buiten de stad
- beeld Mieke: een groene bedrijvige stad: met stadslanbouw op de daken en vertikale gevels
- ruimtes worden gedeeld, gestapeld en gemixt
- alle functies in de buurt, bereikbaar met te voet en met de fiets
- Ook aan de rand kleine centra met cafe, ook verdichting Meer kernen buiten centrum, meer leven in de wijken
- De stad is meer dan de kathedraal
- beeld Joke: een levendig centrum met een regionale aantrekkingskracht. Goed verbonden met de omliggende kernen. we verplaatsen ons vooral met de fiets en deelauto's. De kernen hebben elk hun basisfuncties. Er zijn geen appartementen. En er is plaats voor thuswerken
- 2e beeld Nele: een bedrijventerrein waar ik s'middags ook een broodje kan eten of met een collega een koffie kan drinken. En vooral een terrein waar er ook kwalitatief groen is

behouden

- De binnenstad ziet er nog even goed uit als vandaag, met nog iets minder leegstand wel.
- we moeten niet groeien als stad
- geen fusies met omliggende gemeenten
- geen extra ruimtebeslag
- RUST in de stad
- platteland blijft platteland
- open ruimte behouden
- behoud schaalgrootte
- eigenheid behouden (gezelligheid, kleine menselijke schaal, groen op wandel en fietsafstand)
- Skyline respecteren

Beleidsplan Ruimte Mechelen - Stedelijke adviesraden – verslag vergadering 29 april 2021

Eind april kwam een gemeenschappelijk adviesraad rond het BRM voor de eerste maal samen. Deze groep bestaat uit 2 leden van enkele Mechelse adviesraden.

We kiezen voor deze aanpak omdat we verschillende meningen uit diverse hoeken willen laten samen nadenken.

De opzet van de eerste bijeenkomst was een verkenning van zowel de groep als het thema.

Nadat de aanleiding en uitdagingen aan bod kwamen, ging de projectcoördinator dieper in op wat een beleidsplan ruimte is en welke beleidskaders hier verder ontwikkeld zullen worden.

De beleidskaders werden wat verder verkend aan de hand van stellingen die de snijpunten moesten scherpstellen waarin de kaders zich bewogen. Vanuit de keuzes ontstond een kort debat zodat iedereen zich bewust werd van waar het in een BRM om draait.

Hieronder vind je per beleidskader een woordenwolk. Dit geeft een beeld van wat de leden in 2 woorden als belangrijk vinden bij het thema.

Groeiende stad

Blauwgroene stad

Werkende stad

In het najaar komt deze groep terug bijeen. Dan wordt een eerste echt advies gegeven op de conceptnota.

BELEIDSPLAN RUIMTE

VERKENNINGSFASE

RESULTATEN ONLINE BEVRAGING

MECHELEN

ALGEMEEN

1353 RESPONDENTEN

LEEFTIJD

Leeftijd	Aantal respondenten	%
12 - 17	36	2,66%
18 - 24	50	3,70%
25 - 34	329	24,32%
35 - 44	337	24,91%
45 - 75	583	43,09%
75+	18	1,33%
Totaal	*1353*	*100,00%*

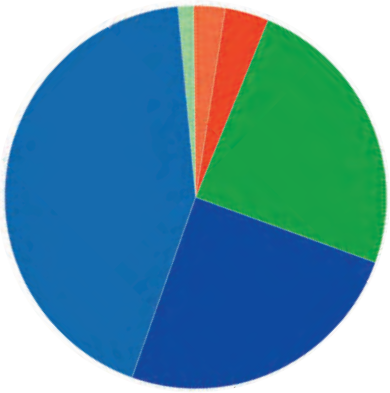

VERDELING PER WIJK/DORP

Wijk/dorp	Aantal respondenten	%
Arsenaal	40	2,96%
Battel	61	4,51%
Centrum	428	31,63%
Heffen	21	1,55%
Hombeek	53	3,92%
Leest	22	1,63%
Mechelen-Noord	199	14,71%
Mechelen-Zuid	255	18,85%
Muizen	73	5,40%
Nekkerspoel	114	8,43%
Tervuursesteenweg	66	4,88%
Walem	21	1,55%
Eindtotaal	*1353*	*100,00%*

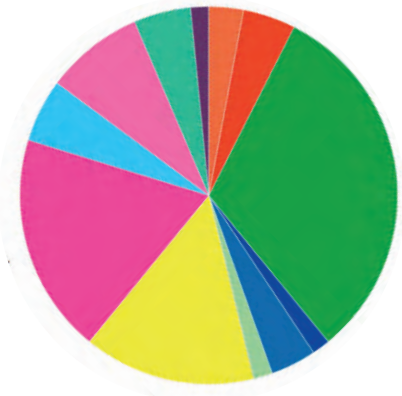

AANTAL WAGENS IN HET GEZIN

Wagens in het gezin	%
1 wagen	59%
2 wagens	25%
Meer dan 2 wagens	3%
Geen wagen	8%
Geen maar autodelers	5%

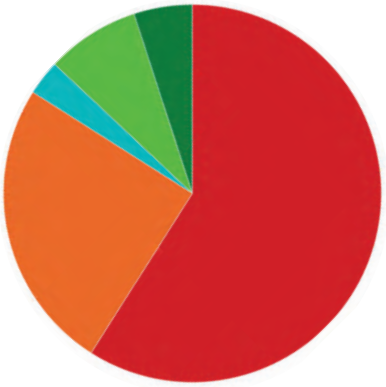

- 87% bezit één of meerdere wagens; 13% heeft geen eigen wagen maar 5% deelt wel een wagen.
- 81% van de respondenten woont in stedelijk gebied; 19% in de dorpen.
- 14,5% éénpersoonsgezinnen, 38,5% koppels en 47% gezinnen.
- 76% woont in een huis met tuin of koer, 4% in een huis zonder tuin of koer, 19% in een appartement en 1% in een studio.

- 96% heeft één of meerdere tweewielers (fiets, brommer ...), 4% heeft geen tweewieler.
- 82% geeft aan dat de vele stadsvernieuwingsprojecten Mechelen een mooiere en betere stad maakten.
- 82% van de respondenten woont graag in zijn/haar wijk.

GROEIENDE STAD

De bevolkingsgroei wordt best in de steden opgevangen, want landelijk wonen heeft te veel nadelen.

Oneens	13,01%
Enigszins oneens	15,59%
Neutraal	25,72%
Enigszins mee eens	24,32%
Mee eens	21,36%

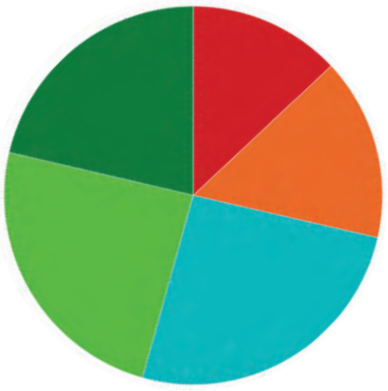

Mechelen moet kwaliteitsvol durven groeien, want een stad met veel inwoners, voorzieningen en werk staat sterk ten opzichte van andere steden.

Oneens	5,76%
Enigszins oneens	7,39%
Neutraal	20,55%
Enigszins mee eens	34,89%
Mee eens	31,41%

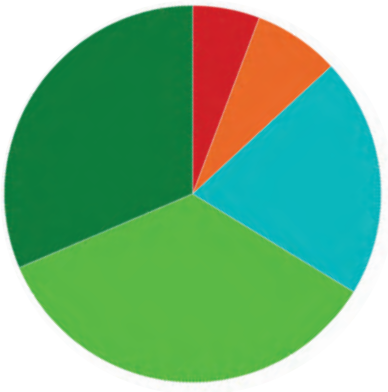

Ook in de kleinere Mechelse dorpskernen mogen er wel wat kleinere woningen en appartementen bijkomen, voor bijvoorbeeld senioren die in het dorp willen blijven.

Oneens	5,25%
Enigszins oneens	6,58%
Neutraal	17,59%
Enigszins mee eens	37,55%
Mee eens	33,04%

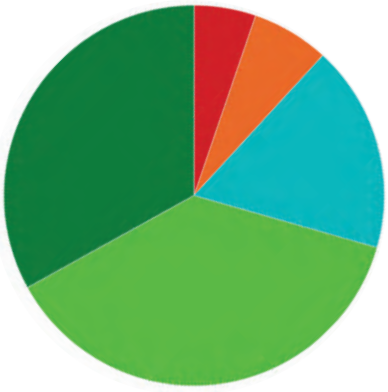

Mechelen moet naast klassieke appartementen, ook inzetten op gezinswoningen en nieuwe woonvormen zoals co-housing.

Oneens	3,62%
Enigszins oneens	3,77%
Neutraal	16,19%
Enigszins mee eens	33,48%
Mee eens	42,94%

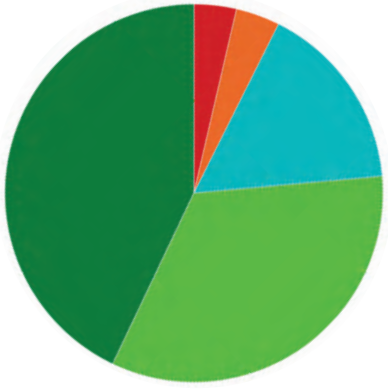

Extra woningen mogen enkel op plaatsen komen die vlot bereikbaar zijn met de fiets en het openbaar vervoer zodat het autoverkeer beperkt wordt.

Oneens	7,98%
Enigszins oneens	7,32%
Neutraal	14,56%
Enigszins mee eens	22,62%
Mee eens	47,52%

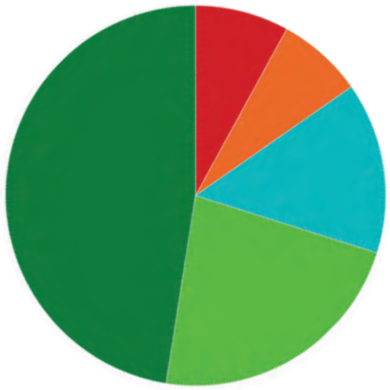

Mechelen moet blijven investeren in functies die bezoekers van overal aantrekken (cultuur, onderwijs ...).

Oneens	2,88%
Enigszins oneens	4,58%
Neutraal	16,85%
Enigszins mee eens	36,66%
Mee eens	39,02%

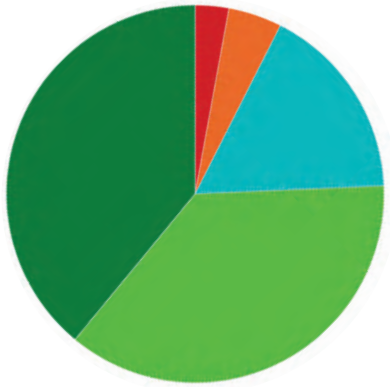

Ik wil op wandel- of fietsafstand al mijn dagelijkse inkopen (kunnen blijven) doen.

Oneens	2,73%
Enigszins oneens	2,81%
Neutraal	8,72%
Enigszins mee eens	24,24%
Mee eens	61,49%

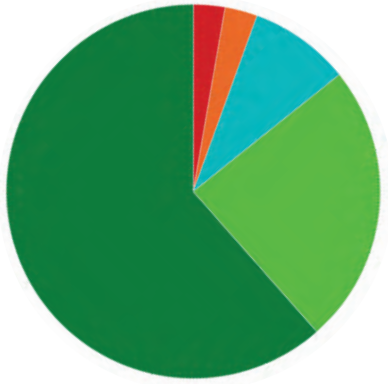

Ik vind dat winkels voor dagelijkse inkopen goed met de auto bereikbaar moeten zijn, anders ga ik elders winkelen.

Oneens	28,46%
Enigszins oneens	21,80%
Neutraal	19,66%
Enigszins mee eens	13,38%
Mee eens	16,70%

We mogen gerust een beetje hoger bouwen als we daardoor meer groen kunnen behouden of creëren.

Oneens	9,90%
Enigszins oneens	9,46%
Neutraal	21,43%
Enigszins mee eens	31,34%
Mee eens	27,86%

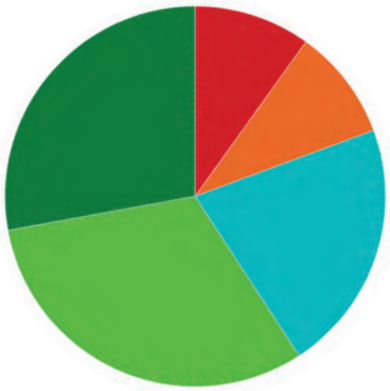

Verdichting kan enkel als het een verbetering is voor de omgeving.

Oneens	3,25%
Enigszins oneens	3,25%
Neutraal	19,36%
Enigszins mee eens	38,14%
Mee eens	35,99%

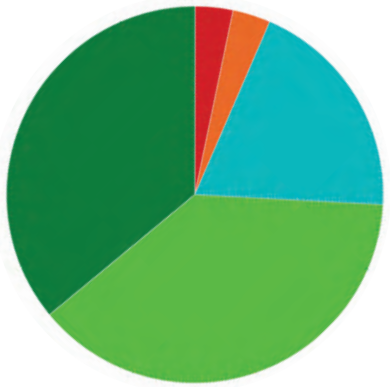

Niet enkel bij de grote ontwikkelingsprojecten moet een financiële bijdrage of de aanleg van parken, pleinen en voorzieningen gevraagd worden. Ook voor kleine verdichtingsprojecten mag de stad een bijdrage aan de bouwheer/ontwikkelaar opleggen.

Oneens	4,88%
Enigszins oneens	5,17%
Neutraal	19,96%
Enigszins mee eens	32,96%
Mee eens	37,03%

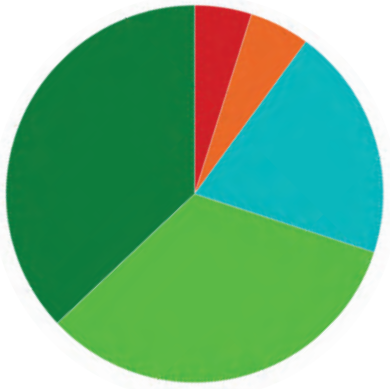

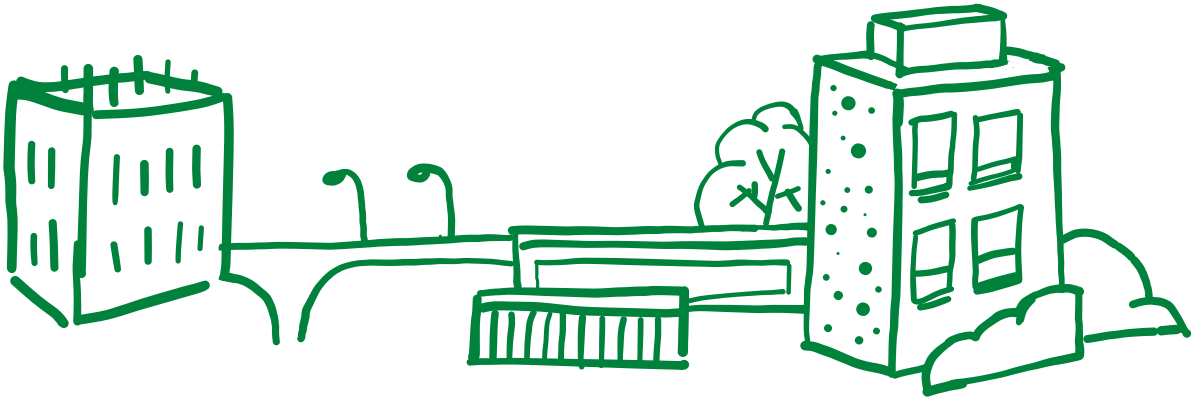

In mijn buurt wil ik nog meer publieke groene ruimte, zelfs wanneer dat meer kost.

Oneens	7,54%
Enigszins oneens	8,80%
Neutraal	20,47%
Enigszins mee eens	28,53%
Mee eens	34,66%

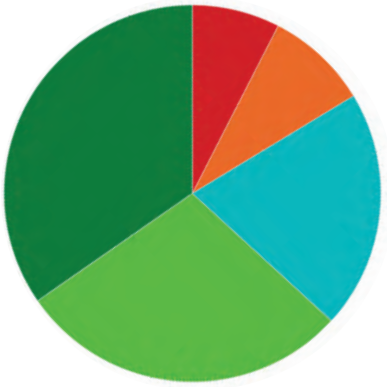

We moeten vermijden dat percelen volledig verhard worden, ook in de binnenstad en mijn eigen tuin.

Oneens	3,33%
Enigszins oneens	2,81%
Neutraal	6,95%
Enigszins mee eens	23,58%
Mee eens	63,34%

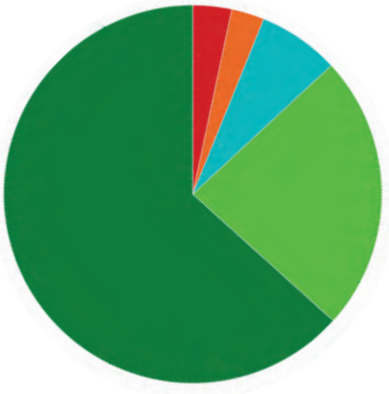

Bij de heraanleg van straten geven we voorrang aan vergroening, zelfs als daar andere zaken zoals bijvoorbeeld parkeerplaatsen voor moeten sneuvelen.

Oneens	11,31%
Enigszins oneens	10,27%
Neutraal	12,64%
Enigszins mee eens	20,92%
Mee eens	44,86%

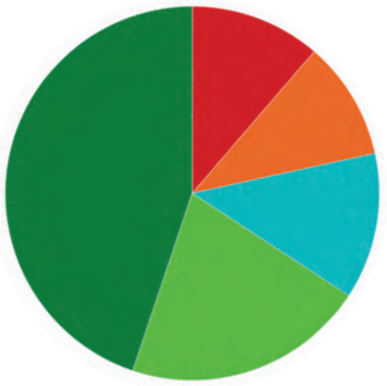

Voor het groen in straten, pleinen en parken kiezen we voor groen dat 'minder onderhouden' wordt. Planten en dieren krijgen zo meer ruimte en de onderhoudskost daalt.

Oneens	2,37%
Enigszins oneens	2,66%
Neutraal	11,75%
Enigszins mee eens	28,01%
Mee eens	55,21%

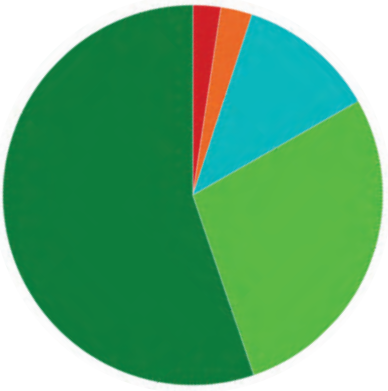

Meer groen is niet enkel de taak van Stad Mechelen. Ik wil me daar ook voor inzetten door mijn tuin, terras, dak of gevel te vergroenen.

Oneens	3,33%
Enigszins oneens	3,33%
Neutraal	11,01%
Enigszins mee eens	30,23%
Mee eens	52,11%

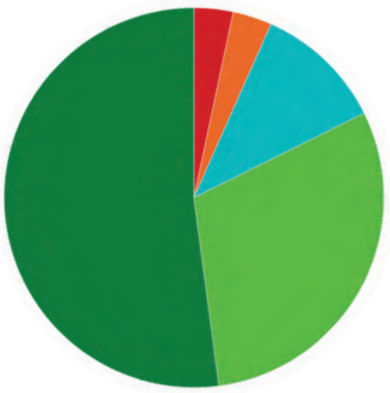

Ik ben bereid om een deel van de verhardingen op mijn perceel op te breken (terras, oprit) zodat het water in de bodem kan dringen.

Oneens	12,42%
Enigszins oneens	8,13%
Neutraal	22,69%
Enigszins mee eens	21,21%
Mee eens	35,55%

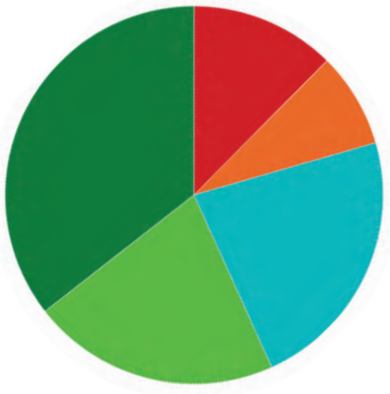

Mechelen heeft meer nood aan stiltegebieden waar geen mensen komen en de ongerepte natuur alle kansen krijgt.

Oneens	4,80%
Enigszins oneens	6,50%
Neutraal	20,99%
Enigszins mee eens	25,06%
Mee eens	42,65%

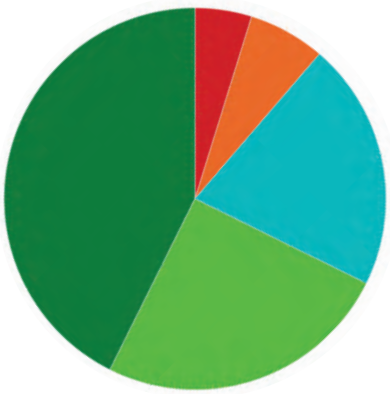

Ik verkies voeding die lokaal in de regio Mechelen geproduceerd wordt, zelfs als dat iets duurder is.

Oneens	6,65%
Enigszins oneens	10,79%
Neutraal	24,46%
Enigszins mee eens	29,79%
Mee eens	28,31%

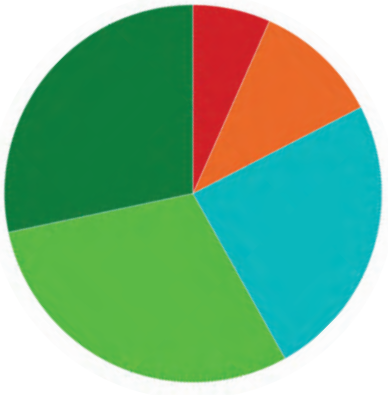

Verouderde woningen buiten de woonkern die hinderlijk zijn voor groenstructuren of valleiherstel, moeten we ooit afbreken om plaats te maken voor open ruimte/natuur.

Oneens	5,99%
Enigszins oneens	6,43%
Neutraal	18,03%
Enigszins mee eens	25,79%
Mee eens	43,75%

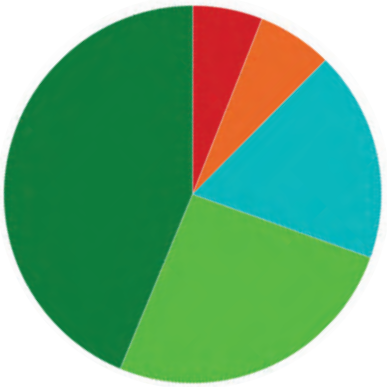

WERKENDE STAD

Ik vind het niet erg dat bedrijventerreinen 's avonds en in het weekend minder levendige plekken zijn.

Oneens	10,50%
Enigszins oneens	14,93%
Neutraal	24,98%
Enigszins mee eens	25,50%
Mee eens	24,09%

Functies (bijv. fitness, restaurant of kantoorgebouwen) die voor extra verkeer op de bedrijventerreinen zorgen, ook al zijn het economische functies, kunnen we er niet zomaar een plaats geven.

Oneens	28,38%
Enigszins oneens	32,15%
Neutraal	26,09%
Enigszins mee eens	6,65%
Mee eens	6,73%

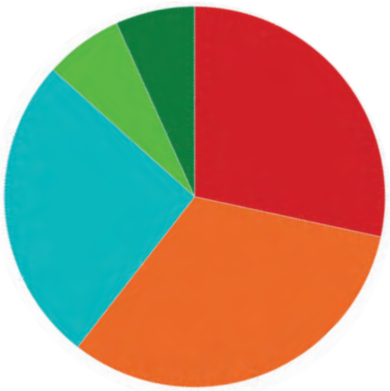

In de bedrijventerreinen horen enkel bedrijven met een toegevoegde waarde voor de stad. Die bedrijven stellen veel mensen tewerk of brengen kennis en innovatie.

Oneens	10,20%
Enigszins oneens	14,93%
Neutraal	29,56%
Enigszins mee eens	30,23%
Mee eens	15,08%

Ik zou het wel fijn vinden als men op het dak van een bedrijf kan tennissen of in een loods naar een fuif kan gaan.

Oneens	5,10%
Enigszins oneens	4,51%
Neutraal	16,33%
Enigszins mee eens	29,19%
Mee eens	44,86%

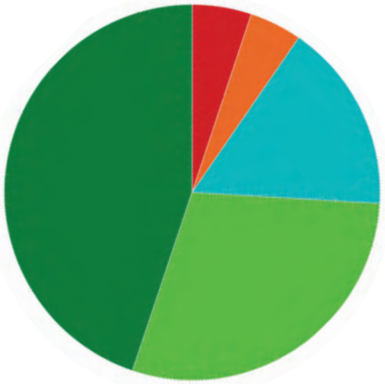

Ik vind het belangrijk om in eigen stad te werken (ook na het verplicht thuiswerk door de coronacrisis).

Oneens	7,61%
Enigszins oneens	8,72%
Neutraal	22,39%
Enigszins mee eens	29,19%
Mee eens	32,08%

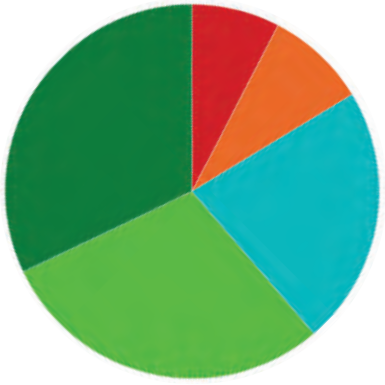

Plekken in de stad met andere functies dan woningen, zoals jeugdbewegingen en bedrijfjes, mogen in de toekomst niet volledig transformeren naar wonen.

Oneens	4,58%
Enigszins oneens	6,36%
Neutraal	20,99%
Enigszins mee eens	33,04%
Mee eens	35,03%

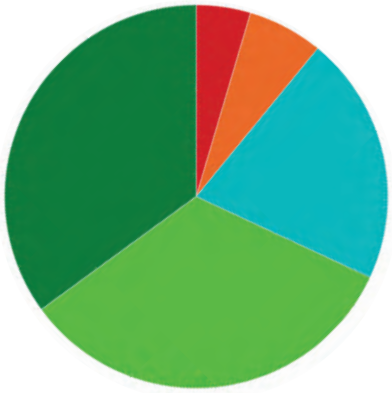

In elke woonkern moet er werkgelegenheid aanwezig zijn.

Oneens	9,83%
Enigszins oneens	15,89%
Neutraal	32,45%
Enigszins mee eens	24,39%
Mee eens	17,44%

Ik vind dat kleine (maak)bedrijfjes, zoals bijvoorbeeld een schrijnwerker of een lasser, in de woonkernen een plek moeten vinden.

Oneens	3,84%
Enigszins oneens	8,35%
Neutraal	25,79%
Enigszins mee eens	34,74%
Mee eens	27,27%

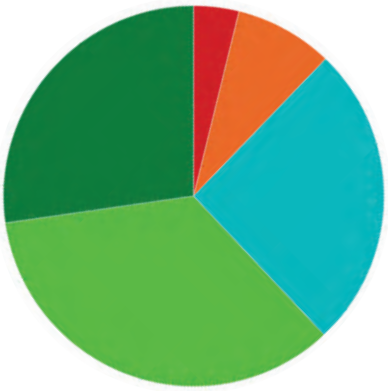

Ik vind voldoende buurtwinkels in mijn buurt.

Oneens	8,80%
Enigszins oneens	12,27%
Neutraal	14,49%
Enigszins mee eens	28,90%
Mee eens	35,55%

Ik ga meer naar buurtwinkels dan naar grote winkels waarvoor ik de auto of bus moet nemen.

Oneens	13,16%
Enigszins oneens	13,30%
Neutraal	22,25%
Enigszins mee eens	23,21%
Mee eens	28,09%

Ik verkies eerder lokale winkels dan grootschalige baanwinkels.

Oneens	7,17%
Enigszins oneens	7,83%
Neutraal	24,24%
Enigszins mee eens	26,09%
Mee eens	34,66%

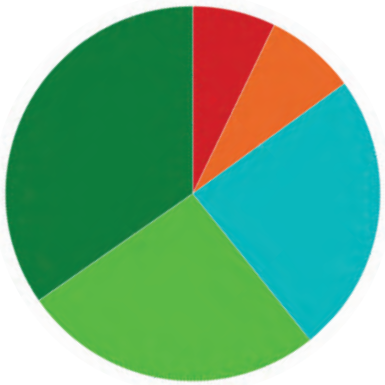

Nieuwe bedrijven horen niet op locaties die enkel met de wagen bereikbaar zijn.

Oneens	7,98%
Enigszins oneens	9,53%
Neutraal	25,28%
Enigszins mee eens	22,10%
Mee eens	35,11%

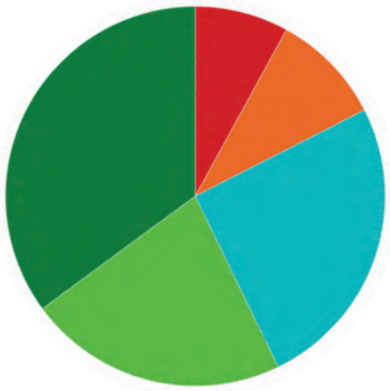

Als mijn werkplek goed bereikbaar is met de fiets of het openbaar vervoer, laat ik mijn auto staan.

Oneens	3,77%
Enigszins oneens	2,66%
Neutraal	7,98%
Enigszins mee eens	16,85%
Mee eens	68,74%

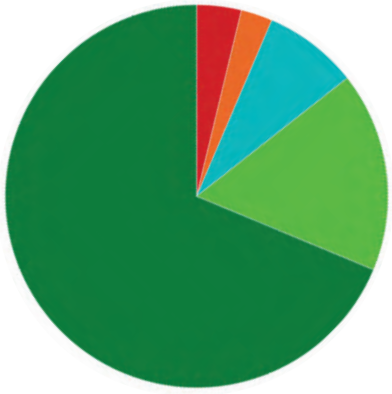

BIJLAGE 6: KERNTEAM

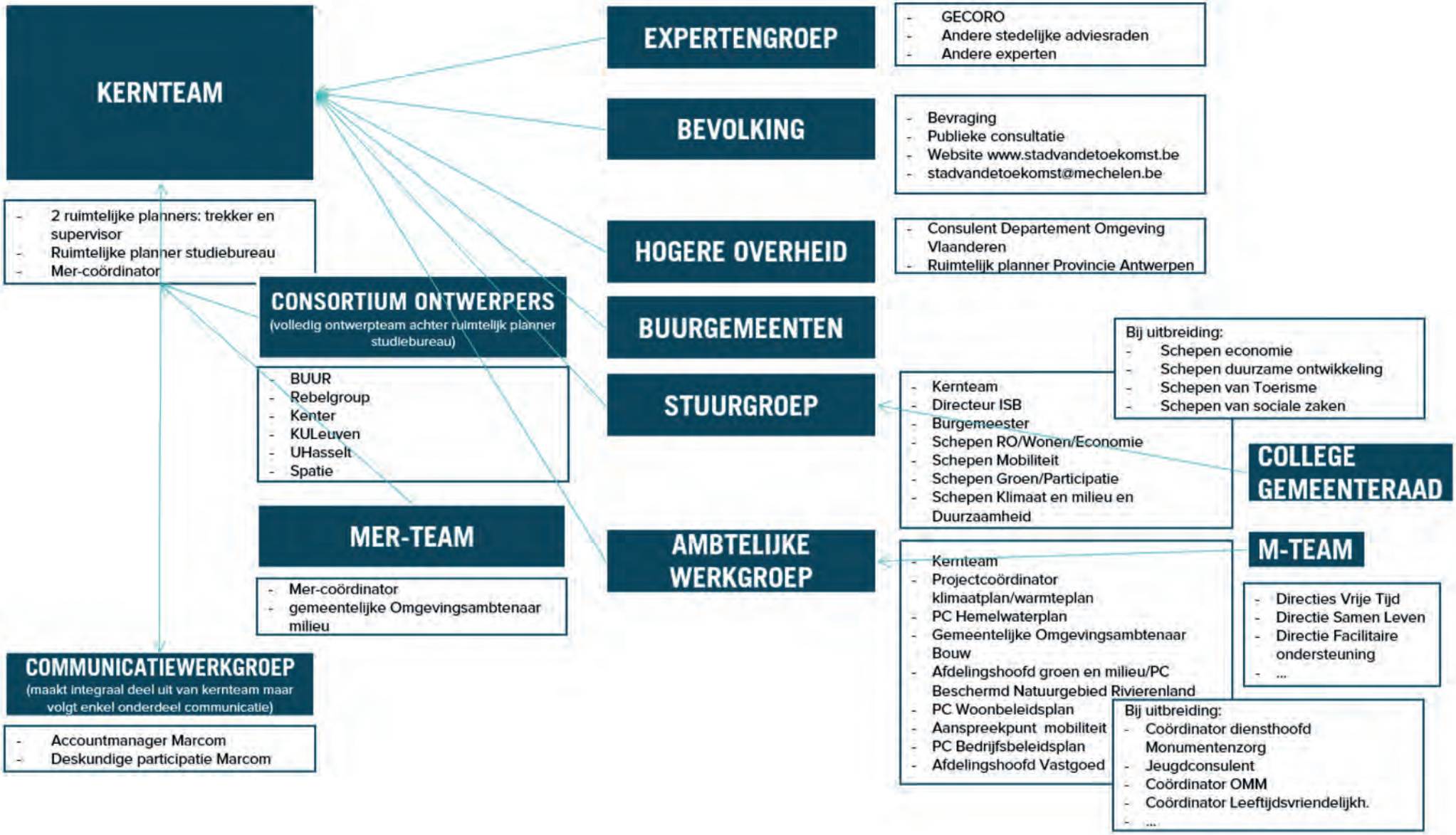

DEPARTEMENT
OMGEVING

Vlaamse overheid
Afdeling Gebiedsontwikkeling,
Omgevingsplanning en -Projecten
Anna Bijnsgebouw
Lange Kievitstraat 111-113 bus 52
2018 ANTWERPEN
T 03 224 65 20
www.omgevingvlaanderen.be

College van Burgemeester en Schepenen
Grote Markt 21
2800 Mechelen
België

uw bericht van	contactgegevens	ons kenmerk	datum
	Filip Hendrickx filip.hendrickx@vlaanderen.be	2.263/12025/101	30/09/2021
uw kenmerk ontvangen via e-mail		**bijlagen**	

Betreff: Aanvraag : advies conceptnota Beleidsplan Ruimte Mechelen
ligging:
kadastraal:
onderwerp:
aanvrager:

Geachte leden van het college van Burgemeester en Schepenen,

In antwoord op uw adviesvraag bezorg ik u hierbij het advies van het departement Omgeving.

De conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Mechelen is in lijn met de Vlaamse beleidsdoelstellingen en de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

De stad Mechelen bouwt zijn strategische visie op als antwoord op 7 concrete uitdagingen. Van hieruit worden 8 overkoepelende doelstellingen geformuleerd. De basis voor het ruimtelijk beleid wordt gevormd door zes ruimtelijke strategieën.

De doelstellingen 'Besturen in samenwerking' en 'Iedereen aan bord in een stad vol diversiteit' hebben geen rechtstreeks ruimtelijk verband. Dit is mogelijk, maar in de ruimtelijke strategieën dient duidelijk gemaakt te worden hoe deze doelstellingen doorwerken op het ruimtelijk beleid (procedureel, uitvoering, instrumenten, doelstellingen).
De ruimtelijke strategieën zelf dienen SMART geformuleerd te zijn, zodat ze nu al het maatschappelijke debat voeden en in een later stadium de basis vormen om het gevoerde beleid te monitoren en te evalueren.

De stad kiest ervoor om 3 beleidskaders uit te werken: 'Mechelen groeit', 'Groenblauw Mechelen' en 'Mechelen werkt'. Het beleidsplan ruimte zal het gemeentelijk structuurplan volledig vervangen. Het is dus wenselijk dat in het vervolg van het planningsproces alle aspecten inzake operationeel ruimtelijk beleid van de komende legislatuur voldoende verwoord zijn in de beleidskaders. De conceptnota maakt melding van een aantal ontwikkelingen die lopende zijn of waar men niet van

dO2016.BRFSTD

kan afwijken, bijvoorbeeld voor uitbreidingen van zonevreemde bedrijven. Indien men dit wil toelaten dan is een afwegingskader hiervoor wenselijk in het beleidskader 'Mechelen werkt'.
Ook voor het operationele beleid verwachten we dat de stad concrete doelstellingen naar voor schuift in alle beleidskaders. Een goed voorbeeld is de ambitie om voor elke Mechelaar 1 boom (of 87.000 bomen) aan te planten (p. 124). Dit past in de Vlaamse ambities.
In het verdere proces zal het stadsbestuur actieplannen integreren. Zij maken decretaal deel uit van de beleidskaders en vormen geen apart deel.

De conceptnota haalt aan dat de voorzieningen die momenteel in woongebied gelegen zijn onder druk staan te verdwijnen voor de lucratievere woningbouw. Eerder dan nieuwe sites te voorzien voor deze voorzieningen kan gezocht worden naar manieren om de voorzieningen te mengen met de woonfuncties. Naast hoger bouwen kan dit in een stad als Mechelen ook betekenen dat de potenties voor ondergronds ruimtegebruik moeten worden onderzocht. Er kan in dit verband worden gewezen op de inspiratienota van het departement Omgeving (https://omgeving.vlaanderen.be/ondergronds-ruimtegebruik). Het louter reserveren van ruimte voor gemeenschapsvoorzieningen zonder voorziene uitvoering (p. 100) is alvast moeilijk hard te maken in een ruimtelijk uitvoeringsplan.

De stad gaat op zoek naar methodes om efficiënter om te gaan met ruimte op de bedrijventerreinen. Er kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de resultaten van de proeftuin BRV 'Saving Space' dat door de provincie West-Vlaanderen is uitgevoerd. Een goed voorbeeld van een reconversie-RUP voor een regionaal bedrijventerrein is ook terug te vinden in Sint-Niklaas (https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/535d24b8-553e-43d4-acb9-2d8e9ad49ba4).
De stad wil bedrijventerreinen na de werkuren ook inzetten als ontmoetings- en activiteitenplekken die deel uitmaken van het stedelijk DNA (p. 148). Hoewel deze doelstelling past binnen de Vlaamse ambities, dient verder onderzocht te worden of dit verenigbaar is met strikte scheiding van functiecategorieën zoals dit wordt opgelegd door de VCRO.

Bij de ruimtelijke strategie 'De juiste functie op de juiste plaats' wordt vermeld:
"Voor functies die verspreid liggen, moeten we bekijken of deze kunnen transformeren op de langere termijn".
Het is onduidelijk wat met transformeren wordt bedoeld. Is dit herlokaliseren en/of een andere ruimtelijke of functionele invulling geven?

Wat betreft de bestuurlijke verhoudingen wordt binnen de beleidsplanning uitgegaan van een realisatiegericht partnerschapsmodel. Wel bepaalt artikel 2.1.1 §3 VCRO dat in elk ruimtelijk beleidsplan wordt aangegeven hoe het zich verhoudt tot de ruimtelijke beleidsplannen van de andere niveaus. Het stadsbestuur Mechelen dient in het verdere verloop van het planningsproces na te gaan hoe zij om zal gaan met dit decretale kader. Dit gegeven kan van belang zijn bij het bepalen van de gemeentelijke ruimtelijke werven. Mocht de stad van oordeel zijn dat bepaalde problematieken beter op het Vlaamse of provinciale niveau worden aangepakt dan kan zij, na overleg de relevante Vlaamse en provinciale administraties voorstellen doen aan het Vlaamse, respectievelijk het provinciale niveau.

Een aandachtspunt voor alle bestuursniveaus is het schrappen van overtollig en slecht gelegen juridisch aanbod. Het is positief dat de stad geen nieuwe bouwrechten wil creëren in de open ruimte. Het is niet duidelijk of de stad ook werk wil maken van de neutralisering van de slechtst

gelegen harde bestemmingen. Overtollige, slecht gelegen harde bestemmingen in (kwetsbare) open ruimte krijgen bij voorkeur een niet-bebouwbare bestemming.

In de conceptnota worden een aantal uitdagingen en ambities op mobiliteitsvlak aangehaald, zoals de multimodaliteit van knooppunten en het daaraan verbonden aanbod aan functies, die dienen afgestemd te worden met het Regionaal Mobiliteitsplan Mechelen in opmaak.

Voor de opmaak van energielandschappen, vermeld in de ruimtelijke strategie 'klimaatneutraal en klimaatrobuust Mechelen', is het aangewezen om af te stemmen met de Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen. De provincie Antwerpen neemt de inzichten uit haar pilootproject 'ruimte en energie' mee in de opmaak van het PBRA.

Ofschoon het beleidsplan Ruimte Vlaanderen nog niet formeel is vastgesteld lijkt het logisch dat de stad Mechelen nagaat hoe ze staat ten opzichte van de strategische visie van het BRV zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2018. Het betreft hierbij niet alleen het antwoord op de vraag of ze de strategische doelstellingen en ruimtelijke ontwikkelingsprincipes mee onderschrijft maar ook of ze akkoord is met de rolverdeling die deze strategische visie suggereert tussen de drie niveaus. Wanneer het stadsbestuur in het verdere verloop van het planningsproces moet overgaan tot de inhoudelijke beoordeling van ontwikkelingsalternatieven dan kan zij hiervoor de ruimtelijke ontwikkelingsprincipes uit de strategische visie van het BRV evenwichtig en in onderling verband gebruiken.

Ten slotte wens ik het stadbestuur Mechelen veel succes toe bij het verder uitwerken van haar gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan en hoop ik op een verdere constructieve samenwerking met het departement Omgeving.

Hoogachtend,

Voor het departement,
Peter David

Provincie Antwerpen

Departement Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit
Dienst Ruimtelijke Planning

Mechelen - Gemeentelijk beleidsplan
'Ruimte'
ADVIES n.a.v. conceptnota

1. Doel van het advies

Conform artikel 2.2.11.§1 van de VCRO besluit de gemeenteraad tot de opmaak van een gemeentelijke beleidsplan ruimte. Het college van burgemeester en schepenen neemt de nodige maatregelen voor de opmaak en de vaststelling ervan.

Conform artikel 39 van het uitvoeringsbesluit van 30 maart 2018 met nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen vraagt het college van burgemeester en schepenen een reactie over de conceptnota aan de deputatie. De gemeente vraagt de schriftelijke reactie uiterlijk op 31 oktober 2021 te bezorgen.

Huidig advies wordt uitdrukkelijk beperkt tot de inhoud van de conceptnota, zoals bepaald in artikel 39 van bovenvermeld besluit. Met huidig advies wordt op geen enkele wijze afbreuk gedaan aan de beoordelingsruimte die de deputatie zich voorbehoud in zijn latere adviesverlening, voorzien door de VCRO.

2. Bespreking

De conceptnota van het beleidsplan van Mechelen formuleert zes ambities:

- Open ruimte open houden en efficiëntie in de bebouwde ruimte
- Diverse en aantrekkelijke kernen, vol activiteit
- Klimaatneutraal en klimaatrobuust Mechelen
- Groeiende centrumstad: zorgzaam voor Mechelaars én regio
- Mechelen is Rivierenland
- De juiste functie op de juiste plaats

Deze worden verder uitgewerkt in de volgende drie beleidskaders:

- Mechelen groeit
- Groenblauw Mechelen
- Mechelen werkt

In deze fase kan gesteld worden dat de krachtlijnen van voorliggende conceptnota aansluiten bij de principes, strategieën en doelstellingen die de provincieraad vooropstelde in het voorontwerp van het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen (PBRA). Het voorontwerp van het PBRA schuift vier basisprincipes naar voor, namelijk zuinig ruimtegebruik, veerkracht, nabijheid & bereikbaarheid en eigenheid. De conceptnota vertaalt deze principes als strategische visie naar zeven strategieën:

1. Offensieve open ruimte
2. Versterkte vervoerscorridors
3. Sluitend locatiebeleid voor (hoog)dynamische functies
4. Levendige kernen
5. Samenhangend ecologisch netwerk
6. Energie-efficiëntie
7. Van versnippering naar bundeling.

Deze doelstellingen worden in de conceptnota geoperationaliseerd naar drie beleidskaders, namelijk 'ruimtelijke vertaling van de strategische visie', 'levendige kernen' en 'verdichten en ontdichten van de ruimte'.

Op dit moment ligt het voorontwerp van het PBRA voor advies bij de decretaal bepaalde adviesinstanties.

2.1. Open ruimte open houden en efficiëntie in de bebouwde ruimte

Binnen deze ambitie kan er binnen het beleidsplan meer aandacht besteed worden aan de leegstand. Hoe worden bijvoorbeeld bestaande bedrijfspanden in de kern en op bedrijventerreinen geactiveerd zodat zij bijdragen tot het creëren van bijkomende economische ruimte?

Met betrekking tot de uitdaging dat schaarse ruimte steeds meer wordt bebouwd stelt het beleidsplan dat er al heel wat plannen en projecten zijn die meer halen uit het bestaand ruimtebeslag. De provincie vraagt hierbij niet enkel te denken aan herontwikkelingen in de stedelijke omgeving. Herontwikkelingen van de bestaande infrastructuur zijn ook relevant in de open ruimte.

Gelet op de open ruimte vraagt de provincie om bij de uitdaging rond 'een prachtige maar toch versnipperde open ruimte' ook het aspect 'ruimte voor voedselproductie' mee te nemen. Op dit moment wordt voedselproductie nog maar weinig genoemd in het beleidsplan. Voedselproductie kan ook beschouwd worden als een ecosysteemdienst in de open ruimte.

Het beperken van zonevreemde functies in de openruimte is hierbij ook een belangrijk aspect. Het is aangewezen om dit te koppelen aan het stimuleren van agrarisch hergebruik. Zo zal het goed zijn om steeds eerst na te gaan of een bedrijfszetel geen kansen meer heeft voor agrarische ontwikkeling, voordat een zonevreemde activiteit wordt toegestaan. Niet alleen verpaarding moet een halt toegeroepen worden, ook de andere zoneveemde functies in agrarisch gebied kunnen hindergevoelig zijn voor landbouw en zodoende landbouwactiviteiten beperken. Het afwegingskader niet-agrarisch hergebruik van de provincie Antwerpen kan hierbij helpen. Dit gegeven is ook van toepassing op de strategie 'de juiste functie op de juiste plaats'.

2.2. Diverse en aantrekkelijke kernen, vol activiteit

Toerisme is voor Mechelen als één van de vijf Vlaamse kunststeden die ook prominent in het buitenland gepromoot worden, een belangrijke sector, ook in termen van werkgelegenheid. In de conceptnota wordt maar minimaal verwezen naar toerisme.

Het aspect recreatie is doorheen de conceptnota wel goed meegenomen. De domeinen komen aan bod en het aspect recreatie vloeit mee door bij de groenblauwe dooradering en bij de aanleg van het publieke domein. Maar net als vaak in dergelijke documenten wordt er onderscheid gemaakt tussen 'harde' en 'zachte' recreatie waarbij nooit echt duidelijk wordt verwoord wat er wordt verstaan onder hard of zacht. Dit is onder meer wel belangrijk voor de toekomstmogelijkheden van onze domeinen: gaan zij kunnen blijven inspelen op veranderende noden in recreatie?

2.3. Groeiende centrumstad: zorgzaam voor Mechelaars én regio

Mechelen heeft op het vlak van vrije tijd (recreatie, cultuur en zeker ook toerisme) niet alleen een lokale en regionale functie maar ook een nationale en zelfs internationale wanneer het op toerisme aankomt. Onder meer om die reden heeft Mechelen ook een toeristisch strategisch meerjarenplan waarnaar nergens in de conceptnota wordt verwezen. Toch is dit belangrijk omdat daarin een aantal belangrijke beleidslijnen worden uitgezet zoals 'stad met een omgeving' en 'florerende bestemming'.

- 'Stad met een omgeving': niet alleen het centrum van de stad is toeristisch belangrijk. Er wordt onvoldoende aandacht besteed in de conceptnota aan de toeristische clusters buiten het centrum (Nekkersite met Nekker, Nekkerhal, bioscoopcomplex, ijsbaan/Planckendael/Mechelen-Zuid met Technopolis en plannen voor Plopsaqua) en linken (ook qua mobiliteit) met satellieten en bestemmingen verderaf.
- 'Florerende bestemming': als pilootstad in dit project speelt Mechelen een belangrijke rol om van toerisme een heilzaam gegeven te maken voor de stad, haar bewoners en haar bezoekers.

2.4. De juiste functie op de juiste plaats

Het beleidsplan heeft aandacht voor de uitdagingen omtrent stedelijke logistiek. De opmaak van een locatiebeleid zal hierbij een belangrijke stap zijn om verder uit te diepen hoe dit uitgebouwd gaat worden en welke locaties de stad in gedachten heeft voor de logistieke hubs. In het beleidsplan kan verder uitgewerkt worden op basis van welke criteria er keuzes gemaakt zullen worden en welke middelen de stad wil inzetten om ook effectief de juiste functie op de gewenste plaats te krijgen. Dit geldt natuurlijk ook voor de andere functies dan logistiek.

Een van de belangrijke punten in het beleidsplan is dat de bedrijventerreinen gevrijwaard worden van verweefbare functies. De provincie staat achter het doel om door het verplaatsen van verweefbare functies bijkomende ruimte wordt gecreëerd op de bedrijventerreinen. Binnen het kader Mechelen Werkt wordt gesteld dat er een aantal verschuivingen te verwachten zijn naar aanleiding van de herontwikkeling van Ragheno, en dat daardoor ruimte vrijkomt op Mechelen Noord 1, II en Mechelen Zuid. Het kader geeft aan dat herbestemming naar kantoren weinig zinvol en gewenst is. Het stelt echter ook dat een herbestemming naar andere economische functies vanuit financieel oogpunt. Het is echter onduidelijk waarom er een herbestemming zou moeten gebeuren wanneer bedrijven wegtrekken. Deze gebieden zij reeds bestemd voor economische bedrijvigheid. Het beleidskader geeft aan dat de ruimte schaars is en er dus zorgzaam zal moeten worden omgegaan met deze ruimtes. Dit lijkt hier het belangrijkste principe.

2.5. Beleidskader groenblauw Mechelen

Landbouw

In het beleidskader groenblauw Mechelen lezen we: *'in de zoektocht naar de balans tussen natuur en landbouw dienen we geschikte gronden in kaart te brengen voor verschillende types landbouw, om zo de meest kwetsbare gebieden te vrijwaren en om de milieu impact te beperken.'*

De provincie verwijst hiervoor graag naar het landbouwkompas. De stad Mechelen kan binnenkort toegang vragen tot het geoloket waar landbouwkompassen gegenereerd worden. Deze landbouwkompassen brengen kansen en uitdagingen van een site in beeld en helpen zo de meest interessante sites voor landbouw te vrijwaren.

In het beleidskader kan de volgende zin voor verwarring zorgen: *'De vraag stelt zich namelijk op welke plekken (welke vormen van) landbouw goed een plaats vinden zonder in conflict te treden met de groenstructuren (de kerngebieden van de landbouw), en op welke plekken een meer gebalanceerde afstemming en een zoektocht naar synergiën aan de orde is.'*

Er wordt voorgesteld de zin aan te passen: '*De vraag stelt zich namelijk op welke plekken de verschillende types landbouw goed een plaats vinden zonder in conflict te treden met de*

groenstructuren, dat zijn dan de zogenaamde kerngebieden van de landbouw, en op welke plekken een meer gebalanceerde afstemming en een zoektocht naar synergiën aan de orde is.'

Het is hierbij in ieder geval interessant om de kerngebieden voor landbouw aan te duiden, aangezien die denkoefening bijdraagt tot een brede ruimtelijke visie over landbouw, natuur, recreatie en water in de open ruimte.

Riolering

Binnen het beleidskader groenblauw Mechelen wordt tevens meer aandacht gevraagd voor het rioleringsstelsel en de impact daarvan op onder andere groenblauwe netwerken. Op dit moment wordt bijvoorbeeld door de provincie veel geïnvesteerd in de Hanwijkbeek, maar daar wordt nog steeds zeer veel rioleringswater op geloosd en overgestort.

3. Procedure

Momenteel bevindt het beleidsplan zich in de fase van de conceptnota. De conceptnota ligt ter inzage van 23 september tot en met 31 oktober 2021.

Op basis van de adviezen en reacties zal de conceptnota worden herwerkt tot een voorontwerp beleidsplan.

De provincie Antwerpen heeft een uitgebreid aanbod aan ondersteuning voor gemeenten. De dienst ruimtelijke planning is aanspreekpunt en volgt dit planproces nauw op. In onderling overleg kan bekeken worden op welke manier de expertises van de provincie kunnen bijdragen aan een robuust en ambitieus gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.

Beleidsplan Ruimte Mechelen - Conceptnota

Advies GECORO 13 september 2021

GEGEVEN

Het college heeft de conceptnota Beleidsplan Ruimte Mechelen goedgekeurd op 23 augustus 2021, brengt de GECORO in kennis van de conceptnota en vraagt advies op de conceptnota conform art. 2.1.11 van de VCRO.

De conceptnota werd toegelicht door Stéphanie De Deken en Kristine Verachtert van studiebureau BUUR aan de hand van een presentatie. De conceptnota en de bijhorende analyserapporten werden op voorhand ter beschikking gesteld op SharePoint.

ADVIES

De GECORO staat positief tegenover de conceptnota en dit zowel over het werk dat al verricht is als over de inhoud van de nota. Het is een goed uitgewerkt en leesbaar document en de GECORO onderschrijft de uitdagingen, doelstellingen, ruimtelijke strategieën en oplossingsrichtingen. Het advies moet dan ook gelezen worden als suggesties tot verbetering en suggesties voor de volgende fase.

Uitdagingen:
Er mag meer aandacht gegeven worden aan circulariteit. De circulaire economie is een duidelijke ruimtevrager met specifieke noden en mag meer in kaart gebracht worden. Daarbij vormt sociale economie die veelal in de stad verweven zit een aparte uitdaging. De GECORO doet de suggestie om **circulariteit als een extra uitdaging** toe te voegen omdat het over meer gaat dan alleen economie maar over het metabolisme van de stad (economie, bouwmaterialen, afvalstromen, kringlopen, erfgoed) waarover nagedacht moet worden.
In het beleidskader 'Mechelen werkt' dient circulaire economie explicieter besproken te worden. Het verschil tussen sociale (circulaire) economie en circulariteit in de economie dient benadrukt en onderzocht omdat ze een verschillende ruimtebehoefte hebben.

Doelstellingen:
De GECORO onderschrijft doelstelling 4 over het opnemen van de centrumrol, maar wil benadrukken dat dit niet opgaat voor het totale grondgebied. De dorpen moeten de centrumrol niet opnemen en dit **gedifferentieerd beleid tussen centrum en dorpen** moet beter benadrukt worden in het document.
Hier kan ook een link gelegd worden met doelstelling 8 waarbij gesteld kan worden dat door het opnemen van de centrumrol de buurgemeenten hun eigenheid kunnen bewaren.

Bij doelstelling 6 wil de GECORO benadrukken dat de **woontypologie** een belangrijk aandachtspunt is van het diversiteitsaspect. Het onderzoek naar woninggroei is meer dan alleen de aantallen uit de groeiprognose. Het is ook de vraag naar betaalbaar wonen en het afstemmen van het aanbod op de behoefte om de verschillende groepen een plaats te kunnen blijven bieden.
Hierbij moet ook nagedacht worden over de vermaatschappelijking van de zorg en de gevolgen daarvan op de ruimtevraag. Bij de doelstelling wordt naast de aandacht voor het meegroeien van de voorzieningen best ook toegevoegd dat nabijheid en toegankelijkheid tot de voorzieningen evenveel aandacht verdienen. Dit geeft ook

uitdagingen op vlak van mobiliteit (mobiliteitsarmoede), publiek domein (toegankelijkheid / zorgwijken / …) die in de toekomst waarschijnlijk meer aandacht verdienen in het kader van een toenemende vergrijzing van de bevolking.

Of de aanpak hiervoor verder uitgewerkt wordt in het Beleidsplan Ruimte of het Woonbeleidsplan van de stad is daarbij minder relevant.

Ruimtelijke strategieën:

Het begrip 'ruimtelijke strategie' is een belangrijk en correct begrip in dit proces en de GECORO staat inhoudelijk achter de omschrijvingen ervan maar op dit moment zijn het nog eerder 'concepten van strategie' die nog verdere uitwerking vragen. Bij de strategieën wil de GECORO graag dat volgende aspecten mee onderzocht worden:

- Het begrip '**Stilteplekken**' mag toegevoegd worden in aanvulling op de stiltegebieden. Het zijn visuele en auditief kwalitatieve plekken in het bebouwd weefsel die een grote maatschappelijke meerwaarde hebben. Dit kan als aanvulling op de (officiële) stiltegebieden want cijfermatig zijn er in onze stad geen of bijzonder weinig plekken waar echte stiltegebieden kunnen gecreëerd worden.
- Het aspect van **mobiliteitscomfort** wordt best toegevoegd als bijkomend kwaliteitsaspect bij de bereikbaarheid van de functies en het uitbouwen van het lokaal voorzieningennetwerk in de kernen.
- Bij de strategie 'De juiste functie op juiste plaats' dient onderzocht te worden welk profiel van **verweven functie** mogelijk is en wat we juist zoeken om aan te vullen in het stedelijk weefsel, de kernen of de bedrijventerreinen want niet elke functie is verweefbaar.

Beleidskaders:

De GECORO kan zich vinden in de aanzet van de beleidskaders en vraagt om op een actieve manier te blijven verder werken aan de beleidskaders want deze moeten in de volgende fase nog verder uitgewerkt worden.

Daarbij geeft de GECORO volgende aandachtpunten voor de volgende fasen:

- Er zijn 57.000 arbeidsplaatsen en slechts 28% is voor de eigen bevolking. Welke instrumenten zijn er ter beschikking om de gevolgen hiervan op mobiliteit en om een beter evenwicht bij groei te kunnen aanpakken.
- Bij de groeivraag dient het woningaanbod versus de vraag/de behoefte uitgezet te worden om een goede match te bekomen zodat alle bevolkingsgroepen een plaats blijven vinden.

Er dient bij de Beleidskaders en zelfs nu al tijdens de opmaak van de BRM nagedacht te worden over de instrumenten en/of beleidsbeslissingen die kunnen worden ingezet om de visie die geformuleerd wordt veilig te stellen. Het zou zonde zijn dat alle inspanningen die gedaan worden binnen het BRM tegengewerkt worden door huidige beslissingen of het uitblijven ervan.

Plan-MER:

De voorgestelde aanpak tot opmaak van de plan-MER als iteratief proces is goed, maar in de volgende fasen moet er meer richting gegeven worden. Het mag niet enkel bij een beoordeling blijven, er dienen ontwerpvoorstellen geformuleerd te worden aan de ontwerpers.

Mechelen, 13 september 2021

De voorzitter,
Tom Lagast

De secretaris,
Bram Van Dyck

Stedelijke adviesraden – advies conceptnota Beleidsplan Ruimte Mechelen

Dinsdag 5 oktober 2021

De Conceptnota Beleidsplan Ruimte Mechelen wordt voorgelegd aan de gemeenschappelijke stedelijke adviesraad (SAR).

Vooraf werd de link naar de conceptnota bezorgd aan alle leden. Op de vergadering werd een presentatie gegeven over het procesverloop en de opbouw van de nota en tijd gegeven om deel te nemen aan de tentoonstelling met infopanelen over de conceptnota. Nadien vond een gesprek plaats tussen de leden dat leidde tot volgend advies.

De leden kunnen zich vinden in de beschreven doelstellingen en strategieën. Er worden heel wat nuttige en goede oplossingen beschreven zoals nabijheid en clustering, maar enkele mogen toch duidelijker geëxpliciteerd worden, zoals:

- Het is belangrijk dat acties om verschillende woontypes aan te bieden voor verschillende bevolkingsgroepen ruimtelijke segregatiemechanismen vermijden. M.a.w. er moet een gezonde mix zijn.
- Er komt te weinig naar voor dat mobiliteit de oorzaak is dat de publieke ruimte verknoeid werd, zoals bijvoorbeeld in Battel aan het verkeersknooppunt of de geluidshinder van de E19. Mobiliteit zit misschien wel verweven in de thema's maar wordt niet geëxpliciteerd als probleem van de bestaande toestand.
- Het is belangrijk om alle voorzieningen mee te laten groeien. Ook voor jongeren is het belangrijk (en zeker sinds Corona) dat ze plekken hebben waar ze elkaar kunnen ontmoeten (chillplekken). Dat hoeft niet overal te zijn maar wel meegroeien met de bevolking. Het is een belangrijke opdracht voor de stad om de publieke ruimte in beheer te nemen.
- Ontharding mag niet betekenen dat er elders bijgebouwd of verhard wordt. Er moet in totaal verharding weggehaald worden.
- Het meervoudig gebruik en de efficiëntie van de bestaande plekken is nog steeds moeilijk bij sportclubs. Die zouden gebaat zijn met een digitaal onlinesysteem zodat je kan zien waar en wanneer er een veld/zaal vrij is (mapping van vraag en aanbod). In het BRM zullen zulke concrete operationele voorstellen niet inkomen, maar het principe van efficiënt gebruik van de ruimte kan wel omschreven worden.
- Het is goed dat er aandacht is voor landbouw in het 3de beleidskader, want landbouw zorgt voor onze voedselproductie.

BELEIDSPLAN RUIMTE, PUBLIEKE RAADPLEGING CONCEPTNOTA VAN 23/09/2021 T.E.M.31/11/2021 – VERWERKING REACTIES EN ADVIEZEN

Verklaring afkortingen en tekens:

BRM : Beleidsplan Ruimte Mechelen
BK : Beleidskader
CN : conceptnota Beleidsplan Ruimte Mechelen
Plan-MER: milieueffectenrapport bij het beleidsplan
RUP : Ruimtelijk Uitvoeringsplan
B.Vl.R. : Besluit van de Vlaamse Regering

Bij het voorstel van aanpassing wordt steeds verwezen naar een paginanummer en tittels van de conceptnota BRM-versie die werd goedgekeurd door het college in zitting van 28 augustus 2021 en ter inzage gelegd van 23/09/20201 t/m 31/11/2021.

Adviezen:

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
Adviezen					
1	GECORO	13/09/2021	De GECORO onderschrijft de uitdagingen, doelstellingen, ruimtelijke strategieën en oplossingsrichtingen. Suggesties: **Uitdagingen:** Circulariteit als een extra uitdaging toe te voegen omdat het over meer gaat dan alleen economie maar over het metabolisme van de stad (economie, bouwmaterialen, afvalstromen, kringlopen, erfgoed, sociale economie die veelal in de stad verweven zit) waarover nagedacht moet worden. In het beleidskader 'Mechelen werkt' dient circulaire economie explicieter besproken te worden. Het verschil tussen sociale (circulaire) economie en circulariteit in de economie dient benadrukt en onderzocht omdat ze een verschillende ruimtebehoefte hebben. **Doelstellingen:** De GECORO onderschrijft doelstelling 4 over het opnemen van de centrumrol, maar wil benadrukken dat dit niet opgaat voor het totale grondgebied. De dorpen moeten de	Circulariteit wordt wel degelijk behandeld in het BR voor zover het gaat om de ruimtelijke aspecten hiervan. Het is correct dat de term in de conceptnota maar beperkt voorkomt maar dat wil niet zeggen dat het thema niet behandeld wordt. In de volgende fase kan bekeken worden of en hoe dit kan toegevoegd worden. Circulariteit toevoegen als extra uitdaging zal afhankelijk zijn van de mate waarin dit noodzakelijk blijkt vanuit verdere analyses In het beleidskader 'Mechelen werkt' zullen we circulaire economie explicieter bespreken. Dit gebeurde al in het analyserapport 'Mechelen werkt'. De ruimtelijke implicaties van de circulaire economie werden meegenomen in de doelstellingen en het beleidskader Mechelen werkt maar is er misschien te weinig expliciet aan gekoppeld. Dat kan in de volgende fase worden toegevoegd. Doelstelling 4 moet in samenhang gelezen worden met doelstelling 5. Deze stelt expliciet dat we vertrekken vanuit de eigenheid en identiteit van elke plek. We waarderen	Er zal verder onderzoek naar circulariteit gebeuren waaruit zal blijken of het dient toegevoegd te worden als extra uitdaging. In het beleidskader 'Mechelen werkt' zullen we circulaire economie explicieter bespreken. In het ontwerp zal vanuit de eigenheid van elk dorp gekeken worden welke verdichting haalbaar en gewenst is.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			centrumrol niet opnemen en dit gedifferentieerd beleid tussen centrum en dorpen moet beter benadrukt worden in het document.	daarbij de rustige dorpse omgevingen (p.56). In het beleidskader 'Mechelen groeit' stellen we dat de groei wordt opgenomen op maat van de kern en dat de groei selectief op de juiste plekken moet gebeuren. Zo staat er letterlijk dat niet alle wijken en niet alle Mechelse woonkernen zich lenen tot inwonersgroei (p. 104).	
			Hier kan ook een link gelegd worden met doelstelling 8 waarbij gesteld kan worden dat door het opnemen van de centrumrol de buurgemeenten hun eigenheid kunnen bewaren.	Bij doelstelling 8 gaat het voornamelijk over het samenwerken tussen besturen, maar kan verwezen worden naar de eigenheid van de buurgemeenten.	In het ontwerp zal benadrukt worden dat door het opnemen van de centrumrol de buurgemeenten hun eigenheid kunnen bewaren.
			Bij doelstelling 6 wil de GECORO benadrukken dat de woontypologie een belangrijk aandachtspunt is van het diversiteitsaspect. Het onderzoek naar woninggroei is meer dan alleen de aantallen uit de groeiprognose. Het is ook de vraag naar betaalbaar wonen en het afstemmen van het aanbod op de behoefte om de verschillende groepen een plaats te kunnen blijven bieden. Hierbij moet ook nagedacht worden over de vermaatschappelijking van de zorg en de gevolgen daarvan op de ruimtevraag.	De doelstelling iedereen aan boord houden betekent dat we zorgzaam zijn voor de verschillende groepen. Daarbij is betaalbaar wonen een uitgangspunt (p. 57). Op p 91 in het beleidskader 'Mechelen groeit' beschrijven we het betaalbaarheidsprobleem bij de uitdagingen. Op p. 92 beschrijven we bij de oplossingen dat we verder werk maken van het beleid voor betaalbaar wonen. Ook de diversiteit van het woningaanbod krijgt in dit (concept van) beleidskader al uitdrukkelijk aandacht (p.92). We willen wel opmerken dat de problematiek van betaalbaarheid deels binnen het woonbeleidsplan wordt uitgewerkt en dat we binnen het ruimtelijk beleidsplan de ruimtelijke aspecten bekijken.	In het voorontwerp zullen we het aspect betaalbaar wonen verder meenemen, voor zover het over ruimtelijke aspecten gaat. Het beleid rond betaalbaarheid wordt echter ook uitgewerkt in het woonbeleid.
			Bij deze doelstelling wordt naast de aandacht voor het meegroeien van de voorzieningen best ook toegevoegd dat nabijheid en toegankelijkheid tot de voorzieningen evenveel aandacht verdienen. Dit geeft ook uitdagingen op vlak van mobiliteit (mobiliteitsarmoede), publiek domein (toegankelijkheid / zorgwijken / …) die in de toekomst waarschijnlijk meer aandacht verdienen in het kader van een toenemende vergrijzing van de bevolking. Of de aanpak hiervoor verder uitgewerkt wordt in het Beleidsplan Ruimte of het Woonbeleidsplan van de stad is daarbij minder relevant.	In de ruimtelijke strategie 'levendige kernen' wordt dieper ingegaan op de toegankelijkheid tot de voorzieningen. Nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen staat ook reeds expliciet beschreven (oplossingsrichtingen, p.102). In de conceptnota wordt benadrukt hoe belangrijk het is om aandacht te hebben voor lokale voorzieningencluster in de woonkernen en tegelijk woninggroei te richten naar zones met goede voorzieningen. Deze bekommernis volgt ondermeer uit de problematiek van de vergrijzing. De stad kan echter niet beloven dat deze overal kunnen worden bestendigd of worde gecreëerd, zeker voor wat betreft de commerciële voorzieningen.	In het voorontwerp zal naast de nood aan groei ook blijvende aandacht zijn voor de toegankelijkheid tot de voorzieningen.
			Ruimtelijke strategieën: Het begrip 'ruimtelijke strategie' is een belangrijk en correct begrip in dit proces en de GECORO staat inhoudelijk achter de omschrijvingen ervan maar op dit moment zijn het nog eerder 'concepten van strategie' die nog verdere uitwerking vragen. Bij de strategieën wil de GECORO graag dat volgende aspecten mee onderzocht worden:	Dit is correct want de voorliggende nota is een conceptnota. In het voorontwerp zullen de strategieën verder uitgewerkt worden.	In het voorontwerp zal dit verder uitgewerkt worden.
			- Het begrip 'Stilteplekken' mag toegevoegd worden in aanvulling op de stiltegebieden. Het zijn visuele en auditief kwalitatieve plekken in het bebouwd weefsel die een grote maatschappelijke meerwaarde hebben. Dit kan als aanvulling op de (officiële) stiltegebieden	- In de conceptnota hebben we de term 'stiltegebied' gebruikt om aan te geven dat er gebieden nodig zijn waar de mens minder prominent is en de natuur haar gang kan gaan en niet het Vlaamse kwaliteitslabel 'stiltegebied'.	- In het voorontwerp zullen zowel in de bebouwde omgeving als in de open ruimte plekken aangeduid worden die stilte en rust voor inwoners en gebruikers geven. We bekijken of in de volgende versie de term 'stilteplekken' kan worden gehanteerd.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			want cijfermatig zijn er in onze stad geen of bijzonder weinig plekken waar echte stiltegebieden kunnen gecreëerd worden. - Het aspect van mobiliteitscomfort wordt best toegevoegd als bijkomend kwaliteitsaspect bij de bereikbaarheid van de functies en het uitbouwen van het lokaal voorzieningennetwerk in de kernen. - Bij de strategie 'De juiste functie op juiste plaats' dient onderzocht te worden welk profiel van verweven functie mogelijk is en wat we juist zoeken om aan te vullen in het stedelijk weefsel, de kernen of de bedrijventerreinen want niet elke functie is verweefbaar. **Beleidskaders:** De GECORO geeft volgende aandachtpunten voor de volgende fasen: - Er zijn 57.000 arbeidsplaatsen en slechts 28% is voor de eigen bevolking. Welke instrumenten zijn er ter beschikking om de gevolgen hiervan op mobiliteit en om een beter evenwicht bij groei te kunnen aanpakken. - Bij de groeivraag dient het woningaanbod versus de vraag/de behoefte uitgezet te worden om een goede match te bekomen zodat alle bevolkingsgroepen een plaats blijven vinden. Er dient bij de Beleidskaders en zelfs nu al tijdens de opmaak van het ontwerp nagedacht te worden over de instrumenten en/of beleidsbeslissingen die kunnen worden ingezet om de visie die geformuleerd wordt veilig te stellen.	- Het is zeker de bedoeling dat de verbindingen en voorzieningen kwalitatief zijn. Dit kan verwoord worden in het voorontwerp. - In de ruimtelijke strategie kan aangegeven worden welke profiel van verweven functie mogelijk is en wat we juist zoeken om aan te vullen in het stedelijk weefsel, de kernen of de bedrijventerreinen. Maar dit is makkelijker te onderzoeken en uit te klaren in de beleidskaders 'Mechelen groeit' en 'Mechelen werk'. - We hebben fikse pendel vastgesteld, die te maken heeft met de ligging van Mechelen; goed verbonden met en vlakbij vele andere tewerkstellingspolen. Het ingrijpen hierop met instrumenten blijkt niet mogelijk en dus weinig zinvol om verder te onderzoeken. - In het analyserapport bij het beleidskader 'Mechelen groeit ' werd de vraag en de behoefte bij groei afgezet tegen het woningaanbod, ook op vlak van huishoudenssgroottes. Er worden 3 beleidskaders opgemaakt bij het beleidsplan Ruimte en deze worden al van bij de aanvang vormgegeven om te verzekeren dat de instrumenten bruikbaar zijn. Het is niet opportuun om nu al beleidsbeslissingen te bevriezen in afwachting van de goedkeuring. Het beleid staat achter de uitgeschreven visie en houdt daarmee rekening in haar beslissingen zonder de ontwikkeling van de stad voor de komende 2 jaar stil te leggen. Zo staat er al heel wat in het bestuursakkoord dat in de lijn ligt van de visie van het BRM en waar momenteel aan gewerkt en rekening mee gehouden wordt (vb. niet aansnijden van woonuitbreidingsgebieden, natuurpark, …)	- We bekijken hoe we in het ontwerp de term kwalitatieve verbindingen of mobiliteitscomfort kunnen hanteren. - In de ruimtelijke strategie zal omschreven worden dat verweving van verweefbare functies nagestreefd wordt. In de beleidskaders zal dit verder onderzocht en uitgewerkt worden. - Dit zal in het ontwerp niet verder onderzocht worden - In het voorontwerp bekijken we in hoeverre de geformuleerde groeiambities wel voldoende tegemoetkomen aan de ambities van het stadsbestuur en de hogere overheid. We kiezen in het stedelijke gebied, in lijn met de Vlaamse visie in het BRV, voor het opnemen van een groot aandeel van de groei. We zetten daarom sterker in op een aanbodbeleid, met een gedifferentieerd aanbod zodat de verschillende groepen een plek blijven vinden in de stad. Er zullen in deze fase (vr de goedkeuring van het BRM) nog geen instrumenten en/of beleidsbeslissingen ingezet worden zonder het resultaat van de onderzoeken te kennen. Er is eerst bijkomend onderzoek nodig in de voorontwerp- en ontwerpfase. Wel wordt er bij beleidsbeslissingen al rekening gehouden met de visie waardoor deze al veilig gesteld is zonder vast te leggen in instrumentarium.
2	Stedelijke adviesraden	05/10/2021	De leden kunnen zich vinden in de beschreven doelstellingen en strategieën. Er worden heel wat nuttige en goede oplossingen beschreven zoals nabijheid en		

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			clustering, maar enkele mogen toch duidelijker geëxpliciteerd worden, zoals:		
			- Het is belangrijk dat acties om verschillende woontypes aan te bieden voor verschillende bevolkingsgroepen ruimtelijke segregatiemechanismen vermijden. M.a.w. er moet een gezonde mix zijn.	- In het voorontwerp blijven we verder aandacht besteden aan de mix van woningtypes incl. nieuwe woontypologieën.	- In het voorontwerp blijven we verder aandacht besteden aan de mix van woningtypes incl. nieuwe woontypologieën.
			- Er komt te weinig naar voor dat mobiliteit de oorzaak is dat de publieke ruimte verknoeid werd, zoals bijvoorbeeld in Battel aan het verkeersknooppunt of de geluidshinder van de E19. Mobiliteit zit misschien wel verweven in de thema's maar wordt niet geëxpliciteerd als probleem van de bestaande toestand.	- In de analyserapporten is kaart- en cijfermateriaal terug te vinden over mobiliteit. In de beleidskaders wordt uitgegaan van groei in goed bereikbare kernen waarbij autobereikbaarheid niet het uitgangspunt is. In het BRM zal geen specifiek onderzoek gebeuren naar mobiliteit maar er wordt verder gewerkt op gegevens uit het mobiliteitsplan en de studie van Vervoersregio. In het bijhorende plan-MER wordt de impact van de gekozen doelstellingen op het bereiken van de beleidsdoelstellingen van het thema mobiliteit kwalitatief beschreven (zonder inzet van modellen) en waar nodig wordt het BRM bijgesteld.	- Mobiliteit zit reeds verweven in het BRM en wordt niet als apart thema onderzocht.
			- Het is belangrijk om alle voorzieningen mee te laten groeien. Ook voor jongeren is het belangrijk (en zeker sinds Corona) dat ze plekken hebben waar ze elkaar kunnen ontmoeten (chillplekken). Dat hoeft niet overal te zijn maar wel meegroeien met de bevolking. Het is een belangrijke opdracht voor de stad om de publieke ruimte in beheer te nemen.	- In de conceptnota zitten doorheen de verschillende strategieën en beleidskaders oplossingsrichtingen voor zowel private als publieke ruimte. Het BRM regelt het beheer van de publieke ruimte niet, maar reikt wel strategieën aan om voldoende ruimte voor ontmoeting op het publiek domein te voorzien.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			- Ontharding mag niet betekenen dat er elders bijgebouwd of verhard wordt. Er moet in totaal verharding weggehaald worden.	- De onthardingsstrategieën die beschreven worden in het BRM hebben tot doel om Mechelen klimaatrobuuster te maken en te wapenen tegen droogte en overstromingen. Het is wel degelijk de bedoeling verharding weg te halen maar in het BRM zal geen gedetailleerde ruimtebalans zitten. De eerste doelstelling is dan ook werken met de ruimte die we hebben. Op p. 52 staat "Zo zal op termijn, elke inname van open ruimte worden vermeden of zinvol worden gecompenseerd."	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			- Het meervoudig gebruik en de efficiëntie van de bestaande plekken is nog steeds moeilijk bij sportclubs. Die zouden gebaat zijn met een digitaal onlinesysteem zodat je kan zien waar en wanneer er een veld/zaal vrij is (mapping van vraag en aanbod). In het BRM zullen zulke concrete operationele voorstellen niet inkomen, maar het principe van efficiënt gebruik van de ruimte kan wel omschreven worden.	- Het BRM is een strategische visie op de ruimte en geen sportbeleidsplan. In het beleidskader kan wel een suggestie gedaan worden naar het uitwerken van een systeem voor meervoudig gebruik.	- Dit zal niet opgenomen worden in het BRM
			- Het is goed dat er aandacht is voor landbouw in het 3de beleidskader, want landbouw zorgt voor onze voedselproductie.	- We nemen akte van het feit dat landbouw zorgt voor voedselproductie.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
3	Provincie Antwerpen	21/10/2021	In deze fase kan gesteld worden dat de krachtlijnen van voorliggende conceptnota aansluiten bij de principes,		

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			strategieën en doelstellingen die de provincieraad vooropstelde in het voorontwerp van het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen (PBRA).		
			Open ruimte openhouden en efficiëntie in de bebouwde ruimte - Meer aandacht besteden aan de leegstand. Hoe worden bijvoorbeeld bestaande bedrijfspanden in de kern en op bedrijventerreinen geactiveerd zodat zij bijdragen tot het creëren van bijkomende economische ruimte?	- In het analyserapport 'Mechelen werk' is data opgenomen over leegstand voorzover deze beschikbaar is. De leegstandcijfers blijken zeer laag. Desalniettemin is het optimaliseren van het gebruik van de beschikbare ruimte een aandachtspunt binnen dit beleidsplan.	- Er zal in onderling overleg met de provincie bekeken worden welke informatie en expertise van de provincie hierin kan bijdragen.
			- Vraag om met betrekking tot de uitdaging dat schaarse ruimte steeds meer wordt bebouwd niet enkel te denken aan herontwikkelingen in de stedelijke omgeving. Herontwikkelingen van de bestaande infrastructuur zijn ook relevant in de open ruimte.	- In de 5de strategie wordt beschreven dat ook medegebruik en meervoudige winsten in de open ruimte gezocht worden waarbij we gebruik bedoelen i.f.v. de openruimtefuncties. In de eerste strategie wordt dit niet expliciet vermeld omdat daar gezocht wordt naar plekken voor verdichting en er niet aan de open ruimte geraakt wordt.	- De al dan niet herontwikkeling van bestaande infrastructuur in de open ruimte zal aandacht krijgen in het beleidskader 'Groenblauw Mechelen' en wordt verder onderzocht.
			- Bij de uitdaging rond 'een prachtige maar toch versnipperde open ruimte' ook het aspect 'ruimte voor voedselproductie' meenemen (ecosysteemdienst in de open ruimte).	- Het aspect rond voedselproductie staat beschreven in het beleidskader 'Groenblauw Mechelen' en het bijhorende analyserapport.	- In het voorontwerp zal het aspect van voedselproductie expliciet opgenomen worden.
			- Niet alleen verpaarding moet een halt toegeroepen worden, ook de andere zoneveemde functies in agrarisch gebied. Het afwegingskader niet-agrarisch hergebruik van de provincie Antwerpen kan hierbij helpen.	- Verpaarding is inderdaad maar één voorbeeld van zonevreemd openruimtegebruik. We kunnen het afwegingskader zeker bekijken.	- Er zal in onderling overleg met de provincie bekeken worden welke informatie en expertise van de provincie hierin kan bijdragen.
			Diverse en aantrekkelijke kernen, vol activiteit - Toerisme is voor Mechelen als één van de vijf Vlaamse kunststeden die ook prominent in het buitenland gepromoot worden, een belangrijke sector, ook in termen van werkgelegenheid. In de conceptnota wordt maar minimaal verwezen naar toerisme.	- Er is in Mechelen een goedgekeurd toeristisch beleidsplan, waarvan de ruimtelijke aspecten werden nagekeken en meegenomen in de conceptnota. Deze waren echter eerder beperkt. In het BRM worden geen verdere analyses of oplossingen onderzocht voor toerisme. Dit is later eventueel in een bijkomend beleidskader nog mogelijk.	- In het BRM worden geen verdere analyses of oplossingen onderzocht voor toerisme, anders dan die beschreven in het beleidsplan toerisme.
			- Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen 'harde' en 'zachte' recreatie waarbij nooit echt duidelijk wordt verwoord wat er wordt verstaan onder hard of zacht. Dit is onder meer wel belangrijk voor de toekomstmogelijkheden van onze domeinen: gaan zij kunnen blijven inspelen op veranderende noden in recreatie?	- De enige plaats in de CN waar sprake is van zachte recreatie is in de begripsbepaling van open ruimte. We begrijpen niet goed wat hiervan het probleem is. We bekijken later nog of er wel gedetailleerde uitspraken zullen worden opgenomen omtrent de bovenlokale voorzieningenclusters waaronder de recreatieve provinciedomeinen vallen.	- In het voorontwerp zal duidelijk worden of er wel gedetailleerde bepalingen nodig zijn omtrent de bovenlokale voorzieningenclusters.
			Groeiende centrumstad: zorgzaam voor Mechelaars én regio - Mechelen heeft op het vlak van vrije tijd (recreatie, cultuur en zeker ook toerisme) niet alleen een lokale en	- De ruimtelijke elementen uit het Mechelse toeristisch beleidsplan zijn meegenomen. Er zal bekeken worden	- Er zal bekeken worden welke elementen uit de provinciale visie op toerisme nog kunnen worden meegenomen in het vervolgproces.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			regionale functie maar ook een nationale en zelfs internationale. De beleidslijnen uit het toeristisch strategisch meerjarenplan zijn belangrijk: Er wordt onvoldoende aandacht besteed in de conceptnota aan de toeristische clusters buiten het centrum en linken met satellieten en bestemmingen verderaf. Als pilootstad 'Florerende bestemming' speelt Mechelen een belangrijke rol om van toerisme een heilzaam gegeven te maken voor de stad, haar bewoners en haar bezoekers.	- welke elementen uit de provinciale visie op toerisme nog kunnen worden meegenomen in het vervolgproces. De stad wil immers volop haar potenties als centrumstad benutten.	
			De juiste functie op de juiste plaats - De opmaak van een locatiebeleid zal een belangrijke stap zijn om verder uit te diepen hoe de uitdagingen rond stedelijke logistiek uitgebouwd gaan worden en welke locaties de stad in gedachten heeft voor de logistieke hubs. In het beleidsplan kan verder uitgewerkt worden op basis van welke criteria er keuzes gemaakt zullen worden en welke middelen de stad wil inzetten.	- Op p. 160 in het beleidskader 'Mechelen werkt' staat beschreven dat er ingezet zal worden op de uitwerking van sturende principes voor een duurzame stadsdistributie.	- In het voorontwerp zal de stedelijke logistiek verder uitgewerkt worden.
			- De provincie staat achter het doel om door het verplaatsen van verweefbare functies bijkomende ruimte wordt gecreëerd op de bedrijventerreinen. Het is echter onduidelijk waarom er een herbestemming zou moeten gebeuren wanneer bedrijven wegtrekken.	- De term herbestemming zorgt voor verwarring. We bedoelen dat we nieuwe functies en manieren van invulling zoeken en niet een herbestemming van de gewestplanbestemming.	- In het voorontwerp zal een andere term gebruikt worden om geen verwarring te scheppen.
			Beleidskader groenblauw Mechelen - De provincie verwijst voor de zoektocht naar de balans tussen natuur en landbouw graag naar het landbouwkompas	- Het landbouwkompas is ons gekend.	- Er zal in onderling overleg met de provincie bekeken worden welke informatie en expertise van de provincie hierin kan bijdragen.
			- Verwarrende zin aanpassen naar *'De vraag stelt zich namelijk op welke plekken de verschillende types landbouw goed een plaats vinden zonder in conflict te treden met de groenstructuren, dat zijn dan de zogenaamde kerngebieden van de landbouw, en op welke plekken een meer gebalanceerde afstemming en een zoektocht naar synergiën aan de orde is.'*	- De conceptnota is een goedgekeurd document en zal niet meer aangepast worden. In het voorontwerp zal gekeken worden om de zin te verduidelijken.	- In het voorontwerp zal gekeken worden om de zin te verduidelijken.
			- Meer aandacht gevraagd voor het rioleringsstelsel en de impact daarvan op onder andere groenblauwe netwerken	- Het BRM baseert zich op het goedgekeurde hemelwaterplan van de stad. In het BRM zal geen bijkomende analyse gebeuren aangaande het rioleringsstelsel. Er zal verder verwezen worden naar het hemelwaterplan en bijhorende actieprogramma.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			De provincie Antwerpen heeft een uitgebreid aanbod aan ondersteuning voor gemeenten. In onderling overleg kan bekeken worden op welke manier de expertises van de provincie kunnen bijdragen aan een robuust en ambitieus gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.	De stad neemt dit aanbod graag aan.	Er zal in onderling overleg met de provincie bekeken worden welke informatie en expertise van de provincie kan bijdragen aan een robuust en ambitieus gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
4	Gemeente Zemst	29/10/2021	**Beleidskaders 'Mechelen groeit' en 'Mechelen werkt':** In Zemst is er geen draagvlak voor een verdichting van het wonen en het werken in Mechelen. De gemeente Zemst vraagt om de neveneffecten van die ontwikkelingen niet af te wentelen op Zemst, o.a. op vlak van mobiliteit.	Mechelen onderschrijft de Vlaamse visie om de groei van wonen en werken op te nemen in stedelijke gebieden op goed bereikbare plaatsen om te vermijden dat verdicht wordt in het buitengebied met toenemende automobiliteit tot gevolg. De ruimtelijke strategie 'de juiste functie op de juiste plaats' moet ervoor zorgen dat de automobiliteit niet toeneemt en dus niet afgewenteld wordt op andere gebieden. In het bijhorende plan-MER wordt het effect van die groei op het bereiken van de beleidsdoelstellingen op het vlak van mobiliteit op kwalitatieve wijze beschreven (zonder inzet van modellen).	In de CN wordt ingezet op groei op de juiste plaats en dit zal in het verdere proces zo blijven.
			Beleidskader 'Groenblauw Mechelen': De gemeente Zemst heeft de engagementsverklaring voor de erkenning van het Beschermd Natuurpark Rivierenland meeondertekend, maar zal steeds zelf beslissen over het beleid op haar grondgebied. De landbouwsector maakt zich zorgen over de impact van het natuurpark op de landbouwgronden en de bedrijfsvoering.	Mechelen zal in overleg met de partners verder bouwen aan het Beschermd Natuurpark Rivierenland. Het BRM zal de acties en beslissingen uit dat proces overnemen. In het proces tot realisatie van het Natuurpark wordt bekeken welke impact deze heeft op landbouw. In het BRM wordt een evenwicht gezocht tussen de verschillende ruimtegebruikers in de open ruimte en wordt gezocht naar de kerngebieden voor landbouw en de toekomstperspectieven van landbouw in bv. de voedselproductie. Het BRM zal echter geen concrete uitspraken doen over wat kan en niet kan op grondgebied Zemst.	Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			In het advies van de gemeente wordt verwezen naar het advies van de eigen GECORO, nl. De stad Mechelen stelt haar ambities hoog met dit (concept van) beleidsplan. Zemst moet zich ook positioneren maar wenst tegelijk haar eigenheid te behouden. Een samenwerking tussen Mechelen en haar buurgemeenten is van belang, o.a. op vlak van mobiliteit. De schaal van de stad tegenover de omliggende gemeenten is anders maar de problematiek is gelijkaardig. De realisatie van Nationaal Park Rivierenland is mogelijk nadelig is voor de landbouw. De landbouw in Zemst moet leefbaar en productief kunnen blijven en hiervoor is voldoende aaneengesloten areaal blijvend nodig.	Het geciteerde stuk uit het advies van de GECORO lijkt ons eerder een aanbeveling naar de gemeente Zemst dan een inspraak op voorliggende conceptnota van Mechelen. We benadrukken dat in het BRM het beleid van Zemst niet wordt vastgelegd en herhalen de intentie om overleg te voeren over bovenlokale aangelegenheden, bv. i.k.v. vervoerregio of i.k.v. Rivierenland.	/
5	Departement Omgeving	31/10/2021	De conceptnota van het Beleidsplan Ruimte Mechelen is in lijn met de Vlaamse beleidsdoelstellingen en de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. - De doelstellingen 'Besturen in samenwerking' en 'Iedereen aan bord in een stad vol diversiteit' hebben geen rechtstreeks ruimtelijk verband. Dit is mogelijk, maar in de ruimtelijke strategieën dient duidelijk gemaakt te worden hoe deze doelstellingen doorwerken op het ruimtelijk beleid (procedureel, uitvoering, instrumenten, doelstellingen).	- De doelstellingen in de CN zijn algemeen van aard en geven aan waar we naartoe willen in 2040. In het voorontwerp-BRM kunnen we omschrijven hoe deze doelstellingen doorwerken op het ruimtelijk beleid	- In het voorontwerp-BRM zullen we omschrijven hoe de doelstellingen 'Besturen in samenwerking' en 'Iedereen aan boord in een stad vol diversiteit' doorwerken op het ruimtelijk beleid.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			- De ruimtelijke strategieën zelf dienen SMART geformuleerd te zijn, zodat ze nu al het maatschappelijke debat voeden en in een later stadium de basis vormen om het gevoerde beleid te monitoren en te evalueren.	- De CN is een aanzet van BRM en geeft een weergave van wat er in het beleidsplan zal onderzocht worden. In het voorontwerp-BRM kan aandacht besteed worden aan de formulering van de ruimtelijke strategieën. Niet alle strategieën zullen echter doorvertaald kunnen worden in kwantitatief te monitoren uitgangspunten.	- In het voorontwerp-BRM zal aandacht besteed worden aan de formulering van de ruimtelijke strategieën.
			- Het beleidsplan ruimte zal het gemeentelijk structuurplan volledig vervangen. Het is dus wenselijk dat in het vervolg van het planningsproces alle aspecten inzake operationeel ruimtelijk beleid van de komende legislatuur voldoende verwoord zijn in de beleidskaders.	- Het decreet laat toe dat beleidskaders later worden toegevoegd. De stad kan niet garanderen dat alle elementen van het ruimtelijk beleid reeds geoperationaliseerd zullen zijn (als dit vereist was dan gaan we voorbij aan een essentiële vernieuwing die het decreet aanbracht t.a.v. de structuurplannen). Dit neemt niet weg dat de stad werk zal maken van voldoende operationele kaders voor de elementen die in de drie geselecteerde beleidskaders zijn opgenomen	- In het voorontwerp-BRM zal werk gemaakt worden van voldoende operationele kaders voor de elementen die in de drie geselecteerde beleidskaders zijn opgenomen.
			- Ook voor het operationele beleid verwachten we dat de stad concrete doelstellingen naar voor schuift in alle beleidskaders.	- De CN is een aanzet van BRM en geeft een weergave van wat er in het beleidsplan zal onderzocht worden. In het voorontwerp-BRM kan aandacht besteed worden aan de formulering van de concrete beleidskeuzes per beleidskader en de operationalisering incl. actieplannen.	- In het voorontwerp-BRM zal aandacht besteed worden aan de formulering van de operationele doelstellingen per beleidskader en worden actieplannen geïntegreerd.
			- Naast hoger bouwen kan het mengen van voorzieningen en woonfuncties ook betekenen dat de potenties voor ondergronds ruimtegebruik moeten worden onderzocht. Er kan in dit verband worden gewezen op de inspiratienota van het departement Omgeving (https://omgeving.vlaanderen.be/ondergronds-ruimtegebruik).	- Bij de overkoepelende doelstelling van werken met de ruimte die we hebben staat beschreven dat waar inpasbaar we gebruik maken van de ondergrond en het stapelen van functies. In het voorontwerp zal dit verder onderzocht worden. De inspiratienota zal daarbij geraadpleegd worden.	- In het voorontwerp-BRM zal de inspiratienota 'ondergronds ruimtegebruik' meegenomen worden.
			- Er kan voor het efficiënter omgaan met ruimte op de bedrijventerreinen verwezen worden naar de resultaten van de proeftuin BRV 'Saving Space' dat door de provincie West-Vlaanderen is uitgevoerd. De doelstelling om bedrijventerreinen na de werkuren ook in te zetten als ontmoetings- en activiteitenplekken die deel uitmaken van het stedelijk DNA past binnen de Vlaamse ambities, maar dient verder onderzocht te worden of dit verenigbaar is met strikte scheiding van functiecategorieën zoals dit wordt opgelegd door de VCRO.	- In het BK 'Mechelen werkt' staat beschreven dat er dient onderzocht te worden op welke manier we efficiënter én toekomstgericht op de ruimte op de bedrijventerreinen aan de slag kunnen. Dit zal gebeuren in het voorontwerp-BRM	- De resultaten van de proeftuin BRV 'Saving Space' zullen bekeken worden.
			- Het is onduidelijk wat met transformeren van functies die verspreid liggen wordt bedoeld. Is dit herlokaliseren en/of een andere ruimtelijke of functionele invulling geven?	- Op p. 35 beschrijven we bij de ruimtelijke strategieën dat we gaan onderzoeken wat we kunnen doen met slecht gelegen (in verspreide bebouwing) functies. Of deze behouden moeten/kunnen blijven en ze bijdragen aan de visie, of ze kunnen transformeren naar een andere functie en wat de mogelijkheden zijn.	- In het voorontwerp-BRM zal dit duidelijker omschreven worden.
			- Het stadsbestuur Mechelen dient in het verdere verloop van het planningsproces na te gaan hoe zij om zal gaan met het decretale kader bepaalt dat in elk ruimtelijk beleidsplan wordt aangegeven hoe het zich	- In de CN wordt op p.5 beschreven hoe het BRM kadert in het provinciaal en Vlaams ruimtelijk beleid. In de verdere uitwerking zal dit ook gebeuren.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.

nr.	Advies-instantie	Datum	Inhoud advies	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			verhoudt tot de ruimtelijke beleidsplannen van de andere niveaus.		
			- Het is positief dat de stad geen nieuwe bouwrechten wil creëren in de open ruimte. Het is niet duidelijk of de stad ook werk wil maken van de neutralisering van de slechtst gelegen harde bestemmingen. Overtollige, slecht gelegen harde bestemmingen in (kwetsbare) open ruimte krijgen bij voorkeur een niet-bebouwbare bestemming.	- Idealiter zou het beleidsplan best een aantal transformaties van bebouwd of bebouwbaar naar open ruimte vooropstellen. Tot heden hebben de hogere overheden echter nog geen uitzicht gegeven op hetzij betaalbare oplossingen hetzij eigen initiatieven of financiering voor herbestemmingen. De stad zal in de loop van het planningsproces bepalen of er uitspraken rond herbestemming in het plan zullen komen. Het heeft immers ook geen zin om een visie voorop te stellen waarvan de uitvoering totaal onhaalbaar is.	- Dit wordt verder bekeken in de loop van het proces.
			- In de conceptnota worden een aantal uitdagingen en ambities op mobiliteitsvlak aangehaald, zoals de multimodaliteit van knooppunten en het daaraan verbonden aanbod aan functies, die dienen afgestemd te worden met het Regionaal Mobiliteitsplan Mechelen in opmaak.	- Het BRM baseert zich voor het bepalen van multimodaliteit en knooppunten op gegevens uit de studie van de Vlaamse Overheid 'Vervoersregio'.	- In het BRM zal blijvend gekeken worden naar de resultaten van het Regionaal Mobiliteitsplan Mechelen in opmaak.
			- Voor de opmaak van energielandschappen, vermeld in de ruimtelijke strategie 'klimaatneutraal en klimaatrobuust Mechelen', is het aangewezen om af te stemmen met de Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen. De provincie Antwerpen neemt de inzichten uit haar pilootproject 'ruimte en energie' mee in de opmaak van het PBRA.	- Zoals aangegeven in de CN kijken we uit naar de resultaten van de studie over de energielandschappen van de Provincie.	- Voor zover bruikbare resultaten van het provinciaal onderzoek tijdig ter beschikking komen, kunnen deze worden geëvalueerd en verwerkt in latere fasen.
			- Ofschoon het beleidsplan Ruimte Vlaanderen nog niet formeel is vastgesteld lijkt het logisch dat de stad Mechelen nagaat hoe ze staat ten opzichte van de strategische visie van het BRV.	- In de CN wordt op p.5 beschreven hoe het BRM kadert in het Vlaams ruimtelijk beleid en hoe we de strategische visie van het BRV zien doorwerken in Mechelen. Als er later meer informatie komt over de beleidskaders BRV, kan de kadering ook hierbinnen gebeuren.	- In het BRM zal blijvend gekeken worden naar de resultaten van de opmaak van de beleidskaders voor het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De strategische visie werd onderschreven.

Reacties:

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
Adviezen					
1	Reactie 1	06/10/2021	Tip om inspiratie te halen/aansluiting te zoeken bij Ruimteplatform Vlaanderen https://www.vlm.be/nl/themas/platteland/openruimteplatform	Dit is interessante informatie van de Vlaamse Landmaatschappij over een toekomstverkenning voor de Vlaamse open ruimte. Er zal bekeken worden wat hiervan bruikbaar is voor de uitwerking van het beleidskader 'Blauwgroen Mechelen'.	De informatie wordt bekeken bij het verdere onderzoek van het beleidskader 'Blauwgroen Mechelen'.
2	Reactie 2	16/10/2021	- Er wordt niet stilgestaan bij de huidige stedelijke ruimte van stad en dorpen: Er is een addendum nodig over welke dysfuncties en negatieve kwaliteiten	- In de analyserapporten zijn kaarten te vinden over het gebruik van de publieke ruimte. In het plan-MER zullen de effecten van het BRM op het bereiken van de	- Dit zal uitgewerkt worden in het MER.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			momenteel aanwezig zijn in de publieke ruimte van de stad Mechelen (mobiliteit, luchtverontreiniging en geluidsoverlast).	beleidsdoelstellingen voor onder meer mobiliteit, luchtverontreiniging en geluidsoverlast kwalitatief besproken worden.	
			- Verkeer heeft in het verleden een gigantisch beslag gelegd op de open ruimte en gezorgd voor 100.000 verkeersdoden. In de voorbije 60 jaar hebben we met de fossiele brandstof een geweldige hypotheek gelegd op de toekomst van onze planeet. In de conceptnota worden daarom terecht grenzen gesteld. Toch blijft de uitgangspositie te veel nadruk leggen op de toekomstige ruimte zonder te vertrekken van de huidige toestand. Een oplijsting van pijnpunten met dezelfde expertise is daarom op zijn plaats, aangevuld met de oplossingen die het stadbestuur daaraan wenst te geven.	- In de analyserapporten die onderliggend zijn aan de conceptnota wordt steeds een beschrijving gegeven van de huidige staat, de trends, de uitdagingen en de mogelijke oplossingen.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			- Verkeersveiligheid kan niet wachten op maatwerk. Een nieuwe ring rond Mechelen door de aanleg van de Tangent bakent het nieuwe stedelijke gebied af als een bebouwde kom van 30km/u. Door alle wijken en buurten met mekaar te verbinden kunnen we effectief de Fietsstad van Vlaanderen worden mits enkele duidelijke afspraken: geen doorgaand verkeer (ANPR-camera's sanctioneren), drastische afbouw van langdurig parkeren op straten en pleinen en voorrang aan de actieve weggebruikers.	- Verkeersveiligheid en aanpassingen aan de wegeninfrastructuur wordt geregeld in het Mobiliteitsplan van 2015 en de Visienota mobiliteit 2020. Het verbinden van buurten voor actieve weggebruikers staat beschreven in de ruimtelijke strategie 'diverse aantrekkelijke kernen vol activiteit'. Dit wordt echter niet concreet geoperationaliseerd omdat dat gebeurt binnen het mobiliteitsbeleid.	- Dit wordt geregeld in het Mobiliteitsbeleid.
			- Ontharding en aanplant van groen en water moeten de stad opvrolijken en attractiever maken	- Ontharden en vergroenen staat beschreven in BK groenblauw Mechelen	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			- "Burgemeesters en gemeenten hebben weinig impact op de economie. Als een bedrijf sluit, staan ze machteloos. Maar ze kunnen wel de kwaliteit van het publieke domein bepalen en een grote invloed uitoefenen op de belangrijke uitdagingen waar steden voor staan: mobiliteit, klimaat en gezondheid. Stedenbouw is daarbij de belangrijkste tool."	- We zijn ons bewust van het belang van stedenbouw en dat is de reden van de opmaak van het BRM.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
			- "We weten dat we in dichtbevolktere steden zullen moeten wonen. Als we het leefbaar willen houden zullen we moeten ontharden en vergroenen. Dat zal compenseren dat mensen kleiner moeten gaan wonen."	- In de CN wordt bij de eerste twee doelstellingen van dezelfde principes uitgegaan.	- Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
3	Reactie 3	19/10/2021	Een groep geëngageerde en bezorgde Mechelaars die in de straten rond de voormalige brandweerkazerne wonen op zoek naar een duurzame ontwikkeling, in co-creatie. Wens van de buurt om met dit gebied een andere weg in te slaan en samen op zoek te gaan naar een andere meerwaarde staat in conflict met de plannen om de site te ontwikkelen als woonzone.	Het beleidsplan Ruimte doet geen uitspraken over heel concrete inrichting van specifieke terreinen. Wel zullen de spelregels voor toekomstige woonontwikkelingsprojecten in bv. binnengebieden worden bepaald. Dit neemt niet weg dat lopende projecten in tussentijd toch kunnen doorgaan om geen jaren stilstand van de stad te veroorzaken. De stad neemt akte van de bezwaren van deze groep buurtbewoners.	Het beleidsplan Ruimte doet geen uitspraken over heel concrete inrichting van specifieke terreinen.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			Het gaat niet alleen om 'onze achtertuin', maar ook om het grootste groengebied in en om de binnenstad (uitgezonderd de parken). In en rond de stad wordt de laatste jaren snel en veel gebouwd, vaak ten koste van natuur en open ruimte. We waarderen dat de stad inzet op groen bij de ontwikkeling van nieuwe woonbuurten. Maar laten we beginnen met het behoud van de natuur die er is. De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt hoe betekenisvol groene ruimtes zijn voor ieders fysieke en mentale welzijn. Niet iedereen in Mechelen kan genieten van een mooie privé-tuin. De buurt heet 'Nattenhof' en dat is precies wat het is: in de winter en bij hevige regens in de zomer staan stukken van de tuinen blank, mede door een deels ondergrondse beek die doorheen het gebied loopt. Dit is niet een gebied dat verder verhard moet worden.	Het aspect van een snelgroeiende stad en de uitdagingen die daarvan uitgaan staan beschreven in de conceptnota. In het voorontwerp-BRM zal verduidelijkt worden hoe de groei opgevangen kan worden met het behoud van de open ruimte als uitgangspunt. Dat is de eerste doelstelling "werken met de ruimte die we hebben" en de eerste ruimtelijke strategie "open ruimte openhouden en efficiëntie in de bebouwde omgeving". Het belang van groene ruimte op het fysieke en mentale welzijn en ontharding wordt daarin erkend.	Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces.
4	Reactie 4	25/10/2021	De plannen zijn high level en nog niet gelinkt aan de realiteit. Feedback en suggesties: - Geen verdichting in reeds overbevolkte buurten terwijl buurten waar weinig verdichting is en dus mensen die het kunnen betalen niet moeten delen in de koek en geen bijkomende overlast ervaren. De schaarse en drukbezochte plaatsen waar men in dichtbevolkte buurten kan gaan wandelen en spelen zitten aan hun maximum. Verdichten in hoge blokken van 10 tot 18 verdiepen hoog: slecht idee. Je werkt anonimiteit in de hand. - Is er in de toekomst echt zo'n grote woningnood dat de vooropgestelde woningbouw nog nodig is waarbij groene en open ruimte wordt opgeofferd? - Luchtkwaliteit: het stinkt op vele plaatsen in Mechelen - Continue geluidsoverlast door toename verkeer en reeds meer bewoning/bebouwing/weggenomen groene buffers - -Alle wijken wapenen tegen klimaatopwarming, sommige straten zijn net bakovens. Maak ook werk	De CN is de aanzet van het BRM. Het geeft aan voor welke uitdagingen we staan en wat onderzocht zal worden. De uitwerking zal gebeuren in het voorontwerp, ontwerp en uiteindelijk definitief-BRM. Het BRM is echter een toekomstvisie voor de hele stad en zal daardoor niet gedetailleerd zijn. Ze is door de uitvoerige analyse (zie 4 analyserapporten) wel gelinkt aan de realiteit. - In het ontwerp-BRM zal onderzoek gebeuren naar de plekken waar en de manieren waarop de groei kan opgenomen worden of verdicht kan worden. Er is geenszins momenteel al bepaald dat die groei vooral in de reeds overbevolkte buurten moet plaatsvinden. - In het analyserapport wordt becijferd hoe groot de woningnood tegen 2040 zal zijn. In de CN staat beschreven dat deze toekomstige woningbouw niet ten koste mag gaan van groene en open ruimte. - In het plan-MER zal in kwalitatieve termen besproken worden wat de impact is van de beleidskeuzes op het bereiken van de beleidsdoelstellingen op het vlak van Luchtkwaliteit. - In het ontwerp-BRM zal onderzoek gebeuren naar de plekken waar en de manieren waarop nog kan gebouwd worden zonder de groene/open ruimte daarvoor in te palmen. In het plan-MER zal in kwalitatieve termen besproken worden wat de impact is van de beleidskeuzes op het bereiken van de beleidsdoelstellingen op het vlak van geluid.	De uitwerking zal gebeuren in het voorontwerp, ontwerp en uiteindelijk definitief-BRM. Door de uitvoerige analyse (zie 4 analyserapporten die doorheen het proces aangevuld zullen worden) wel gelinkt aan de realiteit. - Dit wordt verder bekeken in de loop van het proces. - Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces. - Dit zal aandacht krijgen in het plan-MER. - Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces en het plan-MER.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			van groengevels bij kleine en grote bedrijven, supermarkten en private woningen en geef als stad zelf het goede voorbeeld. - Zone 30: maak dat visueel opvalt dat je een woonwijk zal binnenrijden en maak werk van circulatie plannen waarbij je sluipverkeer en autoverkeer voor korte afstanden afremt en een beleid per wijk, niet per straat. Schoolstraten: te implementeren aan alle scholen met focus op voetganger, fiets en veiligheid E-Commerce: enkel BPost rijdt met elektrische voertuigen. Maak dat andere spelers zoals Post NL ook die omschakeling maken en doe hetzelfde voor supermarktketens die aan huis leveren. Werk een beleid hierover uit. Tweede wagen binnen hetzelfde gezin duurder maken Opstarten van firma's op het private adres met aankoop van 3, 4 tot 5 voertuigen tot gevolg en dus overlast buurt: niet meer mogelijk maken als er geen parkeerfaciliteit wordt gehuurd of aangekocht. Infrastructuur straten: focus de volgende jaren op kwaliteit en veilige wegenis voor voetganger en fietser in en buiten de stad en voorzie voldoende mogelijkheden om overdekt fietsen te stallen. Fietsen en auto's stallen van bewoners kan ook bij bedrijven, dit in samenwerking met de stad. - Maak aub werk van wonen boven winkels, er zijn nog heel wat mogelijkheden in de stad en waarom niet een verdiep extra op een supermarkt waar dan appartementen kunnen worden voorzien? - Voldoende kwalitatief en betaalbaar aanbod voorzien voor mensen die nood hebben aan begeleid wonen of mensen met een beperking die toch alleen kunnen wonen.	- In het BRM zullen geen aparte concrete acties rond klimaat uitgeschreven worden maar zullen klimaatprincipes de basis zijn doorheen alle ruimtelijke acties. - In het BRM zullen geen verkeers- of parkeermaatregelen beschreven staan. Het BRM bouwt voort op het mobiliteitsplan. Hetzelfde geldt voor maatregelen rond E-commerce. - De voorgestelde maatregelen worden al toegepast in de stad. - Het ontwerp-BRM zal uitgaan van het principe van betaalbaar wonen voor iedereen wat voortvloeit uit het woonbeleidsplan.	- Dit wordt geregeld in het Mobiliteitsbeleid. - Dit wordt geregeld in het vergunningenbeleid - Dit wordt geregeld in het woonbeleid
5	Boerenbond	26/10/2021	Er zijn momenteel verschillende processen lopende in de regio van het Mechelse die een impact op landbouw met zich mee kunnen brengen en dus ook op de open ruimte, zoals het project Open Ruimte in en om Mechelen (ORIOM) en de kandidatuur van het Nationaal Park Rivierenland. Het is van het grootste belang dat deze trajecten procesmatig en inhoudelijk op elkaar afgestemd worden. **DE UITDAGINGEN VAN DE TOEKOMST EN STRATEGIEËN** - Uitdagingen voor stad Mechelen i.v.m. toenemende bevolkingsgroei: leg de link met voedselproductie. De roep om het behoud voor groene ruimte en de aandacht voor de klimaatverandering stijgt, maar over het behoud van de voedselvoorziening wordt niet	De studies, kaarten en materiaal uit de lopende processen van het project Open Ruimte in en om Mechelen (ORIOM) en de kandidatuur van het Nationaal Park Rivierenland zijn voorstudies voor het BRM en worden aldus meegenomen in dit proces. - De link tussen bevolkingsgroei en behoud van voedselproductie kan extra geduid worden in het voorontwerp-BRM.	Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces - Deze link zal extra geduid worden in het voorontwerp-BRM.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			verder op ingegaan. Dit terwijl lokale voedselproductie één van de oplossingen is van het klimaatprobleem. - Open ruimte openhouden: de land- en tuinbouwsector is een belangrijk onderdeel van de open ruimte. In het kader van het behoud van de open ruimte vragen we er rekening mee te houden dat het agrarisch gebied wettelijk bestemd is voor de beroepslandbouw waarbij alle werken en handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering principieel zijn toegelaten (open landschap). - Voorzie oplossingen voor betrokken landbouwgronden bij het inzetten op kernversterking: als er groeikansen worden gezien, in kernen die nog wat groei kunnen verdragen, waarbij er landbouwgronden gebruikt worden om deze groei te faciliteren dient er ook een oplossing voorzien te worden indien nodig. - Mechelen, een stad in een veranderend klimaat: landbouw kan een deel van de oplossing zijn. Grasland en landbouwbodems hebben het potentieel om koolstof te fixeren en op deze manier een aanzienlijk deel van de CO2 uit de lucht te halen. Daarenboven levert de sector biomassa voor hernieuwbare energie en materialen. Een koolstofrijke en vruchtbare bodem is beter in staat om water op te nemen in tijden van zware neerslag. - Inzetten op duurzame energieproductie: kansen voor de land- en tuinbouw. Er is ruimte in de sector om in te zetten op het plaatsen van zonnepanelen, windmolens of andere initiatieven. - Hou rekening met de aanwezige land- en tuinbouw bij de realisatie van groenblauwe structuren. We vragen dan ook om een geel-blauw-netwerk op te nemen in de conceptnota. Het is heel belangrijk om, bij de realisatie van verbindingen, te kijken naar het huidige gebruik en de bestemmingen. Het realiseren van een ecologische verbinding in landbouwgebied is vaak niet mogelijk, tenzij op basis van vrijwilligheid. Verweving kan bovendien niet worden herleid tot natuur inclusieve landbouw of agro-ecologische landbouw. Ook in 'recreatie een plaats geven in de open ruimte' zien we als landbouwsector dat er mogelijkheden zijn	- Het BRM is een visie voor de volgende decennia. Ze houdt natuurlijk rekening met de bestaande planningscontext zoals het gewestplan, maar de visie geeft aanleiding tot ruimtelijke uitvoeringsplannen. We erkennen de waarde van landbouw in de open ruimte wat duidelijk is in de vijfde doelstelling en verder uitgewerkt in het beleidskader Groenblauw Mechelen. - Het is niet de bedoeling om open ruimte in te zetten om de groei op te vangen. Ook in de kernen streven we naar zo weinig mogelijk extra ruimte-inname, alhoewel er wel een groeivraagstuk moet worden ingevuld. De gevallen waar dit zou gaan over bestemd agrarisch gebied zullen wellicht heel beperkt zijn: dit moet nog verder uitgeklaard in het vervolgproces. - In het BRM erkent de stad de waarde van landbouw in het weerbaar maken van de stad. - Het BRM zal de mogelijkheden van duurzame energieproductie benoemen maar werkt deze niet verder uit. Er is in deze fase geen beleidskader voor ruimtelijk energiebeleid voorzien. Wel zullen de resultaten van het provinciale onderzoek naar energielandschappen worden geëvalueerd en verwerkt, als ze tijdig beschikbaar zijn. We bewaken dat energiekansen van de toekomst niet gehypothekeerd worden door uitspraken in het BRM. - Hoewel de term geel-blauw-netwerk niet wordt gehanteerd in de conceptnota wordt bij het uittekenen van de groenblauwe structuur landbouw als een onderdeel gezien. Daarbij wordt een evenwicht gezocht tussen landbouw, natuur en andere gebruikers van de open ruimte.	- Bij het verder uitschrijven zal aandacht besteed worden aan de formulering van de waarde van landbouw in de groenblauwe structuur in het bestaande landbouwgebied. - Het principe zit vervat in het BRM. De uitwerking wordt verder bekeken in de loop van het proces. - Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces. - De resultaten van het provinciale onderzoek naar energielandschappen zullen worden geëvalueerd en verwerkt, als ze tijdig beschikbaar zijn. We bewaken dat energiekansen van de toekomst niet gehypothekeerd worden door uitspraken in het BRM. - De term blauwgroen netwerk bevat alle open ruimte, waaronder ook de landbouwruimte. Er zal blijvende aandacht zijn voor landbouw in het verdere proces.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			om win-wins ter realiseren, maar met respect voor de bewoners en de economische activiteiten. **OVERKOEPELENDE DOELSTELLINGEN VOOR HET MECHELS RUIMTELIJK BELEID** - Werken met de ruimte die we hebben: Wij pleiten voor het behoud van de agrarische bestemming en deze niet om te zetten naar een natuurbestemming door te bebossen. We vragen verder ook om in gesprek te gaan met de landbouwsector wat betreft de goede afstemming tussen de landbouwruimte met groen en water. - Veerkracht versterken: Wij zijn zeer tevreden te lezen dat voedselproductie, en dus ook landbouw, wordt gezien als één van de elementen die de basis vormt voor essentiële ecosysteemdiensten. - Besturen in samenwerking: "Een succesvol ruimtelijk beleid kan maar slagen indien degene die de ruimte gebruikt, mee is in het verhaal". Als één van de belangrijkste actoren in het Mechelse open ruimte gebied is het belangrijk om met de land- en tuinbouwsector aan tafel te zitten. **BELEIDSKADERS** - Mechelen groeit: er moet voldoende aandacht gaan naar hoe de stad de groeiende bevolking zal kunnen blijven voeden. Landbouw speelt hierin een essentiële rol en mag als dusdanig niet miskend worden. - Groenblauw Mechelen: Er wordt aangegeven dat de toekomst van landbouw niet verder zal worden uitgediept. Toch vinden we het belangrijk om hier aandacht aan te besteden en wel na te denken over een toekomstperspectief voor de landbouwsector in de Mechelse regio aangezien de sector een belangrijke actor is in het open ruimte gebied. Ook reeds hierboven al aangegeven moet er ook aandacht besteed worden aan een geelblauw netwerk. Met het oog op klimaatadaptatie is er in landbouwgebied immers ook veel mogelijk. De ambities voor het natuurpark zijn heel groot en de plaats voor de landbouwsector is onzeker. We vragen om ondanks de sterke ambities toch aandacht te besteden aan de land- en tuinbouwsector. Ook de ambities voor bebossing zijn ambitieus. Voor de landbouwsector is het cruciaal dat deze bosuitbreiding op een doordachte wijze gebeurt. De aanleg van bijkomend bos dient in eerste instantie plaats te vinden in de niet-beboste als bos bestemde	- We overleggen met de landbouwsector via de vertegenwoordiging in GECORO en SAR. Momenteel kan niet worden gegarandeerd dat er nergens aan landbouwruimte wordt geraakt i.f.v. de creatie van meer robuuste groenstructuren en moderne landbouwvoering. We zoeken naar de logische plaatsen om dit te doen en de wijze waarop landbouw en groen kunnen worden gecombineerd. - We nemen akte van de opmerking - Idem hierboven - Het belang van lokale voedselproductie is opgenomen in de strategische doelstellingen maar kan in combinatie met de groei van de bevolking explicieter beschreven worden. - Het ontwerp-BRM zal wel een toekomstperspectief voor landbouw bevatten. In het BK groenblauw Mechelen zal een visie uitgewerkt worden op de open ruimte die een evenwicht zoekt tussen alle open ruimte gebruikers, dus ook de landbouwsector en in het beleidskader Mechelen werkt wordt een toekomstperspectief voor de landbouwsector beschreven. Het BRM regelt op zich niet de bestemming van gronden. Het geeft een visie op de ruimte van onze stad in 2040. Zoals hierboven aangehaald, is het wel mogelijk dat een versterkte groenstructuur wordt vooropgesteld in zones die vandaag een landbouwbestemming kennen, maar dit gebeurt via een uitgebalanceerde visievorming op logische landbouw- en logische groenstructuren. De stad vindt het zeker een goed voorstel om input te vragen over de meest geschikte gronden voor landbouwgebruik en doet dit in het landbouwbeleid.	- We overleggen met de landbouwsector via de vertegenwoordiging in GECORO en SAR. - / - We overleggen met de landbouwsector via de vertegenwoordiging in GECORO en SAR. - In het voorontwerp-BRM zal lokale voedselproductie in combinatie met de groei van de bevolking explicieter beschreven worden. - Dit zit al vervat in het BRM en zal blijvende aandacht krijgen in het verdere proces. Het gebruik van landbouwgronden wordt geregeld in het landbouwbeleid.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			gebieden of in natuurgebieden, zoals ook staat vermeld in het Vlaams regeerakkoord i.v.m. bosuitbreiding. Voor ons is het dan ook essentieel dat bijkomend bos eerst wordt gerealiseerd in de gebieden die daartoe bestemd zijn, en, als dat niet het geval is, dat de bestemming volgt. Dit omdat het voor ons cruciaal is dat het agrarisch gebied maximaal gevrijwaard dient te worden voor het professionele landbouwgebruik in onze gemeente. In gesprek gaan met de betrokken landbouwers om na te gaan wat de geschikte gronden zijn voor de verschillende types van landbouw. - Mechelen werkt: Wij vinden het zeer positief dat er aandacht wordt besteed aan de omslag naar minder bedrijfszetels en de schaalvergroting. We vinden het belangrijk hierbij stil te staan en een strategie te bedenken waardoor de druk op de professionele landbouw kan afnemen.	- We nemen akte van de opmerking	- /
6	Elia	29/10/2021	- Vraagt rekening te houden met de aanwezigheid van hogervermelde hoogspanningslijnen, hoogspannings - en signalisatiekabels en hoogspanningsstations welke zich in het grondgebied te Mechelen situeren. - Wij vragen dan ook om de hoogspanningsinstallaties te willen opnemen in de verdere ontwikkelingsplannen (RUP, BPA,), zodat enerzijds deze installaties in de mate van het mogelijke in stand gehouden kunnen worden en er anderzijds rekening gehouden wordt met de geldende veiligheidsvoorschriften in latere stedenbouwkundige voorschriften.	- Het beleidsplan Ruimte is een visiedocument en geen bestemmingsplan. Het heeft geen verordenende kracht of voorschriften. Het doet geen uitspraken over specifieke terreinen waar al dan niet constructies van Elia op aanwezig zijn. - Bij de opmaak van verdere ontwikkelingsplannen gelden de regels tot adviesvraag uit de VCRO en zal Elia, indien vereist om advies gevraagd worden.	- Bij de opmaak van ontwikkelingsplannen gelden de regels tot adviesvraag uit de VCRO.
7	Reactie 7	29/10/2021	Eigenaar van een binnengebied gelegen aan de Liersesteenweg 320 en langsheen de Vrouwvliet te Mechelen, met een totale grootte van ongeveer 2,42 hectare, gelegen in woongebied. - Overloopt structuur van en citeert uit de conceptnota. - De Conceptnota omschrijft het gebied, waarin het perceel gelegen is, als zijnde "een interessante kans om bijkomend water te bufferen" vanwege de ligging in de Vrouwvlietbeekvallei. Het perceel bevindt zich evenwel ook in een gebied dat aan noordelijke, westelijke en zuidelijke zijde aan bebouwde woongebieden en verkavelingswijken grenst. Ten noorden loopt de Vrouwvliet zelf, die ter hoogte van het gebied volledig ingedijkt is. Daar waar het terrein vroeger mogelijks natte grond was en overstroombaar, is zij door de indijking volledig verdroogd. Dit terrein ligt niet in mogelijk dan wel effectief overstromingsgevoelig gebied. - Er dient benadrukt te worden dat huidige site zich net leent voor een bebouwings- en verdichtingsproject door haar mobiscore van +9, het citaat uit het GRS over	Het terrein is gelegen in een deelgebied van het GRUP 'Afbakening Regionaalstedelijk gebeid Mechelen' waar concrete uitspraken gedaan worden. In het BRM zal hierover niet anders geoordeeld worden want een GRUP is verordenend.	- In het BRM zal de visie vanuit het GRUP gevolgd worden.

nr.	Naam	Datum	Inhoud reactie	Antwoord	Conclusie/voorstel verwerking
			wonen aan het water en het citaat uit de conceptnota over kwalitatieve ruimtelijke clustering van de woonomgeving met ander functies zoals werk en ontspanning. - Het is dan ook van belang voor een gedegen onderzoek waarbij niet enkel de gevolgen voor het leefmilieu getoetst worden, doch dat ook steeds de woonbehoefte en economische impact - eveneens een ruimtelijke behoefte wordt in rekening genomen. Deze behoeften zijn duidelijk gelijkwaardig. Er dient grondig nagegaan worden bij de verdere uitwerking van het Beleidsplan op welke wijze de woonbehoefte kan geledigd worden, en op welke wijze kwalitatief wonen in het groen en langs het water kan worden georganiseerd, zonder op ernstige wijze schade te berokkenen aan andere ruimtelijke behoeften. - Er is dan ook meer dan de keuze voor het omvormen van een gebied voor woonontwikkeling (volgens het gewestplan gelegen in woongebied) naar een algeheel bouwverbod.		

Vlaamse Overheid
Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling,
Omgevingsplanning en –projecten
Directie Gebiedsontwikkeling – Team Mer
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
T 02/553 80 79
mer@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Richtlijnen voor het plan-MER voor het 'Beleidsplan Ruimte Mechelen'

Initiatiefnemer:
Stad Mechelen

13/01/2022
PLMER-275-RL

1. Inleiding

De stad Mechelen maakt voor haar grondgebied een Beleidsplan Ruimte op waarin ze haar visie op het gebruik van de ruimte in de stad geeft. Op dit moment is nog niet geweten hoe het uiteindelijke beleidsplan er zal uitzien. Er bestaat wel al een conceptnota van het beleidsplan. Die conceptnota vormt de eerste stap in het planningsproces om na te denken hoe Mechelen er in de toekomst zou kunnen uitzien. De conceptnota geeft de ambities weer voor het toekomstig ruimtelijk beleid, bespreekt een aantal ruimtelijke strategieën om dit wensbeeld te bereiken en identificeert een aantal globale uitdagingen met lokale impact. Deze conceptnota maakt al een discussie op hoofdlijnen mogelijk.

Het Beleidsplan Ruimte is plan-m.e.r.-plichtig volgens het DABM[1]. Er wordt dus een procedure voor een plan-milieueffectrapportage opgestart waarbij de mogelijke effecten van dit beleidsplan op mens en milieu in kaart gebracht zullen worden. Het plan-MER wordt opgesteld conform het generieke spoor uit het DABM. De kennisgeving (hierna: KG) van dit plan-MER werd door het Team Mer volledig verklaard op 26 augustus 2021 en ter inzage gelegd van 23 september 2021 tot en met 31 oktober 2021 in het Huis van de Mechelaar en bij het Team Mer in Brussel. De terinzagelegging werd aangekondigd op de website van het Team Mer, de website van de stad Mechelen en door een publicatie in het gemeentelijk infomagazine. Het Team Mer heeft tevens adviezen gevraagd bij de administraties en openbare besturen.

Het Team Mer stelt deze bijzondere richtlijnen (hierna: richtlijnen) op om de methodologie die in het plan-MER gevolgd moet worden, vast te leggen. Zij houden rekening met principieel verplichte onderdelen van een plan-MER op basis van art. 4.2.8 §1bis van het DABM, en de relevant geachte onderdelen uit de ontvangen inspraakreacties en adviezen.

In verscheidene inspraakreacties en adviezen werden bedenkingen geuit en suggesties gedaan m.b.t. de inhoud van het beleidsplan. Deze worden in principe niet opgenomen in deze richtlijnen gezien ze niet het voorwerp uitmaken van deze richtlijnen. Deze richtlijnen focussen immers op de inhoudsafbakening en methodologie van het milieueffectenonderzoek. In sommige inspraakreacties wordt informatie gegeven die een mogelijke problematiek schetst (bvb. rond hoogbouw, bevolkingsaangroei/dichtheid, voedselproductie, open ruimte en water). De inhoud van deze inspraakreacties wordt bezorgd aan de MER-deskundigen en het komt aan hen toe om deze inspraakreactie op hun inhoudelijke juistheid en relevantie te beoordelen en derhalve deze mee te nemen bij de opmaak van het MER. Indien het Team Mer inschat dat zulk een inspraakreactie relevant kan zijn, wordt deze opgenomen in deze richtlijnen.

Deze richtlijnen hebben betrekking op de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het plan-MER. Het plan-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld in de KG, aangevuld/aangepast met de specifieke vereisten die in deze richtlijnen geformuleerd worden. Waar de KG en de richtlijnen van elkaar zouden afwijken, moet voorrang gegeven worden aan de richtlijnen. Er werd in dit dossier geen 'richtlijnenvergadering' georganiseerd. De organisatie van zo een vergadering is geen wettelijke verplichting.

[1] Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

2. Status van het Beleidsplan Ruimte

De conceptnota is de eerste stap in het planningsproces. Het geeft de ambities weer voor het toekomstig ruimtelijk beleid, bespreekt een aantal ruimtelijke strategieën om dit wensbeeld te bereiken en vermeldt enkele mogelijke acties. Het schetst een beeld van hoe Mechelen er in 2040 zou kunnen uitzien. **De conceptnota bevat reeds een strategische visie, 6 ruimtelijke strategieën én 3 (voorlopige) beleidskaders: "Mechelen Groeit", "Groenblauw Mechelen" en "Mechelen Werkt".** Deze zullen in het MER op hun milieueffecten beoordeeld zullen worden.

3. Methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling

De beschrijving van het plan is dus tot op heden nog vrij abstract, algemeen, conceptueel en weinig gedetailleerd. De milieueffectbeoordeling zal dus logischerwijs op datzelfde niveau gebeuren, zoals voorgesteld wordt in de KG. Wanneer in een latere fase van de opmaak van het beleidsplan dit plan verder geconcretiseerd en gedetailleerd wordt, zal ook het MER dat niveau moeten volgen. Dit is een element dat in deze richtlijnen nog niet vastgelegd wordt, maar mogelijk in de toekomst in aanvullende bijzondere richtlijnen wordt gespecifieerd, afhankelijk van de detailgraad van het uiteindelijke beleidsplan.

De effecten van het plan zullen niet beperkt blijven tot de stad Mechelen, maar kunnen doorwerken buiten de gemeentegrenzen. Er dient aandacht te zijn voor de mogelijke gemeentegrensoverschrijdende effecten.

In hoofdstuk 3 van de KG wordt uitgebreid ingegaan op enkele methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling. Zo is er aandacht voor (3.1) het afbakenen van het studiebereik, (3.2) de diepgang van de milieubeoordeling, (3.3) de beschrijving van de referentiesituatie, (3.4) alternatieven en (3.5) de wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling.

Het Mechelse beleidsplan ruimte zal op termijn het ruimtelijk structuurplan vervangen. In die zin kan het bestaande ruimtelijk structuurplan op beleidsvlak als een soort van referentiesituatie beschouwd worden. Een beknopte inhoudelijke vergelijking van het ruimtelijk structuurplan en het beleidsplan ruimte kan gedaan worden. Een beschrijving van de verschillen dient te gebeuren en zodoende kan inzicht gegeven worden in de verandering van de prioriteiten van het beleid. Een kwalitatieve reflectie op die beleidswijzigingen dient tenslotte te gebeuren vanuit een milieueffecteninvalshoek (vb. meer aandacht voor open ruimte en ruimte voor water …).

4. Bespreken van de relevante milieuthema's

In de KG wordt aangegeven dat 8 thema's behandeld zullen worden in het MER: (4.2) bodem en water, (4.3) mobiliteit, (4.4) lucht, (4.5) biodiversiteit, (4.6) landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, (4.7) ruimtelijke aspecten, (4.8) klimaat en (4.9) hinder en gezondheid. In de KG wordt reeds voor elk van deze thema's beknopt weergegeven (1) wat de huidige situatie is op het grondgebied van de stad Mechelen, (2) wat de voornaamste beleidsdoelstellingen voor het thema zijn, gezien het aan deze doelstellingen is dat de impact van het beleidsplan zal afgemeten worden,

en (3) wat de mogelijke gevolgen van het beleidsplan voor het thema zijn. Dit gebeurt voor elk van de in de conceptnota opgenomen ambities.

Aanvullend op de KG, wordt hier onder per thema extra richtlijnen en aandachtspunten gegeven voor de opmaak van de milieueffectrapportage.

- (4.2) Thema bodem en water

Het VMM Team Watertoets wenst één aanvulling te maken bij het thema Bodem en Water, deel overstromingen en wateroverlast, met name dat ook het overstromingsregime langs de Barebeek onderzocht moet worden. Dit wordt immers niet (volledig) bepaald door de peilen in de Dijle. Het team Mer is van mening dat dit onderwerp in het MER behandeld moet worden.

In haar advies verwijst OVAM naar een aantal informatiebronnen over de bodemkwaliteit van gronden uit het projectgebied. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.3) Thema mobiliteit

In haar advies vraagt de GECORO voor meer aandacht voor mobiliteitscomfort als bijkomend kwaliteitsaspect bij bereikbaarheid van de functies en het uitbouwen van het lokaal voorzieningennetwerk in de kernen. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

De Lijn vraagt om -gegeven de belangrijke link tussen ruimte en mobiliteit en het feit dat de stad Mechelen een belangrijke centrumfunctie heeft- af te stemmen met de MER van het regionaal mobiliteitsplan van de vervoerregio Mechelen. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken wil alvast aangeven dat voor deze regio wellicht nog een meer duurzame modal split zal worden geambieerd (50/50). Dit gezien de ligging binnen de Vlaamse Ruit, tussen Antwerpen en Brussel. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

Het Agentschap Wegen en Verkeer wenst te benadrukken dat het geen plannen heeft om in de omgeving van eventuele nieuwe ontwikkelingen hinderbeperkende maatregelen te nemen (cfr. dienstorder MOW/AWV/2020/17 - 'Randvoorwaarden voor het voorzien van geluidswerende constructies'). Dit lijkt ons minder relevant voor de milieueffectbeoordeling, maar het lijkt eerder een suggestie aan de initiatiefnemer van het beleidsplan om dit al dan niet op te nemen in het beleidsplan.

VMM Lucht vraagt om in het thema mobiliteit af te toetsen aan verschillende doelstellingen (cf. Vlaams Energie- en Klimaatplan en Vlaams Luchtbeleidsplan). Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.4) Thema lucht

VMM Lucht geeft het volgende mee: “Sinds 2020 is de jaargemiddelde grenswaarde voor fijn stof 20 µg/m³, dit moet aangepast worden in het MER.” Ook wordt gevraagd om voor lucht, gezondheid en biodiversiteit te toetsen aan verschillende doelstellingen. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.5) Thema biodiversiteit

Natuurpunt Mechels Rivierengebied vraagt (meer) aandacht voor Biodiversiteit; die moet als een drager van de ruimtelijke structuur worden gezien. Natuurlijke processen hebben geleid tot het hedendaagse landschap en de functies die het vervult ten opzichte van de mens: de zogenaamde ecosysteemdiensten. Een gedegen visie op de toekomst moet uitgaan van deze ecosysteemdiensten. Indien de MER-deskundige en de initiatiefnemer deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.6) Thema landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Het Agentschap Onroerend Erfgoed geeft mee dat deze KG niet omschrijft wat er in het Plan-MER zal onderzocht worden voor de discipline archeologie. Er werden geen methodologische aandachtspunten voor deze discipline geformuleerd en op de verschillende plannen is niet verwezen naar de beschermde archeologische site in het Zennegat, de archeologische zone en de tal van gekende archeologische sites op het gehele grondgebied. Het team Mer is van mening dat dit onderwerp in het MER behandeld kan worden indien de MER-deskundige dit relevant acht.

- (4.7) Thema ruimtelijke aspecten

In haar advies vraagt de GECORO voor meer aandacht voor circulariteit (circulaire economie), een gedifferentieerd beleid tussen centrum en dorpen, woontypologie, stilteplekken en verweven functies. Het Team Mer is van mening dat dit eerder een inhoudelijke suggestie voor het beleidsplan is.

Sport Vlaanderen geeft mee dat het belangrijk is dat er in de nabijheid van de woonkern voldoende ruimte is voor zowel de georganiseerde sporter als voor de anders- of niet georganiseerde sporter of recreant. Zij raadt dan ook aan om de behoefte aan sportinfrastructuur mee op te nemen in de verdere uitwerking van het beleidsplan. Het Team Mer is van mening dat dit eerder een inhoudelijke suggestie voor het beleidsplan is.

Sport Vlaanderen geeft nog mee dat er ook sporttakken zijn die omwille van hun eigenschappen geen plaats hebben in de nabijheid van woonkernen en zich meestal situeren in het open ruimte gebied, i.e. “ruimtebehoevende sporten”. Zij stelt dat zulke “ruimtebehoevende sporten” vaak perfect verweven kunnen worden (bv. modelluchtvaart in agrarisch gebied, watersport in natuurgebied of industriegebied (bv. bufferbekkens), het tijdelijk gebruik maken van braakliggende terreinen in industriegebied/havengebied voor geluidsproducerende sporten, …). Het Team Mer is van mening dat dit eerder een inhoudelijke suggestie voor het beleidsplan is.

VMM vraagt ook hier om te toetsen aan verschillende doelstellingen. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

In één van de bezwaren wordt gevraagd om expliciet te verwijzen naar hoogbouw. Waar de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.8) Thema klimaat

Boerenbond geeft aan dat de landbouwsector deel kan uitmaken van de sterke ambities die de stad Mechelen heeft naar het maken van een klimaatrobuuste en een klimaatneutrale stad en geeft daar enkele voorbeelden bij. Indien de MER-deskundige deze info relevant acht, kan deze meegenomen worden bij de opmaak van het MER.

- (4.9) Thema hinder en gezondheid

Vanuit het team Externe Veiligheid wil men benadrukken dat er in het Beleidsplan Ruimte Mechelen voldoende aandacht moet worden besteed aan het aspect externe veiligheid zoals bedoeld in de Seveso III-richtlijn. Ze vestigen ook de aandacht op het gegeven dat er naast woongebieden ook andere aandachtsgebieden zijn, waarmee rekening gehouden moet worden. Dit lijkt ons minder relevant voor de milieueffectbeoordeling, maar het lijkt eerder een suggestie aan de initiatiefnemer van het beleidsplan om dit al dan niet op te nemen in het beleidsplan.

5. Leemten in de kennis

Het plan-MER zal opgave doen van de leemten in de kennis die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het plangebied, maar kunnen tevens betrekking hebben op de gebruikte methode en het inzicht in het milieueffectenonderzoek. Het MER zal aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

6. Monitoring en evaluatie

Extra aandacht kan best besteed worden aan monitoring. Zoals hoger vermeld zal het MER sowieso de huidige situatie correct en in voldoende detail in beeld moeten brengen. Gezien het eerder strategische niveau van het te beoordelen plan, zal de effectbespreking in dit plan-MER zich ook eerder op een strategisch en kwalitatiever niveau bevinden. Dit strategische niveau impliceert echter dat er hoogstwaarschijnlijk bepaalde leemten in de kennis en/of onzekerheden naar boven zullen komen. Een goed en doordacht monitoringsprogramma om de in het MER voorspelde effecten te evalueren kan hierin een meerwaarde betekenen. Per thema worden waar mogelijk een aantal evaluatiecriteria afgebakend in functie van een verdere monitoring van de effecten van het plan. Op deze wijze kan het plan gedurende de hele planperiode objectief en transparant opgevolgd worden en eventueel tussentijds bijgestuurd worden.

In het plan-MER zal per thema aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn die vanuit de leemten in de kennis noodzakelijk worden geacht of die nodig zijn in functie van de aanpak en inhoud voor de vervolgprocedure en besluitvorming.

7. Integratie en eindsynthese

In een afzonderlijk deel zal het MER een thema-overschrijdende samenvatting geven over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen voorkomen of milderen.

8. Niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting zal een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport vormen dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer.

9. Goedkeuring van de opstellers van het plan-MER

Zoals in de KG vermeld, zal Koen Couderé, erkend MER-deskundige voor de disciplines bodem, water en klimaat als MER-coördinator optreden. De in de KG voorgestelde erkende MER-coördinator en het voorgestelde team van MER-deskundigen wordt goedgekeurd.

Wijzigingen aan het team van opstellers in de loop van de opmaak van het MER moeten gemeld worden aan het Team Mer. De beslissing over deze wijzigingen zal mee gedeeld worden aan de initiatiefnemer.

Isabel Jacobs
Afdelingshoofd
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning- en projecten (GOP)

Bijlage

Tijdens de terinzagelegging werden 4 unieke inspraakreacties vanuit het publiek ingediend.

De volgende instanties hebben gereageerd op de adviesvraag:

- GECORO Mechelen – advies van 13 september 2021
- De Lijn – advies van 4 oktober 2021
- Sport Vlaanderen – advies van 7 oktober 2021
- Departement Mobiliteit & Openbare Werken – advies van 12 oktober 2021
- Provincie Antwerpen – advies van 21 oktober 2021
- VMM, Team watertoets - 25 oktober 2021
- Agentschap Wegen en Verkeer – advies van 27 oktober 2021
- Departement Omgeving Team Externe Veiligheid – advies van 29 oktober 2021
- OVAM – advies van 29 oktober 2021
- De Vlaamse Waterweg – advies van 29 oktober 2021
- Onroerend erfgoed – advies van 3 november 2021
- VMM, Afdeling Lucht, Milieu en Communicatie – advies van 5 november 2021
- VLAIO Ruimtelijke economie – geen advies
- Agentschap Natuur & Bos – geen advies
- VLM – geen advies
- Team Vlaams Bouwmeester – geen advies
- Departement Landbouw en Visserij – geen advies
- Energie Vlaanderen – geen advies
- Bonheiden – geen advies
- Boortmeerbeek – geen advies
- Kapelle-op-den-Bos – geen advies
- Sint-Katelijne-Waver – geen advies
- Rumst – geen advies
- Willebroek – geen advies
- Zemst – geen advies

Provincie Antwerpen

Departement Ruimte, Erfgoed en Mobiliteit
Dienst Ruimtelijke Planning

Mechelen - Gemeentelijk Beleidsplan Ruimte
ADVIES d.d. 12 januari 2023 n.a.v. voorontwerp beleidsplan

1. Doel van het advies

Conform artikel 2.1.11.§1 van de VCRO besluit de gemeenteraad tot de opmaak van een gemeentelijke beleidsplan ruimte. Het college van burgemeester en schepenen neemt de nodige maatregelen voor de opmaak en de vaststelling ervan.

Momenteel bevindt het gemeentelijk beleidsplan ruimte van Mechelen zich in de fase van voorontwerp. Conform artikel 39 van het uitvoeringsbesluit van 30 maart 2018 met nadere regels voor de opmaak, de vaststelling en de herziening van ruimtelijke beleidsplannen vraagt het college van burgemeester en schepenen een reactie over het voorontwerp aan de deputatie. De gemeente vraagt de schriftelijke reactie uiterlijk op 23 januari 2023 te bezorgen.

Huidig advies wordt uitdrukkelijk beperkt tot de inhoud van het voorontwerp, zoals bepaald in artikel 39 van bovenvermeld besluit. Met huidig advies wordt op geen enkele wijze afbreuk gedaan aan de beoordelingsruimte die de deputatie zich voorbehoud in zijn latere adviesverlening, voorzien door de VCRO.

2. Inhoudelijke bespreking

2.1. Algemene opmerkingen

Het voorontwerp beleidsplan ruimte Mechelen past zich grotendeels binnen de principes en doelstellingen van het provinciaal beleidsplan ruimte van de provincie Antwerpen in opmaak. De provincie merkt wel enkele knelpunten en aandachtspunten op met betrekking tot:

- de huishoudenprognose
- kernentypering
- landbouw
- bedrijvigheid
- handel

Deze worden hieronder in het advies besproken.

2.2. Beleidskader 'Mechelen groeit'

2.2.1. Prognoses aantal huishoudens en inwoners

In het beleidskader Mechelen groeit wordt een prognose gedaan van een groei van 9.750 huishoudens in 2035 en 13.000 huishoudens in 2040. Het aantal inwoners zal volgens dit

beleidskader groeien van 87.000 inwoners in 2020 tot 112.000 inwoners in 2035 en 120.000 inwoners in 2040.

Dit is een groot verschil met de cijfers die gehanteerd worden in het beleidsplan ruimte van de provincie en die de statistieken van provincies.incijfers.be laat zien. Volgens deze statistieken wordt het aantal huishoudens voor 2040 op 40.240 geschat, een groei van 3.624 huishoudens. Het provinciaal beleidsplan zet voor de regio Mechelen in op een stedelijke opgave 2021-2030 op minimaal 3.127 huishoudens/wooneenheden en een niet-stedelijke opgave van maximaal 1.617 huishoudens/wooneenheden.
Waar is de prognose in het beleidsplan van Mechelen op gebaseerd?

De provincie is akkoord dat er in Mechelen een aanbodbeleid wordt gehanteerd, de provincie voorziet dit ook voor het stedelijk gebied binnen de provincie. Maar het aanbod dient wel in evenwicht te zijn in de provincie. De provincie vraagt om een betere afstemming van de prognose op de cijfers van de statistieken en het provinciaal beleidsplan in opmaak.

2.2.2. Kernentypering

Het is in het beleidsplan niet goed duidelijk waar de huishoudens bij moeten komen. Het beleidsplan Mechelen spreekt over 'inzetten op stedelijke groei' en op groeidorpen (p. 133). Tevens wordt er over groeikernen gesproken. Op pagina 132 wordt verder over woonkernen gesproken, terwijl de rest van de tekst over groeikernen gaat. Voor de duidelijkheid dienen de begrippen consequent te worden gebruikt.

Volgens het gemeentelijk beleidsplan zijn de groeikernen de binnenstad met aanpalende stadswijken en delen van Muizen, Hombeek en de wijk Battel.

Het provinciaal beleidsplan ziet Hombeek als echterneen dorpskern (niet-stedelijke kern).
De doelstelling in het provinciaal beleidsplan is dat er een beleid moet gevoerd worden op maat van een kern afhankelijk van de ligging in stedelijk gebied (zoals afgebakend volgens het gewestelijk RUP), schaalniveau, gebruikersintensiteit, knoopwaarde en plaatswaarde,… De stedelijke kernen nemen hierbij nog steeds een belangrijke rol om bijkomende huishoudens, voorzieningen, etc. op te vangen. De dorpskernen voorzien in beperkte groei in functie van lokale opvang.

Het beleidsplan van Mechelen stelt dat voor Hombeek verschillende strategieën worden toegepast, zoals het benutten van enkele restruimten rond het spoor en het versterken van de randen naar de open ruimte.
Is het dan ook mogelijk dat er WUG wordt aangesneden? Dat ligt dan namelijk niet in lijn met de provinciale visie.
Het beleidsplan stelt op pagina 134 dat WUG principieel niet worden ontwikkeld. Betekent dit ook in de groeikernen?
Op pagina 166 onder 'Geen groeistrategieën buiten de groeikernen' wordt namelijk dan weer gesteld dat buiten de bestaande groeikernen en de reeds geplande projecten hierin de WUG niet ingezet worden voor woningbouw. Hieruit kan dan weer opgemaakt worden dat in Hombeek wel WUG kan worden aangesneden. Dit ligt niet in lijn met de provinciale visie.

We zijn vanuit de provincie akkoord met de algemene principes waarbij er ingezet wordt in een differentiatie van de kernen. Maar er dient een uitdieping te komen in hoe en waar de bijkomende huishoudens zich zullen ontwikkelen (bv. binnen/buiten ruimtebeslag; op welke gewestplanbestemmingen etc). De differentiatie tussen groeidorpen, stedelijke kernen, etc. zal hierbij meer moeten worden verduidelijkt.

2.3. Beleidskader 'Groenblauw Mechelen'

2.3.1. Landbouw

In het beleidsplan zou nog meer ingezet kunnen worden op agrarische herontwikkeling. Door andere dan land- of tuinbouwfuncties te behouden in (vaak grootschalige) voormalige landbouwgebouwen blijft het ruimtebeslag behouden. En vaak neemt het ruimtebeslag en de bijkomende energievraag nog verder nodeloos toe. Agrarische herontwikkeling is echter niet overal en voor elk bedrijfstype mogelijk. In de gemeente kan bekeken worden in welke gevallen een andere dan land- of tuinbouwfunctie in agrarisch gebied mogelijk is. Tevens vraagt de provincie om landbouwontwikkelingslocaties aan te duiden die ontwikkelruimte bieden aan specifieke vormen van landbouw.

Hierbij dient het aansnijden van greenfields voor landbouwinfrastructuur een uitzondering te blijven, aangezien herontwikkeling de voorkeur krijgt. Zonevreemd hergebruik kan dan enkel wanneer een agrarische herontwikkeling niet haalbaar is. Om een inschatting te maken welke locaties een bepaalde landbouwontwikkeling het best past of om een afweging te maken of het al dan niet wenselijk is andere dan land- of tuinbouwfuncties in agrarisch gebied toe te laten, kan gebruikt gemaakt worden van het provinciaal landbouwkompas. Dit geeft informatie over de vergunningstechnische aspecten en de omgevingskenmerken van een agrarische bedrijfssite. Tevens kan er worden gebaseerd op het provinciaal ruimtelijk beleidsplan in opmaak.

2.4. Beleidskader 'Mechelen werkt'

2.4.1. Bedrijvigheid

In het beleidskader 'Mechelen Werkt' worden de uitdagingen opgelijst.

De stad geeft aan dat ze wil groeien. Er wordt gesteld dat de footprint aan huidige verweven economische ruimte 72,08ha bedraagt (p. 258). Voor bedrijventerreinen zou dit 70,25 ha bedragen. Het is echter opmerkelijk dat hier met footprint gewerkt wordt. Wanneer de huidige bruto oppervlakte aan bedrijventerreinen wordt gebruikt, dan zou het gaan om maar liefst 485ha aan bedrijventerreinen.

Op pagina 248 wordt aangegeven dat tal van ondernemingen op de bedrijventerreinen Mechelen Noord I en II zijn gelegen die perfect verweefbaar zijn in de stad. Het beleidsplan geeft aan dat de stad wil gaan voor het juiste bedrijf op de juiste plaats, zodat de schaarse economische ruimte op bedrijventerreinen optimaal kunnen worden gebruikt. Op pagina 250 wordt daarbij duidelijk gesteld dat er een status quo van het grondbeslag wordt nagestreefd en om de verhouding tussen open en bebouwde ruimte minstens gelijk te houden eerder te streven naar ontharding. Er moet volgens het beleidsplan dus anders en intensiever met de beschikbare ruimte worden omgegaan om meer ruimte te creëren voor economie. De stad geeft in de ambities aan dat ze bijkomende ruimte wil creëren voor zowel op bedrijventerreinen als binnen het bebouwd weefsel.

De provincie kan bovenstaande alleen maar toejuichen. Echter wordt er in het beleidsplan vooral ingezet op verweefbare bedrijven en is het beperkt op vlak van bedrijventerreinen. De provincie mist in het beleidsplan een strategie of acties die de extra ruimte op bedrijventerreinen zal creëren. In tegendeel, er worden zelfs acties voorzien waardoor de ruimte op bedrijventerreinen juist zal verkleinen en die zelfs strijdig zijn met bovenstaande principes. Dit wordt hieronder verder uitgediept.

Daarbij merkt de provincie op dat bij de uitdaging 'duurzame verplaatsingen van mensen en goederen' er aandacht ontbreekt voor de vervoersuitdagingen voor bedrijven die gevestigd zijn op bedrijventerreinen. Het vraagstuk goederenvervoer beperkt zich enkel tot de duurzame stedelijke logistiek (p. 40).

Verweven bedrijvigheid

De stad maakt zich sterk om een groei aan verweven bedrijvigheid te realiseren. In deel 3 van het beleidskader 'Mechelen werkt' wordt hier verder op ingegaan.

Voor verweven activiteiten zorden in het gemeentelijk beleidsplan drie schaalniveaus voorzien: small (S), medium (M) en large (L).

Voor de **'L-sites'** is het de bedoeling om hier geen woonfunctie te voorzien (p. 268) om zo de sites betaalbaar te houden, lange termijngaranties te kunnen bieden, alsook een betere beheersing van de overlast te kunnen bekomen (p. 270). Indien de L-sites in woongebied gelegen zijn, dan is een menging met voorzieningen en niet-economische functies mogelijk. Aangezien hier toch niet enkel zuivere bedrijvigheid wordt voorzien, vraagt de provincie zich af of het opzet van deze sites met betrekking tot het betaalbaar houden en de lange termijngaranties dan nog wel realiseerbaar zijn.

De L-sites op bedrijventerreinen zijn specifiek voorbehouden voor economische activiteiten en worden niet aangewend voor voorzieningen of voor niet-economische functies die zich perfect in woongebied kunnen vestigen. Dit lijkt op zich een goed plan, maar de L-sites gaan al over verweefbare bedrijvigheid. **Op deze manier sluipt dus verweefbare bedrijvigheid via de L-sites binnen op bedrijventerreinen en nemen zo ruimte in van een bedrijventerrein voor niet-verweefbare bedrijven.**

In het beleidsplan wordt gesteld dat door het ontwikkelingspotentieel binnen de L-sites een mogelijke groei van 50% van het huidige programma zal kunnen realiseren. Echter, op de foto op p. 268 zijn de sites zo goed als allemaal al bestemde bedrijventerreinen. Er wordt geoordeeld dat, indien alle geselecteerde clusters ontwikkeld worden, er 20ha aan bijkomende ruimte op stadsniveau wordt voorzien. Maar, dit betreft dus **enkel extra verweefbare bedrijvigheid en bovendien op bestaande bedrijventerreinen**. Eigenlijk verliest Mechelen hierdoor dus ruimte voor niet-verweefbare bedrijven.

Voor de M-sites (p. 272) is het de bedoeling de bestaande m² die nu of in het verleden in het teken stonden van economie maximaal vast te houden, en daarbij te zoeken naar een intensivering van het ruimtegebruik, zoals wonen en groen. Op deze sites is het dus eigenlijk niet mogelijk om een economische winst te halen. De provincie vraagt zich af op elke manier Mechelen de bestaande 'balans' wil bewaken, zoals het beleidsplan stelt.

Bedrijventerreinen

Deel 4 van het beleidskader 'Mechelen werkt' gaat wel iets dieper in op bedrijventerreinen. Echter mist de provincie de ambities naar groei en het ondersteunen van de **niet-verweefbare bedrijvigheid**. Er wordt ook enkel ingezoomd om de bedrijventerreinen Mechelen-Noord I en II en Mechelen-Zuid ,terwijl er veel meer bedrijventerreinen dan enkel deze drie. Het valt hierbij op dat op de afbeelding op pagina 279 Mechelen Noord III als verweefbare cluster wordt gezien. Alhoewel dit paars is en een bedrijventerrein, is het ook niet duidelijk hoe dit past binnen de principes van het beleidsplan van geen bijkomend ruimtebeslag en minder verharding.

Het beleidsplan haalt in dit deel aan dat de economische ruimte met 20% wil laten groeien door in te zetten op 5 overkoepelende strategieën:

1. Behoud aantal m² paarse ruimten
2. Intensivering ruimtegebruik
3. Niet-verweefbaar programma
4. Hoogwaardige werkomgeving

5. Groen voor grijs

Dit zijn op zich waardevolle strategieën, echter mist de provincie een omzetting van deze strategieën in **acties en richtlijnen**. Met uitzondering van de strategie 'intensivering ruimtegebruik' waarbij oog is voor hoger en compacter bouwen, meervoudig gebruik van daken en buffers, en gedeelde voorzieningen, wordt er op geen enkele manier een antwoord geboden op de druk die bestaat op de ruimte voor niet-verweefbare bedrijven.

In tegendeel. Bij de intensivering wordt gekeken naar meervoudig ruimtegebruik van de **bufferzones**. Dit zal in de praktijk een verlies betekenen van ruimte voor niet-verweefbare bedrijvigheid. Het beleidsplan stelt dat de randen een hefboom moeten zijn voor stedelijkheid met plaats voor verweven bedrijvigheid, wonen, gemeenschapsvoorzieningen, … Naast dat de provincie dit niet kan rijmen met het principe van 'geen bijkomend ruimtebeslag' klopt het ook niet dat hierdoor 20 % groei zal worden opgevangen. Dit is enkel groei voor de *verweefbare bedrijven* en de niet-verweefbare bedrijvigheid die wel nog op de 'behouden paarse m²' kan blijven zal steeds meer onder druk komen te staan.
Waar bufferzones aanwezig zijn moeten deze behouden blijven, zeker ten aanzien van woongebied. Dit zorgt ervoor dat activiteiten die gescheiden moeten worden van wonen, ook gescheiden blijven en veelal bieden ze een meerwaarde voor het milderen van effecten. Daarbij zal een inname van de bufferzones bijkomende verharding met zich meebrengen, terwijl in de kern van de bedrijventerreinen dan juist weer ingezet wordt op ontharden. Dit is ook niet logisch gelet op de wens om geen **bijkomend ruimtebeslag** te voorzien en dat er gestreefd wordt naar ontharding.

In het beleidsplan wordt ook gekeken naar de randen van het paars gebied om daar een **overgangszone** te voorzien. Dit vraagt maatwerk om te bekijken hoe de randen best ingevuld worden. Daarbij mag dit niet zorgen voor een inname van ruimte dat door niet-verweefbare bedrijvigheid ingevuld kan worden.

Bij de ruimtelijke principes voor Mechelen-Noord I en II zijn er ook weinig ambities die de groei ondersteunen. De voornaamste uitdagingen zijn blijkbaar het terugdringen van de hoge verhardingsgraad, de verbetering van het fietsverkeer en openbaar vervoer en het bieden van een heldere structuur voor het terrein. Ook hier worden weer strategieën voorgesteld die zorgen voor een verlies aan ruimte voor bedrijvigheid, zoals:

- Woningen binnen het bedrijventerrein bestendigen
- Zelfstandige bestaande kantoren bestendigen
- Vergroening (zoals urban forestry op nog onbebouwde ruimte op het bedrijventerrein) voor de leefbaarheid en de natuurkwaliteit

Deel 5 van het beleidskader gaat in op **kantoren**. Hierin wordt gesteld dat kantoorlocaties binnen Mechelen-Noord I en II en Mechelen-Zuid kunnen worden bestendigd. Dit zorgt weer voor verlies voor ruimte voor niet-verweefbare bedrijvigheid, en voldoet niet aan het standpunt in het beleidsplan van 'de juiste functie op de juiste plek'. Het **bestendigen van de kantoren**, omdat zij gerealiseerd zijn op een moment dat dit ruimtelijk niet als problematisch beschouwd werd, is geen goede ruimtelijke motivatie en zorgt weer voor inname van ruimte voor niet-verweefbare bedrijven. De ambities kunnen wat dit betreft makkelijk hoger worden gelegd door bijvoorbeeld bij nieuwe vergunningsaanvragen deze percelen opnieuw in te schakelen voor niet-verweefbare bedrijvigheid.
Daarbij wordt op pagina 310 gesteld dat de **ontsluiting van kantoorprogramma's** een bijzonder aandachtspunt vormt, aangezien kantoren een grote vervoersvraag met zich meebrengen. Het beleidsplan stelt hierbij dat op vlak van mobiliteit het stedelijk weefsel de meest aangewezen plek is om dergelijke programma's op te vangen.
Ook gaat het bestendigen van kantoorprogramma's in tegen de stelling op pagina 312 dat de kantoorruimtes op de bedrijventerreinen ruimte innemen van functies die binnen Mechelen op geen enkele andere plek een onderkomen kunnen vinden en die ruimte dus schaars is.

Deel 6 van het beleidskader gaat in op **handel**. De bestaande detailhandelclusters zijn voornamelijk bestemd als bedrijventerrein. Door dit te bestendigen als detailhandel is hier dus ook weer een netto-verlies aan bedrijventerrein.

In de clusters wordt meervoudig ruimtegebruik gestimuleerd, onder meer met verweven bedrijvigheid. Aangezien deze gebieden in principe bestemd zijn voor bedrijvigheid, en een goed ontsluitingsprofiel hebben, stelt de provincie de vraag waarom hier niet ingezet wordt op een combinatie met meer niet-verweefbare bedrijven.

Conclusie

De stad heeft in het verleden veel bedrijventerreinen geschrapt en er zitten ook nog een aantal schrappingen in de pijplijn (Ragheno, Mechelen Noord III en IV, Eandis-site,…). De bedrijventerreinen worden één voor één omgezet naar wonen of diensten. Nergens lijkt uit dit beleidsplan dat er een oefening is gemaakt (of zal maken) of er nog voldoende ruimte aangeboden kan worden voor dit soort bedrijvigheid. In tegendeel. In het beleidsplan merken we verschillende acties/visies op die ervoor zullen zorgen dat de netto beschikbare oppervlakte op bedrijventerreinen nog achteruit zal gaan door:

- Invulling van buffers met verweefbare bedrijvigheid
- L-sites op bedrijventerreinen die ingevuld worden met verweefbare bedrijvigheid
- Overweging om zonevreemde woningen op bedrijventerrein te herbestemmen
- Lange termijn bestendiging van autonome kantoorlocaties op bedrijventerreinen
- Detailhandelsclusters op bestaande bedrijventerreinen en combinatie met verweven bedrijvigheid
- Urban forestry op onbebouwde percelen op bedrijventerreinen en blauwgroene netwerken doorheen bedrijventerreinen

Mede door dit beleidsplan zal er een zeker en onomkeerbaar verlies plaatsvinden voor ruimte voor hinderlijke bedrijven. Er dient door de stad een oefening gemaakt te worden wat dit verlies aan ruimte zal betekenen voor de ondernemers. Er dienen duidelijke perspectieven geboden te worden voor de bedrijven en bedrijventerreinen op het grondgebied.

Bovendien wordt er in het beleidsplan voornamelijk gekeken vanuit de eigen stedelijke behoefte en wordt er voorbij gegaan aan het feit dat door de strategische ligging Mechelen ook een bovenlokale rol te spelen heeft. Het is de taak van Mechelen om niet enkel naar haar lokale behoeften te kijken maar ook oog te hebben voor de uitdagingen die gepaard gaan met bovenlokale bedrijven en er dient over gewaakt te worden dat ook zij in de toekomst voldoende plaatst zullen kunnen vinden in de omgeving van Mechelen.

Het beleidskader ‘Mechelen Werkt’ moet duidelijke antwoorden kunnen bieden over hoe de stad de niet-verweefbare bedrijven op de juiste plaats wil onderbrengen en er voor zorgt dat er voldoende plaats is voor deze bedrijven, om zo ook voor de niet-verweefbare bedrijven te voldoen aan de strategie ‘de juiste functie op de juiste plaats’.

2.4.2. Handel

Op pagina 252 stelt het beleidsplan dat het kernwinkelgebied een plek is waar steeds iets te beleven is en waar het aangenaam vertoeven is, waardoor de binnenstad een sterk alternatief kan blijven vormen voor de e-commerce.

Deze bewoording werd door de provincie geactualiseerd: “De binnenstad is niet alleen een alternatief voor e-commerce maar biedt ook ruimte voor omnichannel of hybride winkelconcepten waarbij het offline en online aanbod in elkaar overlopen. Het kernwinkelgebied voorziet in voldoende click & collect afhaalpunten dewelke een bijkomende service bieden, ze zorgen voor een fysieke interactie met het winkelverkooppunt en stimuleren een bezoek aan de binnenstad.”

Op pagina 38 stelt het beleidsplan dat het perifere aanbod complementair is tot het aanbod van de kern, waarbij er gewaakt wordt over de *schaal en het type goederen* dat wordt verkocht. Deze doelstelling is echter niet zichtbaar op de matrix op pagina 322 van het beleidsplan. De matrix doet geen uitspraak over de verschillende productcategorieën van het decreet integraal handelvestigingsbeleid (IHB). De toevoeging van deze categorieën creëert meer duidelijkheid over bijvoorbeeld het complementair karakter van grootschalige ontwikkelingen. Ook voor solitaire detailhandelsvestigingen is het belangrijk om voor bepaalde categorieën van het IHB geen bestemmingen op zich te realiseren met een ruim verzorgingsgebied.

2.5. Overige opmerkingen

- Op pagina 286 wordt het fietsnetwerk een 'traag' netwerk benoemd. Voor voetgangers klopt dit, voor fietsers eigenlijk niet.

Verder zijn er een aantal schrijffoutjes, de volgende merkten we in ieder geval op:

- p. 146: 'ook moet eren we' – ook moeten we
- p. 146: daarom kanzal het hoger bouwen met stapeling van woningen niet toegepast wordenmoeilijker toepasbaar zijn op kleine sites.
- p. 148: mist een stuk tekst
- p. 150: gemeenschapsvoorzienigen – gemeenschapsvoorzieningen
- p. 207: natuurincluisieve – natuurinclusieve
- p. 217: de tekst loopt door achter de afbeelding waardoor dit niet leesbaar is.
- p. 248: niets - niet
- p. 290: gesteplan - gewestplan

3. Conclusie

De deputatie vraagt rekening te houden met bovenstaande opmerkingen bij verdere uitwerking van het gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.

Aandachtspunt tijdens de verdere procedure is het afstemmen met het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen, dat nog in opmaak is.

µ

DEPARTEMENT

OMGEVING

Vlaamse overheid

Afdeling Gebiedsontwikkeling,

Omgevingsplanning en -Projecten

Anna Bijnsgebouw

Lange Kievitstraat 111-113 bus 52

2018 ANTWERPEN

T 03 224 65 20

www.omgevingvlaanderen.be

College van Burgemeester en Schepenen

Grote Markt 21

2800 Mechelen

België

uw bericht van	contactgegevens	ons kenmerk	datum
	Filip Hendrickx	2.263/12025/101	23/01/2023
	filip.hendrickx@vlaanderen.be		
uw kenmerk		**bijlagen**	
ontvangen via e-mail			

Betreft: Aanvraag : advies voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen

ligging:

kadastraal:

onderwerp:

aanvrager:

Geachte leden van het college van Burgemeester en Schepenen,

In antwoord op uw adviesvraag bezorg ik u hierbij het advies van het Departement Omgeving.

Het voorontwerp van het Beleidsplan Ruimte Mechelen is in lijn met de Vlaamse beleidsdoelstellingen en de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Departement Omgeving heeft nog volgende bemerkingen:

Strategische visie

De stad Mechelen bouwt zijn strategische visie op als antwoord op 7 concrete uitdagingen. Van hieruit worden 8 overkoepelende doelstellingen geformuleerd. De basis voor het ruimtelijk beleid wordt gevormd door zes ruimtelijke strategieën.

Het Beleidsplan Ruimte Mechelen bevat operationele doelstellingen, zoals het streven naar 2000ha aangesloten Rivierenland, de '3-30-300' regel en het minstens behouden van de ruimte voor gemeenschapsvoorzieningen. Die operationele doelstellingen zijn opgenomen in de beleidskaders, niet de strategische visie, uitgezonderd het streven naar 120.000 inwoners tegen 2040. Het is aangewezen dat de operationele lange termijn doelstellingen ook worden opgenomen in de strategische visie, ten einde de doelstellingen van het beleidsplan SMART te formuleren. Bijkomend dient ook duidelijk vermeld te staan tegen welke termijn het stadsbestuur bijkomend ruimtebeslag wil stopzetten.

Beleidskader 'Mechelen groeit'

In het beleidskader 'Mechelen groeit' wil de stad ambitieus werk maken van een groeiende stad met voldoende oog voor leefbaarheid, woonkwaliteit en voorzieningen. Departement Omgeving ondersteunt deze ambities.

Voor de groei tot 120.000 inwoners tegen 2040 wordt verwacht dat de toenemende bevolkingsgroei in de regio zich maximaal clustert in de stad. Het is echter onduidelijk wat het stadsbestuur zal doen, naast het voorzien van voldoende aanbod, om deze sterke verstedelijkingstrend te realiseren. Hoe worden de gemeenten in de regio hierbij betrokken?

Zoals aangegeven op het overleg van 24 januari 2023 is de voorgenomen groei eerder een verwachting dan een doelstelling op zich. Het is dan ook aangewezen om de tekst op deze manier aan te passen. De groei is in dit geval in wezen geen doelstelling, maar een inschatting van de verwachte evolutie, waarop de stad wenst te anticiperen.

De algemene ontwikkelingsprincipes en doelstellingen voor de diverse types kernen zijn helder geformuleerd. De hieraan gekoppelde afwegingskaders zijn echter nog opgenomen als een actie, hoewel een afwegingskader eerder thuishoort in het beleidskader zelf, waaraan de acties uitvoering geven.

De acties gekoppeld aan uitdoven van het juridisch aanbod buiten de kernen zijn voldoende locatiegericht, maar het is nog onduidelijk welke uitvoeringsinstrumenten hieraan gekoppeld zullen worden en of zij een verordenend karakter zullen hebben. Daarnaast dient het beleidskader

aan te duiden welke woonuitbreidingsgebieden wel nog - en welke niet meer - worden ingevuld. Het is aangewezen om te verduidelijken wat bijvoorbeeld wordt beschouwd als 'reeds gepland'?

Beleidskader 'Groenblauw Mechelen'

In het beleidskader 'Groenblauw Mechelen' wil de stad ambitieus werk maken van de groenblauwe dooradering in het stedelijk gebied zelf, maar ook de versterking van de natuur-en landschapswaarden op haar grondgebied. Departement Omgeving ondersteunt deze ambities en moedigt de concrete formulering van haar ambities en gebiedsaanduidingen aan.

Zo ondersteunen we het streefdoel naar 2000ha aangesloten Rivierenland. Hierbij is het echter niet duidelijk of deze doelstelling verwijst naar bijkomende ruimte. Indien niet, wat is de huidige toestand? Daarnaast dient ook voldoende duidelijk te zijn welke landbouwactiviteiten verweefbaar zijn en welke niet wenselijk zijn in Rivierenland.

De 3-30-300 vuistregel is ook een heldere operationele doelstelling, maar hierbij is het nog onduidelijk welke acties hieraan gelinkt worden. Hierbij suggereren we dat voor sommige locaties deze doelstelling niet haalbaar is, maar nog steeds een heldere randvoorwaarde kan vormen binnen het plan en vergunningenbeleid van de stad Mechelen, waarbij het niet halen van deze doelstellingen vertaald kan worden naar (financiële) compensaties (zoals de voorwaarden bij stadsontwikkelingsprojecten binnen het beleidskader 'Mechelen groeit'). Dit kan vastgelegd worden binnen de actie omtrent de herziening van de algemene bouwverordening.

Beleidskader 'Mechelen werkt'

In het beleidskader 'Mechelen werkt' tracht het stadsbestuur een groeiperspectief met oog voor verweving en leefbaarheid te realiseren voor bedrijvigheid.

Er wordt in het beleidskader 'Mechelen werkt' gesproken over een groeiperspectief van minimaal 25% voor verweven economische ruimte (blz. 265). Verderop in het document wordt er gesteld dat de economische ruimten binnen Mechelen met 20% dienen te groeien (p. 281). Het is onduidelijk of beide paragrafen over hetzelfde cijfer dienen te gaan of er voor verweefbare economie 25% bijkomende oppervlakte wordt vooropgesteld met daarnaast voor niet-verweefbare industrie 20% bijkomende oppervlakte. Dit dient te worden verduidelijkt.

Voor de geselecteerde clusters op maat wordt een kaart weergegeven van kansrijke en geselecteerde clusters. Ter verduidelijking is het wenselijk dat een lijst van deze gebieden bij deze selectie wordt gevoegd.

Op p.268 lezen we dat het de ambitie is om de large clusters voor verweven activiteiten te vrijwaren van een woonfunctie. Voor deze clusters in woongebied veronderstelt dit een verwezenlijking door middel van een herbestemming. Bij de acties wordt er echter slechts één zo'n site vermeld waarvoor een masterplan zal worden opgemaakt, nergens wordt er gesproken over een herbestemmingsplan welke een inperking kan realiseren aan de inplanting van woningen. Om de wijkclusters te kunnen vrijwaren van functies, gelegen in daartoe voorziene bestemmingsgebieden, veronderstellen we dat de daaraan gekoppelde acties nog worden toegevoegd.

Op p.270 lezen we dat een verschillend vestigingsbeleid wordt toegepast voor wijkclusters verweven economie gelegen in woongebied en wijkclusters gelegen in industriegebied. "Aangezien

de beschikbare ruimte binnen industriegebied in Mechelen dermate beperkt is, worden deze plekken specifiek voorbehouden voor economische activiteiten en worden deze niet aangewend voor voorzieningen of niet-economische functies die zich perfect kunnen vestigen in woongebied. In de wijkclusters in woongebied is een menging met voorzieningen of niet-economische functies wel mogelijk, aangezien ze voor een bijkomende dynamiek kunnen zorgen in het woonweefsel." Het is onduidelijk op welke manier deze sites dan "verweven" zullen zijn? Wordt daarmee de ligging binnen de stad bedoeld? Of kunnen deze 'economische activiteiten' ook bijvoorbeeld zuivere handel of stockage zonder enige vorm van bedrijvigheid inhouden? Dit lijkt immers onwenselijk, gezien de inplanting van dergelijke activiteiten zal resulteren in een grotere druk op deze gronden, wat zich zal uiten in een verhoging van de grondprijzen, hetgeen terecht in het beleidsplan werd beschreven als te voorkomen. Er is bijgevolg nood aan een duidelijk kader voor de beoogde functies binnen de verweefbare en niet-verweefbare economische gebieden.

Er ontbreekt een visie waarom een aantal gebieden bestemd voor milieubelastende bedrijvigheid niet langer hiervoor zullen worden aangewend. Er wordt immers gesteld dat de bezettingsgraad in de te bestendigen industriegebieden reeds 95% bedraagt, wat impliceert dat de beschikbare ruimte effectief gebruikt wordt.

Voor Mechelen-Zuid wordt een versterking en zelfs een groei van een woonlint beoogd die het te bestendigen industriegebied doorkruist. Hierbij wordt gestreefd naar een bestendiging en versterking van dit woonlint, nochtans afgezonderd gelegen en dus volgens de vooropgestelde Vlaamse doelstellingen en de doelstellingen van het beleidskader 'Mechelen groeit' niet ondersteund voor verdere ontplooiing. Om het lint te beschermen wordt echter ook de bruikbare oppervlakte van het bedrijventerrein aanzienlijk verkleind door bijkomende woonfuncties en verweefbare activiteiten in het bedrijventerrein toe te laten. Door de inplanting van de nieuwe functies wordt opnieuw de druk vergroot op de te consolideren initiële niet-verweefbare functies, welke binnen deze grote grijze zone en aangrenzend eraan niet langer een plek kunnen vinden omwille van hun overlast ten opzichte van de omgeving (geluid, geur, licht, …). Departement Omgeving maakt dan ook voorbehoud bij de ingrepen in functie van dit woonlint en is van oordeel dat de inrichting van het gebied in eerste instantie dient uit te gaan van de bescherming van de beschikbare ruimte voor de niet-verweefbare activiteiten. Een invulling van de "randen" dient erover te waken dat dit geen negatieve impact genereert ten opzichte van de initiële invulling van het gebied.

Op p.316 staat vermeld dat er wordt geopteerd voor het creëren van duurzame vestigingsmogelijkheden voor kleinhandel, inclusief het vermijden van ongewenste kleinhandelslinten, conform het Vlaams decreet integraal handelsvestigingsgebied. Het is dan ook opmerkelijk dat bij de vijf geselecteerde handelsclusters het oostelijke deel van de Gentsesteenweg wordt gekozen, aangezien het hier om een lint van handelspanden gaat welke zich van iedere ontwikkeling afgescheiden bevindt, te midden van gewaardeerd natuurgebied. Gezien de geïsoleerde ligging is de uitbouw van een cluster eveneens niet wenselijk. Indien de stad het lint in de toekomst wenst in te richten als een handelscluster, dient het gebied te kunnen rekenen op een duurzame mobiliteitsafwikkeling die niet enkel autogericht is. De doelstelling tot uitbouw van een deel van de Gentsesteenweg naar handelscluster lijkt in die zin dan ook enkel mogelijk mits de uitbouw van een duurzame ontsluiting binnen de vervoerregio Mechelen.

Actieprogramma

Algemeen bemerken we dat het actieprogramma gekoppeld aan het beleidsplan ruimte, momenteel nog als een apart onderdeel is opgenomen. De acties die uitvoering geven aan de beleidskaders zijn formeel hieraan gekoppeld. Het dient voldoende duidelijk gemaakt te worden welke acties toebehoren aan één of meerdere beleidskaders. Voor het onderdeel 'Een correct kader voor projecten en vergunningen' is voor de eerste twee acties niet aangegeven aan welk beleidskader zij toebehoren. Bijkomend dienen beide acties, 'Afwegingskader woninggroei buiten de groeikernen' en 'Afwegingskader (verweven) werk en voorzieningen', reeds onderdeel te zijn van een beleidskader, waaraan uitvoeringsgerichte acties aan gekoppeld dienen te worden. Een actie geeft vervolgens weer hoe de uitvoeringsgerichte aspecten in werking worden gebracht. Zo wordt bij de actie 'Financieel ontradingsbeleid onderbenutte gebouwen' bij ontbreken van een specifiek instrument welke stappen (analyse), gevolgen (indien uit deze analyse blijkt dat) en resultaatsverbintenis (onderbenutting panden in de groeikernen tegengaan) hier verwacht wordt. Dit versterkt de slagkracht van het beleidsplan ruimte en geeft meer duidelijkheid over de uitvoeringsstrategie.

Het beleidsplan stelt:

'Het actieplan kan niet worden opgevat als vaste checklist van uit te voeren maatregelen. Van vele mogelijke tools moeten we nog onderzoeken hoe we ze juist vorm kunnen geven en is daarom niet zeker of ze uiteindelijk tot concrete acties zullen leiden.'

Het actieplan is wel degelijk een lijst van uit te voeren maatregelen om de operationele doelstellingen te realiseren. Het kan uiteraard dat, indien nodig, enkele acties verder onderzoeken wat het geschikte instrumentarium is, maar de intentie is wel dat dit leidt tot de uitvoering van concrete acties.

Ten slotte wens het Departement Omgeving het stadbestuur Mechelen veel succes toe bij het verder uitwerken van haar gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan en hoop ik op een verdere constructieve samenwerking met het Departement Omgeving.

Hoogachtend,

Voor het Departement,

Masha Bossaerts

Beleidsplan Ruimte Mechelen - voorontwerp

Advies GECORO 16 januari 2023

GEGEVEN

Het college heeft het voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen goedgekeurd op 14 november 2022. Het brengt de GECORO daarvan in kennis en vraagt advies, conform art. 2.1.11 van de VCRO, hierover advies.

Het voorontwerp werd toegelicht door Stéphanie De Deken van studiebureau BUUR po SWECO aan de hand van een presentatie. Het voorontwerp en de bijhorende analyserapporten werden op voorhand ter beschikking gesteld op SharePoint.

ADVIES

ALGEMEEN

De GECORO waardeert dat de stad Mechelen de opmaak op zich heeft genomen van een Beleidsplan Ruimte, als opvolger van het Structuurplan Mechelen uit 2001. De GECORO beseft zeer goed dat er op dit ogenblik weinig voorbeelden zijn en dat het beleidsmatig op verschillende vlakken koffiedik kijken is, aangezien zowel de provincie(s) als het Gewest niet beschikken over een finaal goedgekeurd Ruimtelijk Beleidsplan. De GECORO wil dan ook zijn appreciatie uitspreken over het zeer degelijke werk dat door de stadsdiensten en het studiebureau zijn geleverd.

Het is een lijvig document geworden wat de leesbaarheid en de hanteerbaarheid van het beleidsinstrument in de toekomst moeilijk maakt, en mogelijk door de vele herhalingen met telkenmale een iets andere klemtoon het risico oplevert dat afhankelijk van de lezer het beleidsdocument anders kan geïnterpreteerd worden. We vragen dan ook om een grondige lezing te doen en het document tot zijn essentiële elementen te herleiden.

Daarnaast lijkt het aangewezen om een niet-technische-samenvatting op te maken zodat ook aan niet-deskundigen de beleidsintenties helder en consequent toegelicht kunnen worden. We verwijzen hiervoor onder andere naar de toelichting die we als GECORO leden hebben gekregen en die de belangrijkste elementen uit het BRM kort en bondig heeft toegelicht.

STRATEGISCHE VISIE

De 6 vooropgestelde ruimtelijke strategieën zijn niet altijd even scherp afgebakend en bevatten een aantal overlappende elementen. Zo vinden we bijvoorbeeld in strategie 1 - ‘de open ruimte openhouden en efficiëntie in de bebouwde ruimte’, weinig over de open ruimte zelf (1 alinea) maar moeten we de strategieën daarover vooral lezen in strategie 5 – Mechelen is Rivierenland.

Aangezien deze 6 strategieën de krachtlijnen uitmaken en de rode draad gaan vormen in het verdere ruimtelijke beleid is het belangrijk deze strategieën zeer consequent uit te puren en overlap of tegenstrijdigheden eruit te halen.

Dit is eveneens belangrijk omdat meteen hierop volgend gefocust wordt op 3 zeer ver uitgewerkte beleidskaders, maar een echt geïntegreerde visie op hoofdlijnen ontbreekt. Zo stellen we vast dat strategie 6 spreekt van de juiste functie op de juiste plaats, waarbij er gestreefd wordt naar nabijheid en ruimtelijke ontwikkelingen in functie van de multimodale bereikbaarheid, maar wordt de impact van de bijkomende activiteiten of bewoners op het mobiliteitssysteem niet in beeld gebracht. Stellen dat dit niet kan omdat het betreffende beleidskader daarvoor ontbreekt doet afbreuk aan de geïntegreerde visie die eigen is aan het ruimtelijk beleid.

BELEIDSKADERS

De keuze voor 3 zeer uitgebreide beleidskaders kan begrepen worden in functie van de haalbaarheid (tijd, ruimte, …) en is bovendien inherent aan het nieuwe ruimtelijke planningssysteem van een Beleidsplan Ruimte.

Toch ontbreken er in het plan een aantal belangrijke aspecten zoals mobiliteit, erfgoed, energie, geluidshinder, buurtzorg en sociaal wonen. Wanneer er gekozen wordt om bepaalde beleidskaders niet te maken of te verwijzen naar andere beleidsplannen, moeten deze bij het uitzetten van de visie toch consequent meegenomen worden. Zo werd de impact van mobiliteit op de ruimte niet bekeken en zullen er bij een sterke groei meer verplaatsingen gegenereerd worden. Er dient bij de ruimtelijke afweging van de groeistrategieën minstens opgenomen te worden dat gestreefd wordt naar het verminderen van de verplaatsingsbehoefte. Zo ook wordt geen nadruk gelegd op de nood van groei van sociaal wonen.

Een gelijkaardige problematiek stelt zich met betrekking tot de erfgoedwaarde. Door het ontbreken van een analyse van de erfgoedwaarden is er geen basis om de nodige differentiatie door te voeren.

We zien ook dat er tussen de beleidskaders tegenstellingen zitten waarbij het niet duidelijk is wat primeert. Het kan niet zijn dat afhankelijk van het tekstfragment uit het ene of het andere beleidskader een andere interpretatie wordt gegeven aan het ruimtelijk beleid dat voorop staat. Er dient daarom duidelijk aangegeven te worden voor welke ruimtelijke elementen of aspecten een bepaald beleidskader gehanteerd moet worden en welk doelstellingen binnen een bepaald beleidskader primeert. We vragen ook dat de verschillende beleidskaders beter op elkaar worden afgestemd.

De GECORO betreurt het dat de ambitieuze doelstellingen frequent worden doorgehaald door allerlei disclaimers, waardoor de doelstellingen heel voorwaardelijk worden.

BELEIDSKADER MECHELEN GROEIT

Het streefdoel van **120.000 inwoners** tegen 2040 is onvoldoende onderbouwd en het is niet duidelijk of dit letterlijk te nemen is of niet. In de strategische visie staat het omschreven als streefdoel, terwijl het in het beleidskader omschreven staat als mogelijkheid.

De GECORO stelt zich bovendien de vraag of het principe van het opnemen van de volledige **regionale groei** realistisch is. Dit zou immers betekenen dat er geen bijkomende groei in de omliggende kernen en gemeenten die deel uitmaken van de regionale woonmarkt Mechelen kan voorzien worden. Hiervoor is er overleg en

afstemming nodig met de omliggende lokale besturen en een akkoord dat deze niet zouden groeien. Dat laatste lijkt ons niet realistisch.

De GECORO is niet tegen het principe dat de stad Mechelen ambitieus is en ernaar streeft om in toepassing van het principe van een duurzame stedelijke ontwikkeling een groter aandeel inwoners naar het stedelijk gebied aan te trekken. Wel vragen we een realistische inschatting van de te verwachten tendensen. In plaats van een eenduidig cijfer naar voor te schuiven lijkt het meer aangewezen om te werken met een vork tussen een minimale groei en een maximale groei.

De GECORO onderschrijft de doelstelling om de groei uit de regio op te nemen in het goed bereikbare stedelijke gebied, maar vraagt om de tekst aan te passen zodat ze niet langer gelezen kan worden als groei waaraan voorwaarden gekoppeld worden, maar welke groei mogelijk is wanneer de nodige voorzieningen en groenstructuren er zijn.

Er moet sprake zijn van **leefbare groei**, waarbij er hiërarchie en prioriteit wordt gegeven en bepaald welke kernen of gebieden we daartoe eerst ontwikkelen en welke gebieden pas later in aanmerking kunnen komen. De ervaring met de veel te ruim bemeten woongebieden uit het gewestplan leert ons dat een overaanbod te allen tijde vermeden moet worden. Door stap voor stap te werken en pas een nieuw gebied te ontwikkelen op het moment dat het vorige al ver ontwikkeld is, kan er maximaal ingezet worden op een kwalitatieve ontwikkeling met een beperkt ruimtebeslag en een maximaal ruimterendement, zoals gewenst in de strategische doelstellingen.

Er ontbreekt ook nuance voor dit cijfer. Zo wordt het cijfer voor alles toegepast, maar wordt vergeten dat de stad Mechelen als centrumstad ook heel wat voorzieningen opneemt voor de inwoners van de omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld secundair onderwijs, zorg, … Het lijkt aangewezen dat de groei van de stad wordt afgestemd op dit voorzieningenniveau (zoals scholen, dokter, tandarts, ziekenhuis, woonzorgcentra, sportinfrastructuur, ..) is daarbij een belangrijke indicator. We vinden het aangewezen dat in eerste instantie het aanbod aan gemeenschapsvoorzieningen groeit en in functie daarvan het woonaanbod stap voor stap meegroeit. De groei van het voorzieningenaanbod speelt op alle schaalniveaus (basisvoorzieningen, regionaal en metropolitaan) en moet voldoende ambitieus zijn. Het voorzieningenniveau is immers één van de aspecten waarmee de aantrekkelijkheid van de stad verhoogd wordt en waarmee de stad nieuwe inwoners kan motiveren om in een stedelijke omgeving te komen wonen. Een goede monitoring van het aanbod aan voorzieningen is daarbij essentieel.

We missen ook de sociale dimensie aan de vooropgestelde groei. Zo kan er niet volstaan worden met het feit dat de stad vandaag voldoet aan de normen inzake sociale woningen, maar betekent een groei van haar inwoners ook een groei in het aanbod sociale en/of betaalbare woningen en allerlei sociale en zorgvoorzieningen, zowel voor de eigen inwoners als deze uit de omliggende regio.

De GECORO vreest dat de groeistrategie van **hoger bouwen** snel verkeerd gelezen kan worden. De beelden bij het thema slim hoger bouwen geven niet altijd de meest gewenste situatie en zijn te allen tijde afhankelijk van de context. Nu wordt de indruk gewekt dat dit als een generiek na te streven beleid wordt gezien waardoor het op elke plek toegepast zou kunnen of zelfs zou moeten worden. Het slim hoger bouwen is zeker

te verantwoorden op heel wat plekken in de stedelijke omgevingen maar zijn daarom niet te verantwoorden in de dorpen. We missen het begrip van contextualiteit, waartoe we bijvoorbeeld ook de erfgoedwaarde of de waarde van het open ruimte netwerk rekenen. We vrezen ook dat een generiek toepassen van slim hoger bouwen speculatie en hogere grondprijzen in de hand gaat werken. Immers de waarde van een perceel wordt vandaag in belangrijke mate bepaald door het potentiële programma dat erop gerealiseerd kan worden. Door dit maximale programma generiek toe te staan, ontneemt de stad zichzelf de mogelijkheid om te onderhandelen over het behoud of de ontwikkeling van bepaalde groene ruimtes in ruil voor een hogere bebouwingsdichtheid aan de randen. Het lijkt dan ook aangewezen dat er een vorm van planneutraliteit ingeschreven worden. Zo kan er gesuggereerd worden om hoger bouwen aan de randen van dorpen of groenstructuren enkel toe te laten bij afbraak of herbestemming in de open ruimte of bij financieren in een open ruimtefonds dat hetzelfde kan bewerkstelligen.

Bij de verdichtingstrategieën is de beoogde **kwaliteit van de ontwikkeling** onvoldoende benoemd en kunnen elementen als erfgoed, woonondersteunende voorzieningen, duurzaamheid, zontoetreding en energie daarbij een voorwaarde zijn. We zien heel wat mogelijkheden om via gericht dichter en hoger te bouwen ook een positieve impact te realiseren op vlak van energie- en warmteproductie en -uitwisseling. Maar we wijzen er toch op dat dit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het wonen, zoals bijvoorbeeld voldoende daglichttoetreding van alle individuele wooneenheden binnen een groter bouwproject. Een mogelijke verdichtingsstrategie zou gekoppeld kunnen worden aan de uitbouw van een warmtenet in Mechelen.

We missen de kwaliteitsslag in de beelden/principes. De schetsen in de beleidskaders zijn niet meteen de oplossingen waar de GECORO achter staat en geven verkeerde verwachtingen. Ze zijn te beschouwen als strategieën die verbeeldend werken, maar zouden best aangevuld worden met goede voorbeelden van waar we naar streven.

<u>BELEIDSKADER GROENBLAUW MECHELEN</u>
Zoals aangegeven in de strategische visie is een robuust groenblauw netwerk essentieel om onze stad leefbaar te houden en voor te bereiden op de klimaatuitdagingen (zowel voor mitigatie als adaptatie). Het zou duidelijker moeten zijn dat dit robuust groenblauw netwerk harde randvoorwaarden oplegt aan de stedelijke ontwikkelingen. Het fysisch systeem wordt in de tekst onvoldoende als basis voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen gehanteerd. Zeker met de verwachtingen van een forse groei in het vooruitzicht moeten we vermijden dat het groenblauw netwerk onder druk komt te staan.

We suggereren dan ook dat dit beleidskader als eerste beleidskader aan bod komt. Daardoor sluiten de beleidskaders groei en werken ook beter bij elkaar aan. Ook in de strategische visie kunnen de doelstellingen en ruimtelijke strategieën van veerkracht en Rivierenland naar voor geschoven worden om dit te benadrukken.

Het doel van dit beleidsplan is om open ruimte vrij te houden maar op dit moment zijn er geen **instrumenten** ingeschreven die dit bewerkstelligen. Het huidige Vlaamse instrumentarium zoals de planschaderegeling belemmert helaas een krachtig open ruimte beleid. Mechelen kan echter als lokaal bestuur in haar beleidsplan ambitieuzere doelstellingen opnemen. Zo zou de stad Mechelen vandaag al kunnen beslissen dat ze geen bijkomende harde bestemmingen wil realiseren, zonder in ruil daarvoor bestaande harde bestemmingen om te vormen naar een zachte open bestemming. Dit principe van

de planologische neutraliteit is door de Vlaamse Overheid al ingeschreven in haar beleidsdoelstellingen maar nog niet in een instrumentarium omgezet. De stad kan ook via bijvoorbeeld een stedenbouwkundige ontwikkelingskost een rem kunnen zetten op bebouwing in de linten en ruimte waar we dit eigenlijk niet meer willen. Dit soort instrumenten is belangrijk om de bouwshift mogelijk te maken en het evenwicht te garanderen tussen groei en groenblauwe structuur.

DE GECORO onderschrijft de visie van het **vergroenen van de stad** maar waarschuwt voor te simplistische vertalingen. Zo is o.a. de 3-30-300-regel interessant als principe maar mag dat niet te rigide toegepast worden en bv. letterlijk in de verordening overgenomen worden. Net de verscheidenheid van het groenblauwe netwerk met soms meer beboste delen, soms meer open delen en de verscheidenheid van het groenblauwe netwerk in de (ver)stedelijke ruimte (parken, lanen, pleinen, straten, ..) is een kwaliteit die de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van onze omgeving uitmaken. Ook hier moet telkenmale vanuit de bestaande context de meeste geschikte oplossing gezocht worden om het groenblauwe netwerk te versterken en de aantrekkelijkheid van de omgeving te verhogen. Ook de vergroening dient vanuit een multifunctioneel perspectief te worden bekeken, zodat een groeninrichting telkens het maximale resultaat voor ecologie en biodiversiteit, verkoeling, waterbeheersing en/of recreatief gebruik, afhankelijk van de plek, behaalt. Met enkel bomen gaan we er niet geraken.

<u>BELEIDSKADER MECHELEN WERKT</u>
De GECORO onderschrijft de visie van het vrijwaren van de bedrijventerreinen voor niet verweefbare economische activiteiten. Het is daarom belangrijk de ruimtelijke structuur van de bedrijventerreinen hierop af te stemmen en de **zeer grote percelen** te vrijwaren van opdeling. Grote bedrijventerreinen bieden ruimte aan grotere bedrijven. Dat is een strategische capaciteit die we wensen te behouden en waarvoor we versnippering willen vermijden. Zelfs indien er vandaag enkel een vraag zou zijn naar kleinere bedrijven-terreinen, dan noch stellen we voor om er voor te zorgen dat de eigendomsstructuur behouden blijft en er bijvoorbeeld via verhuur of opstalrecht ruimte wordt geboden aan meerdere kleinere bedrijven. Hierdoor blijft de mogelijkheid bestaan om de economische ruimte collectief te beheren en kwalitatieve bedrijfsruimte aan te bieden.

Anderzijds wil de GECORO toch ook laten onderzoeken of en op welke wijze moeilijker verweefbare recreatieve functies toch een plek kunnen krijgen in deze economische zones. Is er bijvoorbeeld een mogelijkheid om op de verdieping of op de daken van de bedrijven ruimte te voorzien voor padelterreinen of andere luidruchtige sportieve of recreatieve functies die moeilijk in de woonomgeving verweven kunnen worden. Dit mag echter niet ten koste gaan van de noodzakelijke ruimte voor economische activiteiten.

<u>ACTIEPLAN</u>
De GECORO is enthousiast over het uitgebreide actieplan. Ze mist echter een belangrijk instrument om gericht beleidsmatig in te kunnen grijpen, met name een permanente monitoring waarbij de evolutie van een aantal criteria op geregelde tijdstippen worden opgevolgd. Dit laat toe om het gevoerde beleid te evalueren (zitten we op de juiste weg, wat werkte, wat niet, moeten we eventueel bijsturen, …).

Daartoe is het ook noodzakelijk om een aantal belangrijke indicatoren te bepalen en daarvoor een nulmeting op te stellen. Veel van het materiaal is links en rechts

beschikbaar, maar om een goed beleid te kunnen voeren is het aangewezen dat deze op een overzichtelijke manier worden samengebracht en eenvoudig raadpleegbaar zijn.

Er wordt best een **termijn** opgenomen voor de monitoring en evaluatie en dus het bijsturen van het plan. De bestuurscyclus is daarbij een optie.

Daarnaast raadt de GECORO aan om in het actieplan ook acties voor de middellange en lange termijn op te lijsten en te werken met een **longlist en een prioriteitenlijst.** Dit maakt het mogelijk om te werken met een strategische agenda voor de korte termijn. Een agenda die, in geval van onvoorziene evoluties, bijgestuurd of verfijnd kan worden om het hoofd te bieden aan de uitdagingen die ons staan te wachten.

In die longlist kunnen ook acties opgenomen worden waarvoor andere overheden (Vlaams Gewest, Provincie, …) een trekkende rol zouden moeten of kunnen opnemen, zodat deze meegenomen kunnen worden in onderhandelingen en afspraken tussen de verschillende beleidsniveaus.

De actie van het **parkenplan** wordt best verbreed naar een biodiversiteitsplan. Dit geeft invulling aan de Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 'Greening urban and peri-urban areas' (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8219-2020-INIT/en/pdf)

De actie rond **grond- en pandenbeleid** moet uitgebreid worden in functie van betaalbaar wonen en niet enkel voor groenblauw netwerk.

Mechelen, 16 januari 2023

De voorzitter,
Tom Lagast

De secretaris,
Mie Van Damme

Stedelijke adviesraden – advies voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen

maandag 19 december 2022

het voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen wordt voorgelegd aan de gemeenschappelijke stedelijke adviesraad (SAR).

Vooraf werd de link naar het voorontwerp bezorgd aan alle leden. Op de vergadering werd een presentatie gegeven over het procesverloop en de opbouw van het document. De visie in het voorontwerp bouwt verder op de doelstellingen en ruimtelijke strategieën uit de conceptnota, maar werd verder uitgewerkt.

Via 7 uitgesproken stellingen die de visie van het BRM uitdrukken werd een gesprek op gang gebracht tussen de verschillende leden. In dit gesprek stond niet het rekenkundig resultaat voorop, maar werden argumenten, die zowel voor als tegen uiten, verzameld. Deze argumenten geven een bijkomende onderbouwing aan de visie en bezorgdheden waarmee rekening moet gehouden worden bij de uitwerking van het actieplan.

Argumenten

Verenigingen gebruiken schoolgebouwen na de schooluren.

JA

- Samen dingen bouwen en gebruiken want er is geen budget om het alleen te doen/samen investeren is voordeliger
- Alle gebouwen die met subsidies of belastinggeld gebouwde worden moeten voor de gemeenschap dienen (samen gebruiken)
- De nood zelfs zonder groei is al groot

NEE

- Mensen en verenigingen verplaatsen is niet gemakkelijk
- Gevaar voor vandalisme

Argumenten

Meer bomen, soms ten koste van parkeerplaatsen vlakbij het werk/school/woning.

JA

- Je kan parkeerplaatsen wegdoen wanneer er in de buurt ondergrondse parking is
- 100m stappen is niet zo erg
- Gemeenschappelijke voorzieningen zoals pendel
- Verbetering woonkwaliteit door luchtzuivering

NEE

- Zorgbehoevenden moeten bereikbaar blijven voor hulpverleners
- Dat is plaatsafhankelijk
- Beter geld steken in grote groengebieden dan enkele bomen
- Bomen veroorzaken schade aan verhardingen/bovengrond

Argumenten

Meehelpen vergroenen en ontharden.

JA

- Gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en private persoon
- Niet alles op eigen terrein, ook op openbaar domein
- collectief tussen burgers onderling en tussen burgers en overheid is voordeliger
- Geen regenwater afvoeren
- Vlaamse bouwcode toepassen
- Bevolking sensibiliseren want niet iedereen heeft de mogelijkheid om daar van wakker te liggen
- Geef als overheid het voorbeeld en burgers volgen wel

NEE

- Wordt er op toegezien dat vergroening gebeurd
- Mentaliteitsverandering nodig om waterinfiltratie op eigen terrein te houden
- Eigen oprit uitbreken is niet realistisch. Wij zijn kuddebeesten, dus dat lost zichzelf op
- Mobiliteit houdt ontharding tegen door omrijden

Argumenten

Nog meer bedrijven op de bedrijventerreinen.

JA

- Er staat veel leeg op de bedrijventerrein, geen nieuwe bouwen maar bestaande invullen

NEE

- Fabrieken horen niet op Mechelen Zuid want te dicht bij de woningen

Argumenten

Kantoren aan het station, tussen woningen.

JA

- Kantoren niet concentreren maar spreiden en tussen woningen, zodat na kantooruren ruimtes gebruikt kunnen worden
- Verweving en mix verplichten (goed geargumenteerd kader)
- Geen lege wijken creëren (cf Noordwijk in Brussel)
- Kantoren ook verweven met wonen en voorzieningen

NEE

- Zijn er nog zoveel kantoren nodig met thuiswerk?
- Er staan al veel kantoorruimtes leeg, geen bijkomende kantoren nodig

Argumenten

Met de fiets/OV/te voet naar het werk en de winkel.

JA

- Ja, indien mogelijk (leeftijd, weer, hulpbehoevend, afstand tot voorzieningen, afstand tot werk)
- Met de fiets heb je minder stress dan in autoverkeer.
- Mensen sensibiliseren kan
- Elektrische fiets, step, scootmobiel heeft voordelen gebracht
- Bebouwde kom moet volledig 30km/u zijn
- Initiatieven voor deelmobiliteit opzetten/stimuleren (bv. cargoroo)

NEE

- Beter OV-netwerk nodig
- Voorzieningen moeten terug in de woonkernen
- Steps en speedpedelecs zijn gevaarlijk – sensibiliseren + verbieden op voetpaden
- Bewegwijzering naar stations en fiets-o-strades zouden beter moeten aangeduid worden in apps

Reacties voorontwerp Beleidsplan Ruimte

Gebruikte afkortingen:

BRM: Beleidsplan Ruimte Mechelen
BRV: Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
PBRA: Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen
BK: Beleidskader
RUP: Ruimtelijk uitvoeringsplan
WUG: woonuitbreidingsgebied
SAR: Stedelijke adviesraden
GECORO: Gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening
MN (I, II of III): Mechelen Noord
MZ: Mechelen Zuid

De schriftelijke reacties worden integraal overgenomen in deze tabel. Ze worden beantwoord en in de laatste kolom wordt aangegeven of het BRM dient aangepast te worden. De vermelding 'geen aanpassing nodig' betekent niet dat er niets gedaan wordt, het geeft enkel aan dat er nu geen aanpassing nodig is. Waarom er geen aanpassing nodig is (reeds verwerkt of opgenomen in een ander plan of niet de bevoegdheid van de lokale overheid) is terug te vinden in de kolom van de beoordeling.
De reacties uit de online-bevraging, SAR en thematafels worden opgenomen in een apart verslag en meegenomen in het verdere proces

nr.	naam reactie indiener	datum reactie	inhoud reactie	beoordeling	beslissing
1	Christophe Lambrechts	22/12/2022	Als geëngageerde burger, heb ik die bevraging ingevuld. Het ontbrak me echter aan een vrij veld om extra toelichting te geven bij mijn ingevulde antwoorden. Via deze weg wil ik dan nog graag volgende toevoegen. 1. Het idee om hoger te bouwen, kan ik in zekere mate toejuichen. Ik hoop dan wel dat het voorwaardelijke bouwrechten zijn. Leo Van Broeck heeft dat een tijd geleden mooi uitgeleg in een Facebook post: https://www.facebook.com/leo.vanbroeck/posts/10222485077787468 Het kan mijn insiens namelijk niet de bedoeling zijn, dat er gespeculeerd kan worden op de waarde van bouwgrond. Ook moeten de extra opbrengsten eerlijk verdeeld worden in de maatschappij en niet naar enkele toevallige gelukkigen. 2. De vragen over vergroening op privé domein door inwoners, geven mij steeds een wrang gevoel. De stad sensibiliseert al langer op dit domein en ook volledig terecht mijn insiens. Maar als diezelfde stad terzelfdertijd grote verharding projecten vergund en toelaat dat er met water gemorst wordt, dan zakt bij mij de moed in de schoenen.	we hadden bewust geen vrij veld toegevoegd om de antwoorden te kunnen vergelijken en trends uit te halen. Via deze weg is perfect In het BRM doen we geen uitspraken over definitieve of tijdelijke bouwrechten. In een woonzoneringsplan, SOK ed. (actieplan) zullen instrumenten uitgewerkt worden om het wonen betaalbaar te houden en lasten op te leggen zodat de winsten verdeeld worden in de maatschappij. Het woonbeleidsplan van de stad gaat hier ook verder op in. Het BRM is een toekomstvisie en nog in ontwikkeling. Het geeft aan wat we in de toekomst wensen te doen en wat niet meer. Wanneer dit BRM goedgekeurd wordt, zal het niet meer mogelijk zijn grote verhardingsprojecten zomaar te vergunnen of ondoordacht met water om te gaan.	/ geen aanpassing nodig geen aanpassing nodig
2	Elia Asset	27/12/2022	Naar aanleiding van het beleidsplan Mechelen, verwijzen wij u naar ons dossier GS/N/1085925-1 verstuurd op 22 oktober 2021 in bijlage. Mogen wij vragen onze bemerkingen in het ontwerp mee op te nemen. Inmiddels blijven wij steeds bereid om in samenspraak mee oplossingen te zoeken voor een optimale inrichting van het plangebied. Elia vraagt dat in het projectdossier rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van hogervermelde hoogspanningslijnen, hoogspannings -en signalisatiekabels en hoogspanningsstations welke zich in het grondgebied te Mechelen situeren. Wij vragen dan ook om de hoogspanningsinstallaties te willen opnemen in de verdere ontwikkelingsplannen (RUP, BPA,...), zodat enerzijds deze installaties in de mate van het mogelijke in stand gehouden kunnen worden en er anderzijds rekening gehouden wordt met de geldende veiligheidsvoorschriften in latere stedenbouwkundige voorschriften.	Het BRM is geen RUP of inrichtingsplan en kegt geen voorschriften op. Bij de toepassing van het BRM in herbestemmingsplannen, vergunningen, ed. zal rekening gehouden worden met geldende wetgeving, waaronder hoogspanningsinstallaties. zie opmerking hierboven De installatie van Elia zal in toekomstige ontwikkelingsplannen opgenomen worden.	geen aanpassing nodig geen aanpassing nodig geen aanpassing nodig
3	Koen Verbruggen	27/12/2022	elia vraagt dat in het projectdossier rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van hogervermelde hoogspanningslijnen, hoogspannings -en signalisatiekabels en hoogspanningsstations welke zich in het grondgebied te Mechelen situeren. Hoe kan het dat de Mechelse land-tuinbouwers hiervan niet oo de hoorte waren. oroces sinds ian. '21 ooeestart? Waarom is dit nooit op een landbouwraad ter sprake gekomen? Waar ik zelf ook deel van uitmaak? Wij waren niet op de hoogte van bevragingen die hier over georganiseerd zijn, waar is dat kenbaar gemaakt? Welke eroeo Mechelaars is oo de hoorte eesteld van deze bevraainnen? Bij nazicht blijkt dat in de bevragingen op geen enkele manier de rol van landbouw aan bod kwam, we beheren 33% van oppervlakte? Hoeveel Mechelaars hebben deelgenomen aan deze bevraging (%) en wat zijn daarvan de conclusies? Na de commotie omtrent planten Nationaal park heeft de landbouw zeer duidelijk gevraagd meer te communiceren? Ik lees dat adviesraad land- en tuinbouw mee betrokken wordt en zijn schouder zet? Nieuw voor mii als lid van adviesraad? Op welke manier kan Mechelen perspectief bieden aan landbouwers, om in de toekomst nog aan landbouw te doen met een verdienmodel? Heeft landbouw en landelijk Mechelen nog inspraak op de koers die Mechelen vaart?	/ Landbouwers zijn actief betrokken door deelname aan SAR en verteeenwoordiainz in GECORO Het BRM werd op 9/03/2021 per mail voorgelegd aan de landbouwraad met de vraag wie wilde participeren aan de SAR. De 2 vertegenwoordigers werden uitgenodigd voor de vergaderingen van 29/04/2021, 10/05/2021 en 19/12/2022. Een korte terugkoppeling werd voorzien op de Landbouwraad van 22/11/2022 en een uitgebreide toelichting op 31/01/2023 De online bevraging is kenbaar gemaakt via de stedelijke website, nieuwsbrief Mechelen van Morgen, Hoplr, Nieuwe Maan, Facebook, Instagram, digitale infozuilen, Nieuwsbrief dorpen, klimaat, Kinderstad, 2800leeft en via mail door de secretaris van de landbouwraad Zie hierboven. We trachten in elke fase zeer breed te communiceren Het leek ons weinig nuttig mensen te bevragen over landbouw omdat het een evidentie leek om het Hombeeks plateau voor te behouden voor landbouw. We kunnen in een volgende fase eventueel een vraag opnemen (bv. hoe belangrijk ze ruimte voor lokale voedseloroductie vinden?) zie verslag, 508 respondenten = 0,7% Daarom dat we landbouwraad actief betrekken bij opmaak BRM zie hoger In het HK 'Naar een groenblauw Voedsellandschap op het Hombeeks plateau' staat een toekomstvisie voor de landbouwruimte uitgeschreven, het landbouwkundige luik is terug te vinden in de landbouwbeleidsnota in opmaak (hiervoor wordt ook nog een landbouwenquête en bezork georganiseerd). Door deelname aan de SAR, maar ook in andere projecten zoals water voor landbouwprojecten, akkerrandenproject, voedselstrategie, korten keten, .. worden landbouwers bevraagd en kunnen ze deelnemen aan het beleid van de stad.	antwoorden per mail want is eerder vraag dan opmerking op BRM / / / in volgende bevraging aandacht voor landbouw hebben / / / / / geen aanpassing nodig /
4	Greet Vos	30/12/2022	Bedankt voor de organisatie van deze info avond en ons zo als burgers te laten meedenken over het beleidsplan ruimte. Op deze avond werden we aangemoedigd om het volledige ontwerp beleidsplan te lezen en commentaar te geven. Ik las met aandacht beleidskader 2 - groen blauw Mechelen (pag 188 evv). Hierbij mijn opmerkingen: Op pag 201 wordt vermeld dat boeren ondersteund zullen worden in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering. Op pag. 222 worden daar voorbeelden van gegeven, met nadruk op waterbeheer (oa peilgestuurde drainage). Nergens wordt aandacht besteed aan de basis van elke duurzame vorm van landbouw, namelijk de grond zelf. Een belangrijke ondersteuning voor de verduurzaming van de bedrijfsvoering zou erin moeten bestaan om de **toegang tot grond te verzekeren** voor toekomstige generaties van natuurinclusieve landbouwers. Ondersteuning van landbouwers door de stad zou dus ook kunnen betekenen dat de stad initiatieven ondersteund die de landbouwgrond vrij koopt uit de speculatieve markt en ter beschikking stelt van biologische landbouwbedrijven (zie bv Landgenoten cv). pag 215 : *"... blijven landbouwactiviteiten mogelijk op landbouwgrond (en zeker binnen HAG). Landbouwinclusieve natuur zoals begrazen, hooien en maaien past perfect in de visie voor het Rivierenland. Ook verniewende landbouwactiviteiten zoals paludicultuur (of natte landbouw) zijn op hun plaats in het Rivierenland ."* Dit is 100% geformuleerd vanuit het perspectief van een landschapsbeheerder en toont 0% empathie t.o.v. de bestaande landbouwbedrijven en hun eigenaars die er jaar in jaar uit werken om een gezinsinkomen uit betrekken. Een constructieve samenwerking met pachters en eigenaars - boeren wordt hier bij voorbaat teniet gedaan. **Best op zoek gaan naar een andere toon**. Minstens zou het hier moeten gaan over *natuurinclusieve landbouw. Door deze* ***eenzijdige nadruk op landschapsbeheer*** *wordt daarenboven voorbij gegaan aan het thema van toekomstige voedselveiligheid voor de stad.* ***Aandacht zou ook moeten gaan naar behoud van netto oppervlakte landbouwgrond en stimuleren van (biologische) voedselproductie in korte keten voor de stad*** *(dus ook groenteteelt, melk- en kaasproductie, graan, ...)* pag 221 : Mooi dat in het concept van voedsellandschap de rol van de landbouwer en de **samenwerking tussen landbouwers** centraal geplaatst wordt. Hierbij verwacht ik dat bij de verdere uitwerking van dit ontwerp beleidsplan **deze intentie getoetst wordt aan de feitelijke situatie**. Hoeveel landbouwers zijn actief en verwachten nog actief te zijn (zelf of via opvolging) binnen 10 jaar? Op welke manier krijgen jonge startende landbouwers de kans om op een natuurinclusieve - en dus grondgebonden - manier aan landbouw te doen? Wie zal de bestaande landbouwgronden bezitten binnen 10 jaar en zullen grondeigenaars bereid zijn om te verpachten aan landbouwers? Welke rol kan de stad hierin spelen? pag 220 : HAG garandeert het gebruik van grond voor landbouwactiviteiten maar niet noodzakelijk de *toegang* tot grond voor jonge boeren en boeren in transitie naar natuur-inclusieve landbouw. Grond kopen is geen haalbare investering voor een beginnende boer en speculatieve grondeigenaars verpachten liever niet aan boeren. Er zal dus **gezocht moeten worden naar nieuwe vormen om de toegang tot grond te garanderen**. pag 220 - strategieën om de visie te realiseren : voorstel om hieraan toe te voegen : het voedsellandschap draagt bij aan de voedselveiligheid van de stad.	/ We willen samen met landbouwers landbouw verduurzamen en indien het verzekeren van grond daartoe kan bijdragen, willen we dit ondersteunen. Daarom hebben we uw subsidieaanvraag ingediend bij de Koning Boudewijnstichting om common land te kunnen realiseren ondersteund via een steunbrief. Voor een samenwerking met de Landgenoten werd ook negatief advies gegeven door de landbouwraad. In het Rivierenland willen we het groenblauw netwerk versterken om onze stad klimaatrobuust te maken. Landbouw zal zich net als andere functies moeten aanpassen, maar we willen dit doen in overleg met de landbouwers. In het voedsellandschap (Hombeeks plateau) ligt de nadruk wel op voedselproductie. Nergens in het BRM houden we een ruimtebalans bij omdat we een nieuwe manier van omgaan met ruimte introduceren, nl. meervoudig gebruik om de uitdagingen van groei en klimaatsverandering aan te kunnen. We wensen dit dus ook niet te doen voor landbouw. Er zijn reeds projecten lopende rond het stimuleren van korte ketenlandbouw. Deze zijn terug te vinden in de voedselstrategie De gegevens in het BK zijn gebaseerd op de voedselstrategie en terug te vinden in het analyserapport. In het BRM wordt een visie uitgeschreven. Bij de uitwerking van de acties uit het actieplan (in het bijzonder actie 1.3. staat de realisatie van partnerschappen ingeschreven) zal dit uitgewerkt worden. De visie zal ook verder uitgewerkt worden in het voedselbeleidsplan (voedselstrategie) zie opmerking hierboven We hebben voedselveiligheid ingeschreven als een doelstelling en geen strategie en daarom niet opgenomen in de lijst op p. 220. Ze kan wel ooeenomen worden in de tekst.	/ Nagaan of het verzekeren van grond voor landbouw kan bijdragen aan de toekomstvisie voor landbouw. Tip beleidsaanbevelingen voor de toegang tot grond: https://www.voedsel-anders.be/sites/default/files/2022-05/toegang-tot-grond_def.pdf geen aanpassing nodig geen aanpassing nodig het voedsellandschap draagt bij aan de voedselveiligheid van de stad' toevoegen aan de visietekst oo o. 220
5	Dorien Dickens (Boerenbond)	30/12/2022	Via deze weg wensen wij onze inspraakreactie betreffende het Voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen over te maken. Jullie vinden deze opmerkingen op de volgende bladzijden. Vermits de land- en tuinbouwsector een belangrijke economische actor is in het open ruimte gebied vragen we jullie onze opmerkingen met de nodige zorg te behandelen. Algemene bemerkingen Binnen dit voorontwerp is er een **onduidelijke visie naar landbouw toe**, de visie over het Hombeeks plateau is zeer onduidelijk. Daarnaast wordt er verwezen naar de **brochure van de VLM**, in het kader van voedsellandschappen, dan dient men zich strikt te houden aan de visie en doelstelling zoals aangehaald in deze brochure en kan men nooit spreken van "een blauw-groen voedsellandschap". *"*Verder wordt er in de teksten onderscheidt gemaakt tussen HAG en niet-HAG landbouwgronden. **HAG wordt hierin foutief benoemt** als 'herbestemd agrarisch gebied', echter staat HAG voor 'herbevestigd agrarisch gebied' dit dient volledig aangepast te worden. De perceptie wordt gecreëerd dat niet-HAG gronden niet belangrijk zijn voor de sector, dit is zeker niet het geval. Concrete uitspraken kunnen pas gebeuren na een grondig onderzoek. Bewaken areaal groenblauwe ruimte In het kader van meer groene ruimte voor water, natuur en mens wordt er gesproken over kansen om in de grootschalige open ruimte valleien en landbouwgebieden te ontsnipperen en tot grotere aaneengesloten gehelen te komen. Hiermee lezen wij, '**open ruimte valleien en landbouwgebieden worden bedoeld om te vormen naar groene bestemming**?' Waarbij de meerwaarde van landbouw aan de open ruimte en het belang van deze gronden in het kader van de bestaande landbouwbedrijven over het hoofd wordt gezien. Hiermee kunnen wij **niet akkoord gaan zonder overleg met de landbouwsector en de betrokken landbouwers**. Klimaatadaptieve stad *Op het Hombeeks plateau ondervinden landbouwer reeds problemen van droogte en wateroverlast. Het afwaterysteem van de grachten kan ingezet worden om water maximaal op te houden en benutten. Dit kan bijvoorbeeld door stuwtjes te plaatsen op grachten en klassieke drainage te vervangen door peilgestuurde drainage..* Daarnaast vragen wij om ook de **grachten indien mogelijk verder uit te diepen en in te zetten op onderhouden van de grachten zodat er meer volume ontstaat om water te bergen**. Op pagina 199 lezen we verder over een zo veerkrachtig en robuust mogelijk groen netwerk om de klimaatuitdaging aan te gaan. We planten meer klimaatrobuuste bomen en creëren meer ruimte voor groen en water ten koste van verharding. Hierbij kunnen wij verder bouwen op onze grote gehelen open ruimte in de valleien op het Hombeeks plateau. **Het planten van bomen op het Hombeeks plateau staat haaks op de invulling van het principe van de voedsellandschappen**, waarbij de rol van landbouwers centraal staat. En men start vanuit een samenwerking tussen landbouwers onderling en tussen landbouwers, het lokaal beleid, lokale maatschappelijke actoren en/of lokale ondernemers. Gezien het weinige overleg met de landbouwsector in functie van dit voorontwerp en het aangeven van planten van bomen op het Hombeeks plateau wordt hier rechtstreeks ingegaan tegen de principes van een voedsellandschap.	/ Wij hebben getracht een zeer duidelijke visie voor landbouw in zowel het Rivierenland als op het Hombeeks plateau uit te schrijven. De brochure van VLM wordt aangehaald als inspiratie en voorbeeld en niet als strikt te volgen visie. In het actieplan is opgenomen dat het voedsellandschap in samenspraak met landbouwers vorm zal gegeven worden. De opmerking over het HAG klopt en zal aangepast worden De valleigebieden worden ingezet om ruimte voor water te maken, wat belangrijk is om klimaatrobuust te zijn. Daar waar landbouwpercelen (in gebruik of juridisch vastgelegd) in valleigebieden liggen zal in partnerschap gekeken worden naar samenwerking rond natuurinclusieve landbouw. In actie 2.3.2. staat geschreven dat we evaluaren of het nuttig is om een herbestemmingsplan op te maken. Het is dus niet de bedoeling alle landbouwgebieden in de valleien te herbestemmen naar groene bestemming. We ondersteunen vandaag al projecten rond water voor landbouw op het Hombeeks plateau en zullen dat verder blijven doen. Het vergroenen (waaronder het bebossen) van de open ruimte staat niet haaks op het principe van voedsellandschap. Een voedsellandschap gaat over de totaliteit van akkers, weiden, natte landbouw en voedselbossen. Dit beleidsplan breidt verder op de gegevens uit de voedselstrategie en het landbouwbeleid van de stad, waarover heel uitgebreid overleg is met de sector. Ook in dit proces wordt de landbouwsector betrokken via de SAR en de GECORO.	/ tekst aanpassen: HAG = Herbevestigd agrarisch gebied geen aanpassing nodig geen aanpassing nodig

			Ruimte voor voedsel *Mechelen heeft nog een relatief groot aandeel grondgebonden landbouw. Deze is voornamelijk geclusterd op het Hombeeks Plateau, waar de bodem het meest vruchtbaar is. Niet alleen wordt hier in de nabijheid van de stadskern kwalitatief voedsel geteeld, de boeren zijn ook grotendeels verantwoordelijk voor het beheer van de open ruimte. Zij maken letterlijk het landschap. De landbouwers ervaren vandaag al verschillende problemen van droogte, wateroverlast, druk om op te schalen en privatisering van landbouwgrond (verpaarding, vertuining, …). Tegelijk is er een spanningsveld tussen landbouw en natuur. We willen inzetten om boeren te ondersteunen in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering en zo de landbouwers bijstaan bij de uitdagingen van de toekomst en tegelijk zorg te dragen voor de open ruimte. We streven hierbij naar zo veel mogelijk winsten voor landbouw én natuur. Zo is de droogteproblematiek van de landbouw een probleem dat vandaag al in verschillende samenwerkingsprojecten wordt opgenomen en in de toekomst zeker verder dient te worden uitgebouwd. Bij langdurige droogteperiodes hebben landbouwers nood aan water voor irrigatie. Daarnaast is het nodig om de natuurlijke waterhuishouding zo veel mogelijk te herstellen zodat de grondwaterreserves ook op de lange termijn worden aangevuld. Ook komt het herstellen van een ecologisch waardevol landbouwlandschap komt natuur en landbouw ten goede. Bovendien is het landbouwgebied een waardevolle gebruiks- en belevingsruimte voor de inwoners* *van Mechelen en dienen de relaties tussen landbouwers en omwonenden (terug) versterkt te worden. Vandaag zijn er al verschillende projecten rond water, landschapsbeheer, korte keten, e.a. lopende. Het is belangrijk dat we deze kunnen verbinden in een overkoepelend verhaal over landbouw, groenblauw netwerk en gebruiksruimte voor de stad.* De hedendaagse professionele landbouw werkt reeds met lastenboeken waar natuuracties in vermeld staan. Ook via andere regelgeving worden natuur stimulerende initiatieven genomen. Wij vragen dan ook uitdrukkelijk om het **overleg aan te gaan met de lokale landbouwers en hun kennis van het beheer van de open ruimte mee te nemen in de verdere uitwerking** van het Beleidsplan Ruimte Mechelen. Zonder overleg en het (h)erkennen en ondersteunen van het belang van de landbouwers in het beheer van de open ruimte is het versterken van relaties zeer moeilijk.	Doorheen zowel de visieteksten als de acties staat overleg met de landbouwsector ingeschreven.	geen aanpassing nodig
			Rivierenland *Onder het Rivierenland verstaan we het grootse valleienlandschap en alle natuur, landbouw, bebouwing en infrastructuur die in het oorspronkelijk valleisysteem van de Mechelse waterlopen is gelegen . We hebben in onze stad een machtig rivierlandschap met de zoetwatergetijderivieren Dijke, Zenne, Rupel en Nete en met fijnmazige beekvalleien. De groenblauwe aders zijn de belangrijkste dragers van de grote stukken natuur die er te vinden zijn. Het gaat om zeldzame zoetwaterslikken en -schorren, broekgebieden, wetlands, bossen en waardevolle open weidelandschappen . … … … Langsheen de waterlopen en natuurgebiedenzijn ook heel wat landbouwers in het gebied aan de slag. De landbouwpercelen in het Rivierenland liggen hoofdzakelijk buiten HAG (Herbestemd Agrarisch Gebied) maar wel in agrarisch gebied volgens het gewestplan. Vandaag zijn al verschillende landbouwers bezig met natuurinclusieve landbouw. Zij ondersteunen zo het ecologische systeem van de vallei en versterken de natuurwaarden. Het valleienlandschap omarmt en doorkruist heel de stad. Ze geeft de dorpen betekenis en brengt waardevolle natuur tot dicht bij de stadswijken. In de historische binnenstad zorgt de Binnendijle voor identiteit en structuur. Het valleisysteem is essentieel voor het klimaatadaptief maken van de stad. In deze grote groenstructuren is het cruciaal om zo veel mogelijk ruimte rond de vallei te vrijwaren om water op te vangen en vast te houden (naast de nodige bronmaatregelen7 in bebouwd gebied).. Wateropvang en natuurontwikkeling gaan hier hand in hand. Daarnaast vormt deze natte groenstructuur de ideale natuurlijke airco om de stad koel te houden. Ook zal het Rivierenland op schaal van de stad dé groene gebruiksruimte voor de Mechelaar zijn. Het valleisysteem heeft alle kansen om te fungeren als één groot natuurgebied, waar ook ruimte is voor de inwoners van Mechelen om van de natuur te kunnen genieten.* *Zoals vermeld bij de algemene opmerkingen vinden wij het belangrijk **gebruik te maken van de correcte term Herbevestigd Agrarisch gebied** i.p.v. Herbestemd Agrarisch gebied. Daarnaast lezen we hier heel duidelijk dat **landbouwers reeds aan natuurinclusieve landbouw doen** en zij dus dienen meegenomen te worden in een verdere uitwerking van het beleidsplan en de nodige ruimte dienen te krijgen voor de uitwerking van hun bedrijfsplan. Verder willen we hier ook de **aandacht vestigen dat agrarisch gebied, landbouwgronden, steeds voor alle landbouwdoeleinden ingezet kunnen worden. Ook deze buiten HAG**.	zie opmerking hierboven over HAG. Net als in woongebied en industriegebied zal het omwille van de klimaatuitdagingen niet meer mogelijk zijn business as usual toe te passen en zullen we ons moeten aanpassen. Zo zal landbouw zich moeten inschrijven in Europese en Vlaamse wetgeving, maar dit willen we natuurlijk doen met respect voor de bedrijfsvoering.	geen aanpassing nodig
			Mechelen te midden van een hoogwaardig Rivierenland *Het valleienlandschap van Mechelen bestaat uit de valleien van alle waterlopen in Mechelen en overlapt zo grotendeels het project rond het Beschermd Natuurpark Rivierenland. … … We hebben als stad de laatste jaren sterk ingezet op de realisatie van het Beschermd Natuurpark Rivierenland in samenwerking met Vlaamse Agentschap Natuur en Bos, en Natuurpunt. Daarbij bestaat de ambitie om te komen tot een natuurgebied van minstens 3000 ha groot4. Om dit te realiseren zal het van belang zijn om werk te maken van aaneengesloten ruimte voor (natte) natuur en natuurinclusieve landbouw. … … … Via volgende strategieën willen we werk maken van deze ambitie:* *- Verbinden van grootschalige groengebieden en wegwerken van de voornaamste barrières* *- Creëren van meer bos en natte natuur* *- Duurzaam waterbeheer tegen wateroverlast en droogte* *- Versterken van overgangen naar open ruimte (met of zonder groei)* *Meer dan 2000ha aaneengesloten Rivierenland Op ons eigen grondgebied stellen we als doel om meer dan 2000 ha aaneengesloten, ecologisch en beleefbaar Rivierenland te realiseren. Een gebied dat bestaat uit veerkrachtige natte natuur en natuurinclusieve landbouw dat doorwaadbaar en beleefbaar is voor de Mechelaar. Dit doen we door de bestaande natuurgebieden rond de waterlopen te versterken, met elkaar te verbinden en uit te breiden. Door het valleilandschap verder te verbinden en uit te bouwen, wordt ook meer grootschalig groen bereikbaar voor de inwoners. … … Daarnaast zal de uitbreiding van het valleilandschap voor fauna en flora een belangrijke meerwaarde zijn. We zoeken naar mogelijkheden om barrières op te heffen en zo worden verschillende Habitats met elkaar verbonden. De biodiversiteit zal er wel bij varen, wat een voorwaarde is voor het uitbouwen van robuuste groene systemen. Vele landbouwers binnen het Rivierenland werken vandaag al actief mee aan het versterken van de ecologische structuur. We wensen in de toekomst dat meer landbouwers in de valleien zich hier bij aansluiten. Natuurlijk blijven landbouwactiviteiten mogelijk op landbouwgrond (en zeker binnen HAG). Landbouwinclusieve natuur zoals begrazen, hooien en maaien past perfect in de visie voor het Rivierenland. Ook vernieuwende landbouwactiviteiten zoals paludicultuur (of natte landbouw) zijn op hun plaats in het Rivierenland* Wij stellen ons hierbij de vraag binnen welk **juridisch kader het beschermd natuurpark Rivierenland** werkt? Waarom zit de landbouwsector niet mee in deze werking? Graag verwijs ik in deze ook naar het **Vlaams charter landschapsbeheer** dat werd opgesteld en waarin overleg met alle betrokken actoren voorop wordt gesteld. Doch wordt binnen de verschillende genoemde strategieën 'het versterken van landbouw en het **samenwerken met lokale landbouwers** binnen het gebied niet vernoemd'. Het is belangrijk de landbouwsector mee te nemen in het verhaal over de ruimte waarin zij beheerder zijn en over de manier van bedrijfsvoering waarop aangestuurd wordt in dit beleidsplan. Er wordt heel sterk gesproken over landbouw inclusieve natuur en vernieuwde landbouwactiviteiten, wat met de **bestaande en gangbare landbouwbedrijven binnen het natuurpark Rivierenland**? Daarnaast moet het mogelijk zijn om op landbouwgronden steeds **alle landbouwdoeleinden** toe te laten, dit voor zowel landbouwgebieden binnen HAG als buiten HAG .	Het Beschermd Natuurpark Rivierenland is een project van meerdere actoren en niet enkel de stad. De samenwerking tussen de partners van het natuurpark wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De visie wordt neergeschreven in een masterplan. Dit plan is geen juridisch verordenend beleidsplan. De gebiedscoalitie vertrekt vanuit de opgestelde ambitienota. Eenieder met gebieden in de natuurkern die deze ambitienota onderschrijft, meewerkt aan het masterplan en dit ten uitvoer brengt, kan deel uitmaken van de gebiedscoalitie, dus ook de landbouwsector. We vinden overleg met de beheerders van het landbouwlandschap belangrijk en betrekken hen daarom via de SAR en EGCORO bij dit proces. In de visie en het actieplan staat ook omschreven dat we de uitwerking van de visie in overleg zal gebeuren. Voor het toestaan van alle landbouwactiviteiten in het valleigebied verwijzen we naar de eerdere opmerkingen.	geen aanpassing nodig
			Naar een groenblauw Voedsellandschap op het Hombeeks plateau: een integrale benadering van de open ruimte, waar natuur, landbouw en recreatie elkaar vinden *We zijn trots op het landbouwlandschap van het Hombeeks plateau. Eeuwenlang was dit al het domein van de boeren en het open landschap is hiervan het resultaat. We beschouwen de bodem als ons waardevol erfgoed en we willen erover waken dat de landbouw hier leefbaar blijft. We willen de bestaande landbouw versterken. We ondersteunen dat alle percelen gelegen in Herbestemd Agrarisch Gebied (HAG) daadwerkelijk gebruikt worden voor landbouwactiviteiten. Op die manier willen we de landbouwers op het Hombeeks plateau ook zekerheid bieden dat landbouwgebruik mogelijk is en in de toekomst ook zo blijft. Tegelijkertijd kan de open ruimte in het Hombeeks plateau van meer betekenis zijn voor Mechelen. Deze open ruimte moet klimaatrobuuster worden door zich duurzaam te wapenen tegen wateroverlast en droogte. Daarvoor is een versterking van de natuurlijke structuur nodig. Ook willen we de Mechelaar meer laten genieten van het landschap van het plateau. We willen er ook voor zorgen dat de inwoners terug meer voeling krijgen met de landbouwsector en de echte waarde van het eten op hun bord ontdekken. We laten ze kennismaken met de landbouwpraktijk en het verhaal achter het product. Volgende strategieën willen we concreet inzetten om de visie te realiseren: - Samenwerkingsverband Voedsellandschap* *- Verbredingsactiviteiten landbouwers ondersteunen* *- Verbindingen tussen grootschalige groengebieden en versterken van natuurlijke habitats- Duurzaam waterbeheer tegen wateroverlast en droogte* *- Versterken recreatief netwerk - Versterken overgangen naar open ruimte* *HAG: Herbevestigd Agrarisch gebied **De bestemming van het Hombeeks plateau** is in bovenstaande tekst niet duidelijk. Enerzijds bejubelt men de landbouw en geeft men aan dat HAG daadwerkelijk gebruikt zal worden voor landbouwactiviteiten. Hierbij vestigen wij nogmaals de aandacht op **landbouwgebieden buiten HAG** die voor de lokale landbouwproductie minstens even belangrijk zijn. Anderzijds wil men naar het versterken van natuurlijke Habitats door verbindingen tussen grootschalige groengebieden. Hoe zien jullie dit in **samenwerking met de bestaande landbouw** in deze gebieden? En hoe kan hierbij de belofte gehouden worden dat er steeds voldoende ruimte zal zijn voor **verschillende soorten landbouw** in de daarvoor bestemde gebieden?	zie opmerking hierboven	geen aanpassing nodig

Adviezen voorontwerp Beleidsplan Ruimte

Gebruikte afkortingen:

BRM: Beleidsplan Ruimte Mechelen
BRV: Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
PBRA: Provincaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen
BK: Beleidskader
RUP: Ruimtelijk uitvoeringsplan
WUG: woonuitbreidingsgebied
SAR: Stedelijke adviesraden
GECORO: Gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening
MN (I, II of III): Mechelen Noord
MZ: Mechelen Zuid

De adviezen worden integraal overgenomen in deze tabel. Ze worden beantwoord en in de laatste kolom wordt aangegeven of het BRM dient aangepast te worden. De vermelding 'geen aanpassing nodig' betekent niet dat er niets gedaan wordt, het geeft enkel aan dat er nu geen aanpassing nodig is. Waarom er geen aanpassing nodig is (reeds verwerkt of opgenomen in een ander plan of niet de bevoegdheid van de lokale overheid) is terug te vinden in de kolom van de beoordeling.

Adviezen

nr.	naam adviesinstantie	datum advies	inhoud advies	beoordeling	beslissing
1	Willebroek	19/12/2022	Het college gaat **principieel akkoord** met het voorontwerp van het beleidsplan ruimte Mechelen én heeft principieel geen bezwaar tegen het voorontwerp van het beleidsplan ruimte Mechelen. De opmaak van gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan wordt enkel opgemaakt voor het grondgebied van de desbetreffende gemeente / stad zelf m.n. Mechelen. Het beleidsplan kan geen uitspraken doen over het grondgebied van andere (aangrenzende) gemeentes. Hierbij is het echter wel belangrijk dat het beleidsplan ruimte Mechelen ook de grens met Willebroek benadert vanuit een grensoverschrijdende aanpak en de gewenste ruimtelijke structuren grensoverschrijdend meeneemt. Op zijn minst mee in rekening/kaart brengt in de verder aanpak. Met ander woorden de structuren aanwezig op grondgebied van Willebroek lopen vaak door op grondgebied Mechelen en omgekeerd. Daarom is het belangrijk om deze structuren in zijn geheel mee te nemen / te bekijken bij de opmaak van het beleidsplan ruimte Mechelen en dit in overleg met de desbetreffende buurgemeente(n). Denk onder andere maar aan de belangrijke verbindingen: spoor, wegennet, fiets(knopen), groen/blauw, economische, landbouw, hulpverlening, ... Bij het verdere verloop van deze planprocedure van het beleidsplan ruimte Mechelen **wanneer er een concretere visie en uitwerking van de beleidskaders voorop staat wenst het bestuur van Willebroek en de diensten hier samen mee over na te denken en input te geven**.	/ In de onderzoeksrapporten is rekening gehouden met gemeentegrensoverschrijdende structuren. Voor de visie zijn, zoals terecht aangegeven, enkel uitspraken gedaan op het eigen grondgebied. We zullen, net als in de eerste fasen, in de volgende fasen van het proces overleg plegen met de buurgemeenten.	/ geen aanpassing nodig
2	Provincie Antwerpen	12/01/2022	2.2. Beleidskader 'Mechelen groeit' 2.2.1. Prognoses aantal huishoudens en inwoners In het beleidskader Mechelen groeit wordt een prognose gedaan van een groei van 9.750 huishoudens in 2035 en 13.000 huishoudens in 2040. Het aantal inwoners zal volgens dit beleidskader groeien van 87.000 inwoners in 2020 tot 112.000 inwoners in 2035 en 120.000 inwoners in 2040. Dit is een groot verschil met de cijfers die gehanteerd worden in het beleidsplan ruimte van de provincie en die de statistieken van provincies.incijfers.be baat zien. Volgens deze statistieken wordt het aantal huishoudens voor 2040 op 40.240 geschat, een groei van 3.624 huishoudens. Het provincaal beleidsplan zet voor de regio Mechelen in op een stedelijke opgave 2021-2030 op minimaal 3.127 huishoudens/wooneenheden en een niet-stedelijke opgave van maximaal 1.617 huishoudens/wooneenheden. **Waar is de prognose in het beleidsplan van Mechelen op gebaseerd?** De provincie is akkoord dat er in Mechelen een aanbodbeleid wordt gehanteerd, de provincie voorziet dit ook voor het stedelijk gebied binnen de provincie. Maar het aanbod dient wel in evenwicht te zijn in de provincie. De provincie vraagt om een **betere afstemming van de prognose op de cijfers** van de statistieken en het provinciaal beleidsplan in opmaak. 2.2.2. Kernentypering Het is in het beleidsplan niet goed duidelijk waar de huishoudens bij moeten komen. Het beleidsplan Mechelen spreekt over "inzetten op stedelijke groei" en op groeidorpen (p. 133). Tevens wordt er over groeikernen gesproken. Op pagina 132 wordt verder over woonkernen gesproken, terwijl de rest van de tekst over groeikernen gaat. Voor de duidelijkheid dienen de **begrippen consequent te worden gebruikt**. Volgens het gemeentelijk beleidsplan zijn de groeikernen de binnenstad met aanpalende stadswijken en delen van Muizen, Hombeek en de wijk Battel. Het provincaal beleidsplan ziet **Hombeek als echter een dorpskern (niet-stedelijke kern)**. De doelstelling in het provincaal beleidsplan is dat er een beleid moet gevoerd worden op maat van een kern afhankelijk van de ligging in stedelijk gebied (zoals afgebakend volgens het gewestelijk RUP), schaalniveau, gebruikersintensiteit, knoopwaarde en plaatswaarde,... De stedelijke kernen nemen hierbij nog steeds een belangrijke rol om bijkomende huishoudens, voorzieningen, etc. op te vangen. De dorpskernen voorzien in beperkte groei in functie van lokale opvang. Het beleidsplan van Mechelen stelt dat voor Hombeek verschillende strategieën worden toegepast, zoals het benutten van enkele restruimten rond het spoor en het versterken van de randen naar de open ruimte. **Is het dan ook mogelijk dat er WUG wordt aangesneden?** Dat ligt dan namelijk niet in lijn met de provinciale visie. Het beleidsplan stelt op pagina 134 dat WUG principieel niet worden ontwikkeld. Betekent dit ook in de groeikernen? Op pagina 166 onder 'Geen groeistrategieën buiten de groeikernen' wordt namelijk dan weer gesteld dat buiten de bestaande groeikernen en de reeds geplande projecten hierin de WUG niet ingezet worden voor woningbouw. Hieruit kan dan weer opgemaakt worden dat in Hombeek wel WUG kan worden aangesneden. Dit ligt niet in lijn met de provinciale visie. We zijn vanuit de provincie akkoord met de algemene principes waarbij er ingezet wordt in een differentiatie van de kernen. Maar er dient een **uitdieping te komen in hoe en waar de bijkomende huishoudens zich zullen ontwikkelen** (bv. binnen/buiten ruimtebestag; op welke gewestplanbestemmingen etc.). De differentiatie tussen groeidorpen, stedelijke kernen, etc. zal hierbij meer moeten worden verduidelijkt. 2.3. Beleidskader 'Groenblauw Mechelen' 2.3.1. Landbouw In het beleidsplan zou nog meer ingezet kunnen worden op **agrarische herontwikkeling**. Door andere dan land- of tuinbouwfuncties te behouden in (vaak grootschalige) voormalige landbouwgebouwen blijft het ruimtebeslag behouden. En vaak neemt het ruimtebeslag en de bijkomende energievraag nog verder nadeloos toe. Agrarische herontwikkeling is echter niet overal en voor elk bedrijfstype mogelijk. In de gemeente kan bekeken worden in welke gevallen een andere dan land- of tuinbouwfunctie in agrarisch gebied mogelijk is. Tevens vraagt de provincie om **landbouwontwikkelingslocaties aan te duiden die ontwikkelpointe bieden aan specifieke vormen van landbouw**. Hierbij dient het aansnijden van greenfields voor landbouwinfrastructuur een uitzondering te blijven, aangezien herontwikkeling de voorkeur krijgt. Zonevreemd hergebruik kan dan enkel wanneer een agrarische herontwikkeling niet haalbaar is. Om een inschatting te maken welke locaties een bepaalde landbouwontwikkeling het best past of om een afweging te maken of het af dan niet wenselijk is andere dan land- of tuinbouwfuncties in agrarisch gebied toe te laten, kan gebruikt gemaakt worden van het **provincaal landbouwkompas**. Dit geeft informatie over de verguningstechnische aspecten en de omgevingskenmerken van een agrarische bedrijfstke. Tevens kan er worden gebaseerd op het provincaal ruimtelijk beleidsplan in opmaak. 2.4. Beleidskader 'Mechelen werkt' 2.4.1. Bedrijvigheid In het beleidskader 'Mechelen Werkt' worden de uitdagingen opgelijst. De stad geeft aan dat ze wil groeien. Er wordt gesteld dat de footprint aan huidige verweven economische ruimte 72,08ha bedraagt (p. 258). Voor bedrijventerreinen zou dit 70,25 ha bedragen. Het is echter **opmerkelijk dat hier met footprint gewerkt wordt**. Wanneer de huidige bruto oppervlakte aan bedrijventerreinen wordt gebruikt, dan zou het gaan om maar liefst 485ha aan bedrijventerreinen. Op pagina 248 wordt aangegeven dat tal van ondernemingen op de bedrijventerreinen Mechelen Noord I en II zijn gelegen die perfect verweefbaar zijn in de stad. Het beleidsplan geeft aan dat de stad wil gaan voor het juiste bedrijf op de juiste plaats, zodat de schaarse economische ruimte op bedrijventerreinen optimaal kunnen worden gebruikt. Op pagina 250 wordt daarbij duidelijk gesteld dat er een status quo van het grondbeslag wordt nagestreefd en om de verhouding tussen open en bebouwde ruimte minstens gelijk te houden eerder te streven naar ontharding. Er moet volgens het beleidsplan dus anders en intensiever met de beschikbare ruimte worden omgegaan om meer ruimte te creëren voor economie. De stad geeft in de ambities aan dat ze bijkomende ruimte wil creëren voor zowel op bedrijventerreinen als binnen het bebouwd **weefsel**. De provincie kan bovenstaande alleen maar toejuichen. Echter wordt er in het beleidsplan vooral ingezet op verweefbare bedrijven en is het beperkt op vlak van bedrijventerreinen. De provincie mist in het beleidsplan een **strategie of acties die de extra ruimte op bedrijventerreinen zal creëren**. In tegendeel, er worden zelfs acties voorzien waardoor de ruimte op bedrijventerreinen juist zal verkleinen en die zelfs strijdig zijn met bovenstaande principes. Dit wordt hieronder verder uitgediept. Daarbij merkt de provincie op dat bij de uitdaging 'duurzame verplaatsingen van mensen en goederen' er aandacht ontbreekt voor de vervoersuitdagingen voor bedrijven die gevestigd zijn op bedrijventerreinen. Het vraagstuk goederenvervoer beperkt zich enkel tot de duurzame stedelijke logistiek (p. 40). Verweven bedrijvigheid: De stad maakt zich sterk om een groei aan verweven bedrijvigheid te realiseren. In deel 3 van het beleidskader 'Mechelen werkt' wordt hier verder op ingegaan. Voor verweven activiteiten worden in het gemeentelijk beleidsplan drie schaalniveaus voorzien: small (S), medium (M) en large (L). Voor de 'L-sites' is het de bedoeling om het geen woonfunctie te voorzien (p. 268) om zo de sites betaalbaar te houden, lange termijngaranties te kunnen bieden, alsook een betere beheersing van de overlast te kunnen bekomen (p. 270). Indien de L-sites in woongebied gelegen zijn, dan is een menging met voorzieningen en niet-economische functies mogelijk. **Aangezien hier toch niet enkel zuivere bedrijvigheid wordt voorzien, vraagt de provincie zich af of het opzet van deze sites met betrekking tot het betaalbaar houden en de lange termijngaranties dan nog wel realiseerbaar zijn.** De **L-sites** op bedrijventerreinen zijn specifiek voorbehouden voor economische activiteiten en worden niet aangewend voor voorzieningen of voor niet-economische functies die zich perfect in woongebied kunnen vestigen. Dit lijkt op zich een goed plan, maar de L-sites gaan al over verweefbare bedrijvigheid via de L-sites binnen op bedrijventerreinen en nemen zo ruimte in van een bedrijventerrein voor niet-verweefbare bedrijven. In het beleidsplan wordt gesteld dat door het **ontwikkelingspotentieel** binnen de L-sites een mogelijke groei van 50% van het huidige programma zal kunnen realiseren. Echter, op de foto op p. 268 zijn de sites zo goed als allemaal al bestende bedrijventerreinen. Er wordt geoordeeld dat, indien alle geselecteerde clusters ontwikkeld worden, er 20ha aan bijkomende ruimte op stadsniveau wordt voorzien. Maar, dit betreft dus enkel extra verweefbare bedrijvigheid en bovendien op bestaande bedrijventerreinen. Eigenlijk verliest Mechelen hierdoor dus ruimte voor niet-verweefbare bedrijven. Voor de **M-sites** (p. 272) is het de bedoeling de bestaande m^2 die nu of in het verleden in het teken stonden van economie maximaal vast te houden, en daarbij te zoeken naar een intensivering van het ruimtegebruik, zoals wonen en groen. Op deze sites is het dus eigenlijk **niet mogelijk om een economische winst te halen**. De provincie vraagt zich af op elke manier Mechelen de **bestaande 'balans' wil bewaken**, zoals het beleidsplan stelt. Bedrijventerreinen: Deel 4 van het beleidskader 'Mechelen werkt' gaat wel iets dieper in op bedrijventerreinen. Echter mist de provincie de ambities naar groei en het ondersteunen van de niet-verweefbare bedrijvigheid. Er wordt ook enkel ingezoomd om de bedrijventerreinen Mechelen-Noord I en II en Mechelen-Zuid ,terwijl er veel meer bedrijventerreinen dan enkel deze drie. Het valt hierbij op dat op de afbeelding op pagina 279 **Mechelen Noord III als verweefbare cluster** wordt gezien. Alhoewel dit paars is en een bedrijventerrein, is het ook niet duidelijk hoe dit past binnen de principes van het beleidsplan van geen bijkomend ruimtebeslag en minder verharding. Het beleidsplan haalt in dit deel aan dat de economische ruimte met 20% wil laten groeien door in te zetten op 5 overkoepelende strategieën: 1. Behoud aantal m^2 paarse ruimten 2. Intensivering ruimtegebruik 3. Niet-verweefbaar programma 4. Hoogwaardige werkomgeving 5. Groen voor grijs Dit zijn op zich waardevolle strategieën, echter mist de provincie een **omzetting van deze strategieën in acties en richtlijnen**. Met uitzondering van de strategie 'intensivering ruimtegebruik' waarbij nog is voor hoger en compacter bouwen, meervoudig gebruik van daken en buffers, en gedeelde voorzieningen, wordt er op geen enkele manier een antwoord geboden op de druk die bestaat op de ruimte voor niet-verweefbare bedrijven. In tegendeel. Bij de intensivering wordt gekeken naar meervoudig ruimtegebruik van de **bufferzones**. Dit zal in de praktijk een verlies betekenen van ruimte voor niet-verweefbare bedrijvigheid. Het beleidsplan stelt dat de randen een heftoom moeten zijn voor stedelijkheid met plaats voor verweven bedrijvigheid, wonen, gemeenschapsvoorzieningen, ... Naast dat de provincie dit niet kan rijmen met het principe van 'geen bijkomend ruimtebeslag' klopt het ook niet dat hierdoor 20 % groei zal worden opgevangen. Dit is **enkel groei voor de verweefbare bedrijven en de niet-verweefbare bedrijvigheid** die wel nog op de 'behouden paarse m²' kan blijven zal steeds meer onder druk komen te staan. Waar bufferzones aanwezig zijn moeten deze behouden blijven, zeker ten aanzien van woongebied. Dit zorgt ervoor dat activiteiten die gescheiden moeten worden van wonen, ook gescheiden blijven en vestal bieden ze een meerwaarde voor het milderen van effecten. Daarbij zal een inname van de bufferzones bijkomende verharding met zich meebrengen, terwijl in de kern van de bedrijventerreinen dan juist weer ingezet wordt op ontharden. Dit is ook niet logisch gelet op de wens om geen bijkomend ruimtebeslag te voorzien en dat er gestreefd wordt naar ontharding. In het beleidsplan wordt ook gekeken naar de randen van het paars gebied om daar een overganszone te voorzien. Dit vraagt maatwerk om te bekijken hoe de randen best ingevuld worden. Daarbij mag dit niet zorgen voor een inname van ruimte dat door niet-verweefbare bedrijvigheid ingevuld kan worden. Bij de **ruimtelijke principes voor Mechelen-Noord I en II zijn er ook weinig ambities die de groei ondersteunen**. De voornaamste uitdagingen zijn blijkbaar het terugdringen van de hoge verhardingsgraad, de verbetering van het fietsverkeer en openbaar vervoer en het bieden van een heldere structuur voor het terrein. Ook hier worden weer strategieën voorgesteld die zorgen voor een verlies aan ruimte voor bedrijvigheid, zoals: - Woningen binnen het bedrijventerrein bestendigen - Zelfstandige bestaande kantoren bestendigen - Vergroening (zoals urban forestry op nog onbebouwde ruimte op het bedrijventerrein) voor de leefbaarheid en de natuurkwaliteit Deel 5 van het beleidskader gaat in op kantoren. Hierin wordt gesteld dat **kantoorlocaties binnen Mechelen-Noord I en II en Mechelen-Zuid kunnen worden bestendigd**. Dit zorgt weer voor verlies voor ruimte voor niet-verweefbare bedrijvigheid, en voldoet niet aan het standpunt in het beleidsplan van 'de juiste functie op de juiste plek'. Het bestendigen van de kantoren, omdat zij gerealiseerd zijn op een moment dat dit ruimtelijk niet als problematisch beschouwd werd, is geen goede ruimtelijke motivatie en zorgt weer voor inname van ruimte voor niet-verweefbare bedrijven. De ambities kunnen wat dit betreft makkelijk hoger worden gelegd door bijvoorbeeld bij nieuwe vergunningsaanvragen deze percelen oprieuw in te schakelen voor niet-verweefbare bedrijvigheid. Daarbij wordt op pagina 310 gesteld dat de ontsluiting van kantoorprogramma's een bijzonder aandachtspunt vormt, aangezien kantoren een grote vervoersvraag met zich meebrengen. Het beleidsplan stelt hierbij dat op vlak van mobiliteit het stedelijk weefsel de meest aangewezen plek is om dergelijke programma's op te vangen. Ook gaat het bestendigen van kantoorprogramma's in tegen de stelling op pagina 312 dat de kantoorruimtes op de bedrijventerreinen ruimte innemen van functies die binnen Mechelen op geen enkele andere plek een onderkomen kunnen vinden en de ruimte dus schaars is. Deel 6 van het beleidskader gaat in op **handel**. De bestaande detailhandelclusters zijn voormamelijk bestemd als bedrijventerrein. Door dit te bestendigen als detailhandel is hier dus ook weer een **nettoverlies aan bedrijventerrein.** In de clusters wordt meervoudig ruimtegebruik gestimuleerd, onder meer met verweven bedrijvigheid. Aangezien deze gebieden in principe bestemd zijn voor bedrijvigheid, en een goed ontsluitingsprofiel hebben, stelt de provincie de vraag waarom hier niet ingezet wordt op een combinatie met meer niet-verweefbare bedrijven. De stad heeft in het verleden veel bedrijventerreinen geschrapt en er zitten ook nog een aantal schrappingen in de pijplijn (Ragheno, Mechelen Noord III en IV, Eandis-site, ...). De bedrijventerreinen worden één voor één omgezet naar wonen of diensten. **Nergens lijkt uit dit beleidsplan dat er een oefening is gemaakt (of zal maken) of er nog voldoende ruimte aangeboden kan worden voor de sector bedrijvigheid.** In tegendeel. In het beleidsplan merken we verschillende acties/visies op die ervoor zullen zorgen dat de netto beschikbare oppervlakte op bedrijventerreinen nog achteruit zal gaan door: - Invulling van bufffers met verweefbare bedrijvigheid - L-sites op bedrijventerreinen die ingevuld worden met verweefbare bedrijvigheid - Overweging om zonevreemde woningen op bedrijventerrein te herbestemmen - Lange termijn bestendiging van autonome kantoorlocaties op bedrijventerreinen - Detailhandelsclusters op bestaande bedrijventerreinen en combinatie met verweven bedrijvigheid - Urban forestry op onbebouwde percelen op bedrijventerreinen en blauwgroene netwerken doorheen bedrijventerreinen Mede door dit beleidsplan zal er een zeker en onomkeerbaar verlies plaatsvinden voor ruimte voor hinderlijke bedrijven. Er dient door de stad een oefening gemaakt te worden wat dit verlies aan ruimte zal betekenen voor de ondernemers. Er dienen duidelijke perspectieven geboden te worden voor de bedrijven en bedrijventerreinen op het grondgebied. Bovendien wordt er in het beleidsplan voormamelijk gekeken vanuit de eigen stedelijke behoefte en wordt er voorbij gegaan aan het feit dat door de strategische ligging Mechelen ook een bovenlokale rol te spelen heeft. **Het is de taak van Mechelen om niet enkel naar haar lokale behoeften te kijken maar ook oog te hebben voor de uitdagingen die gepaard gaan met bovenlokale bedrijven en er dient over gewaakt te worden dat ook zij in de toekomst voldoende plaatst zullen vinden in de omgeving van Mechelen.** Het beleidskader 'Mechelen Werkt' moet **duidelijke antwoorden kunnen bieden over hoe de stad de niet-verweefbare bedrijven op de juiste plaats wil onderbrengen en er voor zorgt dat er voldoende plaats is voor deze bedrijven, om zo ook voor de niet-verweefbare bedrijven te voldoen aan de strategie 'de juiste functie op de juiste plaats'.** 2.4.2. Handel Op pagina 252 stelt het beleidsplan dat het kernwinkelgebied een plek is waar steeds iets te beleven is en waar het aangenaam vertoeven is, waardoor de binnenstad een sterk alternatief kan bijven vormen voor de e-commerce. Deze bewoording werd door de provincie geactualiseerd: "De binnenstad is niet alleen een alternatief voor e-commerce maar biedt ook ruimte voor omnichannel of hybride winkelconcepten waarbij het offline en online aanbod in elkaar overlopen. Het kernwinkelgebied voorziet in voldoende click & collect afhaalpunten dewelke een bijkomende service bieden, ze zorgen voor een fysieke interactie met het winkelwerknooppunt en stimuleren een bezoek aan de binnenstad." Op pagina 38 stelt het beleidsplan dat het perifere aanbod complementair is tot het aanbod van de kern, waarbij er gewaakt wordt over de schaal en het type goederen dat wordt verkocht. **Deze doelstelling is echter niet zichtbaar op de matrix op pagina 322 van het beleidsplan**. De matrix doet geen uitspraak over de verschillende **productcategorieën** van het decreet integraal handelsvestigingsbeleid (IHB). De toevoeging van deze categorieën creëert meer duidelijkheid over bijvoorbeeld het complementair karakter van grootschalige ontwikkelingen. Ook voor solitaire detailhandelsvestigingen is het belangrijk om voor bepaalde categorieën van het IHB geen bestemmingen op zich te realiseren met een ruim verzorgingsgebied. Aandachtspunt tijdens de verdere procedure is het afstemmen met het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen, dat nog in opmaak is.	In het analyserapport staat de onderbouwing van het cijfer. Op p. 96 staat "prognoses zijn theoretische oefening en worden stelselmatig door de realiteit ingehaald. We wensen ons als stad niet naar deze erg matige groeiverwachting te richten omdat ze niet strookt met het Vlaams en Provincaal beleid op de groei bij voorkeur op te nemen in best uitgeruste en bereikbare kernen." Op p.112 staat "kwalitatief stedelijk aanbodbeleid voeren = kader creëren dat groei tot 120.000 mogelijk maakt." Het inwonersaantal van 120.000 is geen doel of prognose. Het is een getal dat de groei in de regio Mechelen benadert en een daarmee een theoretisch getal dat we gebruiken om strategieën uit te denken die een volledige opvang van de regionale groei zouden kunnen opvangen. Op p. 126. staat beschreven dat we de groei willen opvangen in de groeikernen. De groeikernen zijn de binnenstad, de aanpalende stadswijken en de groeidorpen. Buiten de kernen, in de overige dorpen, de linten en het buitengebied wensen we geen groei op te vangen, maar een louter natuurlijke aangroei. De groeistrategieën zijn uitgeschreven voor de groeikernen. De selectie van Hombeek gebeurde o.b.v. (fiets)bereikbaarheid en voorzieningsnuitrusting en niet o.b.v. GRUP 'Regionaal stedelijk gebied Mechelen'). We wensen de WUG's niet te ontwikkelen, zoals reeds opgenomen in het bestuursakkoord en in dit ontwerp. We wensen geen verdeling te maken in waar op het grondgebied de bijkomende huishoudens moeten komen omdat niet geweten is over hoeveel inwoners het uiteindelijk zal gaan (prognoses blijken niet altijd correct te zijn). Er zijn strategieën opgenomen voor de verschillende kernen die de groei moeten opvangen, daarbij is een onderscheid gemaakt op basis van bestaande morfologie, bereikbaarheid en voorzieningenniveau. Daarin zit dus de verdeling. In het BRM is aangegeven dat het Hombeeks plateau voor landbouw is bestemd en wensen we dus liever geen zonevreemd gebruik. Zo hebben we het probleem van de verpaarding omschreven. Herontwikkeling in functie van landbouw wensen we wel in te schrijven. Het aanduiden van landbouwontwikkelingslocaties zien we eerder in de voedselstrategie en niet in het BRM. Indien het past binnen de voedselstrategie kan het provinciaal landbouwcompas opgenomen worden in het visie voor het voedsellandschap, maar het zal uiteindelijk op projectniveau moeten doorwerken. De visie over de economische ruimte is gestoeld op de vaststelling dat 70% van de bedrijven in onze stad verweven zit in het stedelijke weefsel. Daaruit blijkt het belang van werken en wonen in de stad. Er zijn de facto slechts 2 grote bedrijventerreinen die nog kunnen ingezet worden voor niet-verweefbare economie. De andere industriegebieden volgens het gewestplan en bedrijfslocaties zijn omgeven door stedelijk weefsel waardoor er geen niet-verweefbare bedrijvigheid mogelijke is volgens Vlaamse regelgeving. Daarom werd een visie ontwikkeld die zich splitst in bedrijventerreinen (MN en MZ) en verweefbare economische ruimten (L, M, S-clusters). We willen niet langer vasthouden aan de opdeling volgens het gewestplan omdat deze niet aansluit bij de morfologie van de stad en de vraag om binnen het bestaande ruimtebeslag te blijven. De ontwikkelde visie gaat uit van een intensivering van de footprint en niet van uitbreiding van grondoppervlakte. de omschreven ontwikkelingsmogelijkheden en voorwaarden in beide delen geven de groeistrategieën aan. In het actieplan zijn acties opgenomen om deze visie uit te zetten. Deze opmerking klopt en dit onderdeel zal verder uitgewerkt worden zie hierboven MN III werd opgenomen in de selectie van economische clusters omdat er een goedgekeurd masterplan voor bestaat dat de contouren van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling weergeeft. Het is belangrijk om de visie in het RUP en het BRM op elkaar af te stemmen. De opname van MN II in de selectie komt overeen met de visie over de economische ruimte die is gestoeld op de vaststelling dat 70% van de bedrijven in onze stad verweven zit in het stedelijke weefsel. Daaruit blijkt het belang van werken en wonen in de stad. Er zijn de facto slechts 2 grote bedrijventerreinen die nog kunnen ingezet worden voor niet-verweefbare economie. De andere industriegebieden volgens het gewestplan en bedrijfslocaties zijn omgeven door stedelijk weefsel waardoor er geen niet-verweefbare bedrijvigheid mogelijk is volgens Vlaamse regelgeving. Daarom werd een visie ontwikkeld die zich splitst in bedrijventerreinen (MN en MZ) en verweefbare economische ruimten (L, M, S-clusters). We willen niet langer vasthouden aan de opdeling volgens het gewestplan omdat deze niet aansluit bij de morfologie van de stad en de vraag om binnen het bestaande ruimtebeslag te blijven. De ontwikkelde visie gaat uit van een intensivering van de footprint en niet van uitbreiding van grondoppervlakte. In de visie van het RUP is ook duidelijk dat de 3 aanlsuitende sites (Slachthuis, CG Power en MMN III als 1 geheel bekeken worden waar in totaal een intensivering van bedrijfsruimte voorzien is. Net als bij wonen en voorzieningen gaan we in de toekomst niet langer uit van bijkomende innneming/ontwikkeling van bedrijfsruimte maar van intensivering, verdichting en medegebruik. De omzetting van strategieën in richtlijnen hoort thuis in een afwegingskader of planningsinitiatief. deze werd echter niet opgenomen in het actieplan omdat er vandaag een studie i.s.m. VLAIO loopt voor de transitie naar een hoogwaardig bedrijventerrein voor MN I en II. De resultaten van deze studie kunnen mee opgenomen worden in het BRM. Voor de visie rond de transitie van de buffer rond het industriegebied MZ verwijzen we naar de eerdere opmerkingen en is in het actieplan een gebiedsgerichte actie en een mogelijk planningsinitiatief opgenomen. De visie voor MN gaat niet uit van verlies van ruimte maar van een betere benutting van de ruimte. Het intensieren van de footprint en opladen met ondersteunende gebundelde functies geeft mogelijkheden om de bedrijventerreinen klimaatrobuust te maken en dus klaar te maken voor de toekomst. Net als in het woongebied bij het uitzetten van de strategieën rekening wordt gehouden met ruimte voor het klimaatrobuust maken en dus niet elke m^2 kan ingezet worden om te bouwen, is dat ook zo in de economische ruimte. Het bestendigen van de kantoorfuncties op MN is geen verlies van niet-verweefbare economische ruimte maar een pragmatische aanpak om kantoren niet te promoten maar de bestaande structuren circulair in te zetten. Net als bij de verlaten landbouwbedrijfsites is een pragmatische aanpak beter dan een niet uitvoerbare visie. In het transitieproject van MN wordt gekeken hoe een transitie naar niet-verweefbare economie kan worden ingezet of hoe de kantoorruimte als gebundelde ondersteunende functie voor het bedrijventerrein kan dienen. Handel maakt deel uit van bedrijvigheid en daarom is de link tussen beide ruimten in realiteit vaak dun. Grote handelszaken zijn moeilijk verweefbaar in het stedelijk weefsel en daarom is er verband tussen L-clusters en handelsclusters. Er is wel een onderscheid gemaakt tussen L-clusters in industriegebied en woongebied. Zoals aangehaald in een eerdere opmerking zit de economische ruimte in onze stad grotendeels verweven en is er een toekomstvisie gezocht om deze bedrijvigheid een plaats te blijven bieden. In het analyserapport zit een inschatting van de ruimtewinst van de visie van intensivering van de economische ruimte. De regionale rol van Mechelen is daarin opgenomen maar kan beter uitgeschreven worden in het BK. De juiste functie op de juiste plaats houtt in dat persoonintensieve bedrijven zoals kantoren en handel op goed bereikbare plaatsen gelegen dienen te zijn. Daarom is de visie opgebouwd om in de stedelijke omgeving meer in te zetten op verweefbare economie dan op niet-verweefbare. Het is de bedoeling om het aanbod in de handelsclusters complementair te houden zodat het kernwinkelgebied zijn aantrekkelijke rol kan blijven spelen. '/	Verduidelijken dat het getal van 120.000 inwoners geen streefdoel of doelstelling is, maar een theoretisch getal dat gebruikt wordt om strategieën te bepalen die de mogelijke regionale groei zou kunnen opvangen in de stedelijke kernen. Overleg met Provincie aangaan over ontwikkelingsmogelijkheden van Hombeek Check of aansnijden WUG nergens in document staat vermeld. check of provinciaal landbouwcompas opgenomen kan worden in de visie voor behoud GGBstructuur + in actie 1.3. In het BK de uitgezette visie verduidelijken en becijferen wat de meerwaarde van deze visie is. Bijkomend een duidelijke omschrijving opnemen van wat verweven bedrijvigheid is. De visie op duurzame verplaatsingen van mensen en goederen verder uitwerken In het BK de uitgezette visie verduidelijken en becijferen wat de meerwaarde van deze visie is. Bijkomend een duidelijke omschrijving opnemen van wat verweven bedrijvigheid is. De visie in de processen van RUP MN III en BRM volledig op elkaar afstemmen. In het BK de uitgezette visie verduidelijken en becijferen wat de meerwaarde van deze visie is. De principes uit de studie van VLAIO voor MN I en II evalueren en indien mogelijk opnemen in het ontwerp BRM. Een ruimtebalans voor economische ruimte obv de becijfering van de meerwaarde van de visie opnemen. Berekening van de meerwaarde van intensivering opnemen in het ontwerp. Visie op verweefbare en niet-verweefbare economische ruimte in de stad verduidelijken. Productcategorieën toevoegen aan de matrix van het handelsvestigingsbeleid /

3	GECORO	16/01/2023	Het is een lijvig document geworden wat de leesbaarheid en de hanteerbaarheid van het beleidsinstrument in de toekomst moeilijk maakt, en mogelijk door de vele herhalingen met telkenmale een iets andere klemtoon het risico oplevert dat afhankelijk van de lezer het beleidsdocument anders kan geïnterpreteerd worden. We vragen dan ook om **een grondige lezing te doen en het document tot zijn essentiële elementen te herleiden**. Daarnaast lijkt het aangewezen om een **niet-technische-samenvatting op te maken** zodat ook aan niet-deskundigen de beleidsintenties helder en consequent toegelicht kunnen worden. We verwijzen hiervoor onder andere naar de toelichting die we als GECORO leden hebben gekregen en die de belangrijkste elementen uit het BRM kort en bondig heeft toegelicht.	Het BRM is een zeer omvattende visie op de ruimte en daarom niet te herleiden tot enkele pagina's. daarom de cijfermateriaal en trends gebundeld werden in de analyserapporten om de leesbaarheid van het document niet nog extra te verzwaren. Het is de bedoeling een niet technische samenvatting te maken van het BRM. het is waarschijnlijk nuttig dit te doen bij opmaak van het ontwerp.	Een grondig kwaliteitsnazicht van het ontwerp inplannen en de opmaak van een niet technische samenvatting maken van ontwerpBRM.
			STRATEGISCHE VISIE De 6 vooropgestelde ruimtelijke strategieën zijn niet altijd even scherp afgebakend en bevatten een aantal overlappende elementen. Zo vinden we bijvoorbeeld in strategie 1 - 'de open ruimte openhouden en efficiëntie in de bebouwde ruimte', weinig over de open ruimte zelf (1 alinea) maar moeten we de strategieën daarover vooral lezen in strategie 5 – Mechelen is Rivierenland. Aangezien deze 6 strategieën de krachtlijnen uitmaken en de rode draad gaan vormen in het verdere ruimtelijke beleid is het belangrijk deze **strategieën zeer consequent uit te puren en overlap of tegenstrijdigheden eruit te halen**. Dit is eveneens belangrijk omdat meteen hierop volgend gefocust wordt op 3 zeer ver uitgewerkte beleidskaders, maar **een echt geïntegreerde visie op hoofdlijnen ontbreekt**. Zo stellen we vast dat strategie 6 spreekt van de juiste functie op de juiste plaats, waarbij er gestreefd wordt naar nabijheid en ruimtelijke ontwikkelingen in functie van de multimodale bereikbaarheid, maar wordt de impact van de bijkomende activiteiten of bewoners op het mobiliteitssysteem niet in beeld gebracht. Stellen dat dit niet kan omdat het betreffende beleidskader daarvoor ontbreekt doet afbreuk aan de geïntegreerde visie die eigen is aan het ruimtelijk beleid.	De overkoepelende doelstellingen en ruimtelijke strategieën in de strategische visie en de ambities in de beleidskaders geven de zeer omvattende visie op de ruimte weer. Ze werken naast en door elkaar heen om de uitdaging van meer mensen en functies op dezelfde ruimte te kunnen realiseren. De opmaak van een niet-technische samenvatting kan de leesbaarheid vergroten. Daarin kan de visie terug gebracht worden op hoofdlijnen. De overlap is eigen aan dit nieuwe instrument waarbij beleidskaders onafhankelijk van elkaar kunnen opgemaakt en geschrapt worden en dus ook onafhankelijk van elkaar moeten kunnen gelezen worden. Er kan zeker nog een bijkomende check gedaan worden op overlap en tegenstrijdigheden. Dit nieuwe beleidsinstrument laat toe de visie op lange termijn gefaseerd uit te werken en beleidskaders toe te voegen. Dit houdt in dat niet alle onderdelen van de SV in detail zijn uitgewerkt. Wel zal de visie (waaronder juiste functie op de juiste plaats) doorwerken in de reeds uitgeschreven beleidskaders en ook in het vergunningenbeleid.	Bij de opmaak van het ontwerp de ruimtelijke strategieën nog eens doornemen en onnodige overlap of tegenstrijdigheden eruit halen. De Aandacht houden voor de doelstelling 'Juiste functie op juiste plaats' in de verdere uitwerking
			De keuze voor 3 zeer uitgebreide beleidskaders kan begrepen worden in functie van de haalbaarheid (tijd, ruimte, …) en is bovendien inherent aan het nieuwe ruimtelijke planningssysteem van een Beleidsplan Ruimte. **Toch ontbreken er in het plan een aantal belangrijke aspecten zoals mobiliteit, erfgoed, energie, geluidshinder, buurtzorg en sociaal wonen**. Wanneer er gekozen wordt om bepaalde beleidskaders niet te maken of te verwijzen naar andere beleidsplannen, moeten deze bij het uitzetten van de visie toch consequent meegenomen worden. Zo werd de impact van mobiliteit op de ruimte niet bekeken en zullen er bij een sterke groei meer verplaatsingen gegenereerd worden. Er dient bij de ruimtelijke afweging van de groeistrategieën minstens opgenomen te worden dat gestreefd wordt naar het verminderen van de verplaatsingsbehoefte. Zo ook wordt geen nadruk gelegd op de nood van groei van sociaal wonen. Een gelijkaardige problematiek stelt zich met betrekking tot de erfgoedwaarde. Door het ontbreken van een analyse van de erfgoedwaarden is er geen basis om de nodige differentiatie door te voeren.	Zoals aangegeven is het inherent aan beleidsplanning om niet alles meteen uit te werken in beleidskaders. Aspecten rond mobiliteit, energie, buurtzorg en sociaal wonen worden opgenomen in de betreffende beleids- of actieplannen. Indien nodig en wenselijk kunnen ze ingeschoven worden in de procedure van beleidsplanning en als beleidskader toegevoegd worden.	Volgende elementen op te nemen in ontwikkelingsmogelijkheden/ruimtelijke principes van groei: - verminderen van de verplaatsingsbehoefte- aandacht voor behoud erfgoed, - energiezuinig bouwen, circulair bouwen, geluidshinder vermijden. effect van groei op verplaatsingen opnemen in actie 2.3.5.
			We zien ook dat er tussen de beleidskaders tegenstellingen zitten waarbij het niet duidelijk is wat primeert. Het kan niet zijn dat afhankelijk van het tekstfragment uit het ene of het andere beleidskader een andere interpretatie wordt gegeven aan het ruimtelijk beleid dat voorop staat. Er dient daarom duidelijk aangegeven te worden voor welke ruimtelijke elementen of aspecten een bepaald beleidskader gehanteerd moet worden en welk doelstellingen binnen een bepaald beleidskader primeert. We vragen ook dat de verschillende beleidskaders beter op elkaar worden afgestemd.	Het grondgebied vergroot niet, de ruimteclaim wel. Bij elk ruimtelijk project zullen de principes uit de 3 beleidskaders en bij uitbreiding de 8 overkoepelende doelstellingen naast elkaar werken en afgewogen moeten worden. Er is dus geen sprake van tegenstellingen maar naast en door elkaar werkende principes. Er wordt bewust niet gesteld dat 1 beleidskader of ruimtelijk principe primeert boven het andere.	geen aanpassing nodig
			De GECORO betreurt het dat de ambitieuze doelstellingen frequent worden doorgehaald door allerlei **disclaimers**, waardoor de doelstellingen heel voorwaardelijk worden.	Een beleidsplan bestaat uit 2 grote delen; een strategische visie op lange termijn en beleidskaders met acties op korte termijn. de visie op lange termijn is ambitieus omschreven, de uitwerkte visie en acties in de beleidskaders zijn pragmatischer van aard omdat ze een transitie moeten inzetten en daarbij uitgaan van de huidige realiteit.	geen aanpassing nodig
			Het **streefdoel van 120.000 inwoners tegen 2040 is onvoldoende onderbouwd** en het is niet duidelijk of dit letterlijk te nemen is of niet. In de strategische visie staat het omschreven als streefdoel, terwijl het in het beleidskader omschreven staat als mogelijkheid.	zie opmerking hierboven	Verduidelijken dat het getal van 120.000 inwoners geen streefdoel of doelstelling is, maar een theoretisch getal dat gebruikt wordt om strategieën te bepalen die de mogelijke regionale groei zou kunnen opvangen in de stedelijke kernen.
			De GECORO stelt zich bovendien de vraag of het principe van het **opnemen van de volledige regionale groei realistisch** is. Dit zou immers betekenen dat er geen bijkomende groei in de omliggende kernen en gemeenten die deel uitmaken van de regionale woonmarkt Mechelen kan voorzien worden. Hiervoor is er overleg en afstemming nodig met de omliggende lokale besturen en een akkoord dat deze niet zouden groeien. Dat laatste lijkt ons niet realistisch. De GECORO is niet tegen het principe dat de stad Mechelen ambitieus is en ernaar streeft om in toepassing van het principe van een duurzame stedelijke ontwikkeling een groter aandeel inwoners naar het stedelijk gebied aan te trekken. Wel vragen we een realistische inschatting van de te verwachten tendensen. In plaats van een eenduidig cijfer naar voor te schuiven lijkt het meer aangewezen om te **werken met een vork tussen een minimale groei en een maximale groei**.	Het inwonersaantal van 120.000 is geen doel op zich maar een getal dat de groei in de regio Mechelen benadert en een daarmee een theoretisch getal dat we gebruiken om strategieën uit te denken die een volledige opvang van de regionale groei zouden kunnen opvangen. Het is niet de bedoeling of realistisch om de volledige regionale groei op te nemen. Het geeft echter wel een idee welke strategieën nodig zijn om de regionale groei op te nemen in goed bereikbare kernen. Het is dan ook in die zin dat overleg met gemeenten in de regio kunnen opgestart worden en dat we ingaan op het aanbod van de provincie om een rol op te nemen in de uitwerking van de regionale woningmarkt. Het voorstel om te werken met een vork sluit daarbij aan. Er kan aangegeven worden dat de groei zal liggen tussen de prognose en de opname van de volledige regionale groei.	Verduidelijken dat het getal van 120.000 inwoners geen streefdoel of doelstelling is, maar een theoretisch getal dat gebruikt wordt om strategieën te bepalen die de mogelijke regionale groei zou kunnen opvangen in de stedelijke kernen. Er kan aangegeven worden dat de groei zal liggen tussen de prognose en de opname van de volledige regionale groei.
			De GECORO onderschrijft de doelstelling om de groei uit de regio op te nemen in het goed bereikbare stedelijke gebied, maar vraagt om de tekst aan te passen zodat ze niet langer gelezen kan worden als groei waaraan voorwaarden gekoppeld worden, maar welke **groei mogelijk is wanneer de nodige voorzieningen en groenstructuren er zijn.**	In de strategische visie en het beleidskader Mechelen groeit is duidelijk omschreven dat groei van inwoners gepaard gaat met kwaliteitsverhoging (zowel functioneel, visueel als ecologisch). Het is niet realistisch het een voor het andere te zetten, maar beide zullen samen groeien. Daarom zijn groeistrategieën voor voorzieningen, groene en blauwe ruimte, economische ruimte en stadslogistiek uitgewerkt.	Een grondig kwaliteitsnazicht van het ontwerp inplannen en de opmaak van een niet technische samenvatting maken van ontwerpBRM.
			Er moet sprake zijn van leefbare groei, waarbij er **hiërarchie en prioriteit wordt gegeven en bepaald welke kernen of gebieden we daartoe eerst ontwikkelen en welke gebieden pas later in aanmerking kunnen komen.** De ervaring met de veel te ruim bemeten woongebieden uit het gewestplan leert ons dat een overaanbod te allen tijde vermeden moet worden. Door stap voor stap te werken en pas een nieuw gebied te ontwikkelen op het moment dat het vorige al ver ontwikkeld is, kan er maximaal ingezet worden op een kwalitatieve ontwikkeling met een beperkt ruimtebeslag en een maximaal ruimterendement, zoals gewenst in de strategische doelstellingen.	De uitgewerkte visie in het ontwerp is erop gericht de groei die er zit aan te komen op te vangen en leefbaar te houden. Het bepalen van een hiërarchie gaat daar echter niet toe bijdragen omdat de vraag zeer wisselend kan zijn en het nuttiger is strategieën uit te werken voor komende vragen i.p.v. te bepalen welke gebieden eerst mogen ontwikkeld worden.	geen aanpassing nodig
			Er ontbreekt ook **nuance voor dit cijfer.** Zo wordt het cijfer voor alles toegepast, maar wordt vergeten dat de stad Mechelen als centrumstad ook heel wat voorzieningen opneemt voor de inwoners van de omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld secundair onderwijs, zorg, … Het lijkt aangewezen dat de groei van de stad wordt afgestemd op dit voorzieningenniveau (zoals scholen, dokter, tandarts, ziekenhuis, woonzorgcentra, sportinfrastructuur, ..) is daarbij een belangrijke indicator. We vinden het aangewezen dat in eerste instantie het aanbod aan gemeenschapsvoorzieningen groeit en in functie daarvan het woonaanbod stap voor stap meegroeit. De groei van het voorzieningenaanbod speelt op alle schaalniveaus (basisvoorzieningen, regionaal en metropolitaan) en moet voldoende ambitieus zijn. Het voorzieningenniveau is immers één van de aspecten waarmee de aantrekkelijkheid van de stad verhoogd wordt en waarmee de stad nieuwe inwoners kan motiveren om in een stedelijke omgeving te komen wonen. Een goede monitoring van het aanbod aan voorzieningen is daarbij essentieel.	Om de regionale rol te kunnen opnemen, moeten we rekening houden met de volledige regionale bevolkingsgroei. Voor de volgorde of de voorwaarden van groei verwijzen we naar eerdere opmerkingen.	In het onderdeel groeistrategieën voor de voorzieningen duiden dat het zowel de regionale als lokale voorzieningen zijn die moeten groeien en dat er een onderscheid is tussen beide.
			We missen ook de **sociale dimensie** aan de vooropgestelde groei. Zo kan er niet volstaan worden met het feit dat de stad vandaag voldoet aan de normen inzake sociale woningen, maar betekent een groei van haar inwoners ook een groei in het aanbod sociale en/of betaalbare woningen en allerlei sociale en zorgvoorzieningen, zowel voor de eigen inwoners als deze uit de omliggende regio.	Het aspect van sociaal en bescheiden wonen is uitgewerkt in het Woonbeleidsplan.	Bij het hoofdstuk betaalbaar wonen verwijzen naar het woonbeleidsplan
			De GECORO vreest dat de groeistrategie van hoger bouwen snel **verkeerd gelezen kan worden**. De beelden bij het thema slim hoger bouwen geven niet altijd de meest gewenste situatie en zijn te allen tijde afhankelijk van de context. Nu wordt de indruk gewekt dat dit als een generiek na te streven beleid wordt gezien waardoor het op elke plek toegepast zou kunnen of zelfs zou moeten worden. Het slim hoger bouwen is zeker te verantwoorden op heel wat plekken in de stedelijke omgevingen maar zijn daarom **niet te verantwoorden in de dorpen**. We missen het begrip van contextualiteit, waartoe we bijvoorbeeld ook de erfgoedwaarde of de waarde van het open ruimte netwerk rekenen. We vrezen ook dat een generiek toepassen van slim hoger bouwen **speculatie en hogere grondprijzen** in de hand gaat werken. Immers de waarde van een perceel wordt vandaag in belangrijke mate bepaald door het potentiële programma dat erop gerealiseerd kan worden. Door dit maximale programma generiek toe te staan, ontneemt de stad zichzelf de mogelijkheid om te onderhandelen over het behoud of de ontwikkeling van bepaalde groene ruimtes in ruil voor een hogere bebouwingsdichtheid aan de randen. Het lijkt dan ook aangewezen dat er een vorm van planneutraliteit ingeschreven worden. Zo kan er gesuggereerd worden om hoger bouwen aan de randen van dorpen of groenstructuren enkel toe te laten bij afbraak of herbestemming in de open ruimte of bij financieren in een open ruimtefonds dat hetzelfde kan bewerkstelligen.	De beelden hebben een duidelijk onderschrift waaruit blijkt dat het verbeeldende principes zijn en geen ontwerpen. Deze zijn toegevoegd om de principes te visualiseren zodat een idee kan gevormd worden van wat bedoeld wordt. De contextualiteit is ingeschreven in de verschillende hoofdstukken (dorpen, steenwegen, dense en minder dense wijken, centrum). De niet-technische samenvatting kan helpen om de groeistrategieën niet verkeerd te lezen door kort en bondig de strategie weer te geven en niet te blijven hangen in alle voorwaarden. Het principe van slim hoger bouwen zal niet generiek toegepast kunnen worden, want er zit variatie in de context (zie hierboven) en de principes uit de 3 beleidskaders moeten samen toegepast worden. Het principe van planneutraliteit bij hoger bouwen zit vervat in de voorgestelde SOK en het onthardingsfonds.	geen aanpassing nodig
			Bij de verdichtingstrategieën is de beoogde **kwaliteit van de ontwikkeling onvoldoende benoemd** en kunnen elementen als erfgoed, woonondersteunende voorzieningen, duurzaamheid, zontoetreding en energie daarbij een voorwaarde zijn. We zien heel wat mogelijkheden om via gericht dichter en hoger te bouwen ook een positieve impact te realiseren op vlak van energie- en warmteproductie en -uitwisseling. Maar we wijzen er toch op dat dit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het wonen, zoals bijvoorbeeld voldoende daglichttoetreding van alle individuele wooneenheden binnen een groter bouwproject. Een mogelijke verdichtingsstrategie zou gekoppeld kunnen worden aan de uitbouw van een warmtenet in Mechelen.	Bij de groeistrategieën wordt groei steeds gekoppeld aan kwaliteit (zie HK 'Verdichting als hefboom voor meer kwaliteit'). Maar terecht kunnen elementen als erfgoed, woonondersteunende voorzieningen, duurzaamheid, zontoetreding en energie toegevoegd worden aan de ruimtelijke principes.	Volgende elementen op te nemen in ontwikkelingsmogelijkheden/ruimtelijke principes van groei: erfgoed, woonondersteunende voorzieningen, duurzaamheid, daglichttoetreding en energie
			We missen de **kwaliteitsslag in de beelden/principes**. De schetsen in de beleidskaders zijn niet meteen de oplossingen waar de GECORO achter staat en geven verkeerde verwachtingen. Ze zijn te beschouwen als strategieën die verbeeldend werken, maar zouden best aangevuld worden met goede voorbeelden van waar we naar streven.	zie eerdere opmerking	geen aanpassing nodig
			BELEIDSKADER GROENBLAUW MECHELEN: Zoals aangegeven in de strategische visie is een robuust groenblauw netwerk essentieel om onze stad leefbaar te houden en voor te bereiden op de klimaatuitdagingen (zowel voor mitigatie als adaptatie). Het zou duidelijker moeten zijn dat dit **robuust groenblauw netwerk harde randvoorwaarden oplegt aan de stedelijke ontwikkelingen.** Het fysisch systeem wordt in de tekst onvoldoende als basis voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen gehanteerd. Zeker met de verwachtingen van een forse groei in het vooruitzicht moeten we vermijden dat het groenblauw netwerk onder druk komt te staan. We suggereren dan ook dat dit beleidskader **als eerste beleidskader** aan bod komt. Daardoor sluiten de beleidskaders groei en werken ook beter bij elkaar aan. Ook in de strategische visie kunnen de doelstellingen en ruimtelijke strategieën van veerkracht en Rivierenland naar voor geschoven worden om dit te benadrukken.	zie eerdere opmerking	De randvoorwaarden vanuit het BK GB voor de stedelijke ontwikkelingen duidelijker omschrijven in de groeistrategieën. Het document opsplitsen in 4 delen (SV en 3 BK) en in aparte documenten aanleveren zodat ze apart gelezen kunnen worden en ze allen hetzelfde statuut krijgen zonder prioriteit.
			Het doel van dit beleidsplan is om open ruimte vrij te houden maar op dit moment zijn er geen **instrumenten** ingeschreven die dit bewerkstelligen. Het huidige Vlaamse instrumentarium zoals de planschaderegeling belemmert helaas een krachtig open ruimte beleid. Mechelen kan echter als lokaal bestuur in haar beleidsplan ambitieuzere doelstellingen opnemen. Zo zou de stad Mechelen vandaag al kunnen beslissen dat ze **geen bijkomende harde bestemmingen wil realiseren, zonder in ruil daarvoor bestaande harde bestemmingen om te vormen naar een zachte open bestemming**. Dit principe van de planologische neutraliteit is door de Vlaamse Overheid al ingeschreven in haar beleidsdoelstellingen maar nog niet in een instrumentarium omgezet. De stad kan ook via bijvoorbeeld een stedenbouwkundige ontwikkelingskost een **rem kunnen zetten op bebouwing in de linten en ruimte waar we dit eigenlijk niet meer willen**. Dit soort instrumenten is belangrijk om de bouwshift mogelijk te maken en het evenwicht te garanderen tussen groei en groenblauwe structuur.	Het doel van dit beleidsplan is onze stad leefbaar te houden en te wapenen tegen de uitdagingen van groei en klimaatsverandering. Een van de doelstelling daarbij is de open ruimte open houden. In het BK Groenblauw Mechelen zijn verschillende strategieën uitgeschreven om dit te bewerkstelligen en in het actieplan staan de mogelijke instrumenten die we daartoe willen inzetten. Herbestemming is daar een van, maar er staat ook geschreven om dit op prioritaire plaatsen toe te passen omdat dit financieel niet haalbaar is op grote schaal. We kunnen wel onderzoeken of het haalbaar is om een actie op te nemen rond instrumentarium tegen verlinting. Uit de pilootgroep BRV bouwshift blijkt dit niet te kunnen via SOK of verordening. We volgen de Vlaamse regelgeving en visievorming hierover op de voet.	onderzoeken of een actie kan opgenomen worden rond instrumentarium tegen verlinting.
			DE GECORO onderschrijft de visie van het vergroenen van de stad maar **waarschuwt voor te simplistische vertalingen**. Zo is o.a. de 3-30-300-regel interessant als principe maar mag dat niet te rigide toegepast worden en bv. letterlijk in de verordening overgenomen worden. Net de verscheidenheid van het groenblauwe netwerk met soms meer beboste delen, soms meer open delen en de verscheidenheid van het groenblauwe netwerk in de (ver)stedelijke ruimte (parken, lanen, pleinen, straten, ..) is een kwaliteit die de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van onze omgeving uitmaken. Ook hier moet telkenmale vanuit de bestaande context de meeste geschikte oplossing gezocht worden om het groenblauwe netwerk te versterken en de aantrekkelijkheid van de omgeving te verhogen. Ook de vergroening dient vanuit een multifunctioneel perspectief te worden bekeken, zodat een groeninrichting telkens het maximale resultaat voor ecologie en biodiversiteit, verkoeling, waterbeheersing en/of recreatief gebruik, afhankelijk van de plek, behaalt. Met enkel bomen gaan we er niet geraken.	De 3-3-300-regel staat omschreven als een na te streven principe en niet rigide toe te passen. Het is niet de bedoeling dit vast te leggen in de verordening. Urban forestry haalt juist meerlagigheid van groen aan. Het principe van multifunctioneel perspectief is interessant, zodat een groeninrichting telkens het maximale resultaat voor ecologie en biodiversiteit, verkoeling, waterbeheersing en/of recreatief gebruik, afhankelijk van de plek, behaalt.	Het principe van multifunctioneel perspectief voor groen opnemen in visie, zodat een groeninrichting telkens het maximale resultaat voor ecologie en biodiversiteit, verkoeling, waterbeheersing en/of recreatief gebruik, afhankelijk van de plek, behaalt
			BELEIDSKADER MECHELEN WERKT: De GECORO onderschrijft de visie van het vrijwaren van de bedrijventerreinen voor niet verweefbare economische activiteiten. Het is daarom belangrijk de ruimtelijke structuur van de bedrijventerreinen hierop af te stemmen en de **zeer grote percelen te vrijwaren van opdeling**. Grote bedrijventerreinen bieden ruimte aan grotere bedrijven. Dat is een strategische capaciteit die we wensen te behouden en waarvoor we versnippering willen vermijden. Zelfs indien er vandaag enkel een vraag zou zijn naar kleinere bedrijventerreinen, dan noch stellen we voor om er voor te zorgen dat de eigendomsstructuur behouden blijft en er bijvoorbeeld via verhuur of opstalrecht ruimte wordt geboden aan meerdere kleinere bedrijven. Hierdoor blijft de mogelijkheid bestaan om de economische ruimte collectief te beheren en kwalitatieve bedrijfsruimte aan te bieden.	We geloven niet dat de grootte van de percelen een effect zal hebben op de invulling ervan. Uit de voorstudie blijkt dat economische ontwikkelingen moeilijk te sturen zijn en daarom is het belangrijk flexibel te kunnen omgaan met de ruimte en geen voorwaarden op te leggen naar grootte. We zijn een transitiestudie gestart i.s.m. VLAIO om de toekomstmogelijkheden van het bedrijventerrein te bestuderen.	De principes uit de studie van VLAIO voor MN I en II evalueren en indien mogelijk opnemen in het ontwerp BRM.
			Anderzijds wil de GECORO toch ook laten onderzoeken of en op welke wijze moeilijker **verweefbare recreatieve functies toch een plek kunnen krijgen in deze economische zones**. Is er bijvoorbeeld een mogelijkheid om op de verdieping of op de daken van de bedrijven ruimte te voorzien voor padelterreinen of andere luidruchtige sportieve of recreatieve functies die moeilijk in de woonomgeving verweven kunnen worden. Dit mag echter niet ten koste gaan van de noodzakelijke ruimte voor economische activiteiten.	Deze opmerking is contradictorisch met de vorige opmerking. We willen de bedrijventerreinen vrijwaren voor niet-verweefbare economie, maar de Vlaamse regelgeving rond luidruchtige recreatie blijft wel van kracht.	geen aanpassing nodig
			ACTIEPLAN De GECORO is enthousiast over het uitgebreide actieplan. Ze mist echter een belangrijk instrument om gericht beleidsmatig in te kunnen grijpen, met name een **permanente monitoring** waarbij de evolutie van een aantal criteria op geregelde tijdstippen worden opgevolgd. Dit laat toe om het gevoerde beleid te evalueren (zitten we op de juiste weg, wat werkte, wat niet, moeten we eventueel bijsturen, …). Daartoe is het ook noodzakelijk om een aantal belangrijke indicatoren te bepalen en daarvoor een nulmeting op te stellen. Veel van het materiaal is links en rechts beschikbaar, maar om een goed beleid te kunnen voeren is het aangewezen dat deze op een overzichtelijke manier worden samengebracht en eenvoudig raadpleegbaar zijn. Er wordt best een **termijn** opgenomen voor de monitoring en evaluatie en dus het bijsturen van het plan. De bestuur cyclus is daarbij een optie.	Het monitoring- en evaluatierapport werd nog niet opgemaakt maar toegevoegd worden. In de VCRO is opgenomen dat het BP elke beleidscyclus herzien moet worden.	monitoring- en evaluatierapport opmaken
			Daarnaast raadt de GECORO aan om in het actieplan ook **acties voor de middellange en lange termijn** op te lijsten en te werken met een **longlist en een prioriteitenlijst**. Dit maakt het mogelijk om te werken met een strategische agenda voor de korte termijn. Een agenda die, in geval van onvoorziene evoluties, bijgestuurd of verfijnd kan worden om het hoofd te bieden aan de uitdagingen die ons staan te wachten. In die longlist kunnen ook acties opgenomen worden waarvoor andere overheden (Vlaams Gewest, Provincie, …) een trekkende rol zouden moeten of kunnen opnemen, zodat deze meegenomen kunnen worden in onderhandelingen en afspraken tussen de verschillende beleidsniveaus.	De acties maken decretaal deel uit van de beleidskaders en zijn daarom op korte en middellange termijn. Het idee van te werken met een priortietenlijst kan opgevangen worden door naast het BRM jaarlijks te werken met een beleidscyclusagenda zoals de Provincie Antwerpen doet. Daarin kan jaarlijks aangegeven worden waar nood aan is en budget voor beschikbaar is. Het idee van acties opnemen voor andere overheden is decretaal mogelijk en kan overwogen worden.	onderzoek naar gebruik van beleidscyclusagenda in moitoringrapport overwegen om taken voor andere overheden op te nemen in het actieplan
			De actie van het parkenplan wordt best verbreed naar een **biodiversiteitsplan**. Dit geeft invulling aan de Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 'Greening urban and peri-urban areas' (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8219-2020-INIT/en/pdf)	We zetten zelf acties op rond biodiversiteit (bijenacties, groenslingers, inheems groen,…) en bij de uitwerking van het parkenplan in de verstedelijkte gebieden hebben we aandacht voor biodiversiteit. Dit staat los van de naam die het plan krijgt.	We evalueren of de naamsverandering naar biodiversiteitsplan een meerwaarde heeft.
			De actie rond **grond- en pandenbeleid** moet uitgebreid worden in functie van betaalbaar wonen en niet enkel voor groenblauw netwerk.	Acties rond betaalbaar wonen zijn opgenomen in het woonbeleidsplan en hoeven hier niet overgenomen te worden	geen aanpassing nodig
4	Departement Omgeving	23/01/2023	Departement Omgeving heeft nog volgende bemerkingen: Strategische visie De stad Mechelen bouwt zijn strategische visie op als antwoord op 7 concrete uitdagingen. Van hieruit worden 8 overkoepelende doelstellingen geformuleerd. De basis voor het ruimtelijk beleid wordt gevormd door zes ruimtelijke strategieën. Het Beleidsplan Ruimte Mechelen bevat operationele doelstellingen, zoals het streven naar 2000ha aangesloten Rivierenland, de '3-30-300' regel en het minstens behouden van de ruimte voor gemeenschapsvoorzieningen. Die operationele doelstellingen zijn opgenomen in de beleidskaders, niet de strategische visie, uitgezonderd het streven naar 120.000 inwoners tegen 2040. Het is aangewezen dat de **operationele lange termijn doelstellingen ook worden opgenomen in de strategische visie**, ten einde de doelstellingen van het beleidsplan **SMART te formuleren**. Bijkomend dient ook duidelijk vermeld te staan **tegen welke termijn het stadsbestuur bijkomend ruimtebeslag wil stopzetten**.	Operationele doelstellingen zijn bedoeld op korte termijn en horen daarom thuis in de beleidskaders. De strategische visie moet over verschillende bestuursperioden meegaan en bevat daarom geen operationele doelstellingen. Het bijkomend ruimtebeslag stoppen is opgenomen in de strategische visie als toekomstvisie voor onze stad in 2040.	geen aanpassing nodig
			Beleidskader 'Mechelen groeit' In het beleidskader 'Mechelen groeit' wil de stad ambitieus werk maken van een groeiende stad met voldoende oog voor leefbaarheid, woonkwaliteit en voorzieningen. Departement Omgeving ondersteunt deze ambities. Voor de groei tot 120.000 inwoners tegen 2040 wordt verwacht dat de toenemende bevolkingsgroei in de regio zich maximaal clustert in de stad. Het is echter **onduidelijk wat het stadsbestuur zal doen**, naast het voorzien van voldoende aanbod, om deze sterke verstedelijkingstrend te realiseren. **Hoe worden de gemeenten in de regio hierbij betrokken**?	Het inwonersaantal van 120.000 is geen doel op zich maar een getal dat de groei in de regio Mechelen benadert en een daarmee een theoretisch getal dat we gebruiken om strategieën uit te denken die een volledige opvang van de regionale groei zouden kunnen opvangen. Het is niet de bedoeling of realistisch om de volledige regionale groei op te nemen. Het geeft echter wel een idee welke strategieën nodig zijn om de regionale groei op te nemen in goed bereikbare kernen. Het is dan ook in die zin dat overleg met gemeenten in de regio kunnen opgestart worden en dat we ingaan op het aanbod van de provincie om een rol op te nemen in de uitwerking van de regionale woningmarkt.	Ingaan op het aanbod van de Provincie Antwerpen om een moderende rol op te nemen in de uitwerking van de regionale woningmarkt.
			Zoals aangegeven op het overleg van 24 januari 2023 is de voorgenomen groei eerder een verwachting dan een doelstelling op zich. Het is dan ook aangewezen om de **tekst op deze manier aan te passen**. De groei is in dit geval in wezen geen doelstelling, maar een inschatting van de verwachte evolutie, waarop de stad wenst te anticiperen. De **algemene ontwikkelingsprincipes en doelstellingen voor de diverse types kernen zijn helder geformuleerd. De hieraan gekoppelde afwegingskaders zijn echter nog opgenomen als een actie, hoewel een afwegingskader eerder thuishoort in het beleidskader zelf, waaraan de acties uitvoering geven.** De acties gekoppeld aan uitdoven van het juridisch aanbod buiten de kernen zijn voldoende locatiegericht, maar het is nog onduidelijk **welke uitvoeringsinstrumenten** hieraan gekoppeld zullen worden en of zij een verordenend karakter zullen hebben. Daarnaast dient het beleidskader aan te duiden **welke woonuitbreidingsgebieden** wel nog - en welke niet meer – worden ingevuld. Het is aangewezen om te verduidelijken wat bijvoorbeeld wordt beschouwd als 'reeds gepland'?	Afwegingskaders zijn specifiek, locatie- en tijdsgebonden en horen daarom volgens ons in een planningsinitiatief of ander instrument. Daarom is de opmaak ervan opgenomen in het actieplan. Het uitdoven van het juridisch aanbod buiten de kernen is niet evident omwille van rechten die ontstaan door Vlaamse regelgeving. Uit de pilootgroep BRV bouwshift blijkt dit niet te kunnen via SOK of verordening. We volgen de Vlaamse regelgeving en visievorming hierover op de voet. In het BK is daarom een pragmatische oplossing voorgesteld. De inzet van instrumenten beoogt meer onderzoek en is afhankelijk van Vlaamse regelgeving. Daarom is het onderzoek ernaar opgenomen in het actieplan. De WUG's zullen niet ingezet worden om de bevolkingsgroei op te nemen.	Check of aansnijden WUG nergens in document staat vermeld. De Vlaamse regelgeving blijven opvolgen en nagaan of instrumentarium beschikbaar komt voor het uitdoven van juridisch aanbod buiten de kernen.
			Beleidskader 'Groenblauw Mechelen' In het beleidskader 'Groenblauw Mechelen' wil de stad ambitieus werk maken van de groenblauwe dooradering in het stedelijk gebied zelf, maar ook de versterking van de natuur-en landschapswaarden op haar grondgebied. Departement Omgeving ondersteunt deze ambities en moedigt de concrete formulering van haar ambities en gebiedsaanduidingen aan. Zo ondersteunen we het streefdoel naar 2000ha aangesloten Rivierenland. Hierbij is het echter **niet duidelijk of deze doelstelling verwijst naar bijkomende ruimte**. Indien niet, wat is de huidige toestand? Daarnaast dient ook voldoende duidelijk te zijn **welke landbouwactiviteiten verweefbaar zijn** en welke niet wenselijk zijn in Rivierenland.	De doelstelling van 2000ha aangesloten Rivierenland staat geformuleerd als in totaal en niet bijkomend. In het BK staat een opsomming van natuurinclusieve landbouw en in het actieplan staat onder 1.2. opgenomen 'uitzetten van een transitietraject voor verduurzamen landbouw'. Daarin zal samen met landbouwers gekeken worden welke landbouwactiviteiten verweefbaar zijn.	Verduidelijken dat transitietraject voor verduurzamen landbouw o.a. inhoudt zoeken naar verweefbare landbouw.
			De 3-30-300 vuistregel is ook een heldere operationele doelstelling, maar hierbij is het nog onduidelijk **welke acties hieraan gelinkt worden**. Hierbij suggereren we dat voor sommige locaties deze doelstelling niet haalbaar is, maar nog steeds een heldere randvoorwaarde kan vormen binnen het plan en vergunningenbeleid van de stad Mechelen, waarbij het niet halen van deze doelstellingen vertaald kan worden naar **(financiële) compensaties** (zoals de voorwaarden bij stadsontwikkelingsprojecten binnen het beleidskader 'Mechelen groeit'). Dit kan vastgelegd worden binnen de actie omtrent de herziening van de algemene bouwverordening.	De 3-30-300-regel is een na te streven principe en niet rigide toe te passen regel. Het is niet de bedoeling dit vast te leggen in een verordening en strikt af te dwingen in vergunningsaanvragen. In actie 2.3. staat de aanpassing van de bouwverordening naar de principes van het BRM ingeschreven wat een vertaling kan zijn van dit principe. Zo is in de nieuwe verordening al een regel opgenomen over het kappen en aanplanten van bomen met een financiële compensatie. Zo zullen ook de andere principes uit het BRM geëvalueerd worden voor opname in de bouwverordening van de stad.	geen aanpassing nodig
			Beleidskader 'Mechelen werkt' In het beleidskader 'Mechelen werkt' tracht het stadsbestuur een groeiperspectief met oog voor verweving en leefbaarheid te realiseren voor bedrijvigheid. Er wordt in het beleidskader 'Mechelen werkt' gesproken over een groeiperspectief van minimaal 25% voor verweven economische ruimte (blz. 265). Verderop in het document wordt er gesteld dat de economische ruimten binnen Mechelen met 20% dienen te groeien (p. 281). Het is onduidelijk of beide paragrafen over hetzelfde cijfer dienen te gaan of er **voor verweefbare economie 25% bijkomende oppervlakte wordt vooropgesteld met daarnaast voor niet- verweefbare industrie 20% bijkomende oppervlakte**. Dit dient te worden verduidelijkt.	De paragrafen gaan over verschillende doelstellingen, nl. een groeiperspectief van 25% bijkomende oppervlakte voor verweefbare economie (p. 265) en 20% bijkomende oppervlakte voor niet-verweefbare economie (p. 281).	geen aanpassing nodig

			Voor de geselecteerde clusters op maat wordt een kaart weergegeven van kansrijke en geselecteerde clusters. Ter verduidelijking is het wenselijk dat een **lijst van deze gebieden** bij deze selectie wordt gevoegd. Op p.268 lezen we dat het de ambitie is om de large clusters voor verweven activiteiten te vrijwaren van een woonfunctie. Voor deze clusters in woongebied veronderstelt dit een verwezenlijking door middel van een herbestemming. Bij de acties wordt er echter slechts één zo'n site vermeld waarvoor een masterplan zal worden opgemaakt, nergens wordt er gesproken over een **herbestemmingsplan welke een inperking kan realiseren aan de inplanting van woningen. Om de wijkclusters te kunnen vrijwaren van functies, gelegen in daartoe voorziene bestemmingsgebieden, veronderstellen we dat de daaraan gekoppelde acties nog worden toegevoegd.** Op p.270 lezen we dat een verschillend vestigingsbeleid wordt toegepast voor wijkclusters verweven economie gelegen in woongebied en wijkclusters gelegen in industriegebied. "Aangezien de beschikbare ruimte binnen industriegebied in Mechelen dermate beperkt is, worden deze plekken specifiek voorbehouden voor economische activiteiten en worden deze niet aangewend voor voorzieningen of niet-economische functies die zich perfect kunnen vestigen in woongebied. In de wijkclusters in woongebied is een menging met voorzieningen of niet-economische functies wel mogelijk, aangezien ze voor een bijkomende dynamiek kunnen zorgen in het woonweefsel." **Het is onduidelijk op welke manier deze sites dan "verweven" zullen zijn?** Wordt daarmee de ligging binnen de stad bedoeld? Of kunnen deze 'economische activiteiten' ook bijvoorbeeld zuivere handel of stockage zonder enige vorm van bedrijvigheid inhouden? Dit lijkt immers onwenselijk, gezien de inplanting van dergelijke activiteiten zal resulteren in een grotere druk op deze gronden, wat zich zal uiten in een verhoging van de grondprijzen, hetgeen terecht in het beleidsplan werd beschreven als te voorkomen. Er is bijgevolg nood aan een duidelijk kader voor de beoogde functies binnen de verweefbare en niet-verweefbare economische gebieden. **Er ontbreekt een visie waarom een aantal gebieden bestemd voor milieubelastende bedrijvigheid niet langer hiervoor zullen worden aangewend**. Er wordt immers gesteld dat de bezettingsgraad in de te bestendigen industriegebieden reeds 95% bedraagt, wat impliceert dat de beschikbare ruimte effectief gebruikt wordt. Voor Mechelen-Zuid wordt een versterking en zelfs een groei van een woonlint beoogd die het te bestendigen industriegebied doorkruist. Hierbij wordt gestreefd naar een bestendiging en versterking van dit woonlint, nochtans afgezonderd gelegen en dus volgens de vooropgestelde Vlaamse doelstellingen en de doelstellingen van het beleidskader 'Mechelen groeit' niet ondersteund voor verdere ontplooiing. Om het lint te beschermen wordt achter ook de bruikbare oppervlakte van het bedrijventerrein aanzienlijk verkleind door bijkomende woonfuncties en verweefbare activiteiten in het bedrijventerrein toe te laten. Door de inplanting van de nieuwe functies wordt opnieuw de druk vergroot op de te consolideren initiële niet-verweefbare functies, welke binnen deze grote grijze zone en aangrenzend eraan niet langer een plek kunnen vinden omwille van hun overlast ten opzichte van de omgeving (geluid, geur, licht, ...). **Departement Omgeving maakt dan ook voorbehoud bij de ingregen in functie van dit woonlint en is van oordeel dat de inrichting van het gebied in eerste instantie dient uit te gaan van de bescherming van de beschikbare ruimte voor de niet-verweefbare activiteiten. Een invulling van de "randen" dient erover te waken dat dit geen negatieve impact genereert ten opzichte van de initiële invulling van het gebied.** Op p.316 staat vermeld dat er wordt geopteerd voor het creëren van duurzame vestigingsmogelijkheden voor kleinhandel, inclusief het vermijden van ongewenste kleinhandelslinten, conform het Vlaams decreet integraal handelsvestigingsgebied. Het is dan ook opmerkelijk dat bij de vijf geselecteerde handelsclusters het **oostelijke deel van de Gentsesteenweg** wordt gekozen, aangezien het hier om een lint van handelspanden gaat welke zich van iedere ontwikkeling afgescheiden bevindt, te midden van gewaardeerd natuurgebied. Gezien de geïsoleerde ligging is de uitbouw van een cluster eveneens niet wenselijk. Indien de stad het lint in de toekomst wenst in te richten als een handelscluster, dient het gebied te kunnen rekenen op een duurzame mobiliteitsafwikkeling die niet enkel autogericht is. De doelstelling tot uitbouw van een deel van de Gentsesteenweg naar handelscluster lijkt in die zin dan ook enkel mogelijk mits de uitbouw van een duurzame ontsluiting binnen de vervoerregio Mechelen. Ten slotte wens het Departement Omgeving het stadbestuur Mechelen veel succes toe bij het verder uitwerken van haar gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan en hoop ik op een verdere constructieve samenwerking met het Departement Omgeving.	Er kan een lijst van de op kaart aangeduide kansrijke plekken toegevoegd worden. Bij de L-clusters wordt een visie uitgewerkt voor verweven economie met een onderscheid tussen M-clusters in woongebied en in industriegebied. In industriegebied is volgens de Vlaamse regelgeving wonen niet mogelijk, in het woongebied wel. Dat tweede is een verrenging in de visie die niet hoeft vastgelegd te worden in een herbestemming. Onder actie 1.7. staan 3 L-clusters vernoemd. Voor de L-clusters in industriegebied waar vermenging met voorzieningen en verweefbare economie gewenst is zullen masterplannen opgemaakt worden en gekeken worden hoe de visie uitvoering kan krijgen. In zowel het analyserapport als in het RK wordt bij de trends aangeven dat de bezettingsgraad van de bestaande bedrijventerreinen (aantal ingenomen bedrijfspercelen) hoog is, maar dat er niet spaarzaam met de ruimte is omgesprongen en daardoor nog veel potentie is tot intensivering. Voor MZ geldt een gelijkaardige problematiek van ingenomen ruimte en de grote buffer rond het terrein volgens het gewestplan die ingenomen wordt door tuinen omdat er geen rekening mee werd gehouden bij de intekening. Voor de transitie naar een hoogwaardig bedrijventerrein werd een visie uitgewerkt van een betere buffering d.m.v. gradiënten tussen wonen en niet-verweefbare bedrijven. De visie gaat niet uit van verlies van ruimte maar van een betere benutting van de ruimte. Het intensiveren van de footprint geeft mogelijkheden om het bedrijventerrein klimaatrobuust te maken en dus klaar te maken voor de toekomst. Net als in het woongebied bij het uitzetten van de strategieën rekening wordt gehouden met ruimte voor het klimaatrobuust maken en dus niet elke m² kan ingezet worden om te bouwen, is dat ook zo in de economische ruimte. He groeien van de stad heeft de facto al invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van Sevesobedrijven, maar dat is geen reden om de groei niet te concentreren in stedelijk gebied. Het is terecht dat de uitbouw van een handelscluster op de Gentsesteenweg uitgaat van een duurzame ontsluiting.	lijst toevoegen van de op kaart aangeduide kansrijke plekken voor L-clusters toevoegen. Actie 1.7. uitbreiden naar alle L-clusters in industriegebied en de mogelijkheid tot opmaak herbestemmingsplan toevoegen onderzoeken of er een effect is op de bedrijvigheid in MZ door het inplanten van verweefbare bedrijven en wonen in de buffer. verduidelijken en motiveren dat de uitbouw van een handelscluster op de Gentsesteenweg uitgaat van een duurzame ontsluiting en dit toevoegen aan het actieplan.
5	Zemst	30/01/2023	Het college van burgemeester en schepenen neemt over dit vooront werp Beleidsplan Ruimte Mechelen volgend standpunt in: **Op vlak van natuur en milieu:** In dit beleidsplan vinden we dezelfde principes terug die Zemst hanteert: ontharden, vergroenen (aaneengesloten groen, ontsnippering, bermen, bomen, urban forestry…), groenblauwe netwerken, klimaatrobuuste omgeving, stop op inname open ruimte, natuurinclusieve landbouw (Hombeeks plateau)… Specifieke actieplannen omvatten: •Uitbouw stadsrandbos met de ontwikkeling van het 'Zennewoud' langsheen de Zenne (een stadsrandbos van 1400 ha vanaf Eglegheemwijver (grens Zemst) tot aan de Nete (samenwerken met ORIOM). •Ontwikkeling Groen-blauwe corridor en voedsellandschap in de vallei van de Aabeek (ten noorden Bos Van Aa). •Hitteplan (uitbouw parkenstructuur – groene verbindingen). De ontwikkeling van bos en natte natuur langsheen de Zenne in Mechelen **sluit mooi aan op het natuurproject 'Zennelintbos'** in Zemst. Hiermee wordt een sterk groenblauw netwerk langsheen de Zenne ontwikkeld over de gemeentegrenzen/ provinciegrenzen heen. De invulling van Bos Van Aa als Natura 2000 gebied zal ook de groenblauwe corridor in de vallei van de Aabeek ten goede komen. De natuurprojecten in Zemst en deze van het beleidsplan Mechelen sluiten op elkaar aan en zullen elkaar versterken. De uitbouw van een 'natuurpark Rivierenland', waarvan sprake in de nota, is **niet meer aan de orde**. Dit project is niet geselecteerd voor de titel 'Nationaal Park Vlaanderen'. Zemst heeft de samenwerking met de gebiedscoalitie beëindigd. **Op vlak van ruimtelijke ordening en mobiliteit:** Voor wat betreft het beleidskader 'Mechelen groeit': Het **advies zoals gegeven bij de conceptnota blijft hetzelfde**, maar wordt uitgebreider toegelicht. De bezorgdheden zijn de grote omvang van de voorziene groei, de voorziene locaties van de groei, het mogelijk gebrek aan voorzieningen die evenredig zouden moeten meegroeien, en de mogelijke mobiliteitsproblemen die daaruit volgen. Er wordt een sterk stedelijk aanbodbeleid inzake woonaanbod voorzien, dat veel hoger ligt dan de Vlaamse gemeentelijke groeiprognoses. Er wordt gekozen om sterk te groeien, mogelijks tot 120.000 inwoners in 2040 (tegenover 87.000 Mechelaars begin 2021). Opvallend is dat er ook buiten de stadskern sterke verdichting wordt voorzien, bv. in de 3 'groeidorpen'. Hombeek en Muizen (het zuidelijk deel tussen de spoorlijn en het kanaal) grenzen aan Zemst. De verdichting gaat in de hoogte, zonder duidelijke beperking in het aantal woningen. Dit zijn kernen die niet voorzien zijn van alle nodige voorzieningen, maar ze zijn geselecteerd op basis van de stelling dat bewoners de voorzieningen makkelijk met de fiets of het openbaar vervoer kunnen bereiken. Er wordt al te makkelijk vanuit gegaan dat mensen de fiets of het openbaar vervoer zullen nemen in plaats van de wagen, ook vanuit de groeidorpen. Tegelijk worden er in het actieplan geen maatregelen voorzien om een dergelijke modal shift ook daadwerkelijk af te dwingen. **De gemeente Zemst vreest dat de automobiliteit en de verkeersdruk op het grondgebied van Zemst hierdoor sterk zal toenemen.** Daarnaast wordt gesteld dat er geen grote ruimtereserves voor gemeenschapsvoorzieningen (recreatiegebied, zones voor openbaar nut…) zijn en tegelijk dat de ruimte, in de zin van terreinen, voor gemeenschapsvoorzieningen laten meegroeien met de geambieerde inwonersgroei onmogelijk zal zijn. Er wordt in het actieplan een actief beleid voorgesteld, gericht op de groei van de gemeenschapsvoorzieningen op de bestaande sites (zowel in het stadspatrimonium als beheerd door andere actoren), op verdichting op bestaande sites, op meervoudig ruimtegebruik…maar niet op uitbreiding van het areaal. Er worden **in het actieplan dus geen concrete doelen gesteld tot het daadwerkelijk vergroten van de beschikbare oppervlakte**. Als er een gebrek aan voorzieningen zou komen op het grondgebied van Mechelen, dan zou dit een grote druk op de gemeenschapsvoorzieningen van de gemeente Zemst kunnen leggen en bijkomende verkeersdruk op het grondgebied van Zemst kunnen veroorzaken. Er wordt een sterke groei voorzien, **zonder garanties van een aangepast mobiliteitsbeleid en een aangepast voorzieningenniveau.** In Zemst is er geen draagvlak voor een dergelijke verdichting. Voor wat betreft het beleidskader 'Mechelen werkt' wordt eveneens gevreesd voor de mobiliteitsimpact: Er wordt sterke groei voorzien, met name bijkomende ruimte voor 21 700 arbeidsplaatsen en 2 745 zelfstandigen (tegenover 57 333 tewerkgestelden vandaag). Dit zowel op de bedrijventerreinen, als in de handel en op kantoorlocaties. Extra tewerkstelling betekent extra woon-werkverkeer, wat nadelig kan zijn voor de gemeente Zemst, zonder aangepast mobiliteitsbeleid. Op vlak van personenvervoer blijkt uit de nota dat de inkomende pendelstroom vandaag 10% lgt hoger dan gemiddeld voor een Vlaamse stad, de uitgaande pendelstroom ligt zelfs 20% hoger dan gemiddeld. Opvallend is ook dat er groei door intensivering wordt voorzien op de bedrijventerreinen, ook al zijn deze vandaag multimodaal niet goed ontsloten. Het actieplan voorziet ook de overgangszones tussen woonweefsel en bedrijventerrein Mechelen-Zuid als groeizones voor wonen en verweven economie. Er is in de nota wellswaar de wens om deze plaatsen zo goed mogelijk multimodaal te gaan ontsluiten en dus ook meer in te zetten op fietsen en openbaar vervoer, hoppinpunten en voor- en natransport (bv. via de studie 'vervoersregio Mechelen'), maar **deze wens vindt geen vertaling in het actieplan**.	Het Beschermd Natuurpark Rivierenland werd opgestart voor de oproep Nationale parken. Ook zonder de selectie als Nationaal park blijft de werking en de ambitie van het natuurpark bestaan en werken wij hieraan verder. We zijn niet op de hoogte, maar wensen graag betrokken te worden bij het natuurproject 'Zennelintbos'. De groeikernen werden geselecteerd o.b.v. bereikbaarheid en huidig voorzieningenniveau. De 3 groeidorpen beschikken vandaag dus al over een goed voorzieningenniveau. Bovendien liggen ze op goede fietsafstand van het centrum dat een nog ruimer voorzieningenaanbod heeft. Het ontwikkelen op goed bereikbare plaatsen zal net de druk op buurgemeenten doen afnemen. De garanties voor het meegroeien van de voorzieningen en een aangepast mobiliteitsbeleid zitten vervat in de groeistrategieën en in het actieplan zijn zowel de opmaak van een afwegingskader als de aanpassing van het mobiliteitsplan en de gecoördineerde aanpak voor de groei van voorzieningen voorzien. Onze stad heeft met de toepassing van de stedenbouwkundige verordening, de opmaak van een mobiliteitsplan en de mobiliteitsprojecten van de afgelopen jaren bewezen deze visie al om te zetten in realiteit en hopen dat buurgemeenten hetzelfde doen. De ruimtelijke strategie 'De juiste fucntie op de juiste plaast' houdt net in dat de nabijheid en bereikbaarheid basis zijn voor ruimtelijke projecten.	geen aanpassing nodig De evaluatie en aanpassing van het mobiliteitsplan toevoegen aan actie 2.3.5. Nagaan waar het principe van 'jusite functie op de juist plaast' nog verder kan doorwerken in de groeistrategieën.
7	Sint-Katelijne-Waver	30/01/2023	Het college kan zich grotendeels vinden in de uitdagingen en oplossingsrichtingen en bezorgt volgend advies aan het college van Mechelen: Naast de voordelen van een centrumstad in de nabijheid te hebben heeft de gemeente ook enkele nadelen waar aandacht voor gevraagd wordt: • Er is heel wat instroom vanuit Mechelen in onze lagere en middelbare scholen. Er dienen voldoende plaatsen voorzien te worden in de stad zelf. Dit wordt in het eerste beleidskader dan ook nadrukkelijk opgenomen. Het college vraagt dat dit **prioritair behandeld wordt**. • Er is een **nauwere samenwerking nodig tussen gemeente en stad voor bovenlokale ruimtelijke processen** en zeker voor ruimtelijke plannen die zich op de grensgebieden afspelen. Dit wordt opgenomen bij de doelstellingen, maar mag niet bij loze woorden blijven. De visie op de mobiliteit op de vesten werd helemaal niet "in samenwerking" gerealiseerd, terwijl dit een toonbeeld is van een ingreep met bovenlokale effecten. • Specifiek voor het Masterplan Pasbrug-Maanstraat, met een woonweefsel dat zich uitstrekt tot op onze gemeente, wordt gevraagd om de gemeente nauw te betrekken.	De groei van voorzieningen en de regionale rol die daarbij speelt is opgenomen als trend en uitdaging in het voorontwerp. Daarom dat er in het actieplan verschillende acties rond opgenomen zijn en het college in september 2022 al opdracht heeft gegeven actie 4.2. al op te starten. We zijn steeds bereid tot samenwerking en proberen waar mogelijk overleg te plegen met buurgemeenten en zullen dit in de toekomst blijven doen.	geen aanpassing nodig
6	Bonheiden	31/01/2023	Het beleidskader 'Mechelen groeit', 'Groeien op de best uitgeruste plaatsen: de groeikernen', de kaart 'selectie van de groeikernen' (p. 127) toont de selecties, de binnenstad en enkele aanpalende stadswijken, delen van de dorpen Muizen, Hombeek en de wijk Battel. Er wordt gesteld dat het zuidelijk deel van Muizen heel wat potenties heeft om een stukje van de groeidoelstellingen op te vangen. Het is niet de bedoeling om (delen van) het dorp te gaan verstedelijken maar er zijn kansen om het te versterken 'op maat'. Muizen is een dorp met een prima voorzieningenaanbod en ontsluiting. Na de ontwikkeling van Ragheno zal ook hier nog een bijkomend aanbod vlakbij zijn en zal het dorp mentaal ook dichter bij de stad komen te liggen. Daarom werd eerder al beslist om tussen Ragheno en het zuidelijke deel van Muizen het project Spreeuwenhoek mogelijk te maken. In het zuidelijk deel van Muizen 'onder' de spoorlijn en rond het station liggen nog meer groeikansen. De bebouwingsstructuur vertoont hier een lage dichtheid, er zijn veel grote percelen en hier en daar onbebouwde binnengebieden. Ten noorden van de spoorweg zijn er minder kansen. Dit is het meer historische deel van het dorp, de percelen zijn er veel kleiner en het ligt dicht bij de Dijlevallei. Dit gebied is niet geschikt als groeikern. Ook het aanbod van het voorzieningenniveau wordt versterkt in de groeikernen. Naast de verweven voorzieningen in de kernen worden een aantal grote voorzieningenclusters, die eerder aan de randen van de kernen liggen en op goed bereikbare plaatsen, versterkt. Enerzijds gaat het om grotere recreatieve clusters zoals Planckendael, de Nekker, de cluster aan Technopolis en enkele kleinere recreatiepolen tussen kernen en open ruimte. Anderzijds gaat het ook over grotere clusters van handel, diensten of gemeenschapsvoorzieningen. Beleidskader 'Mechelen werkt': Pasbrug wordt geselecteerd als een handelscluster. **Actieplan:** Er wordt gesteld dat voor een aantal kansrijke zones gebiedsgericht onderzoek kan verricht worden en een visie kan opgemaakt worden in de vorm van een structuurschets of masterplan. Onder meer wordt de opmaak van een masterplan 'Muizen kernversterking' voorzien voor het onderzoek naar kwalitatieve wooninbreiding gecombineerd met groei van gemeenschapsvoorzieningen, versterkte groenblauwe structuur en verbeterde leefomgeving. Voor een aantal prioritaire sites wordt een ontwikkelingsvisie opgemaakt waar verweven economie, al dan niet samen met andere functies, wordt gestimuleerd. Men voorziet de opmaak van een masterplan 'prioritaire L- clusters verweven economie' en voorzieningen voor onder meer Maanstraat. L-clusters zijn clusters maat 'large' van economische activiteiten waarbij verschillende ondernemingen zitten gebundeld. Deze clusters onderscheiden zich door hun schaal en hebben een minimale oppervlakte van ongeveer 1.000 m² bruto vloeroppervlakte (Maat 'medium' leent zich voor KMO's vanaf 500 m² bruto vloeroppervlakte - maat 'small' voor activiteiten onder de 500 m² bruto vloeroppervlakte). Onder meer de omgeving van de Maanstraat en de Nekker worden aangeduid als locaties voor L-clusters. De dienst omgeving adviseert om volgende opmerkingen mee te delen betreffende het voorontwerp Beleidsplan Ruimte Mechelen: **De ontwikkeling van volgende locaties mag geen negatieve impact hebben op de mobiliteit op het grondgebied van de gemeente Bonheiden**: •De ontwikkeling van de geselecteerde groeikern Muizen. •De ontwikkeling van de L-cluster Maanstraat en de handelscluster Pasbrug. Het Gemeentebestuur van Bonheiden wenst als **partner te worden betrokken bij de opmaak van het masterplan 'Muizen kernversterking', het masterplan 'Pasbrug/maanstraat' en een mogelijke toekomstvisie voor de Nekker als pool voor gemeenschapsvoorzieningen en verweven bedrijvigheid**.	/	/
				/	/
				We zijn steeds bereid tot samenwerking en proberen waar mogelijk overleg te plegen met buurgemeenten en zullen dit in de toekomst blijven doen.	geen aanpassing nodig